

အလှူရေစက်လက်နှင့်မတူ
ကုသိုလ်ရှင်မလေး

ဒေါ်မြနုနိုးခွယ်

မြေလတ်မြတ်သူ

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- ❖ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး။
- ❖ အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု ခိုင်မာရေး။
- ❖ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ဒီမိုကရေစီစနစ် ရှင်သန်ခိုင်မာအောင် တည်ဆောက်ရေး။
- ❖ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ် တည်ဆောက်ရေး။

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- ❖ စိုက်ပျိုးရေးကို ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ခေတ်မီ စက်မှုနိုင်ငံ ထူထောင်ရေးနှင့် ဓာတ်အားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- ❖ ဈေးကွက်စီးပွားစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- ❖ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့်အရင်းအနှီးများ ဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- ❖ နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး။

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- ❖ တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင်မားရေး။
- ❖ အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ် မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး။
- ❖ စစ်မှန်သော မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ဖြစ်သည့် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး။
- ❖ တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး။

အာရှပူရေစကန် ဂျာနယ်နှင့်မဏ္ဍာ

တုသိုလ်ရှင်မလေး ဖြန့်န့်သွယ်

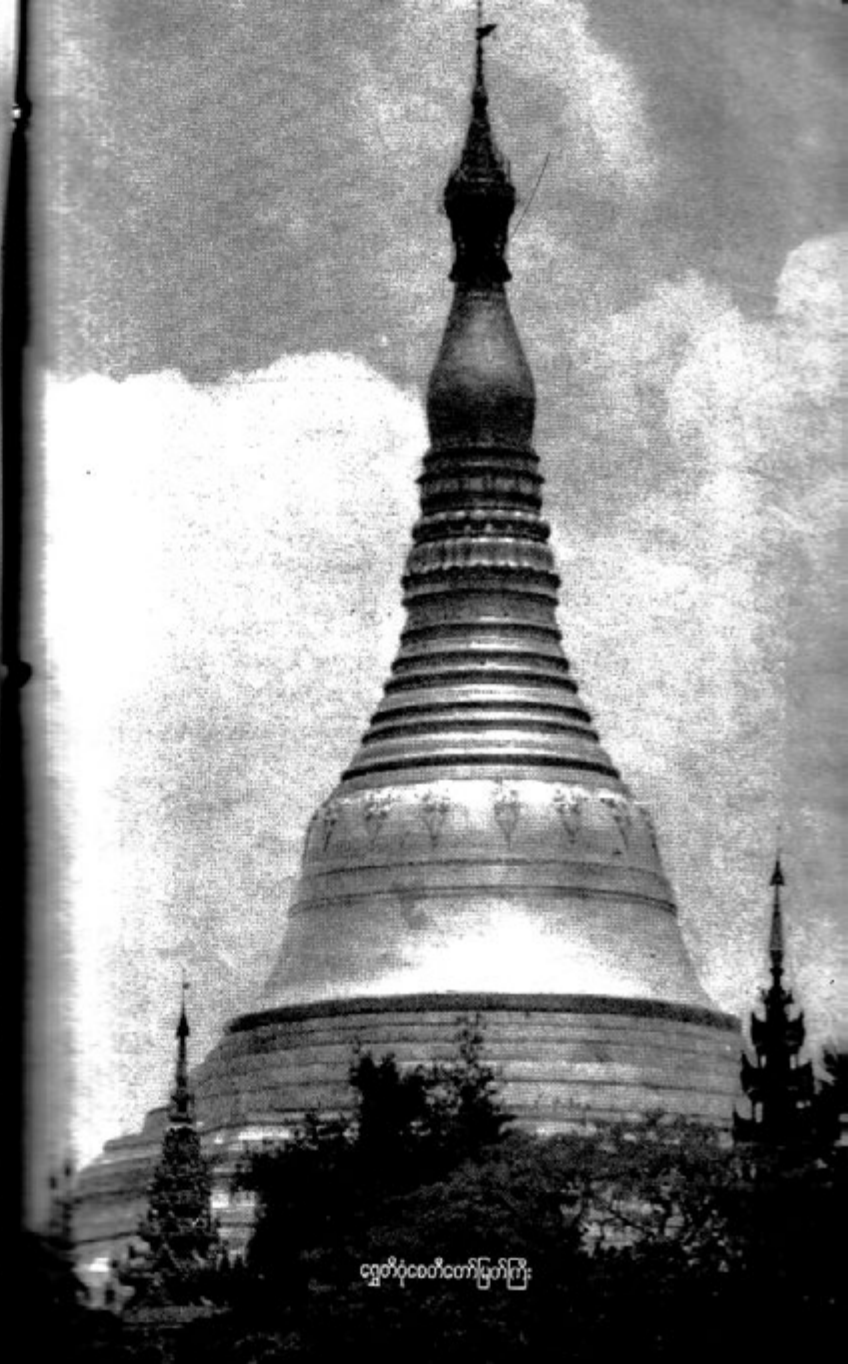
မြေလတ်မြတ်သူ

အလှူရေစက် လက်နှင့်မက္ခာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြန်နန်းနွယ်

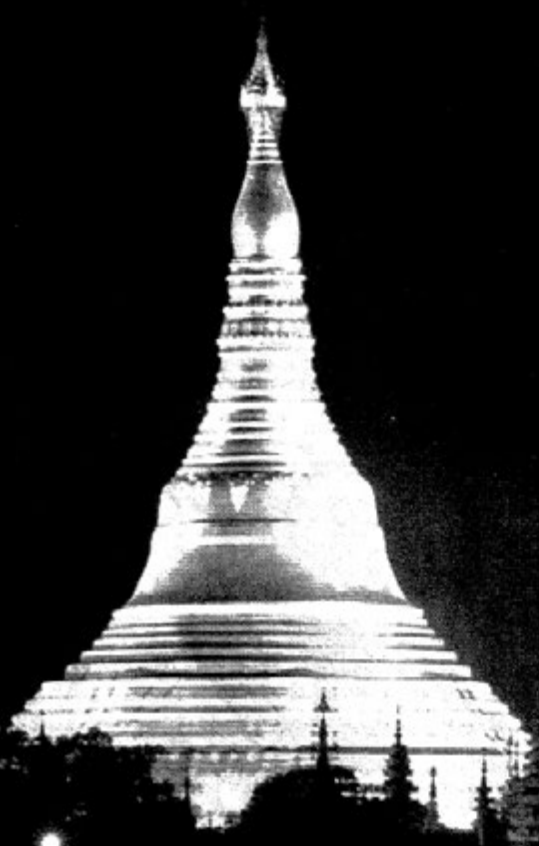
ပုံနှိပ်မှုတိတမ်း

- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၆၀၀၀၈၈၁၂၁၁
- မျက်နှာစုံခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၆၀၀၉၆၂၁၂၁၁
- ပုံနှိပ်ခြင်း ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ(၅၀၀)
- ထုတ်ဝေသည့်ကာလ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ၊
- ထုတ်ဝေသူ ဒေါ်ခင်မာချို
ပန်းဝေဝေစာပေ၊
အမှတ် (၃၆၀)၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊
ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
- အတွင်းနှင့်မျက်နှာစုံပုံနှိပ် ဦးမျိုးမြင့်ကျော်
မြတ်ထက်ဟိန်းပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် (၅)၊ ရှေးလမ်း၊
တပ်မြေ (၆) ရပ်ကွက်၊ ပုဇွန်တောင်း။
- အတွင်းဖလင် ကိုဦး (၀၉၅၀၇၀၆၆၆၃)
- မျက်နှာစုံ ပန်းချီလင်းဝတ္ထု
- အတွင်းအပြင်အဆင် နေရီရီ
- တန်ဖိုး ၁၅၀၀ ကျပ်

မြေလတ်မြတ်သူ CIP - 291.35
 အလှူရေစက် လက်နှင့်မက္ခာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြန်နန်းနွယ် - ရန်ကုန်။
 ပန်းဝေဝေစာပေ၊ ၂၀၁၂။
 စာ - ၂၆၀ ၊ ၁၀.၅ x ၇.၃ စင်တီ။

ထွတ်တိုက်တော်မြတ်ကြီး

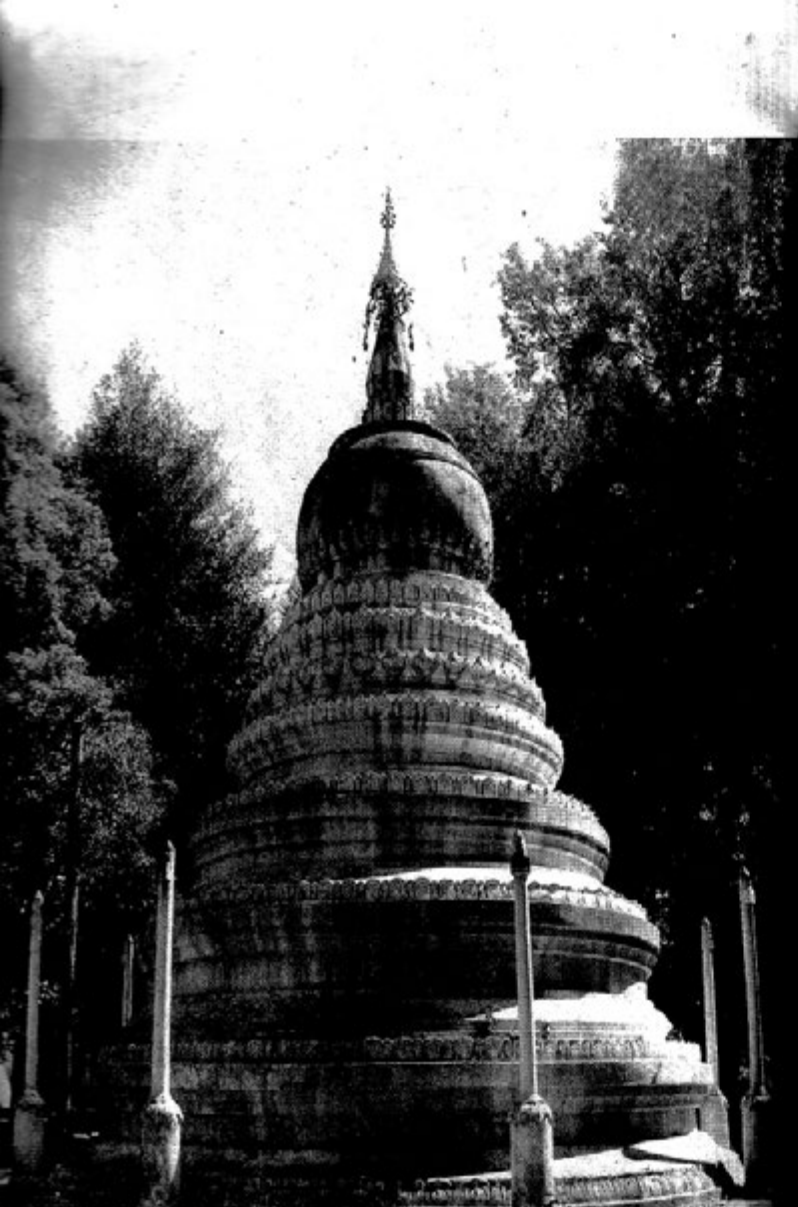
ရွှေတိဂုံဇေတီတော်မြတ်ကြီး

ရွှေတိဂုံဇေတီတော်မြတ်ကြီး

ဗိုလ်တောင်ဇေတီတော်

မြအောင်စေတီတော်

ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ ကောင်းမှုတော် စေတီတစ်ဆူ
ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ သာယာဝတီခရိုင်၊ သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာတွင် တည်ရှိသည်။

ဘုရားဒါယကာမကြီး

ဒေါ်မြနန်းနွယ်

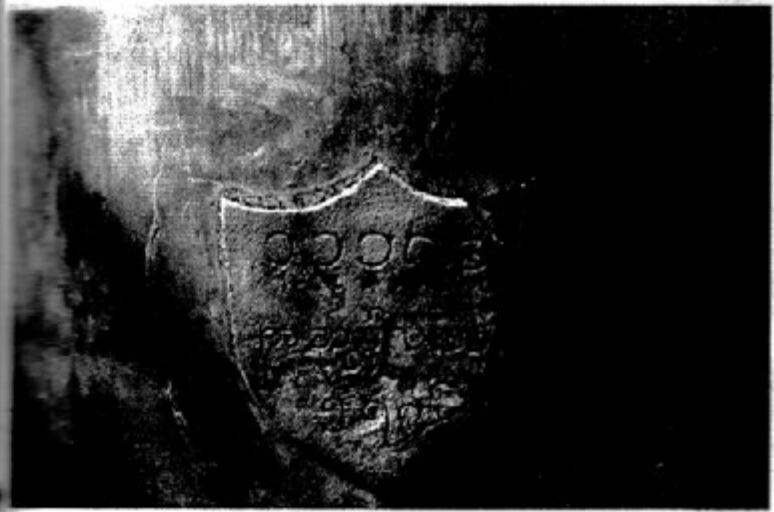
ဤ ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ပုံသည် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်(၅၀) ဝန်းကျင်က ပုံခြစ်ကြောင်း သိရ၍
မြန်မာသမားတော် ဇာတ်ဆရာကြီး ဦးကဲထံမှ ရရှိပါသည်။

ဘုရားဒါယကာမကြီး

ဒေါ်မြနန်းနွယ်

ပြင်အောင်ခေတီတော် အနောက်ဘက်ရှိ မြန်နန်းနွယ်ကောင်းသူ နတ်ရေကွင်း။

မြန်နန်းနွယ်ကောင်းသူ နတ်ရေကွင်း၊ ရေကွင်းပြီးသက္ကရာဇ် ။

ပြန်နွယ်ဝေတီတော်အတွင်းမှ ပြန်နွယ်ကောင်စုများမှ တွေ့ရှိ နတ်ကျွန်း

ပြန်နွယ်(ခေါ်ကယ်နီ) ဘိုးဘွားမိဘများ အစဉ်အဆက် တိုးတက်ခဲ့သည့် ရွာမရွာရွာတော်တော် (ဝါ) ပီပီနွယ်တော်တော်၏ ယခု မှင်ဦးအောင်

ရွာမရွာရွာတော်တော်(ပီပီနွယ်တော်တော်) ရှိ ရွာမရွာရွာရွာ အုတ်ဖိုထုတ်တော်တော်တော်ပြီး ဗုဒ္ဓဝယာမှ ဝင်ဆောင်ခဲ့သည့် ယောကျာ်းဝင်

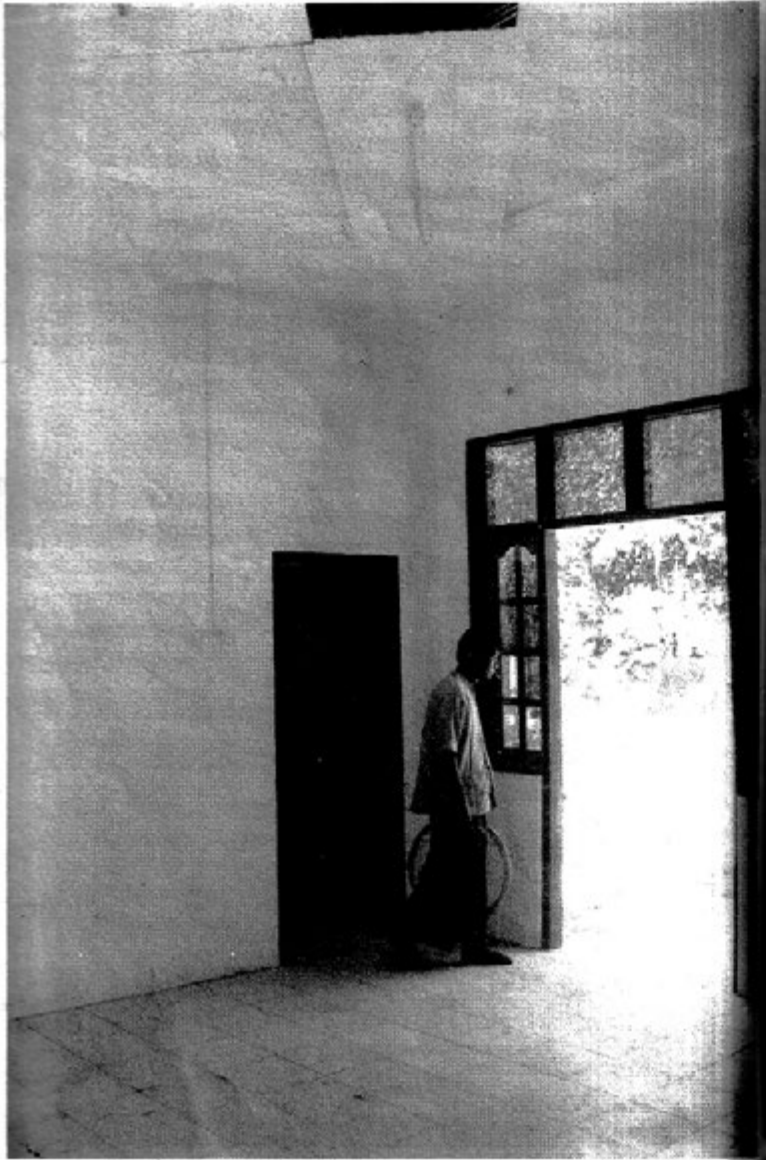
ရွာမရွာ ဒွါရကျောင်း(ပီပိုနင်းကျောင်း)ရှိ လူနို့အင်ကြင်းပင်။

ဆောက်ပြီး ဝှင့်သစ်စ ပီပိုနင်းကျောင်းတိုက်။

ရွာမ ဒွါရကျောင်း(ပီပိုနင်းကျောင်း)သို့ အထွေထွေကွင်း။

ပီပိုနှင့်စာကြည့်တိုက်အတွင်း မြင်ကွင်း

ရွာမ ဒွဲရတောင်နှင့် မြို့ရည်ဆိုးသားခြားသည့် ဇလသောတောင်မှ မုဂ္ဂိယာတော်တစ်ဆူ
 ဝင်းတူနံ့မင်းကြီးလက်ထက် ထူထောင်ပေးခဲ့သော ဗိသုကာ တော်တော်ကြီးကြပ်ဆရာတော်ကြီး လက်ထက်)

ဣန္ဒြာလသာကျောင်းမှ နှစ်ပေါင်း(၇၀)ကျော်ဒီပီး ရုပ်ပွားတော်များ ပြုကျွေးလှ သုံးဆယ်ချောင်းတမ်းနား
၀၀၀တစ်နေရာတွင် သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်။

ဣန္ဒြာလသာကျောင်းရှိ သုံးဆယ်ချောင်းတမ်းပီး ပြုကျွေးည့်ဘေးမှ ဝေတီပုထိုးများအား တစ်နေရာတည်ရာ
'တော်ပေါင်းစုပြုတ်ကျောင်းမှ' တည်ဆောက်နေစဉ်။

❖ မာတိကာ ❖

- ၁။ အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး ၂၇
- မြနန်းနွယ် ၂၇
- ၂။ ကျေးဇူးမှတ်တမ်းတင်လွှာ ၃၀
- ၃။ မြနန်းနွယ်နှင့်ဒေါ်အယ်နီ ၃၅
- ၄။ ဒေါ်ရွှေရိတ်မှ နီဒါနိုးစ ၃၉
- ၅။ ဘဝနှင့်အိမ်ထောင်ရေး ၄၄
- ၆။ ဒေါ်အယ်နီ "မြနန်းနွယ်" ၏ ထူးခြားပါရမီ ၄၇
- ၇။ မအယ်နီ၏ ပညာရေး ၄၉
- ၈။ ဦးမောင်နှစ် ၅၂
- ၉။ ဦးမောင်နှစ်နှင့် ဒေါ်အယ်နီ ၅၄
- ဂုဏ်ရတနာ ၅၄
- ၁၀။ ရတနာနှင့်အဝတ်အထည်များ ၆၀
- ၁၁။ တိုင်ပင်ဆွေးနွေး ၆၂

၁၂။ အမွေပေး၊ အမွေခံနှင့် ပင်ကိုယ်ပီဖဲစိတ်	၆၈
၁၃။ ဘုရား နီး၊ တရားနှင့် ဝေး	၇၃
၁၄။ ရရှိလောကီရတနာများနှင့် ဒေါ်အယ်နီ၏ အဆုံးအဖြတ်	၇၇
၁၅။ ဆရာတော် ဦးစေမိန္ဒ၏ နိဂုံးချုပ်တရား	၉၁
၁၆။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်	၉၃
၁၇။ ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်	၉၆
၁၈။ မြန်မာ့ရတနာမြေ	၉၈
- စာကောင်း အင်္ဂါစာမင်း	၉၉
၁၉။ မြန်မာပြည် ရာမညတိုင်း၊ အသိတဇ္ဇနာ၊	၁၀၁
ပေါက္ခရာဝတီမြို့သား၊ တပုဿ၊ ဘလ္လိက ညီနောင်တို့၏	
ကြီးမားသော ကျေးဇူးတရား	
၂၀။ ဆံတော်မြတ်ပင့်ဆောင်ရာ ခရီး	၁၀၂
၂၁။ ခေတ်ပြိုင်ကာလများ	၁၀၅
၂၂။ ဆံတော်ကြီးလမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်ဆိပ်ကမ်း	၁၀၇
၂၃။ ဆံတော်မြတ်စေတီတော်များ	၁၁၀
၂၄။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း	၁၁၂
၂၅။ ဗုဒ္ဓဆံတော်မြတ် (၃) ဆူ	၁၁၅

- ထားရံ စာပုဿ၊ ဘလ္လိက ညီနောင်	၁၀၅
၂၆။ သတိုးသီရိသုဓမ္မ ဆာဦးသွင်	၁၁၇
၂၇။ ဌာပနာတိုက်	၁၁၉
၂၈။ ဒေါ်ပြနန်းနွယ်ပေးသော အိပ်မက်၊	၁၂၄
ဒေါ်အယ်နီ ပါရမီလုပ်ငန်းဆက်	
၂၉။ အိပ်မက်ထူး	၁၂၆
၃၀။ ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်သို့	၁၃၁
၃၁။ ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးအား အစီအစဉ်	၁၄၁
၃၂။ ရှေးထုံးမပယ်	၁၅၃
၃၃။ မြနန်းနွယ်၏ အောင်မြင်ခြင်း အထိမ်းအမှတ်	၁၅၆
- မြနန်းနွယ်၏ အဓိဋ္ဌာန်	၁၅၆
၃၄။ နတ်ရေတွင်း	၁၅၉
၃၅။ မြအောင်စေတီတော် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၁၇၂
၃၆။ အောင်မြေစုစည်းခြင်း	၁၈၀
- ပါရမီရွှင် ဦးစိုးဝင်း၊ စာစု	၁၈၀
၃၇။ မျက်စိလည် လမ်းမှား	၁၈၅
၃၈။ ဦးစိုးဝင်း၊ ဦးအောင်ကြီး၊ မြအောင်စေတီ	၁၉၁
တည်နေ့စဉ် ပြန်ရောက်	

- ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါး	၁၉၉
- ဣဿာမဇ္ဇရိယပုဂ္ဂ	၂၀၅
- ပိယာပိယပုဂ္ဂ	၂၀၆
- ဆန္ဒပုဂ္ဂ	၂၀၇
- စိတက္ခပုဂ္ဂ၏အဖြေ	၂၀၈
- ပဗ္ဗပုဂ္ဂအဖြေ	၂၀၈
- ကာယသမာဓာရပုဂ္ဂ၊ ဝစီသမာဓာရပုဂ္ဂ၊ ပရိယေသနပုဂ္ဂတို့ အဖြေ	၂၁၀
- ဣဒ္ဓိယသံဝရပုဂ္ဂ	၂၁၂
- သိကြာမင်း၏ ဝမ်းမြောက်မှု	၂၁၅
- ကိုယ်ရယူလိုသော ဆု	၂၁၆
- ရေမျှားက ရေနိုင်၊ မီးမျှားက မီးနိုင်	၂၁၈
၄၉။ ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်းနွယ်) ၏ စိတ်ဓာတ်	၂၂၀
၄၀။ ဆုတောင်းမဟူးကြဲဖို့	၂၂၃
၄၁။ မြအောင်စေတီတော်	၂၂၅
၄၂။ ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်းနွယ်) ၏ ပရိယတ္တိစာပေ လေ့လာချက်	၂၂၈
၄၃။ ဝလိနတ်စာကျွေးခြင်း ဒါနအလှူပွဲ	၂၃၆

၄၄။ နဂါးစာကျွေးခြင်း ဒါနအလှူပွဲ	၂၃၈
၄၅။ စေတီတော်	၂၄၄
၄၆။ ဒေါ်အယ်နီ၏ အကြောင်း၏အကြောင်း	၂၅၃
၄၇။ ဒေါ်အယ်နီ	၂၅၇
၄၈။ ဦးငြိမ်းကိုးကားကျမ်းများ	၂၆၀

အလှူစေတနာ လက်နှင့်မကွာ
ကုသိုလ်ရှင်မလေး
မြနန်းနွယ်

ကျွန်တော်သည် ဤစာအား ပြီးခဲ့သော (၁၅) နှစ်ခန့် ကပင် လေ့လာမေးမြန်းကာရေးခဲ့ပြီး၏။ စိတ်တိုင်းမကျ၍ ထပ်မံ ဖြည့်စွက်ရန် ထားခဲ့စဉ် နာဂစ်မုန်တိုင်းကာလ အိမ်နှင့်မိသားစု တို့ အန္တရာယ်မရှိသော်လည်း ထိမ်းမရ၊ သိမ်းမနိုင် ဖြစ်ရကာ စာအုပ်၊ စာမူအချို့ လေမိုးအန္တရာယ်နှင့် ကြုံရစဉ်တွင် ထိုစာမူ သည်လည်း ပါဝင်သွားလေ၏။ သို့သော် လေ့လာပြီး စာမူ ကြမ်းအချို့ ကျန်ကောင်းကျန်ရာများကို အားပြုကာ ထပ်မံ အသစ် ရေး၍ မပြည့်စုံသဖြင့် သိမ်းထားခဲ့ပါသည်။

(၁၉၇၀) ပြည့်နှစ်က မိမိ၏ဇာတိရွာဖြစ်သော ပဲခူးတိုင်း ဒေသကြီး၊ သာယာဝတီခရိုင်၊ သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာမှာ စာပေနှင့် ရုပ်ရှင်နယ်တွင် ဖခင်ကြီးတစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်သော စာရေးဆရာ ကြီး ပီမိုးနင်း၏ မွေးရာခြံကြီးအား ပီမိုးနင်းစာကြည့်တိုက် ဖြစ်ပေါ်

ရန် စီစဉ်လေရာ သုံးဆယ်မြို့တွင် လူသိများသော အစ်ကို ဦးထွန်း အစ်မ ဒေါ်ခင်သန်း (စံချိန်မီ မိသားစု) တို့က ပီမိုးနင်း ခြံကြီး၏ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ မိသားစုအဖြစ် ခံယူလိုက်သည့် အပြင် ခြံချင်းဆက်ကိုပါ ဝယ်ယူလျက် ခြံကာပြီး စာကြည့်တိုက် တစ်တိုက်ကို ပဏာမတည်ဆောက်ပြီး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

သို့ဖြစ်၍ (၂၀၁၂) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ၊ (၄) ရက်၊ လွတ်လပ်ရေးနေ့တွင် ပီမိုးနင်းစာကြည့်တိုက်ဖွင့်ပွဲ ကျင်းပမည် ဟု စီစဉ်ပြီးကြလေသည်။

ထိုအခါ ပီမိုးနင်းစာကြည့်တိုက်နှင့် လမ်းလေးမျှပင် ခြားသော 'မြအောင်စေတီတော်' ကိုလည်း လှမ်း၍ဖူးတွေ့နိုင် သည်ဖြစ်ရာ တစ်နေ့သောအခါ ဤစာကြည့်တိုက်ရောက်သူများမှ ဤစေတီတော်၏သမိုင်းအား မေးမြန်းကြ၍ သိမိသူမှာ အလွန် နည်းလျက် သိသည့်တိုင် အမှန်အတိုင်း မပြောနိုင်က မှားယွင်း တိမ်းချော်စရာရှိသဖြင့် တစ်ကြောင်း၊ မြအောင် စေတီတော်တွင် ရှိပြီး သက္ကရာဇ်မှတ်တမ်းများ မပြည့်စုံသည့် အကြောင်းတို့ကြောင့် စာအုပ်အဖြစ် ခိုင်မာစွာရေးရန် အကြောင်းဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် မိမိနှင့်သာ နီးစွာသော အကြောင်းရှိလာသဖြင့် ရွာခံလူကြီးများ၊ လူလတ်များ၏ နှိုးဆော်တိုက်တွန်းချက်ကြောင့် ဤစာမူအား အချိန်မီအံ့ဟူ၍ ရည်ရွယ်ရေးသားရပါသည်။

ဤ 'မြအောင်စေတီတော်ကြီး' အား (၁၃၁၇) ခုနှစ်မှ စတင်တည်လျက် (၁၃၁၈) ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း (၁၃) ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ နံနက် (၈) နာရီတွင် ထီးတော်၊ စိန်ဖူးတော် တင်လှူ ခဲ့ပြီး (၁၃၁၈/၁၉) ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း (၅) ရက်၊ သောကြာ နေ့တွင် နတ်ရေတွင်း (ခေါ်) ထူးခြားရေတွင်း တစ်တွင်းတူး၍ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ အခြား ကျောက်စာတိုင်များ ကျိုးပဲ့ပျက်စီး နေလေ၏။ ဘုရားတည်၊ ရေတွင်းတူး၊ သက္ကရာဇ်မှတ်တိုင်များ ပင် ကျိုးပဲ့နေသဖြင့် နီးစပ်ရာ လက်လှမ်းမီသူများနှင့် ရှေး မှတ်တမ်းတချို့ကို အားကိုးလျက် အတည်ပြုရယူခဲ့ပါသည်။

ဘုရား ဒါယိကာမကြီးမှာ 'မြနန်းနွယ်' ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ ဝိုလ်တထောင်စေတီတော်နှင့် ဆက်နွယ်သော ဒေါ်မြနန်းနွယ်ပင် ဖြစ်လေရာ ဒေါ်မြနန်းနွယ်မှ ဒေါ်အယ်နီ (ခေါ်) အဖေ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးစစ်စစ်၊ အမေ မြန်မာလူမျိုးစစ်စစ်၊ သုံးဆယ်မြို့၊ (ယခု မြအောင်စေတီတည်ရှိရာ) ရွာမရွာသူ စစ်စစ် ပါဖြစ်လျက် သမီး ဘိုကပြားမလေး မအယ်နီအား အိပ်မက်ဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အတွင်း သူ့ခေတ်သူ့အခါက 'အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ' ဖြစ်စေခဲ့ပြီး ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင် ဒေါ်အယ်နီကဲ့သို့သော ဘိုကပြားမလေးသည် မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓ ဘာသာအဖြစ်မှ တရားရှင်မလေး တစ်ဦးဖြစ်လာပြီး ဘဝတစ်

လျှောက် ခါနပါရမိထူးနှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ သမထ၊ ဝိပဿနာ တရားထူးများကို အထူးနှစ်သက်လျက် ကိုယ်တိုင် ကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်သူ ဖြစ်သွားခဲ့ရလေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဒေါ်အယ်နီနှင့် ဒေါ်မြနန်းနွယ်မှာ တစ်သီး တခြားစီ ခွဲထား၍မရသကဲ့သို့ ဖြစ်ကာ ဘုရားတည်၊ ကျောင်း ဆောက်နှင့် သဒ္ဓါပေါက်သလောက် အလှူဒါနပွဲ ပေါက်မြောက် ရသည့်အကြောင်းနှင့် ဒေါ်အယ်နီ၏ အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာမှတ်သား ရေးသားတင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း . . .

ကျေးဇူးဗုဒ္ဓိတရားတင်လှူ

ဤစာအုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ရွာမရွာလာတိများ ဖြစ် ကြသော -

- (၁) သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမဒွါရကျောင်းဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒ (ပျံလွန်)
- (၂) ရွာမဒွါရကျောင်း လက်ရှိပဓာန နာယက မိုးကုတ်ဝိပဿနာ ဓမ္မရိပ်သာ တရားပြဆရာတော် အရှင်တေဇနိယ၊ သုံးဆယ်မြို့။
- (၃) မိမိ၏မွေးဖွားပင် ကျေးဇူးရှင်ဆရာကြီးဦးတင်အေး (ကွယ်လွန်)
- (၄) ဦးစိုးဝင်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဝိုလ်ချုပ်ဈေးသစ် (ဥက္ကဋ္ဌ) ၊ ဒေါ်အယ်နီ၏ တူအရင်း။
- (၅) ဦးကုလား၊ ရွာမရွာ၊ မြအောင်စေတီတည်စဉ် ဘက်စုံပါဝင်ရသူ၊ ဇီဝက ပညာရှင်။

- (၆) ဦးသန်းစိန်၊ အနောက်ရိုးကြီးရပ်၊ သုံးဆယ်မြို့။
- (၇) ဦးသိန်းထွန်း (ဦးကြာစိ) ရွာမဒွါရကျောင်း၊ (ပီမိုးနင်းကျောင်း)၊
ဘက်စုံတိုးတက်ရေး အကျိုးတော်ဆောင် (ရန်ကုန်)
- (၈) မဇ္ဈိမစာပေတိုက်၊ အမှတ်-၂၃၇၊ ၃၉-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

စသည် အစစအရာရာ ကူညီပေးမအားပေးကြသည့် ကျေးဇူး တင်ထိုက်သော ကျေးဇူးရှင်အပေါင်းတို့အား ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါကြောင်း ဖော်ပြမှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။ မပြီးဆုံးနိုင်သည့် ကျယ်ဝန်းသော ဘဝဖြစ်စဉ်တို့အား ရေးသားရာတွင် ချွတ်ယွင်းအားနည်းချက်များရှိပါက စာရေးသူ၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ကြောင်း ကြိုတင်ဝန်ခံအပ်ပါကြောင်း။

စာရေးသူ

ဓမ္မရာဇာဒီသကာမင်း
ဒေါ်မြနန်းနွယ်

ဤ ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ပုံသည်
လွန်ခဲ့သည့် နှစ် (၅၀) ဝန်းကျင်ကပုံဖြစ်ကြောင်း
မြန်မာသမားတော် ဓာတ်ဆရာကြီး ဦးကံထံမှ ရရှိပါသည်။

မြနန်းနွယ်နှင့် ခေါ်အယ်နီ

ခေါ်အယ်နီအား ကျွန်တော်တို့ရွာမှ အယ်နီမ ဟု လူကြီး မိဘများက ချစ်စနိုးခေါ်ကြသည်။ ဤတွင် ခေါ်အယ်နီနှင့် ကျွန်တော်တို့ရွာဆိုသည့် အခြေခံကို တင်ပြရန်လိုပါသည်။

ရှေးဦးစွာ ကျွန်တော်တို့ရွာဆိုသည့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ သာယာဝတီခရိုင်၊ သုံးဆယ်မြို့နယ်၊ သုံးဆယ်မြို့၏ အနောက် (၁) မိုင်ခန့်ဝန်းကျင်သာဝေးသော ရွာမရွာကို ဆိုလိုပါသည်။

အဆိုပါ ရွာမရွာမှာ စာပေနှင့်ရုပ်ရှင်လောက၏ ဖခင်ကြီး တစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်ထင်ရှားသော စာရေးဆရာကြီး ပီမိုးနင်း၏ မွေးဖွားရာဇာတိရွာပင် ဖြစ်ပါသည်။

(၂၀၀၈) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလထုတ်၊ ဝိဇ္ဇာရသစုံမဂ္ဂဇင်းမှာ 'ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်ရှိ ဘုရားအစ်မကြီး မြနန်းနွယ်၏

ကောင်းမှုတော် စေတီတစ်ဆူ အမည်ရှိ ဆောင်းပါးတွင်လည်း ဤ အကြောင်း ရေးခဲ့ဖူးသည်။

ဤဆောင်းပါးမှာ ဆရာကြီးဝိမိုးနင်း၏ မွေးဖွား နေထိုင် ခဲ့ရာ ဤခြံလွတ်ကြီးသည် ယနေ့တိုင်ရှိကြောင်း၊ ထိုခြံကြီးမှာ ဆရာကြီး ဝိမိုးနင်း ရုပ်တုနှင့် စာကြည့်တိုက်အဖြစ် စီစဉ်လျက် ရှိကြောင်း တင်ပြခဲ့ရာ ယခု (၂၀၁၁) ခုနှစ်အတွင်းမှာ ခြံကာခြင်း၊ ပဏာမ စာကြည့်တိုက် တစ်ဆောင် ဆောက်ပြီးနေခြင်းနှင့် တိုးချဲ့ခြံပင် ဝယ်ယူပြီးကြောင်းများကို ဖြည့်စွက်တင်ပြလျက် (၂၀၁၂) ခု နှစ်ဦး၊ ဇန်နဝါရီလ (၄) ရက်၊ လွတ်လပ်ရေးနေ့ တွင် စာကြည့်တိုက်ဖွင့်ပွဲ ကျင်းပနိုင်ရန် စီစဉ်နေကြကြောင်းများ ကို ထပ်မံတင်ပြအပ်ပါသည်။

ဤသို့ ဆရာကြီး ဝိမိုးနင်း စာကြည့်တိုက်အကြောင်း အား ဖော်ပြနေခြင်းသည် ဤဝိမိုးနင်း စာကြည့်တိုက်နှင့် ပေ (၂၀၀) ခန့်အကွာ လှမ်းမြင်ဖူးတွေ့နိုင်သော အနောက်မြောက် အရပ်လောက်တွင် ဒေါ်အယ်နီ 'မြနန်းနွယ်' ၏ ကောင်းမှုတော် 'မြအောင်စေတီ' ရှိကြောင်းကို ပူးတွဲတင်ပြလိုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါ သည်။

ဆရာကြီး ဝိမိုးနင်း၏ ဖွားရာခြံနှင့် စာကြည့်တိုက်အား အစီအစဉ်ဖြင့် ဖွင့်ပွဲနှင့်တကွ ဆောင်ရွက်ကြမည်။ ဤစာကြည့်

တိုက်မှ လှမ်းမြင်ဖူးတွေ့နေရသည့် မြအောင်စေတီသည် တစ်နှစ်တစ်ခါ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ခြင်း၊ ထုံးသက်န်း ကပ်လှူခြင်း မျှသာ လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့လေသည်။

ဤ မြအောင်စေတီတော်အကြောင်း တစ်နေ့မဟုတ် တစ်နေ့ တစ်ယောက်မဟုတ်တစ်ယောက်က မေးမြန်းစုံစမ်း သော် တိကျရေရာစွာ ပြောနိုင်ကြမည် မဟုတ်သကဲ့သို့ အခြေခံ အား အနီးစပ်ဆုံး ထုံးဖွဲ့မှန်ကန်စွာ ပြောနိုင်ကြမည် မဟုတ် သည့်အပြင် ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်နှင့် မြနန်းနွယ် ဘုရား အစ်မကြီး၏ အကြောင်းဖက် စေတီတော်တစ်ဆူ ဖြစ်ကြောင်း အမှန်သိမြင်ကြသော် ဆိုင်ရာအကြောင်းဆက် အနွယ်တော်တို့ အတွက် ဒါနပါရမီ အခွင့်ထူးကောင်း ဖြစ်နိုင်ပုံနှင့် မြအောင် စေတီဘုရားသမိုင်းမှန် စာတစ်အုပ် ရှိသင့်ကြောင်းကို မိမိအား လက်ရှိ ရှေ့မိနောက်မီ ပုဂ္ဂိုလ်များမှ အတည်ပြု ရေးသားနိုင်ရန် ဆန္ဒပြုကြသဖြင့် ရွာမရွာဇာတိ ရပ်ဝေးရပ်နီးရှိ လက်ကျန် ခွာသား ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မြအောင်စေတီတော်၏ ဘုရားအစ်မ မြနန်းနွယ် (ခေါ်) ဒေါ်အယ်နီ၏ ဆွေစဉ်မျိုးဆက်ဝင်တို့ထံ သက်လှမ်းမီသမျှ ပြန်လည်ဆက်စပ် မေးမြန်းထပ်မံတင်ပြ ပြည့်စွက်ရေးသားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဖြည့်စွက်ရေးသားသည် ဆိုရာတွင် ဝိဇ္ဇာရသစုံမဂ္ဂဇင်း

အတွဲ (၂)၊ အမှတ် (၃)၊ (၁၃၇၀) ပြည့်နှစ်၊ နတ်တော်လ၊ (၂၀၀၈) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလထုတ်၊ 'မြနန်းနွယ်၏ ကောင်းမှုတော် စေတီတော်တစ်ဆူ' အား ဖြည့်စွက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

မဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါးအဖြစ် ရေးစဉ်က စာကို အကန့်အသတ်နှင့် စာမျက်နှာများလွန်းမည်ကို ငဲ့ကွက်၍ ချန်ထားခဲ့သည်က များပါသည်။ တကယ်က 'မြနန်းနွယ်' အကြောင်းဆိုက ဒေါ်အယ်နီသည် မိမိရေးမည့်စာအတွက် အဓိကဖြစ်သကဲ့သို့ 'မြအောင်စေတီ' မှာလည်း ဒေါ်အယ်နီသည်သာ ဘုရားဒါယကာမကြီးအဖြစ် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်နေပါသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဤအကြောင်းအရာတို့သည် ရှေးနှစ်များစွာကတည်းက ရေးသားပြီး ပုံနှိပ်ပြီး ဖြစ်သင့်လျက် အကြောင်းအမျိုးမျိုးနှင့် နှောင့်နှေးခဲ့ရလေသည်။ စာမူများဟောင်းနွမ်း ပျောက်ပျက်ခဲ့ရသည်။ စိတ်တိုင်းကျ စာမူအဆင့်သို့ မရောက်သေး၍လည်း တစ်ပိုင်းပါဝင်ပေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အကြောင်းအကျိုးအတိုင်းတိုင်းသာလျှင် ဖြစ်ချိန်တန်၊ ပွင့်ချိန်တန်မှ ဖြစ်ရာ ပွင့်သစ်ရသည်ဟု ယူဆကာ အသစ်တစ်ဖန် စီစဉ်မေးမြန်း လေ့လာကာ မေတ္တာဖြင့် ပူဇော်ရေးသားရပါသည်။

ဒေါ်ရွှေရိတ်မှ နိဂါန်းစ

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ သာယာဝတီခရိုင်၊ သုံးဆယ်မြို့နယ်၊ ရွာမရွာသူ စစ်စစ်ကြီးဖြစ်သော ဒေါ်ရွှေရိတ် ဆိုသည့် မိခင်ကြီးတစ်ဦးသည် ထိုသောအခါက ရွာ၏မျက်နှာဖုံးကွမ်းတောင်ကိုင်း၊ ပန်းတောင်ကိုင်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ငွေကြေးဥစ္စာပြည့်စုံသည်။ မိဘများက လယ်ယာလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည့်အပြင် ကုန်ပစ္စည်း ရောင်းရေးဝယ်တာတို့မှာလည်း ခုန်ကုန်မြို့၊ မန္တလေးမြို့၊ မော်လမြိုင်မြို့၊ ပုသိမ်မြို့ကြီးများအထိ ခရီးလမ်းပေါက် သုတပညာ မြောက်ကြကြလေသည်။

ဒေါ်ရွှေရိတ်၏ မိဘများ အမည်ကိုတော့ မမှတ်မိတော့ဘူး သိမှီသူများထံမှ မှတ်သားခဲ့ရသည်။ ဒေါ်ရွှေရိတ် အရွယ် ချောက်သော် ဦးကျော်ဆိုသူနှင့် အိမ်ထောင်ကျလေသည်။ သားသမီး (၅) ယောက် ထွန်းကားလေသည်။ ထိုသားသမီး (၅)

ယောက်တို့သည် စာရေးသူတို့၏ သိမိသော အဘိုးအဘွားများ နှင့် အသက်သိပ် မကွာလွန်းလှသော ရင်းနှီးသိမိကြသည့် တစ်ရွာတည်း။ တစ်ကျောင်းတည်းနေဆိုသူများဖြစ်ကြလေ၏။
ထိုသားသမီး (၅) ယောက်မှာ -

- (၁) ဦးဘသိန်း
- (၂) ဦးဘရွှေ
- (၃) ဒေါ်တင်
- (၄) ဒေါ်စော
- (၅) ဒေါ်လေးခင် တို့ ဖြစ်ကြလေသည်။

ခင်ပွန်းသည် ဦးကျော်သည် ဈေးဦးအနိစ္စရောက်လျက် ဒေါ်ရွှေရိတ်မှာ မြန်မာပြည်သို့ ဂျပန်မဝင်မီ (၁၉၄၀-၄၁) ခုနှစ် လောက်က အသက် (၉၀) တွင် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ကြောင်း သိရပါသည်။

ဒေါ်ရွှေရိတ်သည် ထိုရွာမရွာသား စာပေလောကတွင် ယနေ့တိုင် လူသိထင်ရှား အလွန်ကျော်ကြားနေသည့် စာရေး ဆရာကြီး ပီမိုးနင်း၏ မိခင်နှင့် သက်တမ်း မကွာလှသည့် တစ်ရွာ တည်းနေ ရပ်ဆွေရပ်မျိုးများဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။

ပီမိုးနင်းဟု မြန်မာစာပေ ခေတ်ကြီးတစ်ခေတ် မှတ်တမ်းတင်ရသည့်အပြင် ခေတ်စမ်းစာပေ၏ မြစ်ဖျားခံရာ

အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြန်းနိုးခွယ် **၄၁**
စကားပြေစာပေ အရေးကောင်း၊ စာပေပညာရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး အဖြစ် ပညာရှင်များက မှတ်တမ်းတင်ကြရသော ထူးခြား ပါရမီ ရှင် ဆရာကြီး ပီမိုးနင်း (၁၈၈၃-၁၉၃၉) ဖြစ်လေသည်။

ယခု ဒေါ်ရွှေရိတ်မှာ (၁၈၅၀-၁၉၄၀-၄၁) နှစ်ဖြစ်ရာ ဆရာကြီး ပီမိုးနင်း မမွေးမီ နှစ်ပေါင်း (၃၃) နှစ် ဝန်းကျင်ဖြစ် ရာ ဆရာကြီး၏ မိဘများနှင့် မိတ်ဆွေ တစ်ရွာတည်းနေ ရပ်ဆွေ ရပ်မျိုးဟု ဆိုပါသည်။ ထို့ပြင် အမျိုးသမီး စာဆိုတော်များထဲမှ နာမည်ကျော်ကြားသည့် သုံးဆယ်သူမမိနှင့်လည်း တစ်ခေတ် တည်း ဟု သိရပါသည်။

ဒေါ်ရွှေရိတ် (အသက်-၉၀ တွင်) ကွယ်လွန်သော (၁၉၄၀-၄၁) ခုနှစ်တွင် ရွာမရွာသချိုင်း၌ပင် ဘိုဆန်ဆန် ဘင်ခရာတပ်ဖွဲ့ဖြင့် ခမ်းနားစွာ အသုဘအခမ်းအနားကို စီစဉ် ကြောင်းကိုလည်း သက်ကြီးစကား သက်ငယ်ကြား အကြိမ်ကြိမ် ကြားခဲ့ရသည်။

ထို အင်္ဂလိပ်ခေတ်က ရွာမရွာသည် ဖော်ပြပြီးအတိုင်း မြေလွတ်၊ ခြံလွတ်မရှိအောင် အိုးအိမ်တိုက်ခံတို့ဖြင့် ပြည့်စုံသော စီးပွားရေးကောင်းလှသည့် ရွာကြီး တစ်ရွာဖြစ်၍ ချမ်းသာပြည့်စုံ သူ များလှလေသည်။

အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်ရေးခေတ် ရန်ကုန်-ပြည်လမ်း၏

ရန်ကုန်မှ (၇၅) မိုင်သာသာလေးမျှ ဤသုံးဆယ်မြို့နှင့် ရွာမရွာသည် ဤလမ်းခရီး တစ်ထောက်နားခိုရာ ဖြစ်၏။ ရွာမက တောမက၊ မြို့ မကျ စည်ကားလှ၍ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်များနှင့် မြန်မာအမှုထမ်းများ မကြာခဏ ဝင်ရောက်တည်းခိုနားနေရာ ဖြစ်သည်။ သုံးဆယ်မြို့အရှေ့ ပဲခူးရိုးမမှ သစ်လုံး၊ သစ်ဖောင်များ မျှောရာ သုံးဆယ်ချောင်းသည် သုံးဆယ်မြို့ကိုဖြတ်၍ ရွာမရွာကို အရှေ့မြောက်မှ အနောက်တောင်ထိ ကွေ့ဝိုက်စီးဆင်းရာ ဖြစ်သဖြင့် သစ်ဖောင်၊ ဝါးဖောင်များ ခေတ္တနားရာ၊ တည်းခိုရာလည်း ဖြစ်ရာ ဝန်းကျင်အရပ်တကာတို့မှ ခရီးသွားအားလုံး၏ နားခိုစတည်းချရာလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဒေါ်ရွှေရိတ်၏ သားသမီး (၅) ယောက်ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ထိုသားသမီး (၅) ယောက်ထဲမှ ဒေါ်စောသည် အင်္ဂလိပ်စစ်စစ် စစ်ဗိုလ်တစ်ယောက်နှင့် အိမ်ထောင်ကျလေသည်။

ဒေါ်စော၏ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်၏ အမည်မှာ မစ္စတာဆွိန်း ဆိုသူဖြစ်ပြီး စစ်တပ်တွင် မိုင်းအရာရှိ၊ မိုင်းကျွမ်းကျင်သူ ကျောက်မိုင်းမန်နေဂျာတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြစ်၍ မစ္စတာဆွိန်းနှင့် ဒေါ်စောတို့မှ သားသမီး (၅) ဦး ထွန်းကားလေသည်။ ထို (၅) ဦးမှာ -

- (၁) မအေမီ
- (၂) ကိုဆန်နီ
- (၃) ကိုဂျော်နီ
- (၄) မအယ်နီ
- (၅) မရီစီ တို့ ဖြစ်ကြလေသည်။

ထိုဖော်ပြပါ သားသမီး (၅) ဦးထဲမှ အမှတ် (၄) မအယ်နီ (ခေါ်) ဒေါ်အယ်နီ 'ရွာမရွာအခေါ် အယ်နီမ' မှာ မြနန်းနွယ် ဟု အမည်ထင်ရှားလာမည့် ဘုရားအစ်မကြီး တစ်ဦး ဖြစ်မည့် သာသနာပြု အမျိုးကောင်းသမီး ဖြစ်လေသည်။

ဘဝနှင့် အိမ်ထောင်ရေး

လူတို့ဘဝ လူ့လောကနှင့် သတ္တလောကကြီးတစ်ခုလုံး တို့သည် အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး၊ ထောင်ချောက်ကြီး အတွင်း အများစုမှာ ကျဆင်းကျင်လည်ကြရလေသည်။

ဤသို့ ကျဆင်း ကျင်လည်ကြရာကို ဘဝအထုံ ရေစက်၊ ရေစက်ဆုံသည် စသည်ပင် ပြောပြော ကြံရာဆုံရာ နီးစပ်ရာရာ တို့နှင့် အချိန်တန် အရွယ်ရောက်ကာ အကြောင်းဆက် ပေါင်းဖက်ကြရလေသည်မှာ ဓမ္မတာတည်း။

ဤလောကတန်ထွာ သဘာဝနိယာမကြီးကို မလွန်ဆန် နိုင်ကြသည့်အတိုင်း မစ္စတာဆွိန်းနှင့် ဒေါ်စောတို့ သားသမီး (၅) ယောက်ထဲမှ ကိုဆန်နီ၊ မအေမီ၊ မအယ်နီနှင့် မရီစီတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာစစ်စစ်ကြီးများ ဖြစ်ခွင့်ရကြလေသည်။

ဖခင် အင်္ဂလိပ်စစ်စစ် မစ္စတာဆွိန်းသည် မြန်မာစစ်စစ် ဒေါ်စောနှင့် အိမ်ထောင်ကျသော်လည်း ဘာသာကိုးကွယ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အနည်းငယ်ကလေးမျှ ချုပ်ခြယ်ကန့်သတ်ချက် မရှိ ပဲ မိမိက ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် ဖြစ်သော်လည်း ဇနီးနှင့်သား သမီးများကို လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်စေခြင်းဖြင့် ကံထူးရှင်များ အဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်စစ်စစ်များ ဖြစ်ခွင့်ရရှိလာကြလေသည်။

ထိုကံထူးရှင် မောင်နှမ (၅) ယောက်ထဲတွင် ဒေါ်အယ်နီ (ခေါ်) အယ်နီမသည် မြန်မာသက္ကရာဇ် (၁၂၇၇) ခုနှစ်၊ ခရစ် (၁၉၁၆) ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့လေသည်။

ထိုခုနှစ်မှာပင် စာရေးသူ၏ မွေးဖခင် 'နက္ခတ်လမ်းညွှန် ဆရာ ဦးလွန်းမောင်' အမည်ခံ ဆရာကြီးဦးတင်အေးအား ဖွားမြင်သော နှစ်ဖြစ်သဖြင့် ဒေါ်အယ်နီသည် မိမိ၏အဖေ မွေးဖခင်နှင့် အသက်တူဖြစ်လေသည်။

ထိုနေရာတွင် မှတ်မိသမျှ တင်ပြရသော် မြန်မာ့ လွတ်လပ်ရေးအမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း သည် (၁၉၁၅) ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားရာ မိမိ၏မွေးသဖခင် ဦးတင်အေးထက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် အသက် (၁) နှစ် ပို၍ကြီးသကဲ့သို့ ဘုရားအစ်မကြီး ဒေါ်အယ်နီထက်လည်း အသက် (၁) နှစ် ကြီးပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ကြင်ယာတော် မဟာသီရိသုဓမ္မ
 ဒေါ်ခင်ကြည်သည် (၁၉၁၂) ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်သည်။ သို့ဖြစ်
 ရာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကြင်ယာတော် မဟာသီရိသုဓမ္မ
 ဒေါ်ခင်ကြည်သည် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထက်
 အသက် (၃) နှစ်ကြီးလျက် ဘုရားအစ်မကြီး ဒေါ်အယ်နီ
 'မြနန်းနွယ်' နှင့် မိမိအဖေတို့ထက် အသက် (၄) နှစ် ပိုကြီးသည်။

သို့ဖြစ်၍ ခရစ် (၂၀၁၂) ခုနှစ်တွင် မဟာသီရိသုဓမ္မ
 ဒေါ်ခင်ကြည်သည် အသက် (၁၀၀) ပြည့်ပြီဖြစ်၍ ဗိုလ်ချုပ်
 အောင်ဆန်းသည် (၂၀၁၅) ခုနှစ်တွင် အသက် (၁၀၀) ပြည့်
 ပြီဖြစ်လေသည်။ ထို့အတူ (၂၀၁၆) ခုနှစ်တွင် မိမိ၏မွေးဖခင်
 ကျေးဇူးရှင်အဖေ ဦးတင်အေးသည်လည်း နှစ် (၁၀၀) ပြည့်၊
 ဒေါ်အယ်နီ 'မြနန်းနွယ်' သည်လည်း လာမည့် ခရစ်နှစ် (၂၀၁၆)
 ခုနှစ်တွင် အသက် (၁၀၀) ပြည့်မည် ဖြစ်ကြလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီ 'မြနန်းနွယ်' ၏
 ထူးခြားပါရမီ

ဒေါ်အယ်နီတို့ မောင်နှမများထဲမှ ဒေါ်အယ်နီ အပါ
 အဝင် ကျန်မောင်နှမတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်လာကြရ
 ခြင်း ကုသိုလ်သည် ထူးကြလေသည်။ ဤအထဲတွင် ဒေါ်အယ်နီ
 ၏ ကုသိုလ်က ပိုထူးသည်ဟု ဆိုရကြောင်းမှာ ဒေါ်အယ်နီ၏
 (မိခင် ဒေါ်စော၏မိခင်) ဘွားအေဖြစ်သူ ဒေါ်ရွှေရိတ်သည်
 ဗုဒ္ဓဘာသာအား သဒ္ဓါကြည်ညို ပိုမိုသည့် ပါရမီရှင်ဟု ယူဆ
 ကာ မြေးဖြစ်သူ မအယ်နီ အပျိုဘဝ ရောက်စအရွယ်တွင် မိမိ
 ကိုးကွယ်ထားသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ ဒက္ခိဏသာခါ
 ဉာဏ်တော် (၄) လက်မရှိ ရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူအား ချီးမြှင့်
 ဂုဏ်ပြုထားခဲ့လေသည်။ အမှန်မှာ မအယ်နီလေး အပျိုပေါက်
 ဘဝသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သော်လည်း ဘာသာရေး အကျင့်

သီလ၊ စရဏ အနေအထားအားဖြင့် ထူးခြားကျင့်သိ အတိုင်း အတာထိမရောက်သေးပဲ မိမိ ယုံကြည်သည့် ဘာသာတရား အပေါ် ကျန်သူများထက်တော့ ပိုမို ဂရုတစိုက်ရှိရှိလောက်သာ ရှိခဲ့လေသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း ထူးခြားသည်မှာ မအယ်နီ သည် မိမိ၏ဘွားအေကြီး ဒေါ်ရွှေရိတ်မှ ချီးမြှင့်ပေးလိုက်သော မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဒက္ခိဏာသာခါ ရုပ်ပွားတော်မြတ်အား နေအိမ်ရှိ ဘုရားစင်တွင် မိမိနေစဉ်သာ တင်ထားကိုးကွယ် ပူဇော်သော် လည်း မိမိခရီးသွားသော ညအိပ်ညနေ ခရီးတိုင်းတွင်လည်း ထို ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်မြတ်အား သွားလေရာအရပ်သို့ ရိုသေစွာ ပင့်ဆောင်သွားကာ ပူဇော်လေ့ရှိလေသည်။

မအယ်နီ၏ ပညာရေး

မအယ်နီသည် အဘွား ဒေါ်ရွှေရိတ်နှင့် မိခင် ဒေါ်စော တို့ကိုးကွယ်ရာ ရွာမရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ အခြေခံ ပရိယတ္တိစာပေများ လေ့လာပါသည်။ ထိုစဉ်က ရွာမရွာ ဒွါရကျောင်းတွင် ဆရာတော် ဦးမိထူး (ရဟန်းဘွဲ့မည်မသိ) နှင့် ဦးအာလောက၊ ဦးဝိမလ၊ ဦးခေမိန္ဒ ဟူသော အဆက်ဆက် ဆရာတော်ကြီးများ သီတင်းသုံးကြလေသည်။

ရွာမရွာတွင် ဒွါရကျောင်းနှင့် လေသာကျောင်းဟု ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း (၂) ကျောင်းရှိရာ ရွာမရွာ၊ ပေပင်ကုန်း၊ ဝဲကြီးဒေါင့်၊ ဆိုင်းစု (ဆင်စု) စသော ရွာများမှ ဝိုင်းဝန်းကိုးကွယ် ကြရာ ထိုဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း (၂) ကျောင်းလုံးမှာ အလှူ ရေစက် လက်နှင့်မကွာ ပါရမီဒါနပွဲ အလှူပွဲမပြတ် စည်ကားလှ သော ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကြလေသည်။

ရွာမဒွါရကျောင်းသည် ဖော်ပြပြီး ရွာမရွာ ဇာတိဖြစ်သော စာရေးဆရာကြီး ပီမိုးနင်း၏ ငယ်စဉ်က စာပေ ပရိယတ္တိများ သင်ကြားရာကျောင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဒေါ်အယ်နီတို့လက်ထက်တွင်လည်း ဤရွာမဒွါရကျောင်း၌ အခြေခံ ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေများကို အဘွားနှင့်မိခင်ကြီးတို့၏ ဘာသာရေးအမွေပေးရာအတိုင်း သင်ယူကြရလေသည်။

ကြီးပြင်းလာလျက် ခေတ်ပညာများ သင်ကြားရယူသောအခါ သုံးဆယ်မြို့၊ အေဘီအမ်၊ ဘီဘီအမ်ကျောင်းများတွင် သင်ယူကြလေသည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ မိန်းကလေး အထက်တန်းကျောင်းနှင့် စိန်ပေါင်ကျောင်းတို့အထိ ပညာသင်ယူခဲ့လေသည်။

ထိုစဉ်ကာလ အင်္ဂလိပ်တို့အား တော်လှန်ရေးတွင် ဂျပန်တပ်များပါဝင်ကြရာ ဂျပန်ဝင်ခါနီး (၁၉၄၁-၄၂) ခုနှစ်များ၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စစ်ရိပ်စစ်ငွေ့သမ်းလာသည်နှင့် ဒေါ်အယ်နီ၏ဖခင်သည် အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်ဖြစ်သည့်အလျောက် သားသမီးများအား စစ်ဘေးမှလွတ်ရန် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဒါဂျီလင်သို့ ကြိုပို့ထားလေသည်။ ဤ ဒါဂျီလင် တက္ကသိုလ်တွင် ဒေါ်အယ်နီ ပညာသင်ယူလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် ငယ်ရွယ်စဉ် အပျိုဘဝကတည်းက

အဘွားဖြစ်သူ ဒေါ်ရွှေရိတ်မှ ထူးထူးခြားခြား ချီးမြှင့်ပေးထားကြည်ညိုစေသော ဖော်ပြပါ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်တော်မြတ် ဒက္ခိဏသာခါ ရုပ်ပွားတော်ကိုပါ သွားလေရာ ပင့်ဆောင်သွားလေရာ မြန်မာပြည်၏ ဂျပန်ခေတ် တစ်ခေတ်လုံးမှသည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးစခေတ် ၁၉၄၈/၄၉ ခုနှစ်ရောက်မှ မိခင်မြန်မာပြည်သို့ မအယ်နီ ပြန်လာချိန်တွင်လည်း ဒက္ခိဏသာခါ ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကိုပါ တစ်ပါတည်း ပင့်ဆောင်ကာ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။

ဦးမောင်နှစ်

ဦးမောင်နှစ်သည် အင်္ဂလိပ်ခေတ်က အင်္ဂလိပ်တို့၏ အရံစစ်တပ်တွင် စစ်ဗိုလ်တစ်ဦးဖြစ်လျက် မြန်မာပြည်သား လူချောလူလှတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။

ဦးမောင်နှစ်သည် ထိုစဉ်က ယခု ရန်ကုန်မြို့၊ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းလမ်း၊ စိန်ပေါလ်ကျောင်းအနောက်၊ အိုးအိမ်ရုံးချုပ် အနီးတွင်နေထိုင်ကာ ဒေါ်အယ်နီနှင့် အိမ်ထောင်ပြုပြီး ကော်ဖီ မှုန့်လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြောင်းပါ သိရပါသည်။

ဦးမောင်နှစ်မှာ အင်္ဂလိပ်များ စစ်ရှုံး၍ စစ်ပြေးချိန်တွင် ရန်ကုန်တွင် ကျန်ရစ်ပြီး ရန်ကုန်နှင့် သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာတို့မှာ ပင် ကော်ဖီမှုန့်လုပ်ငန်းဖြင့် ရပ်တည်ချမ်းသာလာသူ ဖြစ်လေသည်။

ဦးမောင်နှစ်သည် သုံးဆယ်မြို့၊ ပိမိုးနင်းရွာဖြစ်သော ဖော်ပြပါ ရွာမရွာရှိ ဒေါ်အယ်နီ၏ ဖခင်ဖြစ်သော အင်္ဂလိပ်လူမျိုး

ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်း၊ ဣန္ဒြေယသံဝရသီလ ကို ကျင့်သည်မည်၏။

သိကြားမင်းက ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားပြန်သည်။

“တဏှာသည် ရောဂါမည်ပါ၏။

တဏှာသည် အိုင်းအမာ မည်ပါ၏။

တဏှာသည် ငြောင့် မည်ပါ၏။

တဏှာသည် သတ္တဝါအပေါင်းကို ထိုထို ဘုံဘဝတို့၌ ဖြစ်အောင် ဆွဲငင်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါများသည် မြတ် သောဘဝ၊ ယုတ်သောဘဝတို့သို့ ရောက်ရပါ၏ စသည် လျှောက်ထားလေသည်။

သိကြားမင်းမှ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား ချက်နှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေတော်တို့မှာ ရဟန်းတော်များ အတွက်ဟု ဆိုထားသော် လူပုဂ္ဂိုလ် တရားရှင်တို့ပါ ကျင့်အပ်၊ မကျင့်အပ်အား ဒေါ်အယ်နီမှ အမေးရှိ၍ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်း နိုင်သမျှ တစ်စစ ကျင့်ယူနိုင်က အကုသိုလ်မပါ ကုသိုလ် အရာတို့ဖြင့် မြင့်သည်ထက်မြင့်ရာ အသိဉာဏ်ထူးရနိုင်ကြောင်း သိရ၏။

စာရှည်မည်စိုးသဖြင့် အကျဉ်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြရာ တွင် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် လက်ဖြင့်မြေကို ပုတ် လျက် . . .

“နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ”

ဟူ၍ သုံးကြိမ် ဥဒါန်းကျူးရင့်လေ၏။ ‘ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသော တရားအားလုံးတို့သည် ချုပ်ကွယ်ခြင်းသဘော ရှိ၏’ ဟူ၍ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား ကိလေသာဖြူ အညစ် အကြေးကင်းသော တရားမျက်စိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ထို့ပြင် တစ်ပါးသော ရှစ်သောင်းသော နတ်တို့အား လည်း တရားမျက်စိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

အနေကဓာတုပဉ္စာနှင့် အစ္စန္ဒကဓာတုပဉ္စာတို့အား စာရှည်မည်စိုး၍ မထည့်တော့ပါ။

အကြောင်းအားဖြင့် ဝေါ်အယ်နီသည် ‘သဗ္ဗေသင်္ခါရ အနိစ္စ’ စသည့် လက္ခဏာရေးသုံးပါးအချုပ်ကို နှလုံးသွင်းခဲ့ကြာ ခဲ့ပြီဖြစ်၍ သူမ ရပြီး တရားတို့အား သူမ၏ဆန္ဒဖြင့် ပိုမိုကျင့်နိုင် အားနှင့် ထောက်ထားမှု ခိုင်ရန်သာ ရည်ရွယ်လျက် ပြောပြရာ မှ စာနှင့်ပါ အကျဉ်းရေးပေးပါရန် ဆန္ဒပြုသဖြင့် ဤစာအရကို ထပ်မံကိုးကားတင်ပြခြင်းသာ ဖြစ်ပါ၏။

ဤတွင် အချုပ်အားဖြင့် ကြောင်းကျိုးဆက်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အမေးတော်အား သိကြားမင်း၏ ဖြေကြားပုံ အကျဉ်းဖြင့် ဤကဏ္ဍအား ရပ်နားပါမည်။

သိကြားမင်း၏ ဝမ်းမြောက်မှု

“နတ်တို့၏အရှင်သိကြားမင်း . . . သင်သည် အဘယ် အကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့သဘောရှိသော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် ခြင်းမျိုးရခြင်းကို ခိုးကျူးပြောဆိုပါသနည်း” ဟူသော အမေး တော်အား သိကြားမင်းမှ . . .

“အရှင်မြတ်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ခြောက်ပါးသော အကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့သဘောရှိသော နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုးရခြင်းကို ခိုးကျူးပြောဆိုပါ၏ ဟူ၍ ဖြေကြား လေသည်။

“အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤအရပ်၌ပင် တည်နေ လျက် သိကြားမင်းပင်ဖြစ်၍ အသက်ကိုလည်း တစ်ဖန်ပြန်ရ ခြင်းအကျိုး၊ နတ်ဘုံမှ စုတေ၍ နတ်အသက်ကိုစွန့်ပြီး မတွေ့ မဝေ သတိရှိလျက် စိတ်ဓမ္မလျော်ရာဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အကျိုး၊ သတိသမ္ပုဇ် ဉာဏ်ယှဉ်လျက် အရိယာအဖြစ်နှင့် လျော်စွာနေရပါလတ္တံ့ ဟူသော အကျိုး၊ ထိုအရိယာအဖြစ်နှင့် ကျင့်နေရသော အကျွန်ုပ်အား အကယ်၍ သကဒါဂါမိ မဂ်ဉာဏ်သည် ဖြစ်အံ့။ အထက်မဂ်ကို သိလိုသည်ဖြစ်၍ နေ ရပါအံ့။ ထိုဘဝသည်ပင် လူ့ပြည်၌ အဆုံးဘဝဖြစ်ရပါလတ္တံ့ ဟူသောအကျိုး၊ လူ့ဘုံမှ စုတေ၍ လူ့အသက်ကိုစွန့်ပြီးလျှင်

နတ်ပြည်၌ သိကြားမင်း တစ်ဖန်ပြန်ဖြစ်ရပါလတ္တံ့။ ဟူသော အကျိုး။ အဆုံးဘဝ၌ ဖြစ်ရသည်ရှိသော် အခြံအရံလည်း ပေါများ၊ အလွန်တရာလည်း မြတ်သော အကနိဋ္ဌဘုံသည် အကျွန်ုပ်၏ ဘုံနေရာဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ဟူသော အကျိုးအားဖြင့် ခြောက်ပါး။ ဤအကျိုးထူးခြောက်ပါးတို့ကို မြင်၍ နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုးများကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏ ဟူ၍ လျှောက်ထားလေသည်။

ဤတွင် ပြဆိုပြီးသော ပဉ္စာတစ်ဆယ့်လေးပါးတို့တွင် ငါးခုမြောက် ပပဉ္စပဉ္စာ၏ အဆုံး၌ သိကြားမင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်လျက် မြတ်စွာဘုရား ရှေ့တော်၌ပင် ဤသိကြားမင်းဘဝမှ စုတေ၍ တစ်ဖန် သိကြားမင်း (အသစ်) ဘဝသို့ ပြန်ဖြစ်ရလေသည်။

သက္ကပဉ္စာဒေသနာ ဟူသည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း၏ တောင်းပန်သော အမေးပြဿနာများကို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ဖြေကြားတော်မူသော ဤဒေသနာတရားတော်ကို ခေါ်ဆိုပါသည်။

ကိုယ် ရယူလိုသော ဆု

လောကတွင် သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ရရှိသည့်ဘဝမှာ ပျော်နေကြခြင်းသည် ကိုယ်လိုရာဆု၊ ကိုယ်ရနေကြကြောင်း

ဒေါ်အယ်နီထံမှ ကြားကြရ၏။ ထို့ပြင် သက္ကပဉ္စသုတ်အား ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒဟောကြားခြင်းနှင့် မိမိ၏ဖခင်မှ ဒေါ်အယ်နီ (မြန်မာ့နွယ်)၏ တောင်းဆိုမှုနှင့် မှတ်စုအဖြစ် ပြန်လည် ရေးသားပေးရခြင်းအပေါ် ကျေးဇူးတင်ကြောင်းနှင့် အသိနှင့်သတိဆိုင်ရာ အား မေးမြန်းပြန်လေ၏။

အသိနှင့်သတိသည် အလွန်မှအရေးကြီး၏။ အသိဆိုသည် ပညာမျက်စိဖြင့် ဉာဏ်မြင်ရှိသော အသိကို ဆိုလို၍ ဤအသိမျိုးဖြင့် သတိကပ်ရမည့်အချက်ကို သိသာရလေသည်။ သတိသည် ကားတစ်စီးအနေဖြင့်ဆိုပါက ဘရိတ်ဟု ကြားသိရလေသည်။ ကားမှာ ဘရိတ်မကောင်းက အမှားကြီးစွာဖြင့် ချွတ်ယွင်းပျက်စီးနိုင်သကဲ့သို့ တရားရှင်ဆိုက သတိကြီး၍ အသိပညာမြမြရမည်။ အမှားမှန်သမျှကို အချိန်မတိုင်မီ ရပ်တန့်စေခြင်းနှင့် အမှန်ခရီးမရပ်နားရန် သတိဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။

ဤသည်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ ရှေးဆရာတော်ကြီးများ၏ သတိနှင့် သက်ဆိုင်ရာများကို ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒမှ မိန့်ကြားလေသည်။

“သတိဝလ ကြီးကြမြိုင်
သတိပရိ အသိပိုင်
သတိများက သိ တရားပိုင်နိုင်
သတိရှိ ရောက်ဘိ နိဗ္ဗာန်တိုင်”

ဆိုသည်ကို ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်းနွယ်) နှစ်သက်လွန်း၍
ရေးမှတ်သွားလေသည်။

ရေးများက ရေနိုင်း၊ မီးများက မီးနိုင်

လောကုတ္တရာတရားနှင့် လောကီခရီးသွားတို့အဖို့
သတိ အရေးကြီးကြောင်းနှင့် အသိပညာ၊ သတိပညာတို့ကို
စွဲကိုင်လျက် အထက်စခန်း မဂ္ဂင်လမ်းသို့ လျှောက်လှမ်းရာတွင်
ယောဂီတစ်ဦးအဖို့ လောကီဟူသော အခံမီး (၁၁) ပါးတို့သည်
အကြီးအသေးနှင့် အထူအပါး၊ အနည်းအများပေါ် မူတည်ရာ
ဤ လောကီမီး (၁၁) ပါး အခံအားကြီးလျက် လောင်စာများလေ
မီးက အနိုင်ရပြီး ဤဆိုးသွမ်းသံသရာ ဒုက္ခပင်လယ်မှာ အရူး
မီးဝိုင်းသာ ဖြစ်ကြရမည် မလွဲဧကန်။ မီးက အနိုင်ရရန်သာ ရှိ၏။

ဒုက္ခပင်လယ်မှာ အရူးမီးဝိုင်း အဖြစ်ခံရခြင်းသည်
အအေးဓာတ်ကြီးမားလှသည့် ပင်လယ်ရေ အခံရှိလျက် သတိ
ပျက်ကာ အသိပညာ နည်းရာရောက်ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်ရ၏။
ရှေ့နောက်ဝဲယာနှင့် အောက်နားမှာက ငြိမ်းစရာ သုခရေစင်

ရှိပြီး ဖြစ်လျက် သိပြီးဖြစ်လျက် မငြိမ်းသတ်နိုင်လောက်အောင်
အဝိဇ္ဇာမောဟ ဓာတ်ခံအား ကြီးမားနေခြင်းကို သိမြင်ရပါမည်။

ထို့တူ ရေစင်မွန်မြတ် တရားသုခဓာတ် အခံကြီးမား၊
ဝိဇ္ဇာဓာတ်အား မြင့်မားသည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့အဖို့ အသိပညာ၊
သတိပညာ ပြည့်စုံစွာဖြင့် ရေများကရေနိုင်၊ ချမ်းသာသုခ
မဏ္ဍိုင်မှ မခွာရပုံကို သိသာစေ၏။

သည် ရွှေရည်စိမ် အသိမျိုးမဟုတ်။ ရသမျှ၊ စုမိသမျှ၊ သိသမျှ
လေးတို့သည် တစ်မျိုးသား၊ တစ်ပဲသားပင်ဖြစ်ဖြစ် တစ်ရွေးသား
ပင် ဆိုစေကာမူ ရွှေစင်၊ ရွှေစစ် ရတနာတို့ပင် ဖြစ်ကြောင်း
ဒေါ်အယ်နီ၏ အသိဓာတ်ခံ အမြင်စင်ကြယ် တရားဓမ္မနယ်ကို
ခန့်မှန်းမိသော ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒ၊ ဦးဝိမလနှင့် မိမိ၏အဖေ
အပါအဝင် အကြီးအကဲ ပုဂ္ဂိုလ်လူတို့မှ ချီးကျူးကြရလေသည်။

ဆုတောင်းမမှားကြဖို့

ဆုတောင်းလွယ်ကြသည့် လူတိုင်းကို ဒေါ်မြနန်းနွယ်
က ဆုတောင်းမမှားကြရန် ဒေါ်အယ်နီမှ တစ်ဆင့်ဆိုကြောင်း
သိရ၏။ ပါရမီဒါနမှ အစထား၍ တရားအကျင့်သီလ၊ သစ္စာ၊
မေတ္တာခန္တီ စသည့် ပါရမီတို့ကို ပြုပြုသမျှ နိဗ္ဗာန်ဆုသာ ဖြစ်စေ
လိုကြောင်း ဒေါ်အယ်နီထံမှ ကြားကြရ၏။ သာဓု သုံးကြိမ် ဒေါ်
ကြရသည်။

ဒေါ်အယ်နီ (ဒေါ်မြနန်းနွယ်) တို့သည် ဖော်ပြပြီး သက္က
ပဉ္စာသုတ်တော်ပမာ ရိုးရိုးသိကြားမင်းကြီးအဖြစ်မှ ဘုရားနှင့်
တွေ့က တရားရရမည်။ ဘုရားနှင့်နီးက တရားနှင့်မဝေးမှဟု
ထပ်သိလာရသည်။ ရိုးရိုးသိကြားမင်းကြီးသည် မြတ်ဘုရားနှင့်
တွေ့ရကာ မြတ်ဓမ္မအစွမ်းနှင့် ရယူနိုင်သော အခံဓာတ်မှန်
တို့ကြောင့် သောတာပန်သိကြားဖြစ်သွားရပုံကို ဒေါ်အယ်နီ

(မြနန်းနွယ်) က ပြန်လည်မှတ်ချက်ချနိုင်လေသည်။

ဤမျှမက ဒေါ်အယ်နီသည် သောတာပန်ဖြစ်သွားသော သိကြားမင်းမှ အထက်လမ်းမဂ်စခန်းသို့သာ ဉာဏ်စဉ်မြင့်မြတ်ရာသို့ ရည်စူးဆုတောင်းကာ အထက်လမ်း သက်သက်အားရကျေနပ်ဖွယ်ကို ခံစားပြောဆိုသူဖြစ်ရသည်။ လောကတွင် လူနှင့်သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်သွားရာသို့ ကိုယ်ရောက်နေကြပုံကို သူမ ဆိုသည်။ ဆုတောင်းဆန္ဒပြုရာမှန်မှ အသွားမှန်၊ ခရီးမှန်၊ ပညာဉာဏ်၊ အလျင်အမြန်ဖြင့် မှန်ရာ ခရီးဆုံးဘူတာသို့ ချမ်းသာစွာ ရောက်နိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်းပြောလေသည်။

မြအောင်စေတီတော်

ထို မြအောင်စေတီတော်ကြီးကို ဒေါ်အယ်နီသည် ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အိပ်မက်ညွှန်းဆိုလမ်းကြောင်းသည့်အတိုင်း ဘုရားတည်ရသလို ဘုရားဒါယိကာမဆိုသူသည် တရားဓမ္မနှင့် ညီရမည်။ အကျင့်သီလ၊ သစ္စာ၊ မေတ္တာ၊ ခန္တီ ပီပြင်ရမည်ဆိုသည့် မိမိ၏ အဖေ ဦးတင်အေး၏စကားကို ဒေါ်အယ်နီ နှစ်သက် ခံယူလေသည်။

မဟာမြေပြင်မှာ မြအောင်စေတီတော်တည်ရာတွင် သဒ္ဓါစိတ် အပြုံးအားဖြင့် ပီပြင်ကြည်လင် ဖြူစင်သည့် မနော ခိတ်ဖြင့် တည်နိုင်သလို နှလုံးသား အသည်းအသိအိမ်မှာ သတိ ပြင့် ဓမ္မစေတီတည်ရပါမည်ဟု ဒေါ်အယ်နီ အပိုင်ခံယူထားလေ သည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အိပ်မက်လမ်းညွှန်

မှုကို ပြည့်စုံအောင် စိတ်တိုင်းကျ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်မှာလည်း ပင်မကိုယ်ထည်နှင့် ဒေါ်အယ်နီ၏ ပင်ကိုယ် စင်းလုံးချောစိတ် ဖြူစင်ပြီးဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပါ ပါဝင်လေသည်။

(၁၃၁၈) ခုနှစ်တွင် သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာတွင် မြအောင် စေတီတော်ကြီး မတည်မီကတည်းက ရတနာမြတ်သုံးပါးဝင် သံဃာတော်များထံ ချဉ်းကပ်လျက် မသိတာမေးလျှောက်ခြင်း နှင့် လှူလှူသမျှကို အမည်မခံပေ။ ဆိုင်းဘုတ်မတင်၊ ကမ္မည်း မတပ်ခြင်းသည် ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အစဉ်အလာကို လိုက်သလို ရှိပါသည်။

ဒေါ်မြနန်းနွယ်အနေဖြင့်လည်း အမည်ခံ အလှူရှင် အဖြစ် ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်မှာ ရုပ်ပွားတော် လှူစဉ်က တစ်ကြိမ်သာဖြစ်သလို ဒေါ်အယ်နီအနေဖြင့် သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမ ရွာက မြအောင်စေတီတော်အား ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ ရည်ညွှန်း မေတ္တာကြောင့် မိမိ၏အမည် ဒေါ်အယ်နီ အမည်မခံပဲ ဒေါ်မြနန်းနွယ်ကို ထင်ရှားစေလိုခြင်းဖြင့် မြအောင် စေတီဟု စေတီတော်အား ကမ္မည်းတပ်လေသည်။

သို့သော် ရွာမရွာလျှင် အဆက်အနွယ်ပဓာနဖြစ်သော ဒေါ်အယ်နီ၏ ကောင်းမှုတော် စေတီတစ်ဆူဟု အားလုံးက သိပြီးဖြစ်သလို ဒေါ်မြနန်းနွယ်ကိုလည်း မမေ့မပျောက် အသိ

ရောက်လျက် ရှိကြလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် မိမိ၏အမည်ကိုသာ မြှုပ်ထားသော် လည်း ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဦးမောင်နှစ်ကောင်းမူဟု အမည်ကမ္မည်း တပ်ထားသော ပလ္လင်နှင့်တံခွန်တိုင်ကိုတော့ မြအောင်စေတီ၏ တနင်္ဂနွေထောင့်တွင် တွေ့ဖူးလေသည်။ ယခုတော့ ကမ္မည်းစာ တွေ ကွာကျ မှေးမှိန်လျက် ပီပြင်ပြည့်စုံစွာ မတွေ့နိုင်တော့ပါ။

ဒေါ်အယ်နီ 'မြနန်းနွယ်' ၏
ပရိယတ္တိစာပေလေ့လာချက်

မြအောင်စေတီတော်အား (၁၃၁၇) ခုနှစ် အစမတည်
မီ (၁၃၁၀) ပြည့်နှစ်မှ စတင်ကျင်းပခဲ့သော တိပိဋကဓရ
ရွေးချယ်ပွဲကြီးအကြောင်းများကို လေ့လာပြောပြနိုင်လေသည်။

အထူးသဖြင့် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီးတွင် ဦးစွာ
ပထမ စတင်ဖြေကြား၍ ဝိသိဋ္ဌဝိနယဓရ ဝိနည်းငါးကျမ်းကို
ထိပ်ဆုံးမှ အောင်မြင်တော်မူသော သုံးဆယ်မြို့၊ အရှေ့စည်ပင်
ရွာဇာတိ သုံးဆယ်မြို့ မောင်းထောင်ကျောင်းထွက် ဆရာတော်
ဦးပညာသာရအား သုံးဆယ်မြို့ဇာတိအနေဖြင့် မြို့ဂုဏ်ဖော်ကာ
ဒေါ်အယ်နီ ချီးကျူးပူဇော်လျက် ဂုဏ်ယူပြောတတ်သည်။

ဤမျှသာမက မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော
သုတ္တန်ပိဋကတ်၊ ဝိနည်းပိဋကတ်၊ အဘိဓမ္မာပိဋကတ် ဟူ၍

ဘယ်သူမပြု မိမိမှုကို သတိထား၊ အသိပွားလျက် ငါပြု
သမျှ၊ ကုသလ ဓမ္မတရားနဲ့အညီသာ ကောင်းတာချည်း ဖြစ်စေ
ရမည်ဟု ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံထိ ထိန်းနိုင်ဘိမူ လူလား
မြောက်လေ၏။

ဒေါ်အယ်နီမှာ အထူးသဖြင့် သူမ၏စိတ်ထားနှင့်စကား
သည် ညီနေတတ်ပါ၏။ ဘိုကပြားမလေး ချောမှချောဟု ရွာမ
ရွာနှင့်ဝန်းကျင်တို့မှ သူမအပေါ် ချီးကျူးဂုဏ်ယူမှုများ ရှိလား၊
ကြားလာသောအခါ ဒေါ်အယ်နီက ပြုံးပြုံးကြီးနှင့် . . .

“အရေးပြားပေါ်က အလှတရားတွေကို မကြည့်ကြပါနဲ့။
မနောအလှ . . . ဟဒယ ဖြူစင်မှုကသာ အလှဆုံးပါ . . .”

ဟု ပြန်ပြောတတ်ပြီး အလှအပများအကြောင်းနှင့်
ပတ်သက်၍ . . .

“အလှအပမှန်သမျှဟာ သင်္ခါရပဲ မဟုတ်လား . . .
လှနေတာ မဟုတ်ဖူး . . . သေချာစေ့စေ့တွေး၊ တရေးရေးပေါ်
လာမယ်။ တကယ်က တစ်စစ အိုလာတာပါ . . . သဗ္ဗေသင်္ခါရ
. . . အနိစ္စပဲလေ . . . သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တ . . . ပညာမျက်စိ
နဲ့အရာရာ ကြည့်ကြမှ ပြည့်စုံမှာပါ . . . တွေးကြည့်ရင် လောက
မှာ ရုပ်လောက အလှအပမှန်သမျှနဲ့ ဓနဥစ္စာမှန်သမျှတို့ဟာ
ခံတ်ကုန်စရာ၊ ငြီးငွေ့စရာ ဒုက္ခဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတွေချည်းပါ . . .”

ရုပ်ခန္ဓာမှန်သမျှဟာ သုသာန်စာတွေချည်းပါ . . . ပြင်ပ ဥစ္စာ နေ မှန်သမျှကလည်း မျက်လှည့်ပမာ လှည့်စားတတ်တာချည်းပါ . . . အပိုပစ္စည်းချည်းပဲ . . . အပိုကိစ္စမှန်သမျှ စိတ်ထဲမှာ မွေးမြူထားကြပါနဲ့ . . . အပိုအချိန်ကုန်တယ် . . . စိတ်ကို ပင်ပန်းစေတယ် . . . ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့အကျိုး၊ လောက လူသားအများ၏ အကျိုး . . . မိမိတို့ဘဝကို သမ္မာဆန္ဒနဲ့ ရအပ် တဲ့ ဥစ္စာနဲ့ အကျိုးပြုကြဖို့ရယ် . . . မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အတွက် . . . ဘယ်အချက်၊ ဘယ်ထွက်ပေါက်က လွတ်အောင်ထွက်မယ်ဆို တာ အဓိကပဲ . . . ”

ထိုစကားများအား ‘မြန်နန်းနွယ်၏ကောင်းမှုတော် စေတီ တစ်ဆူ’ ဟု သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာတွင် (ပီမိုးနင်း) ရွာမှာ မြအောင် စေတီတည်သော (၁၃၁၇/၁၈) ခုနှစ်များအတွင်းက စကားများ ဖြစ်လေသည်။

ထိုစဉ်က စာရေးသူမိမိမှာ (၁၁) နှစ်သား၊ စာရေးသူ၏ မွေးဖခင် အဖေ ဦးတင်အေးမှာ အသက် (၄၀) နှစ်၊ ဘုရား အစ်မကြီး ဒေါ်အယ်နီ (မြန်နန်းနွယ်) မှာ အသက် (၄၀)၊ ဒေါ်အယ်နီ၏ တူအရင်း အစ်ကိုဦးစိုးဝင်း ဗိုလ်ချုပ်ဈေးသစ် ဥက္ကဋ္ဌမှာ အသက် (၂၀) နှင့် ရွာမရွာသား။ ရွာအား သံယောဇဉ် ကြီးစွာ ယနေ့တိုင် ကောင်းကျိုးဆောင်ပုဂ္ဂိုလ် အစ်ကိုကြာစိ

‘ဦးသိန်းထွန်း’ မှာ (၁၈) နှစ်များ ဖြစ်ကြလေ၏။

အဘယ်ကြောင့် မှတ်မိနေသနည်းဆိုမူ ဒေါ်အယ်နီ၏ အဆိုပါ တရားစကားများကို ကိုးကားပြီး မိမိ၏ဖခင်သည် မကြာခဏ ပြောပြတတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဗုတိယ မမေ့စတမ်းအားဖြင့် ဒေါ်အယ်နီအကြောင်း ပြောပြတတ်သူမှာ ဒေါ်အယ်နီ၏ တူအရင်းတော်စပ်သူ အစ်ကို ဦးစိုးဝင်း ယခု အသက် (၇၆/၇၇) နှစ် ဗိုလ်ချုပ်ဈေးသစ်နှင့် တတိယပြောပြတတ်သူမှာ အစ်ကို ဦးသိန်းထွန်း (၇၃/၇၄) နှစ် (ဦးကြာစိ) ရန်ကုန် ဖြစ်ပြီး ပီမိုးနင်းကျောင်း (ခေါ်) ရွာမ ဒွါရ ကျောင်း၏ ဆရာတော်အစဉ်အဆက် ရွာမရွာအတွင်းရှိ လူကြီး သူမများ၏ အစဉ်အဆက်နှင့် အကျိုးဆောင်လုပ်ငန်းများကို မမေ့မလျော့ ပြောပြတတ်သူ ဦးသန်းစိန် ၈၄- နှစ် (အနောက် ခိုးကြီးရပ်ကွက်၊ သုံးဆယ်မြို့အပြင်၊ ဝဲကြီးဒေါင့် ဦးဝိုင်းစိန် (ကွယ်လွန်) ရွာမဒွါရကျောင်း၊ ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးကြင်ငွေတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဤသို့ ပြန်ပြောနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များတွင် မိမိ၏မွေးဖခင် ဦးတင်အေးနှင့် ဦးဝိုင်းစိန်မှအပ ကျန်သူများ သက်ရှိထင်ရှား များ ဖြစ်ကြ၏။ ဦးသန်းစိန် (၈၄) နှစ်၊ ဦးစိုးဝင်း (၇၆/၇၇) နှစ်၊ ဦးသိန်းထွန်း (၇၃/၇၄) နှစ်များ ရှိကြသေး၏။

ဤ ပြန်ပြောပုဂ္ဂိုလ်များတွင် စာပေနှင့်စနစ်တကျ ရေးသားမှတ်သားခြင်းကို မိမိ၏အဖေ ဦးတင်အေးသည် ဒိုင်ယာရီမှတ်ချက်အားဖြင့် အရေးသန်သူဖြစ်သဖြင့် တစ်ဆင့်အားဖြင့် များစွာမှတ်သားခွင့် ရရှိပါလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီအကြောင်းထဲမှ မိမိအဖေ၏ ပြောပြချက်များသည် ဒေါ်အယ်နီ၏ ဓမ္မအယူအဆနှင့် ခံယူချက်၊ လက်တွေ့ကျင့်သုံးလိုက်နာနိုင်မှုကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘုရားနီး တရားနှင့်စဝး

“မအယ်နီခေါ်တဲ့ မင်းတို့အခေါ် အယ်နီမဟာ သူ့ဘွားအေ ဒေါ်ရွှေရိတ်က ချီးမြှင့်ပူဇော်စေတဲ့ ဒက္ခိဏာသာခါ ရုပ်ပွားတော်ကို သွားလေရာ ပင့်သွားတတ်တဲ့ ထူးခြားတဲ့ လက္ခဏာကြောင့်ပဲလို့ ဆိုရမယ် . . . ဘုရားနဲ့နီးသလောက် တရားနဲ့မဝေးတာ တွေ့ရတယ် . . . ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ရဲ့ တရားစကားကို သူ့ အမှားမပါအောင် လိုရင်းတိုကျဉ်းအားဖြင့် သူလက်ခံကျင့်သုံးသလို ပြောနိုင်တယ် . . .”

“ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မှန်သမျှ ဘုရားနဲ့ နီးကြတယ် . . . မြတ်စွာဘုရားရှင်ကြီးကို မမှီလိုက်ကြပေမယ့် မြတ်ဘုရားနဲ့ အလွန်မှ နီးစပ်ကြတယ် . . . ဓမ္မတရားတွေဟာ မြတ်ဘုရားသက်တော်ထင်ရှားအလား ပရိယတ္တိ သာသနာအနေနဲ့ ထင်ရှား

ရွှိပြီးဖြစ်နေတာကို သိပြီးမဖြစ်ကြလို့ ဘုရားနဲ့နီးပြီး တရားနဲ့ဝေး
 နေကြတာ . . . တရားတော်ဟာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်သူတိုင်း
 အတွက် လက်တွေ့အကျိုးပေးတာ အထင်ရှားချည်းပဲ . . .
 ရဟန္တာမဆိတ်သွင်းဘူး . . . သူတော်စင်၊ သူတော်မြတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်
 ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေ မဆိတ်ဘူး . . . ဒါ အထင်အရှားပဲ . . .
 ဥစ္စာငွေကြေး မရှိ။ ဆင်းရဲကြတော့လည်း ဆင်းရဲတာကို
 အကြောင်းပြု တရားတော်ကို မလိုက်စား၊ မကျင့်ကြနိုင်ကြ။
 နှလုံးသွင်း မမှန်ကန်နိုင်ကြ။ ချမ်းသာကြတော့လည်း ဥစ္စာ
 ခြောက်၊ ရာထူးစည်းစိမ်ကို ငဲ့ပြီး ဒီလိုပဲ သိပ်ပြီး ပေါ့ပေါ့တန်တန်
 နေကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ သေခါမှသေသွားပါကရော . . . ပါရမီ၊
 သီလ၊ ကုသိုလ်၊ ဘာ ဘာဝနာမှ မျိုးစေ့အဖြစ် ပါမသွားနိုင်ကြ
 ဘူး . . . အခု မင်းတို့ပြောတဲ့ မအယ်နီ သူ သင်ယူမှတ်သား
 ထားတဲ့ ပရိယတ္တိစာပေဟာ ဘာမှမများဘူး . . . နည်းတယ်လို့
 ဆိုနိုင်ပေမယ့် သူဟာ တရားအနှစ်ချုပ်လို့ ခေါ်ရမယ့် သဗ္ဗေ
 သင်္ခါရ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဆိုတဲ့ အဓိကလက္ခဏာသုံးချက်
 ကို အသိပညာဉာဏ် ပန္နက်ရိုက်ထားတော့ ဘယ်အရာမှာမှ
 တရားနဲ့ မလွတ်တော့ဘူး . . . ”

ဒေါ်အယ်နီနှင့်ပတ်သက်သော အဖေ၏စကားများ
 ဖြစ်ပါသည်။ (ပြန်လည်ရေးသားရာ၌ မိမိ၏မှတ်သားရေးသား

အလှူ၊ ခေမာဏ လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြန်းနွယ် ၇၅
 ချက် အယူအဆ ချွတ်ယွင်းအားနည်းက မိမိ၏အမှားသာဟု
 ကြိုတင်ဝန်ခံပါသည်)

“စိတ်ထားဖြူစင်၊ ရိုးဖြောင့်လျှင်
 လိုလျှင်ခဏ၊ ကြိုးစားကြ၊ ရ၏ မကြာလှ။
 လုံ့လ သတိ ဆန္ဒ ဝီရိယ၊
 စိတ္တ ဝိပဿအရာ လိုရာရ၏။
 ငါ့တွင် ပညာ . . . မင်း . . . ပညာ
 ငါ့တွင် ဥစ္စာ . . . မင်း . . . ဥစ္စာ”

တဲ့ . . . တို့များ ဆရာက မှာတယ်။ အဓိပ္ပါယ်ပေါက်
 လောက်ပါတယ် . . . ဒီမြအောင်စေတီ ဘုရားဒါယိကာမ မအယ်နီ
 မှာ တရားရှိတာ ငါဝမ်းသာအားရ ဖြစ်မိတယ်။ ဘုရားအစ်မ၊
 ဘုရားဒါယကာ၊ ကျောင်းအစ်မ၊ ကျောင်းဒကာ၊ သိမ်အစ်မ၊
 သိမ်ဒကာ၊ အမည်ခံယူနိုင်သူမှန်သမျှ အတ္တ၊ မာန၊ လောဘ၊
 ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ အလိုဆိုး အကုသိုလ်မျိုးကို တစ်စစီ
 ဖြုတ်ပစ်နိုင်ရမယ်။ ပုထုဇဉ် အကြမ်းစားဘဝကနေ အလတ်စား
 အနုစားဖြစ်လာအောင် ကိုယ့်နှလုံးသား ကျောက်ရိုင်းတုံးကို
 ကိုယ်တိုင် ထုဆစ်လို့ နုသစ်ရာသို့ ကြိုးစားဖန်တီးနိုင်ရမယ်။
 အကြမ်းစားဘဝကလာ၊ အကြမ်းစားဘဝထဲ ပြန်သွားကြရင် လူ
 ဖြစ်ရကျိုး မနပ်။ မအယ်နီလို ဘုရားဒါယိကာမ မဖြစ်နိုင်တောင်

သူ ကျင့်သုံးခံယူတဲ့ တရားမျိုးကို ကိုယ့်စိတ်ကြိုက် ဘုရားဟော ဓမ္မတရားတစ်ခုခုမှ ထာဝရ သတိမပြတ် ရှုမှတ်ပြီး လက်တွေ့ ကျင့်သုံးနိုင်ရမယ် . . . ”

စသည့် အဖေထံမှ ဒေါ်အယ်နီ ဆိုင်ရာ စကားတည်း။

ရရှိလောကီ ရတနာများနှင့် ဒေါ်အယ်နီ၏ အဆုံးအဖြတ်

ဒေါ်အယ်နီထံ အိပ်မက်တွေက အခန်းဆက်ဝတ္ထု ဇာတ်လမ်းဖွင့်ပြသလို ဆက်တိုက်ကြားနေရလေသည်။ သူမအဖို့ အနီးဆုံးဖြစ်သည့် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဦးမောင်နှစ်ကို သိရသမျှ အချိန်တန်က ပြန်လည်ပြောပြတတ်လေသည်။

“မင်းအခု ရထားတာတွေဟာ လောကီရတနာတွေပါ တဲ့ . . . ဒါတွေကို လောကုတ္တရာ ရတနာထူးကြီးတွေ ဖြစ် အောင်လုပ်ပါတဲ့ . . . အဲဒီ လောကီရတနာ မှန်သမျှဟာ လောကုတ္တရာ ရတနာတွေသာ ဖြစ်ပါစေ . . . မဂ်ဖိုလ်ပညာ ဆိုတာ မြတ်ရွှေအိုး . . . လောကီ ဥစ္စာပစ္စည်းမှန်သမျှ မျက်လှည့်မျိုး . . . အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ အလိုဆိုးမှန်သမျှ . . . ဝရဲအိုး . . . အကုသိုလ်မှန်သမျှ . . . သံသရာဆိုး . . . ကုသိုလ်မှန်သမျှ . . . အထက်မိုး . . . ”

ဦးမောင်နှစ်သည် ဇနီးသည် ဒေါ်အယ်နီထံမှ အိပ်မက် စကားဟု ဆိုသော်လည်း အတော့်ကို အဓိပ္ပာယ်ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုလိုက်လေသည်။ ဤအမှာ ဆုံးမလမ်းညွှန်စကားတွေကို ဘာကြောင့် ပြောရသနည်းဆိုသည့်အမေးကို ဦးမောင်နှစ်မှ မေးလေ၏။

“ကိုမောင်နှစ်ရယ် . . . ဒီလို . . . အခုရထားကြတဲ့ ရွှေငွေ၊ ကျောက်သံပတ္တမြားအချို့ကို လူသားပီပီ စွဲလမ်းမှာစိုးတာရယ် . . . အာလယပြတ်ပြီး ဖြစ်စေဖို့ ထပ်မံအသိပေးတာပေါ့ . . . ပြီးတော့ ဒီပစ္စည်းရတနာတွေကို ရောင်းပြီးမှ ဘုရားကို ငွေလှူတာထက် အဲဒီအတိုင်း မူလပကတိအတိုင်း လှူရမှာတဲ့”

“ဘယ်လိုလှူရမှာလဲ . . . ဒီလိုဆို . . . အထုပ်နဲ့ထုပ်ပြီး အထုပ်လိုက်ပဲ တစ်စမကျန် ဘုရားတစ်ဆူဆူမှာ သွားလှူလိုက်တာပေါ့ကွာ . . . ဒါဆို သူလည်း အိပ်မက်ကို ခဏ ခဏ လာလာပေးပြီးနေရတဲ့ဒုက္ခက ငြိမ်းသွားတာပေါ့ . . .”

ဦးမောင်နှစ်က သူ့အမြင်၊ သူ့ဘက်က ပြောလေသည်။

“ဒီလိုလည်း မဟုတ်သေးဘူး ကိုမောင်နှစ်ရဲ့ . . . သူတို့က ကျုပ်တို့လို လူမျိုးကိုရှာရတယ် . . . ညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာနိုင်တဲ့လူလည်း ဖြစ်ရမယ် . . . အကြောင်းအကျိုးဆက်မှန်သူ၊ သစ္စာရှိသူလည်း ဖြစ်ရမယ် . . . စတဲ့ အချက်တွေကို

အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြနန်းနွယ် ၇၉ ရွေးကြရတယ်လေ . . . သူတို့ပေးတဲ့အလုပ်နဲ့ အချိန်ကို စောင့်ဖို့ပဲ . . . ပြီးတော့ ဒီပစ္စည်းတွေကို အထုပ်လိုက်ရပြီး အထုပ်လိုက်လှူလို့လည်း မရဘူး . . . သူတို့ ညွှန်ကြားတဲ့ ဘုရားရုပ်ပွားတော် တစ်ဆူဆူမှာ အစီအစဉ်နဲ့ နေရာတကျစီမံပြီး လှူရမှာမျိုး . . .”

“အေး အေး . . . ဟုတ်ပြီ . . . ငါသဘောပေါက်ပြီ . . . ဒီတော့ ငါဘာလုပ်ပေးရမလဲသာပြော . . . နေဦး . . . နေဦး . . . ငါမေးမယ် . . . မေးမယ်နဲ့ မမေးဖြစ်တဲ့ မေးခွန်း”

“မေးပါလား . . . သိတာပြောမှာပေါ့ . . .”

“အဲဒီ သူတို့ဆိုတဲ့ အိပ်မက်ပေးတဲ့သူတွေက ဘယ်သူတွေလဲ . . . နာမည်ကကော . . .”

“ပြောဖို့တော့ အချိန်စောနေပေမယ့် ကိုမောင်နှစ်က ကတိသစ္စာရှိတယ် . . . အလိုဆိုး လောဘမရှိသူဖြစ်လို့ ပြောရဦးမယ် . . .”

“ဘယ်သူလဲ ပြောလေ . . .”

“မြနန်းနွယ် . . .”

ဒေါ်အယ်နီ၏ အဖြေစကားများထဲမှ မြနန်းနွယ် ဆိုသော အမည်ကို သူ မကြားဖူးချေ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒေါ်အယ်နီ ပြောသမျှတွေဟာ အမှန်များသာဖြစ်ကြောင်း တစ်ကြောင်း

တည်းသော ခံယူချက်ဖြင့် ဆက်မမေးတော့။

“ဒီလို ကိုမောင်နှစ်ရဲ့ . . . သူတို့လှူခိုင်းတဲ့ ဘုရားတွေ သွားလှူရမယ် . . . လောလောဆယ်မှာတော့ ဗိုလ်တထောင် စေတီဘက်ဆီ လွတ်လို့သွားနေရတာပဲ . . . တချို့ အလှူကို အမည်ကမ္မည်းမတပ်ရတဲ့ စေတနာရှင်တစ်ဦးအနေနဲ့ လှူ . . . သူတို့ ညွှန်ကြားရင် မြန်နန်းနွယ်ကောင်းမှုလို့ ရေးတဲ့ . . . ”

“ဒါဆိုရင် ရှင်းတာပါပဲကွာ . . . ဪ . . . ဒါနဲ့ မင်း သူငယ်ချင်းဖြစ်ဖြစ် . . . ဆွေမျိုးပဲ ဖြစ်ဖြစ် . . . ဒီလို မြန်နန်းနွယ် ဆိုတဲ့ အမည်မျိုးကော ရှိဖူးသလား . . . ”

“ဒီနာမည်က ခုမှကြားဖူးတာ . . . အသိမိတ်ဆွေ၊ ဆွေမျိုးဉာတိမှာတော့ ဒီနာမည်မျိုး မရှိဖူးဘူး . . . ”

ဦးမောင်နှစ်သည် ဤဘဝကူးဆက်အကြောင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အကြားအသိ ကင်းရှင်းသူဖြစ်သလို ဒေါ်အယ်နီ မှာလည်း ယခုမှ ဒေါ်မြန်နန်းနွယ်နှင့်ပတ်သက်၍ မုဆိုးစိုင့်သင် ဖြစ်နေရလေသည်။

အိပ်မက်ဟူသည် စိတ်စွဲလို့၊ ကြားဖူးနားဝရှိလို့၊ သွေး လေ ချောက်ချားလို့ စသည့်အကြောင်းမျိုးစုံရှိတတ်သော်လည်း ယခု ဒေါ်အယ်နီ၏အိပ်မက်သည် ဖော်ပြပါ အကြောင်းအချက် များနှင့် လုံးဝကင်းစင်လေသည်။

မြန်နန်းနွယ်၏ ဘဝဖြစ်စဉ် ရာဇဝင်သမိုင်း နောက် ကြောင်းကို သူမ လုံးဝမသိရ။ ဒေါ်အယ်နီအပေါ် ‘ငါ့ညီမရယ်’ ဆိုသော အခေါ်အပြော၊ အိပ်မက်စင်းလုံးချောကို အိပ်မက်မက် တိုင်း ကြားတွေ့၊ မြင်သိနေရခြင်းဖြင့် အစ်မသဖွယ် စိတ်ထဲ ရင်းနှီးလာရသည်။ သို့သော် ဒေါ်အယ်နီမှာ သူမ သိထားသော သဗ္ဗေသင်္ခါရ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာရေး သွေးမအေး သဖြင့် တဏှာ ဥပါဒ်ရန်ကို အလွန်သတိထား၏။

တစ်နေ့သောအခါ မြအောင်စေတီ တည်ထားနိုင်ရေး အတွက် ရွာမရွာ၊ ရွာမရွာရကျောင်းဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒနှင့် စာရေးသူ၏ ဖခင်ကြီး ဦးတင်အေးကိုပါ တွေ့ဆုံသောအခါ ဒေါ်အယ်နီမှ ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒအား ‘သိုက်’ ဆိုသော ဝေါဟာရကို မေးလျှောက်လေသည်။ ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒမှ စာရေးသူ၏ဖခင် ဦးတင်အေးထံသို့ လမ်းကြောင်းလွှဲ ပေးလိုက် ၏။ သို့ဖြစ်၍ အဖေနှင့်ဒေါ်အယ်နီတို့ အမေးအဖြေ ဖြစ်ကြရ သည်။

‘သိုက်’ ဆိုတာက အသိုက်အအုံအစုအဖွဲ့လို့ ခေါ်နိုင် တယ်။ လူတစ်သိုက် ပျော်ကြသည်ဆိုတဲ့စကားမှာ လူတစ်စု၊ တစ်ဖွဲ့ စုစည်းပျော်ပါး ကခုန်ကြတာပါ။

“ငှက်သိုက်ဆိုရင် ငှက်များ အသိုက်အအုံဖွဲ့ပြီး နေထိုင်

ရာ ပေါက်ဖွားရာလို့ ဆိုပါမယ် . . . ခင်ဗျား အခုသိချင်တဲ့ 'သိုက်' ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရဟာ သုံးမျိုးသုံးစားရှိကြောင်း သိဖူးခဲ့ပါတယ်”

“ဟုတ်ပြီ . . . အဲဒါ သိချင်တာ . . . ”

အဖေ၏ ရှေ့ပိုင်းရှင်းလင်းချက်များကို ဒေါ်အယ်နီ သဘောမဝင်သလို မျက်မှောင်ကြုတ်ပြီး နားထောင်ရာမှ 'ခင်ဗျားသိချင်တဲ့ သိုက်' ဆိုတော့မှ မျက်နှာမှာ ရွှင်ပြောင်းလက် ပြီး သဘောကျသွားပုံရလေသည်။

“ဟုတ်ပြီ . . . ခင်ဗျားသိချင်တဲ့ သိုက်မှာ သုံးမျိုးက ပစ္စည်းသိုက်၊ ဓာတ်သိုက်၊ ရတနာသိုက်လို့ သိုက်သုံးမျိုးလို့ မှတ်ရမယ်။ အဲဒီ သိုက်သုံးမျိုးလုံးမှာ သူ့ဆိုင်ရာ ပိုင်ရာ အစောင့်အရှောက်တွေဟာ သူ့စွမ်းအားသတ္တိ၊ တာဝန်အရှိနဲ့ အတူနေကြတယ်လို့ သိရတယ်။ ဒီကိစ္စကို ရှင်းရှင်းသိချင်ရင် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ့ဆေးပညာမှာ ဓာတ်၊ ဗိန္ဒူ၊ ပယောဂ ဆိုတဲ့ သုံးချက်ကို တကယ်လေ့လာပါဝင်သင်ကြားဖူးရင်တော့ ရှင်းပြရတာ လွယ်နိုင်တယ် . . . ဒီပညာရပ်တွေကို မသင်ကြားခဲ့၊ မသိ၊ မလေ့လာခဲ့သူကို ရှင်းရမှာဆိုတော့ ကျွန်တော် သဘောပေါက်သလို ပြောပါမယ် . . . ”

“ဟုတ်ကဲ့ . . . ရှင်းပြပါ . . . ကျေးဇူးတင်ပါတယ်”

“ပစ္စည်းသိုက်ဆိုတာက ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်သံပတ္တမြား

စတဲ့ လောကီရတနာပစ္စည်းတွေကို ပစ္စည်းသိုက်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီပစ္စည်းတွေကို တစ်ဘဝ တစ်ခါခါက မိမိတို့ရဲ့ ကံဉာဏ်၊ ဝီရိယ၊ လုံ့လအားဖြင့် ရှာဖွေစုဆောင်းပြီး ထားကြတယ် . . . သုံးစွဲမကုန်ဖြစ်လာတဲ့ အဲဒီပစ္စည်းတွေကို ပစ္စည်းပိုင်ရှင်တွေက ကျားကုတ်ကျားခဲ . . . အစွဲဥပါဒါန် ကြီးမားစွာနဲ့ မြေမှာ ဖြစ်စေ၊ ရေမှာဖြစ်စေ၊ တောတောင်တွေမှာ ဖြစ်စေ၊ အဲဒီ ဥစ္စာရတနာတွေကို လုံခြုံရာအဖြစ် အစုလိုက်၊ အပြုံလိုက် သိုဝှက်ထား၊ သိမ်းဆည်းထားရာမှ ထိုပိုင်ရှင်သေသွားသောအခါ ကိုယ့်ပစ္စည်းကိုယ် ပြန်စောင့်ရတာပဲ . . . ဒုက္ခလေးနဲ့ မရရအောင် ရှာ၊ ရသမျှကို ဒုက္ခကြီးနဲ့ စောင့်ရှောက်နေကြရတာ . . . ”

“အဲဒီပစ္စည်းဥစ္စာရတနာတွေကို တချို့က စေတီဘုရားများ တည်ထားလို့ ဌာပနာခဲ့ကြတယ် . . . အဲဒီလို ဌာပနာတဲ့အခါ အလှူရှင်ရဲ့စိတ်ထားဟာ အလွန်အရေးကြီးတယ်ဗျ . . . ဤကောင်းမှုကြောင့် ဤဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာသည် ကမ္ဘာတည်သမျှမြဲစေသော . . . ဤကောင်းမှုကြောင့် နိဗ္ဗာန်သို့ မျက်မှောက်ပြုနိုင်သော ဉာဏ်ထူးရပါစေသောလို့ ဆုတောင်းရင် ရနိုင်တယ်။

ဒီနေရာမှာ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟီရိ၊ သြတ္တပဆိုတဲ့ သူတော်ကောင်းလက္ခဏာနဲ့ ပြည့်စုံနားလည်

အောင် ပထမဦးဆုံး ဆရာတော်အရှင်မြတ်တွေထံမှာ သင်ယူ ကြရမယ်။ ဆရာကောင်း၊ သမားကောင်းကို အရင်ရှာရမယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းအဖို့ အလိုအပ်ဆုံးပဲ . . . ။

လူအများစုဟာ ချမ်းသာကြီးပွား၊ အဆင့်အတန်း မြင့်မားရေး၊ တစ်ခုတည်း အဓိကထား ရှာဖွေစုစည်းကြတာ မှန် တယ်။ ရှာရမယ်။ အဲဒီ ရှာဖွေခြင်းနဲ့အတူ ခုနကပြောတဲ့ သူတော်ကောင်းလက္ခဏာ (၇) ပါးကို ကျွဲကူးရေပါနည်းနဲ့ ဖြည့်ဆည်းဖို့ အရေးအကြီးဆုံးကို မေ့ထားကြတယ်။

ပြောချင်တာက အလှူဒါနမှာ သဒ္ဓါ၊ ပညာနဲ့တွဲမှ ပြည့်စုံတယ်။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတွဲမှဆိုရင် ပိုပြည့်စုံနိုင်ပါ တယ် . . . ဒါတွေမသိတော့ အလှူမဖြစ်ဖူးလို့ မဆိုလိုပါဘူး . . . စွန့်လွှတ်စိတ်နဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်ထားအရ နိဗ္ဗာန်ဆုသာ တောင်း၊ တောင်းသလိုကျင့်က ရပါမယ်။

ပြောချင်တာက ပေးလှူလိုက်တဲ့ ပစ္စည်းများရဲ့ အတိုင်း အတာ ပမာဏကိုစွဲပြီး လှူမယ်။ ဘာဖြစ်ချင်၊ ညာဖြစ်ချင်ဆိုတဲ့ ဖြစ်ချင်တာမှန်သမျှ တသိကြီး လောကီအလိုဆန္ဒအရ မနား တမ်း ဆုတောင်းတော့ . . . လူဆိုတာ ကိုယ်လိုရာကိုယ်ရ၊ ကိုယ်သွားရာကိုယ်ရောက်ဆိုတာလို . . . ဆန္ဒပြင်းပြရာဘက် ရောက်သွားတာ . . . ကိုယ်ရှာဖွေတဲ့ ကိုယ့်ပစ္စည်း ကိုယ်ပြန်

အလှူရောက် လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြနန်းနွယ် ၈၅ စောင့်ရတာ 'အာရက္ခဒုက္ခ' လို့ စောင့်ရှောက်ရတဲ့ ဒုက္ခပိုပါ သွားတာ။

တချို့က များသောအားဖြင့်ပါ အရိမေတ္တယျဘုရားထံ ရည်စူးပြီး လှူထားခဲ့ကြတာ။ စေတီ၊ ပုထိုး၊ ဂူ၊ ဘုရားတွေမှာ ဌာပနာပြီး လှူတာဟာ ဘဒ္ဒကမ္ဘာရဲ့ စတုတ္ထမြောက် ဒီဂေါတမ ဘုရားသာသနာရဲ့နောက် နောက်ဆုံးပွင့်မိမ့် အရိမေတ္တယျ ဘုရားသာသနာအထိကို ဘုရားဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ၊ ကျောင်း ဒကာ၊ ဒကာမ စသည်အထိ ရည်စူးဆုတောင်း ဆုပန်ပြီး လှူကြ တာပါ။

ဒီလိုလှူတော့ ဒီနောက်ဆုံးဘုရား မပွင့်မချင်းကို ဒီ ဘုရားတွေမှာ ဒီပစ္စည်းတွေအတွက် ဘဝတစ်ခုခုနဲ့အစောင့် ဖြစ်ကြရတာ . . . သဒ္ဓါရည်ရွယ်ချက်ကောင်းသော်လည်း သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရိဩတ္တပ မဲ့ရာရောက်သွားတယ်။ အပြစ် မဆိုပါဘူး။ ဖြစ်သင့်တာသာပြောတာပါ။ ဒီကိစ္စ အစဉ်အလာ ကြီးက ကမ္ဘာစဉ်ဆက် သာသနာစဉ်ဆက်မို့ သူ့အကြောင်းနဲ့ သူပဲလို့သာ မြင်ပါတယ်။ အဲဒီနည်းနဲ့ ပစ္စည်းသိုက်တွေ ဖြစ်ပေါ် လို့ စောင့်ကြရတာ။

မာတ်သိုက်ဆိုတာ အဲဒီက ကမ္ဘာမြေပြင်ကြီးထဲမှာ မြေပြင်ကြီးပေါ်မှာ နာ၊ ဂ္ဂုတ်၊ သံ၊ ဘင်၊ ကြေးနီ၊ ပြဒါး၊ ဘော်၊

သွယ်၊ ရွှေ ဆိုတဲ့ သဘာဝ ဓာတ်သတ္တု (၉) မျိုးဟာ သူ့နေရာနဲ့ သူ အစုလိုက်၊ အသိုက်အအုံဖွဲ့လို့ ဖြစ်နေကြတယ်။ အဲဒါကို ဓာတ်သိုက်လို့ ခေါ်ဆိုနိုင်တဲ့ သဘာဝဓာတ်အစုကြီးပါ။

တချို့ အယူအဆတွေကတော့ ဓာတ်သိုက်ဆိုတာ လူ တွေဟာ မိမိတို့ ကာယအား၊ ဉာဏအားတို့နဲ့ ရှာဖွေစုဆောင်း ပြီး ရရှိတဲ့ ဥစ္စာရွှေငွေ အစုအပြုံအသိုက်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရွှေငွေရတနာတွေကို လုံခြုံတကာ ပို၍လုံခြုံအောင် လောကီပညာအစီအရင်တွေနဲ့ နက္ခတ်ကမ္ဘတ်ရွေးပြီး မိတ်ဓာတ်၊ ရန်ဓာတ်၊ အတွင်းမိတ်၊ အပြင်မိတ်၊ အတွင်းရန်၊ အပြင်ရန်ဆိုတဲ့ အတတ်ပညာ၊ အစီအရင်တွေနဲ့ ဓာတ်စီရင်ပြီး နာမ်လောက၊ အစောင့်တွေနဲ့ ပစ္စည်းလုံခြုံအောင် ထားခဲ့ကြတာလို့ သိရတယ်။ အဲဒီပစ္စည်းတွေကို ဒီဘဝသာ သုံးစွဲမကုန် တောင်နှယ်ပုံ ဖြစ်စေ ရုံမက ဘဝတိုင်း ဘဝ ဘဝတွေအထိ ဆက်သုံး၊ ဆက်လျှူနိုင် ရမယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆ တဏှာဝိပုလ္လာသအားဖြင့် စီမံ ဆောင်ရွက်ထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေပါ။

ရတနာသိုက်ဆိုတာကတော့ သဘာဝဖြစ်၊ မြေပေါ် မြေအောက်ရှိ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်သံပတ္တမြား၊ တွင်းကြီး၊ တောင် ကြီးတွေ၊ သဘာဝအရမို့ ပိုင်ရှင်မရှိသော်လည်း အစောင့်ဆိုတာ တော့ အစဉ်အလာရှိကြတယ်။ ရုပ်ရှိနာမ်ကိန်း ဆိုတဲ့စကား

ရှိတယ်။ ဥပမာ-ဝေပုလ္လ ပဗ္ဗတာလယ် ဆိုတဲ့ ပါဠိပိုဒ်ကို ဝေပုလ္လ တောင်မြတ်၊ ကိန်းဝပ်တည်ရာ၊ ရောင်ဝါပြီးပြန်၊ ကျောက်မျက် ရတနာ၊ ပမာနှိုင်းဘွယ် တဲ့။ ဒီတောင်တော်မြတ်မှာ သဘာဝ ရတနာထူး၊ ရတနာမြတ်တွေဟာ သဘာဝအရ ပြည့်စုံလို့ သိုက် အုံဖွဲ့နေတယ်။ ဒီတောင်ကို သိကြားဒေဝါများနဲ့ မြင့်မြတ်သော နတ်ကြီးများ၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ဇော်ကျီများ၊ တန်ခိုးသိဒ္ဓိပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ စောင့်ရှောက်ကြ၊ နေထိုင်ကြတယ်လို့ သိရပါတယ်။

အဲဒီတော့ ပစ္စည်းသိုက်၊ ဓာတ်သိုက်၊ ရတနာသိုက် ဆိုတဲ့ သိုက်သုံးသိုက်ဆိုင်ရာ ကျွန်တော်သိသလောက် ပြောတာ ပါ။ အမှား၊ အမှန်၊ ဉာဏ်နဲ့ ဝေဖန်နိုင်ပါတယ်။

အသုံးနှင့်အစွဲကို အဖေမှ ဆက်လက်ရှင်းပြရာမှာ အစွဲ ၏အမှားကို သိသာစေ၏။ လောကမှာ လူများစွာတို့သည် နည်း မျိုးစုံဖြင့် တင့်တယ်အောင်၊ ပြောင်မြောက်အောင်ထိ ရှာကြ သုံးကြသော်လည်း လျှူဒါန်း၊ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲကြသော အသုံး တွင် အသုံးထက် အစွဲ (အစွဲအလမ်း) အတ္တမြားတန်းလန်း စူးနက်စွာစွဲဝင်ခြင်း၊ အစွဲကြောင့် ဤအစွဲဖြင့် သံသရာဝဲဝယ် ကျင်လည်ကြရကုန်၏။ သုံးရုံသာသုံးပါ။ လျှူပါ။ မစွဲပါနှင့်။

ဤတွင် ဒေါ်အယ်နီမှ စာရေးသူ၏ဖခင်မှ ပြောပြချက် စကားများကို ကျေးဇူးတင်ဝမ်းမြောက်စွာ နားထောင်ရာမှ

အားနာသည်ဟန်ဖြင့်ပင် ဆက်မေးပြန်ပါသည်။

“ကျွန်မ သဘောပေါက်သင့်သလောက်တော့ ပေါက်ပါပြီ။ အဲဒီ သိုက်ဆိုတာနဲ့ တဏှာဥပါဒါနံ၊ ကမ္မဘဝ၊ အစွဲအလမ်းဆိုတာတွေ သိရတာ ဝမ်းသာပါတယ်။ အဲဒီသိုက်မှာ အစောင့်ကျ တာဝန်တွေဖြစ်ကြရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ပြင်ပ လူ့လောက လူတွေနဲ့ ဘယ်လိုဆက်စပ်တယ်ဆိုတာကော . . . ”

“သုံးဆယ့်တစ်ဘုံမှာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ လောဘနဲ့ အရေခြံ၊ မောဟကို ခံတွင်းမှာငုံလို့ ကျင်လည်ခံနေကြလေသမျှတော့ အကြောင်းအကျိုးဆက်အရ ဆွေမျိုးတော်စပ်ကြတာတွေလည်း ဖြစ်နိုင်ကြတာပဲ။ ညီအစ်မတော်လိုက်၊ သားအမိ တော်လိုက်၊ မောင်နှမဖြစ်လိုက်၊ အဲဒီလို ဖြစ်ပျက်ထဲမှာမှ လူသားဘဝချင်း ဖြစ်ကြသလို နာမ်လောကဘဝမှ လောကသားတွေနဲ့လည်း ကြောင်းကျိုးဆက် ရှိနေကြတာပါပဲ။ သူတို့ နာမ်လောကက လက်တွေ့မလုပ်နိုင်တာတွေကို လူ့လောကရောက်၊ သူတို့ အဆက်အနွယ်တွေထံ ရတဲ့နည်းနဲ့ ဆက်သွယ်ပြီး အိပ်မက်အကြိမ်ကြိမ်ပေးတာမျိုး၊ ချဉ်းကပ်ပူးယှဉ်ပြီး လုပ်ဆောင်တတ်တာမျိုး၊ အကူအညီတောင်းခံတာတွေ ရှိကြပါတယ်။ လူဖြစ်နေတဲ့လူသားတွေက လူတန်ဖိုးကို မသိနိုင်ကြပေမယ့် နာမ်လောကရောက်တော့မှ လူသားတို့ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်၊ စီစဉ်လုပ်

ဆောင်ပိုင်ခွင့်၊ အခွင့်အလမ်းတွေကို အလွန်တမ်းတကြပြီး သူတို့ဘဝ ကျွတ်လမ်း၊ လွတ်လမ်းအတွက် ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကို ကြိဖန်ပြီးရယူကြရတာ . . . ”

အဖေထံမှ စကားအဆုံးတွင် ဒေါ်အယ်နီသည် အမေးတစ်ခုအား ထပ်မံမေးပြန်ပါသည်။

“ကျွန်မပဲ ဆိုပါတော့ . . . ခုနက ပြောသလို နာမ်လောကရောက် အစ်မလိုတော်စပ်ခဲ့တဲ့သူ တစ်ဦးဦးက ရွှေ ငွေ၊ ဥစ္စာတွေရှိရာကို ညွှန်ပြရယူစေပြီး ဘုရားတည်၊ ကျောင်းဆောက်လုပ်ခိုင်းလို့ ကျွန်မက သူတို့ညွှန်ကြားရာလုပ်ရလို့ ကျွန်မပါ ကုသိုလ်ရနိုင်သလား . . . ”

“အဲဒါ ခင်ဗျားပေါ် မူတည်တယ် . . . ဘယ်လိုမူတည်သလဲဆို . . . ခင်ဗျားအနေနဲ့ သူတစ်ပါးခိုင်းလို့ လုပ်ရတယ်ဆိုတဲ့ အခိုင်းခံစိတ်မမွေးပဲ ငါ့အစ်မတွေ ပစ္စည်းလည်း ငါ့ပစ္စည်းလို့ပဲ ဆိုတဲ့ စိတ်နှလုံးသွင်းပြီး သဒ္ဓါကြည်ညို၊ ရိုသေလှစွာနဲ့ အချိန်ကိုသိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစိတ် ကပ်ငြိမခံပဲ စေတနာပါပါ လေးစားလိုက်နာတဲ့စိတ်ဖြစ်ရမယ်။ မုဒိတာပွားနိုင်ရမယ်။ သူတို့ဘဝကို သနားညှာတာပြီး ကျွတ်လွတ်ချမ်းသာစေလိုတဲ့စိတ် ရှိရမယ်။ အရေးအကြီးဆုံးက သူတို့ဘဝကို အားကျပြီး သူတို့လို ဖြစ်ချင်စိတ် လုံးဝမဖြစ်စေပဲ ကိုယ့်ဘက်က မေတ္တာများများ ပွားရမယ်။

သူတို့ကခိုင်းခိုင်း၊ မခိုင်းခိုင်း ကိုယ်ပြုသမျှ ကုသလဒါနမှန်သမျှ
 ကို နည်းများမဆို ကိုယ်လုပ်တိုင်း လုပ်တိုင်း အမျှပေးဝေရမယ်။
 အဲဒီအခါ သူလည်း ဝမ်းသာ၊ ကိုယ်လည်း ဝမ်းမြောက်မယ်။
 ဆက်ပြီး ဒါနလမ်းပေါက်စေရမယ်။ သီလစခန်း အရောက်လှမ်း
 ပြီး ဘာဝနာ၊ သတိပဋ္ဌာန် တရားနှလုံးသွင်းနိုင်လောက်အောင်
 ကြိုးပမ်းကြရတယ်။ အရေးကြီးဆုံးက ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ”
 ဟု အဖေမှပြောသည်။ ထိုအခါ ဒေါ်အယ်နီ သဘော
 ကျ ဝမ်းမြောက်သွားလေသည်။

ဆရာတော် ဦးစေမိန္ဒ၏ နိဂုံးချုပ်တရား

ရုပ်တရားတို့သည် ရောဂါတစ်စုံတစ်ရာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကံ၊
 စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်စေ တစ်ရံမစဲ အမြဲဖောက်ပြန်
 ကြလေသည်။ ဤကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ ဟူသော သမုဋ္ဌာန်
 တရားလေးပါးကြောင့် ဥဏှ၊ သီတ၊ အပူအေးသို့ ရောက်ရ၏။
 ရုပ်တို့သည် ဖောက်ပြန်ရ၏။ ဤတွင် ကံ ဟူသောအလုပ်ပိုင်း
 မှ ကုသလဓမ္မာနှင့် အကုသလဓမ္မာသာရှိ၏။ ရေများက ရေနိုင်
 ရ၏။ မီးများက မီးနိုင်ရ၏။ အကုသိုလ်အပူမီးသည် လောင်စာ
 မကုန်သမျှ လောင်အားကောင်းလေ ဖြစ်ရ၏။

‘ကမ္မဝိပါကော’ ဟူသည်နှင့်အညီ (ကျယ်ပြန့်လှ၍
 များစွာမဖော်ပြတော့ပါ။) စိတ် ဟူသော စိတ္တသမုဋ္ဌာန ဒေါမန
 သာနှင့် သောမနဿဖြစ်၍ ဝတ္ထုဒသက ရုပ်၌ပါသော၊ ကလာပ်
 ရုပ်ခုတွင် ထိခိုက်၍ ရုပ်တို့ဖောက်ပြန်ရ၏။

ထို့အတူ ဥတုသမုဋ္ဌာန်တွင်လည်း ဥဏှ၊ သီတ အပူ အအေး ညီမျှက ကိုယ်ချမ်းသာရ၏။ သို့သော် ဝိရောဓိပစ္စည်းကြောင့် ရုပ်ဖောက်ပြန်ရ၏။ အာဟာရသမုဋ္ဌာန် (၆) ပါး၊ ရသ (၄) ပါးသော အာဟာရတို့ကြောင့် ရုပ်ဖောက်ပြန်ရ၏ဟု အသီးသီးသော သမုဋ္ဌာန်တရားများကို ခွဲခြား၊ ဆုံးမ ပြသတော်မူခြင်းကို သတိရှိ၊ အသိပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ရန်၊ အပူဓာတ်၊ အအေးဓာတ်ကြောင့် ရုပ်သည် ပျက်စီးဖောက်ပြန်မှု ‘ရှုပ္ပတီတိ ရူပံ’ ဖောက်ပြန်တတ်သော ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာအားဖြင့် သတိမပြတ် ရှုမှတ်ရန်ကို ဆရာတော်ကြီး ဦးခေမိန္ဒမှ အသိပေး၊ သတိပေး သြဝါဒဆုံးမစကားဖြင့် စကားဝိုင်း တစ်ခန်းရပ်ကြလေသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်

တပုဿ၊ ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဆံတော်များကို ပင့်ဆောင်လာကြစဉ်အခါက မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဆံတော်စစ်များကို စေတီများ တည်ထားကာ ဌာပနာခဲ့ကြောင်းကို မုံရွေးဆရာတော်သည် ‘အမေးတော်အဖြေကျမ်း’ တွင် ရေးသားခဲ့လေသည်။

ဤသည်ကို ‘စေတီယဒီပနီကျမ်း’ တွင် ရွှေတိဂုံဆံတော်၌ ဆံတော်ရှစ်ဆူ ကိန်းဝပ်တော်မူကြောင်းဖြင့် အတည်ပြုယုံကြည်ကြလေသည်။ ဤယုံကြည်ချက်အား ဓမ္မစေတီမင်း၏ ‘ရွှေတိဂုံမွန်ကျောက်စာ’ တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ရာမညတိုင်း အသိတဉ္စန၊ ပေါက္ခရာဝတီမြို့သား တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်တို့သည် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဆံတော်များကို ပင့်ဆောင်သူများဖြစ်

ကြောင်း ပါရှိလေသည်။ ထို့ပြင် ထိုရွှေတိဂုံစေတီတော်အား စတင်တည်ထားစဉ်မှာ ဉာဏ်တော် (၄၄) တောင်ရှိကြောင်း ပါဝင်သည့် အထောက်အထားအား ဦးရွှေနော်၏ (၁၈၉၉) ခုနှစ် စာတွင် ပါရှိလေသည်။

ထိုစေတီတော်ကြီး၏ ဌာပနာတိုက်မှ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဆံတော်အား ဖွတ္တဘောင်မင်းကြီးက ပင့်ဆောင်ကိုးကွယ်ရန်ပင် ကြိုးစားခဲ့ဖူးကြောင်းနှင့် မရရှိကြောင်းကိုပါ ဦးကုလား မဟာ ရာဇဝင်တော်ကြီးမှာ တွေ့ရလေသည်။

ဤအထောက်အထားများ ခိုင်လုံစေကြောင်းကို (၁၃. ၃. ၁၉၆၈) ရက်နေ့ထုတ်၊ ကြေးမုံသတင်းစာတွင် ရွှေတိဂုံစေတီ တော်အောက်မှ ဆံတော်တွင်းသို့ ဆင်းဖူးသူများရှိကြောင်းပါ ပါရှိသည်။ (၁၉၀၄) ခုနှစ်က ဆံတော်မြတ်ကိန်းဝပ်ရာ ဌာပနာ တိုက်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ဖူးသူ၏ အတွေ့အကြုံရှင်းလင်းပွဲကြောင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဆံတော်စစ်ဌာပနာကြီးအကြောင်း သိနိုင်လေသည်။ ထိုစဉ်က ရွှေတိဂုံစေတီတော်၏ ဆံတော်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ ဖူးသူမှာ မစ္စတာပရမေ ဖြစ်ကြောင်း ဓာတ်ပုံနှင့်တကွ ပြန်လည် ဖော်ပြခဲ့လေသည်။

ဝင်ရောက်သောခုနှစ်မှာ (၁၉၀၄) ခုနှစ်ကဖြစ်လျက် ထိုရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး၏ တနင်္ဂနွေ (အရှေ့မြောက်ထောင့်)

တွင်ရှိသော ဝင်ပေါက်မှ ဝင်ကြောင်း၊ ဌာပနာတိုက်၏ အောက် တွင် လှေကားထစ်များမှ ဆင်းရကြောင်း၊ အလယ်ဗဟိုမဏ္ဍိုင် မရှိ (ခေါင်ပျောက်) အဆောက်အဦပမာ အခန်း (၃၆) ခန်း ပါဝင်သော ခိုင်မာသည့် အဆောက်အဦဖြစ်ကြောင်း စာတွင် ပါရှိလေသည်။

အလယ်တွင် (၁၀) ပေပတ်လည်ခန့် ရေတွင်းတစ်တွင်း ရှိလျက် ပင်လယ်ရေပြင်နှင့်အညီ ရေအတက်အကျ ရှိသော ခေတ်မီစွာ ကိန်းဝပ်စံပယ်နိုင်သော အနေအထားရှိကြောင်း သိနိုင်သည်။ ထို (၁၀) ပေပတ်လည်ခန့် ရေတွင်း၏ အလယ် တွင် ခြောက်ပေခန့်ရှိ ကရဝိက်လှေတစ်စင်းရှိကာ ဒီရေ အတက် အကျ ကာလတိုင်း ရေတက်၊ ရေကျဖြစ်နေကာ ထာဝရ သက်ဝင်လှုပ်ရှားသော အနေအထားကိုပါ သိနိုင်ပုံကို ဖော်ပြ ပြီး (၁၃. ၃. ၁၉၆၈) ရက်နေ့ထုတ်၊ ကြေးမုံသတင်းစာအရ သိနိုင်ကြလေသည်။

ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်

တပုဿ၊ ဘလ္လိက လက်ထက်က အဆိုပါ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဆံတော်မြတ်များ ကိန်းဝပ်တော်မူသော ဗိုလ်တထောင်စေတီ တော်မြတ်ကြီးသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းတွင် ဗုံးဒဏ် ကြောင့် ပျက်စီးခဲ့ဖူးသည်။

(၁. ၅. ၁၉၄၇) ခုနှစ်၊ နံနက် (၆) နာရီအချိန်တွင် ဌာပနာတိုက်တွင်းမှ ဌာပနာများကို တူးဖော်တွေ့ရှိခဲ့ကြကြောင်း သိရသည်။ ထိုစဉ်က တူးဖော်ရရှိခဲ့သော အုတ်ခွက်ဘုရား (၁) ဆူ၏ နောက်ကျောဘက်တွင် ဗြဟ္မဏီစာကဲ့သို့ တူသောစာများ တွေ့ရကြောင်း ဆောင်းပါးကို ဓမ္မရုပ်စုံ၊ စာ-၂၃ တွင် ပါရှိ၏။

တပုဿ၊ ဘလ္လိက ညီနောင်မြတ်နှစ်ပါးတို့ ပင့်ဆောင် ခဲ့ကြသည့် ထိုဆံတော်မြတ်တို့သည် ဘီစီ (၅၈၁)၊ မဟာ သက္ကရာဇ် (၁၀၃) ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် (၅) ရက်၊ စနေ

အလှူရေစက် လက်နှင့်မက္ခာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြန်းခွယ် **၉၇**
နေ့တွင် ယခုလက်ရှိ ဖူးတွေ့ကြရသည့် ဗိုလ်တထောင်စေတီ တော်မြတ်ကြီး တည်ရှိရာနေရာသို့ ရောက်လေသည်။

ထိုအခါ ဥက္ကလာပမင်းကြီးကိုယ်တော်တိုင် ဗိုလ်ခြေ တစ်ထောင် ခြံရံလျက် ရေသို့ဆင်းကြကာ သောင်းသောင်းဖြဖြ ကြိုဆိုခဲ့ကြသည့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဆံတော်ဓာတ်မြတ် (၈) ဆူသမိုင်း ပင်လျှင် ဖူးတွေ့ရကြောင်းနှင့် ဗိုလ်တထောင်စေတီတည်ရာ နေရာ၌ပင်လျှင် (၆) လတိုင်တိုင် ပူဇော်ပွဲကြီးသဘင် ခင်းလျက် ထားခဲ့ကြောင်းကို 'ဘုံပျံဆရာတော် ဦးပညာသာမိ အရှင်မြတ် ကြီး၏စာ၊ ၁၉၉၉ ခု၊ စာ-၂၄' တွင် ဖော်ပြခဲ့လေသည်။

မြန်မာ့ရတနာမြေ

မြန်မာပြည်၏ မြေအဝှမ်းသည် မြေပေါ်တွင် လောကကြီး တစ်ခုလုံး၏ အကြီးမြတ်ဆုံးသော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာဖြစ်သည့် အကြီးမြတ်ဆုံးသော ရတနာမြတ်ကြီးသုံးပါး တည်ကိန်း ထွန်းပေါ်ရန် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မြတ် ထွန်းကားစည်ပင်ရာ ဗဟိုချက်မကြီးဖြစ်လျက် မြေတွင်းမှာကား စိန်၊ ကျောက်စိမ်း၊ ကျောက်သံပတ္တမြား၊ နဝရတ် (၉) ပါး စုံလင်စွာနှင့် ရွှေတွင်း၊ ငွေတွင်း၊ ပယင်း၊ ဒုတ္တာ စသည့် ရတနာများ၊ နာ၊ ဂျတ်၊ သံ၊ ဘင်၊ ကြေးနီ၊ ပြဒါ၊ ဘော်၊ သွပ်၊ ရွှေ စသည့် နက္ခတ်ဝင်၊ ဓာတ်ဝင် ဓာတ်ကြီး (၉) ပါးတို့ဖြင့် မြေဘုရင်မှာ ရွှေပလ္လင်ခံထားသကဲ့သို့ဖြစ်ပြီး ကျွန်း၊ ပျဉ်းကတိုး စသည့် သစ်ကောင်း၊ ဝါးကောင်း၊ သစ်မွှေးက အစုံ၊ ဆန်ရေစပါး၊ ပဲပြောင်း၊ နှမ်း၊ ဝါက စိုက်တိုင်း ဖြစ်၊ ပြီးပြည့်စုံသော မင်္ဂလာမြေ ဖြစ်လေသည်။

အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြန်မာ့နွယ် ၉၉
တကောင်း အဘိရာဇာမင်း

ပထဝီအနေအထားအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် မဇ္ဈိမဒေသနှင့် ရေကြော၊ မြေကြော တစ်သဘောတည်း၊ တစ်သားတည်း ကူးလူးဆက်ဆံလျက်ရှိခဲ့လေသည်။ နိုင်ငံ ကျယ်ဝန်းလျက် လူဦးရေများပြားလှသော တရုတ်ပြည်နှင့်အိန္ဒိယပြည် နှစ်ပြည်ထောင်တို့၏အကြား ရေလမ်း၊ ကုန်းလမ်းတို့ဖြင့် ဝင်ထွက်သွားလာ လွယ်ကူရာလည်း ဖြစ်ခဲ့၏။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား မပွင့်မီ ရှေးဦးမြန်မာနိုင်ငံကတည်းက ဓမ္မတ္ထန္တ ရှိကြကုန်သော ဈာန်အဘိညာဉ်ရ ရသေ့သူတော်စင်များပင် သုဝဏ္ဏဘူမိနှင့် တောတောင်တို့တွင် ရှိခဲ့ကြသည်။ မြို့ပြပြည်ရွာတွေကိုလည်း တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။

ဤသို့ မြတ်ဗုဒ္ဓမပွင့်တော်မူမီကာလက မြန်မာနိုင်ငံတကောင်းသို့ မဇ္ဈိမဒေသမှ ပထမဆုံး ရောက်ရှိလာသော အဘိရာဇာမှအစ မင်းဆက် (၅၀) အုပ်စိုးခဲ့၏။ ပထမမင်းဆက် (၁၇) ဆက်ရှိကြောင်း မှန်နန်း ပ-တွဲ၊ ၁၉၆၃ ခု၊ စာ-၁၅၅/၁၆၀ မှ ဆိုပါ၏။

တကောင်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့ပြနိုင်ငံအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း၊ ဧရာဝတီမြစ်၏ အရှေ့ဘက်ကမ်းတွင် ရှိ၏။ ထို့တူ ရခိုင်မြောက်ပိုင်းမှာ ဝေသာလီပြည်ရှိ၏။ တောင်ဘက်

ပင်လယ်ကမ်းခြေအရပ်တွင် သုဝဏ္ဏဘူမိ ရှိ၏။ သရေခေတ္တရာ ဟူ၍ သူ့နေရာဒေသနှင့်အတူ ရှိလေသည်။ 'စွယ်စုံကျမ်း၊ အတွဲ-၁၀၊ ၁၉၆၆ ခု၊ စာ-၁၈၈'

ဘီစီ (၆) ရာစုခန့်ကတည်းက တကောင်းအရပ်မှာ မြို့ပြပြည်ရွာ တည်ထောင်စတင်ခြင်း၊ မြန်မာအစ တကောင်းက ဟု ဆိုခဲ့ကြခြင်း၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပွင့်တော်မူစဉ်ကာလ ဘီစီ (၆) ရာစုတွင် ဒုတိယတကောင်း မင်းဆက် (၁၇) ဆက်ထိရှိခဲ့၏။ ထိုစဉ်က ဝိဿနိုးမြို့သည် သရေခေတ္တရာနှင့် ဟန်လင်းတို့ထက် ရှေးကျလျက် အေဒီ (၁) ရာစုမှ စတင်ခြင်းတို့နှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ရောင်းဝယ်မှု၊ ကူးလူးဆက်ဆံမှု စသည်များ ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်း စုံ ခရီးနှင့်ခဲ့ကြသည်။ ဤသည်များကို မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း၊ အတွဲ-၄၊ မှန်နန်း၊ (ပ)၊ စာ-၁၅၆/၁၅၈။ မဟာရာဇဝင်တော်ကြီး (ပ)၊ စာ-၁၀၆။ မဲထီးဆရာတော်၊ သာသနာ့ဝံသဒီပနီ တို့အရ သိရှိနိုင်ပါသည်။

မြန်မာပြည် ရာမညတိုင်း၊ အသိတဇ္ဇန၊
ပေါက္ခရာဝတီမြို့သား၊ တပုဿ၊ တလ္လိက
ညီနောင်တို့၏ ကြီးမားသော ကျေးဇူးတရား

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဤသို့ဘုရားဖြစ်ပြီး (၄၉) ရက်မျှသာ ရှိသေးသော နေ့ရက်အတွင်း ကမ္ဘာ့လူသားများထဲမှ ပထမဆုံးဘုရားရှင်တော်မြတ်အား ဦးစွာပထမ ဖူးတွေ့ရပြီး၊ ဗုဒ္ဓသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိဟူသော ဒွေဝါစိက သရဏဂုံ အတော်မြတ်နှစ်ပါးကို ပူဇော်ရွတ်ဆိုပြီး တပုဿ၊ ဘလိကညီနောင်တို့သည် မိမိတို့၏ ဇာတိ ပေါက္ခရာဝတီသို့ ပြန်ခဲ့ကြကြောင်း ခမ္မစေတီ၊ မွန်ကျောက်စာ၊ ကြောင်းရေး-၁၈ ဖြင့် သိရ၏။

ဆံတော်မြတ်ပင့်ဆောင်ရာ ခရီး

တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်တို့သည် မြတ်ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် ခိုးမြှင့်သော ဆံတော်မြတ် (၈) ဆူကို ပင့်ဆောင်လာခဲ့ရာ မဟာ ဗောဓိပင်မှ မိုင် (၂၀၀) အကွာ ဗန္ဓုဝ (ယခု ဘော်ရဝင်မြို့) သင်္ဘောဆိပ်သို့ လှည်းဖြင့်ရောက်လာကြသည်။

ထိုမှတစ်ဆင့် ဒေမိုးဒါးမြစ်၊ ဘူဂလီမြစ်အတိုင်း စုန်ဆင်း ခဲ့ကြပြီး သမုဒ္ဒရာကို ကျော်ဖြတ်ကာ မြန်မာပြည်၊ ပေါက္ခရာဝတီ သို့ ပြန်လာခဲ့ကြသည်ဖြစ်ကြောင်း ဦးပညာသာမိ၊ စာ-၉ ဖြင့် သိနိုင်၏။

ဤသို့ ဆံတော်ပင့် ပြည်တော်ပြန်ခရီးတစ်လျှောက် ရှေးက ဇေဋ္ဌဒီပကျွန်း (ယခု ဖရုံကာကျွန်း ခေါ် အဇ္ဈတ္တနဂရမြို့) သို့ ရောက်၏။ ထိုနေရာတွင် နောင်ကာလ နှစ် (၂၀) ကြာသော်

ဓညဝတီ စန္ဒာသူရိယမင်းကြီးသည် ဆံတော်ရှင်စေတီတည်ထား ကိုးကွယ်လေသည်။

ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် မဟာသက္ကရာဇ် (၁၀၃) ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း၊ (၁၁) ရက်နေ့တွင် ပုသိမ် မော်တင်စွန်းသို့ ရောက်၏။ ဤတွင် ဇေယျသေန နဂါးမင်းသည် ဆံတော်မြတ် (၂) ဆူကို ခိုးယူ၏။ ထိုဆံတော်အား မဟာသက္ကရာဇ် (၁၀၃) နှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့တွင် စေတီတော်မြတ် တည်ထားကိုးကွယ် လေသည်။

တပုဿ၊ ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် အန္တရာယ် ပေါကြွယ်လှသောခရီးကို လွယ်ကူစွာ သွားပြန်နိုင် သော်လည်း အကောက်ခွန်က တစ်မျိုး၊ နဂါးက ခိုးယူ၍ တစ်ဖုံ ကြောင့် စိတ်မကောင်းခြင်းကြီးစွာဖြင့် တမ်းတင်ကြွေးသည့် ခရီးစဉ်ကား ပေါက္ခရာဝတီ၊ အသိတဉ္စန၊ ထွန်းခပင်း၊ ကသစ်ပင် ဆိပ်ကမ်းဟု အခေါ်ရှိခဲ့သော မိမိတို့အရပ်သို့ (၁၀၃) ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း၊ (၁၄) ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင်မှ အောင်မြင် ပြီးမြောက် ခရီးဆိုက်ရောက်ကြလေသည်။

ပေါက္ခရာဝတီအား ပေါက္ခရာဝတီ၊ ကွမ်းဒေးဟု ရေးထုံး ရှိကြောင်းပါ သိရပါသည်။ ဤသို့ ပင့်ဆောင်လာသော ဆံတော် ဓာတ်မြတ်တို့အား ထိုပေါက္ခရာဝတီ၊ ကွမ်းဒေးမှာပါ ယာယီ

အပူဇော်ခံ၊ အဖူးမြော်ခံထားလေသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀) ကျော်ကာလကပင်လျှင် ဤ ပေါက်ရဝတီတည်ရာ ဒေသတောကြီးတန်းတစ်လျှောက်သည် ပင်လယ်ကမ်းစပ် ဖြစ်ခဲ့၏။ ကွမ်းခြံမြို့အထိ ယခု တွံတေးမြို့နယ်၊ ကဘင်း၊ ကန်ဘဲ့လမ်းဆုံမှ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ထိ ကားလမ်း မိုင် (၂၀) ကျော် တစ်လျှောက်သည် ပင်လယ်ကမ်းစပ်ဒေသ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤ ပေါက်ရဝတီသည် ယခု ကဘင်းရွာဟု ခေါ်လျက် တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်တို့၏ ဖွားရာဇာတိဖြစ်လေသည်။

ခေတ်ပြိုင်ကာလများ

သုဝဏ္ဏဘူမိ၊ ရာမညတိုင်း၊ အသိတဉ္စန၊ ပေါက်ရဝတီ၊ ဥက္ကလာတို့နှင့် ပါဒနေပြည်တော်သည် ခေတ်ပြိုင်ထွန်းကားခဲ့ကြသည့် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀) ကျော်မှအစ တည်ရှိခဲ့ကြ၏။ မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က သီဟိုဠ်နိုင်ငံ 'သီရိလင်္ကာ' သည် မဖြစ်ပေါ်သေး။ မြတ်ဗုဒ္ဓ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည့်နေ့တွင် ဝိဇယမင်းသာ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းရောက်သည်မှသာ စတင် တည်လေသည်။

ထိုကာလ မြတ်ဗုဒ္ဓမပွင့်မီ နှစ် (၅၀) ကျော်က မြန်မာပြည် သုဝဏ္ဏဘူမိတွင် ဘိန္နကရာဇာမင်းပြုသည့် ပါဒနိုင်ငံကြီးပေါ်ပြီ။ ထို့ပြင် ရှေးဦးမြန်မာပြည်သို့ ဗုဒ္ဓသာသနာသည် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်စဉ် လင်းလွန်းပင်ရင်းမှာ ထိုင်တော်မူစဉ်ကတည်းက စတင်လေသည်။ မဟာဗုဒ္ဓဝင် (၅)၊ ၂၀၀၂ ခု၊ ၈-၃၉၄။

ထို့ပြင် သာသနာတော် (၁) ဘီစီ (၅၄၄)၊ အဇာတသတ်
မင်းလက်ထက်၌ မြန်မာ့မြေမှာ တကောင်းသင်းတွဲပြည်တွင်
ဇမ္ဗူဒီပမင်း အုပ်စိုး၏။ သာသနာ (၁၀၀)၊ ဘီစီ (၄၄၄) တွင်
အိန္ဒိယ၌ ကာလာသောကမင်းလက်ထက်၊ မြန်မာ့မြေတွင်
သရေခေတ္တရာ၊ ဒွတ္တဘောင်မင်းနှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်နေသည်။
ထို့အတူ သာသနာ (၂၃၅)၊ ဘီစီ (၃၀၉) တွင် သီရိဓမ္မာသောက
မင်းလက်ထက်တွင် မြန်မာပြည်မှာ သရေခေတ္တရာခေတ်၊
ရန်ပေါင်မင်းနှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်သကဲ့သို့ သုဝဏ္ဏဘူမိသည် ယခု
ကျိုက်ထီးဆောင်းတည်ရာ အနီးရှိ ကေလာသတောင်တွင်
တည်ရှိရာ စူဠသီရိမာသောကမင်း အုပ်စိုးချိန် ဖြစ်၏။ သီဟိုဠ်
(သီရိလင်္ကာ) ၌ ဝဋ္ဋဂါမဏီမင်းလက်ထက် မြန်မာပြည်၌
သရေခေတ္တရာတွင် ငတပါးမင်း အုပ်စိုးနေသည်။ သာသနာ
(၅၀၀)၊ (၄၄) ဘီစီတွင် ရှင်နာဂသိန်နှင့် မိလိန္ဒမင်းလက်ထက်
သရေခေတ္တရာ၌ ပါပိယံမင်းနှင့်ခေတ်ပြိုင် ဖြစ်၏။ ထိုကာလ
အိမ်တွင်းမင်း မဟာဂီရိပင် ပေါ်လာခဲ့လေသည်။

**ဆံတော်ကြိုလမ်း
ဗိုလ်ထောင်ဆိပ်ကမ်း**

ပြည်တော်ပြန် ဆံတော်ပင့် တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်
တို့သည် ဆံတော်မြတ်တို့အား ပင့်ဆောင်လာခဲ့ကြရာ ဒလ
တောကြီးတန်းတစ်လျှောက်မှ မိမိဇာတိဖြစ်သော ပေါက္ခရဝတီ
ကဘင်း ရောက်သည်ထိ လမ်းခရီးတစ်လျှောက် မြို့ရွာများမှ
ပရိသတ်များစွာတို့သည် ဆံတော်မြတ်တို့အား အားရဝမ်းသာ
စုပေါင်းကာလျှင် သဒ္ဓါကြည်ညို ကြိုဆိုဖူးမြော်ကြကုန်၏။
ဆံတော်ကြိုစေတီပုထိုးများအား အမှတ်တရ စေတီ (၉) ဆူ
တည့်ကြကြောင်း 'ဆံတော်ကြိုစေတီ (၉) ဆူအဖွင့် သုတေသန
စာတမ်း၊ ဆရာမောင်ပန်းမွှေး' ဖြင့် သိရသည်။

ဆံတော်ကြိုလမ်းတစ်လျှောက်မှာ ကွမ်းခြံကုန်း
ပင်လယ်ဝမှ အစပြု၏။ ကညင်ကုန်းတွင် သင်္ဘောကျောက်ချ

ရပ်နားပါသေး၏။ ကညင်ကုန်းမှတစ်ဆင့် တွံတေးတောကြီး တန်းတစ်လျှောက် ကြိုဆိုဖူးမြော်ကြလေသည်။ ဆံတော်ကြို စေတီ၊ အမှတ် (၉) ဆူမြောက်စေတီမှာ ကျိုက်ကေသာစေတီ ဖြစ်၏။ တပုဿ၊ ဘလ္လိက ညီနောင်နှစ်ဦး၏ဇာတိ ပေါက္ခရာတီ၊ ကဘင်း တည်ရှိပါသည်။ ထိုကမှတစ်ဆင့် ယခုတင်ပြလိုသော ဗိုလ်တထောင်ဆိပ်ကမ်းသို့ ဆိုက်ရောက်ပါလေသည်။

ထိုသို့ ဗိုလ်တထောင်ဆိပ်ကမ်းသို့ ဆိုက်ရောက်သော နေ့မှာ မဟာသက္ကရာဇ် (၁၀၀၃) ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် (၅) ရက်၊ စနေနေ့ဖြစ်ကြောင်း 'ဘုံပျံဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပညာသာမိ' ၏ ဗိုလ်တထောင် ကျိုက်ဒေးအပ်ဆံတော်ဦး၊ ၁၉၉၆ ခုအရ သိနိုင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ အကျဉ်းအားဖြင့်လေ့လာပါက မြတ်စွာဘုရား ရှင်သည် အနာဂတ်သာသနာတော်ကို ကြိုတင်သိမြင်တော်မူ လျက် တပုဿ၊ ဘလ္လိက ညီနောင်တို့အား ဆံတော်မြတ် (၈) ဆူကို ချီးမြှင့်တော်မူသောနေ့မှာ မဟာသက္ကရာဇ် (၁၀၀၃) ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း၊ (၅) ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ဖြစ်ပြီး ဗိုလ်တထောင် ဆိပ်ကမ်းသို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူလျက် ဥက္ကလာပမင်းကြီးနှင့် တပုဿ၊ ဘလ္လိက ညီနောင်တို့၏ ကြိုတင်အကြောင်းသတင်း ပေးပြီးဖြစ်၍ ဤဆံတော်မြတ် ကြိုဆိုပွဲကြီးအား ကြီးကျယ်

ခမ်းနား စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကြိုတင်စီစဉ်လျက် ခေါဘဏီ တပ်နှင့်အတူ လက်ရွေးစင် ဗိုလ်ခြေတစ်ထောင်ဖြင့် ဥက္ကလာပ မင်းကြီးကိုယ်တိုင် ရှေ့ဆောင်ကာ ရေထဲအထိ ဆင်းကြိုကြသည့် နေ့သည် မဟာသက္ကရာဇ် (၁၀၀၃) ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် (၅) ရက်၊ စနေနေ့ ဖြစ်ပါသည်။ (ဘုံပျံဆရာတော်)

အံ့ဩဖွယ်ရာကား တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်တို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့ကြသည့် ဆံတော်မြတ် (၈) ဆူမှာ အကောက်ခွန် နှင့်နဂါးတို့ ယူခဲ့ကြသဖြင့် လျော့ရမည့်အစား မလျော့ပဲ (၈) ဆူအဖြစ်သာ ဖူးတွေ့ကာ ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွားကြရလေသည်။ ဗိုလ်တထောင်စေတီနေရာတွင် (၆) လတိုင် အပူဇော်ခံလေ သည်။

ဆံတော်မြတ်စေတီတော်များ

တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်တို့အား ဥက္ကလာပမင်းကြီးသည် ဆံတော်မြတ် (၁) ဆူစီ ခွဲဝေပေး၍ ကိုယ်တိုင်ကောင်းမှုတော်ကုသိုလ်ကို ရရှိစေရန် စီစဉ်လေသည်။ ဆံတော်မြတ်ပင့်ဆောင်ရာလမ်းတွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော် တည်မည့် သိဂုံတ္တရကုန်းတော်သို့ မရောက်မီ လမ်းခရီး၌ ပထမဦးစွာ တစ်ထောက်နားကာ အပူဇော်ခံလေသည်။ ထိုနေရာကား ယခု ပန်းဆိုးတန်းလမ်းထောင့်နှင့် မဟာဗန္ဓုလမ်းထောင့် ဖြစ်၏။ ထိုနေရာတွင် ဘလ္လိကသည် ကျိုက်ပါစေတီတော်အား တည်ခဲ့သည်။ နောင်သော် ထိုစေတီပျက်သဖြင့် ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီးက ဆံတော်ကို ပင့်သွားလေသည်။ ဖော်ပြပါ ဆံတော်အား ပထမတစ်ထောက်နားရာမှ ဆက်လက်ပင့်ဆောင်ကြပြန်ရာ ယခု သိမ်ကြီးဈေး၏

အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြန်မာ့စွယ် ၁၁၁
အနောက်ဘက် (၂၄) လမ်းရှိ မဟာပိန္နဲကျောင်းနေရာတွင် တစ်ထောက်ထပ်နားပါသေးသည်။ တပုဿ၊ ဘလ္လိက ညီနောင်နှစ်ပါးတို့တည်သော ဘုရားနှစ်ဆူလုံး၏ဘွဲ့တော်မှာ ကျိုက်ပါစေတီဟူသော စေတီဘွဲ့တော်တူများ ဖြစ်ကြ၏။ ဤညီနောင်နှစ်ပါး၏ ကောင်းမှုတော်စေတီတော် တစ်ဆူစီအတွက် ဥက္ကလာပမင်းကြီးက ဒါယကာပြုခဲ့လေသည်။ (နဂါးဗိုလ်၊ ရန်ကုန်ရာဇဝင်၊ ဘ-၅၈)

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း

ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်မြတ်ကြီးသည် စစ်ဘေး၊ စစ်ဒဏ်တို့ဖြင့် ကြုံရလေရာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးကာလ ကောဇာသတ္တရာဇ် (၁၂၀၀) ပြည့်နှစ် ပြုပြင်တည်ထားခဲ့သော ဤစေတီတော်မြတ်သည် (၁၃၀၅) ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း၊ (၁၂) ရက်၊ (၁၉၄၃) ခု၊ နိုဝင်ဘာလ၊ (၈) ရက်၊ တနင်္လာနေ့၊ နေ့လယ်မှန်းတည့်က မဟာမိတ်တို့ဗုံးဒဏ်ကြောင့် ပြိုကျပျက်စီးခဲ့ရလေသည်။ တပုဿ၊ ဘလိက ညီနောင်တို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့သည့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဆံတော်မြတ်မှအပ ဌာပနာတော် များ၊ သရီရဓာတ်တော်၊ မွေတော်များ၊ ဗုဒ္ဓ၏ ရုပ်ပွားဆင်းတု တောများမှအစ စေတီပျက်နှင့်အတူ အနေအထိုင်ပျက်ကာ ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်သွားရလေသည်။

ဤသည်တို့ကို ရှင်းလင်းရာတွင် ရှင်းချင်းသလို ရှင်းရ သည်မဟုတ်။ စေတီအတွင်းရှိ ဌာပနာများ၊ ဓာတ်တော်၊ မွေတော် ရုပ်ပွားတော်များမှအစ ထပ်မံပျက်စီးချွတ်ယွင်းချက် မရှိစေရန် စနစ်တကျ စိတ်ရှည်စွာ တစ်စစီ အုတ်တစ်ခဲစီစု၊ ဖြည်းညင်းညင်သာစွာ မလိုရာဖယ်ရှား၊ လိုသည်အား စုစည်း ရလေသည်။

အုတ်ပုံမှာ အုတ်ခဲကြီးများ၊ အကောင်းအဆိုးမှအစ စီစဉ်တကျ ထားရှိကြရသည်။ ဤသို့ဖြင့် အတော်အသင့်မျှ ရှင်းလင်းနိုင်ခဲ့သည်။

(၁၃၀၉) ခု၊ ကဆုန်လဆန်း (၁၂) ရက်၊ ကြာသပတေး နေ့၊ (၁၀. ၅. ၁၉၄၇)၊ နံနက် (၆) နာရီအချိန်တွင် ပုစံမကျ ပဲ့ရွဲ ပျက်စီးနေသော မြေအောက်ဌာပနာတိုက်အား ဆက်လက် တူးဖော်ကြသည်။ ထိုအခါ ရရှိသော အုတ်ခွက်ဘုရားတစ်ဆူ အား ကြည်ညိုဖွယ် တွေ့ကြရ၏။ ထိုဘုရား၏နောက်ကျော ဘက်တွင် ဗြဟ္မဏီ စာနှင့်တူသည့် အုတ်ခွက်စာကမ္ပည်းတို့ကို တွေ့ကြရသည်။ ထိုစာသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တွေ့ကြရသော ရှေးစာများထဲမှ ခေတ်အစောဆုံး ခေတ်ဟောင်း မွန်ကျောက်စာ ဖြစ်ကြောင်း ပညာရှင်များက ဆုံးဖြတ်ကြလေသည်။

ဗုံးဒဏ်ကြောင့် စေတီတော်ပြိုပျက်ခြင်းသည် အထူး

စိတ်မကောင်းဖွယ်အဖြစ် စစ်၏အနိဋ္ဌာရုံကြောင့် တစ်ပိုင်း
 တစ်ကဏ္ဍ ဖြစ်ရကာ ဆုံးရှုံးနစ်နာကြေကွဲဖွယ်ရာထဲမှ အမြတ်ကို
 ရှာကြည့်လျှင် ဌာပနာတိုက်ထဲမှ စေတီပုံသဏ္ဍာန် ဂဝံကျောက်
 စေတီတော်တစ်ဆူ ဖူးတွေ့ရပြီး ထိုဂဝံကျောက်စေတီအတွင်း
 မှာတော့ အံ့ဩဖွယ်၊ ကြည်ညိုဖွယ်အတိ ဖြစ်တော်မူသော
 တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်တို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့ကြသည့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏
 ဆံတော်မြတ်ကို မျက်မြင်ဖူးတွေ့ကြရသည်။

စေတီတော် စတင်တည်စဉ်က ဦးစွာပထမ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏
 ဆံတော်တစ်ဆူကို ဌာပနာတော်မူခဲ့သည်။ ဘလ္လိက တည်ထား
 ခဲ့သော ကျိုက်ပါစေတီ (မဟာပိန္နဲစေတီ) ကို သာသနာ (၁၀၀)
 ခုနှစ်တွင် ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီးသည် အလွန်ကြည်ညိုလွန်းသည်
 ဖြစ်၍ ကိုးကွယ်ရန်အလို့ငှာ ရှာဖွေလေရာ ဆံတော် (၁) ဆူမက
 (၄) ဆူကို ဖူးတွေ့ရကြောင်း သိရ၏။ ထိုဆံတော်ကိုပင့်လျက်
 သရေခေတ္တရာသို့ရောက်ပြီး မြသီတင်စေတီတော် (ခေါ်) ယခု
 ရွှေဆံတော်စေတီတွင် ထပ်မံဌာပနာကြောင်း ဘုံပျံဦးပညာသာမိ
 စာ-၃၀၊ ဦးကုလား (ပ)၊ စာ-၁၉၉၊ မှန်နန်း (ပ)၊ စာ-၂၉၄နှင့်
 သူသောမိက မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ စေတီယကထာရာဇဝင်ချုပ်၊
 ဓာတ်ပေါင်းစေတီသမိုင်းတို့မှ အဆိုအမိန့်ရှိခဲ့လေသည်။

ဗုဒ္ဓဆံတော်မြတ် (၃) ဆူ

ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်တွင် (က) တပုဿ၊ ဘလ္လိက
 ညီနောင်ပင့်ဆောင်ခဲ့ရာ ဆံတော် (၈) ဆူမှ တစ်ဆူ၊ (ခ) သထုံ၊
 သီရိမာသောကမင်းကြီး ရရှိသော ဆံတော်တစ်ဆူ၊ (ဂ) သန်လျင်
 သီဟဒိပ ဘောဂသေမင်းကြီး ရရှိသော ဆံတော်တစ်ဆူ ဟူ၍
 ဆံတော်ဓာတ်မြတ် (၃) ဆူ ဌာပနာထားလေသည်။

တေဒဂ်ရ တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်

မြတ်စွာဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က ဘုရား
 ရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သော ဧတဒဂ်ရသည့်
 ဥပသကာ အမျိုးသား (၁၀) ယောက်ဟူသောစာရင်းတွင်
 မြန်မာပြည်သား တပုဿ၊ ဘလ္လိက ညီနောင်နှစ်ဦးတို့ ရှေ့ဆုံး
 တန်းမှ ပါဝင်လေသည်။ ထိုညီနောင်တို့ရသော ဧတဒဂ်မှာ
 ရှေးဦးစွာ သရဏာဂုံတည်နိုင်သောအရာ၌ ဧတဒဂ်ဖြစ်လေသည်။

ထို့တူ စတဒဂ်ရသော ဥပါသိကာ အမျိုးသမီး (၁၀) ယောက်စာရင်းတွင် ရှေးဦးစွာ သရဏဂုံတည်နိုင်သော အရာ၌ စတဒဂ်ရသည့် အမျိုးသမီးပုဂ္ဂိုလ်ထူးမှာ သုဇာတာသူဌေး ကတော် ဖြစ်ကြောင်း သုတအလို့ငှာ တင်ပြပါသည်။

စတဒဂ်ရ အမျိုးသား (၁၀) ယောက်ဟု ဖော်ပြသော် လည်း အမှန်မှာ (၁၁) ဦးဖြစ်လေ၏။ တပုဿ၊ ဘလ္လိက ညီနောင်အား အမည်တစ်တွဲတည်း ဖော်ပြသဖြင့် (၁၀) ဦးဖြစ် လေရာ တပုဿ၊ ဘလ္လိကမှာ ညီနောင်နှစ်ပါးဖြစ်နေခြင်းကြောင့် စတဒဂ်ရ ဥပါသကာ အမျိုးသား (၁၁) ယောက်ဟု သိရ၏။

သတိုးသီရိ သုဓမ္မ ဆာဦးသွင်

သူဌေးကြီး သတိုးသီရိသုဓမ္မ ဆာဦးသွင်သည် သာသနာ နှုတ်ဟအသင်းကြီးအား သာသနာ့သမိုင်းတွင် အရေးပါအရာ ရောက်အောင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ရာတွင် ရှေ့ဆုံးမှပါသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်လေသည်။ သာသနာ့ဒါယကာ မော်လမြိုင်မြို့ သား ဖြစ်၏။

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ခြင်းအစကိုလည်း ဤသာသနာ နှုတ်ဟအသင်းကြီးက စတင်ခဲ့သည်။ ပရိယတ္တိသာသနာတော် ကြီးကို ပူဇော်လိုသောအားဖြင့် တိပိဋကမဟာစာမေးပွဲကြီး၏ အစကိုလည်း ဤသာသနာနှုတ်ဟအသင်းကြီးက စတင်ခဲ့သည်။ သူဌေးကြီးဆာဦးသွင်သည် တိပိဋကဓရရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ ၁၂ ကွဲ အဖြစ် (၁၃၁၀-၁၃၂၇) အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်ကြီး စစ်ဘေးဗုံးဒဏ်ဖြင့်
 ဖျက်စီးသွားသောအခါ စေတီတော်မြတ်၏ ဌာပနာပေါက်မှ
 ဖော်ပြပြီးအတိုင်း တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်တို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့
 သည့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဆံတော်စစ် (၃) ဆူထိ တွေ့ရသည်တွင်
 စေတီတော် ဂေါပကလူကြီး ဦးသိန်းမောင်နှင့် သူဌေးကြီး
 ဆာဦးသွင်တို့မှ ထိုဆံတော် (၃) ဆူကို ယာယီစံကျောင်း ယခု
 မြနန်းနွယ်ကျောင်းကြီးနေရာ ဆောက်လုပ်ကာ ရဟန်းရှင်လူ
 ပြည်သူအပေါင်း ပူဇော်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားရှိခဲ့လေသည်။

ဌာပနာတိုက်

(၁၉၅၅) ခုနှစ်အတွင်း ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်မြတ်
 ကြီး၏ ဂေါပကလူကြီး ဦးသိန်းမောင်သည် ဖော်ပြပါ မြတ်စွာ
 ဘုရား၏ဆံတော်ဓာတ် (၃) ဆူအား ဌာပနာတိုက်တွင်းသို့
 ထည့်ကာ ဌာပနာတိုက်ပိတ်ရန် စီစဉ်လေသည်။ ဤသည်ကို
 သူဌေးကြီး ဆာဦးသွင်မှ ကြောင်းကျိုးဆက် စီစဉ်တင်ပြ
 ဆွေးနွေးလေသည်။

ဤတင်ပြချက်မှာ သုံးလောကထွင်ထား မြတ်စွာဘုရား
 ရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ ဆံတော်ဓာတ် (၃) ဆူကို ဌာပနာ
 မပိတ်ပဲ မျက်ဝါးထင်ထင် ယခုလို ဖူးမြင်ကြရသည့် အခွင့်ထူး
 ကုသိုလ်ထူးကို နောင်လာနောက်သားတို့ပါ မျက်မြင်ဖူးတွေ့
 ကြည်ညိုရန် စီစဉ်သင့်ကြောင်း တင်ပြသည်။

ဆာဦးသွင်၏ အကြံပြုချက်ကို တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ စုစည်းဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြသည်။ ဤဆွေးနွေးချက်မှ ဆာဦးသွင်၏ အစီအစဉ်အရ အဆိုပါစေတီတော်မြတ်ကြီး၏အတွင်းမှ ပုထိုးတော်ကြီးပမာ လိုဏ်ဂူပုံ၊ သံကူကွန်ကရစ် တည်ထားကာ ဥမင်လမ်းကြောင်းနှင့်တကွ စနစ်တကျပြုလုပ်ရမည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ပါက ရဟန်းရှင်လူ ပုဂ္ဂိုလ်ဝေနေယျများအတွက် ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ကြည်ညိုနိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း ငွေကုန်ကြေးကျ အလွန်များမည်ဖြစ်ကြောင်း တွက်ချက်တင်ပြလာကြသည်။

ဤသည်ကို ဆာဦးသွင်မှ ငွေအဘယ်မျှကုန်ပါစေ မိမိမတည်ငွေ စတင်ထည့်ဝင်မည်။ ထို့ပြင် ပါရမီရှင်များစွာလည်း ကြောင်းကျိုးသိမြင် ပါဝင်နိုင်ခွင့်ရသဖြင့် ဝိုင်းပိုင်းညှိနှိုင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြဆွေးနွေးလေသည်။ ဤဆွေးနွေးချက်အစီအစဉ်နှင့်ပင် အတည်ပြုကာ ဝိသုကာပညာရှင်များဖြင့် တည်ဆောက်ကြလေသည်။

(၁၉၅၃)ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအတွင်းမှာပင် ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်မြတ်ကြီးအား ထီးတင်ရန်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ကြလျက် (၁၉၅၄) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလအတွင်းမှာပင် တည်ဆောက်မှုများ အပြီးတိုင်ရောက်ခဲ့ရလေသည်။

ခေတ်ကာလနှင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို လေ့လာပါ

က ဗိုလ်တေဇ (ခေါ်) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးစီးသည့် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ကြီးသည် (၁၉၄၂) ခုနှစ်၊ နှစ်ဆန်းစတွင် ဂျပန် အင်ပီးရီးရဲလ် တပ်မတော်ကြီးနှင့်အတူ စစ်ကြောင်းသုံးကြောင်းဖြန့်ကာ ယိုးဒယား-မြန်မာ နယ်စပ် တောတောင်ချိုင့်ဝှမ်းများဖြတ်ကာ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း ဝင်လာ၏။ ရေး၊ မြိတ်၊ ထားဝယ်နှင့် မော်လမြိုင်မြို့များ အပိုင်စီးကာ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်ကြီး၏ သုံးရောင်ခြယ် ဒေါင်းအလံကြီးဖြင့် ချီတက်လာကြလေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးကာလ (၁၉၄၃) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၈) ရက်၊ တနင်္လာနေ့၊ မွန်းတည့်ချိန်လောက်တွင် မဟာမိတ်တပ်တို့၏ ဗုံးဒဏ်ဖြင့် ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်ကြီး ပြိုကျပျက်စီးခဲ့ရသည်။

(၁၃၀၉) ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း (၁၂) ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ထိ (၄) နှစ်ကြာ (၁. ၅. ၁၉၄၇) ခုနှစ်တွင် ပျက်စီးနေသော စေတီကို ရှင်းကြလျက် ဌာပနာတိုက်အား တူးဖော်ကြရသည်။

ထိုမှတစ်ဖန် (၅) နှစ်အကြာ (၁၉၅၃/၅၄) ခုနှစ်သို့ ရောက်မှ ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်မြတ်ကြီး ထီးတော်တင်ရန် အခြေသို့ ရောက်ခဲ့ရလေသည်။

ဤသည်တို့မှာ လွတ်လပ်ရေးမရမီကာလ ဒုတိယကမ္ဘာ

စစ်၏ အနိဋ္ဌာရုံ ဆိုးကျိုးများနှင့် နယ်ချဲ့တို့၏ ဆိုးသွမ်းရက်စက်သော လုပ်ရပ်များကို မြင်သာလေသည်။ (၁၉၄၈) ခုနှစ်၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း နှစ်များရောက်မှ စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်လာနိုင်ကြလေသည်။

ဤသို့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးကာလ မိမိတို့၏ မြန်မာပြည်တွင်လည်း အဘယ်မျှ နယ်ချဲ့စစ်တီလူးတို့ ဆိုးသွမ်းရာကာလ ဆိုးမှာ ခံကြရသနည်း။ (၁၉၄၃) ခုနှစ်မှသည် (၁၀) နှစ်ကျော်ကာလအတွင်း စေတီဘုရားများကို စနစ်တကျ တစ်ဆက်တည်း အချိန်တိုဖြင့် ဘက်စုံမွမ်းမံ စီစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းငှာ အခွင့်မသာခဲ့ကြ။

(၁၉၅၃/၅၄) ခုနှစ်များရောက်မှ ဤသို့ဗိုလ်တထောင် စေတီတော်မြတ်အား ထီးတော်တင်နိုင်ရန် အခြေအနေကောင်းသို့ ရောက်ရသော်လည်း တကယ်တမ်းမှာမူ (၁၉၄၅) ခုနှစ်မှ (၁၉၄၇/၄၈) ခုနှစ်အထိမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသွားသည့်တိုင် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကား ရသည်နှင့်အမျှ အပီအပြင်ဖြစ်ရန် လွတ်လပ်ရေး အရသာပန်းတိုင်ဆီသို့ ချီတက်နေရစဉ်ပင် ဖြစ်ကြလေသည်။ စည်းရုံးရေး၊ ညီညွတ်ရေး၊ စည်းကမ်းရှိရေး စသည့် ပြန်လည်တည်ဆောက်မှုအားဖြင့် ကြိုးပမ်းကြလျက်သာ ရှိကြလေ၏။

သို့ဖြစ်၍ ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်ကြီးအား (၁၉၅၃/၅၄) ခုနှစ် ထီးတင်ရန်စီစဉ်ပြီးသည့်တိုင် ရင်ပြင်များ စနစ်တကျ မရှိသေး။ ဘုရားပရိဝုဏ်အတွင်းရှိ စေတီတော်မှ အုတ်ပုံအုတ်ကျိုးများ ဤအတိုင်း စုပုံလျက်ရှိနေသောကြောင့်ကို သိမှီသူများထံမှ သိရလေသည်။

ဒေါ်မြနန်းနွယ်ပေးသော အိပ်မက်
ဒေါ်အယ်နီ ပါရမီလုပ်ငန်းဆက်

ဖော်ပြပြီးအတိုင်း ခရစ်နှစ် (၁၉၅၃) ခုနှစ်သည် မြန်မာ
နှစ် (၁၃၁၄) ခုနှစ်မှ ဗိုလ်တထောင်စေတီတော် စတင်ပြင်ဆင်
ဖြစ်၏။ ထို (၁၉၅၄) ခုနှစ်သည် မြန်မာနှစ် (၁၃၁၅) ခု ဖြစ်ပါ
သည်။ ထိုနှစ်၏ ဒီဇင်ဘာလ နောက်ဆုံးပတ်နှင့် (၁၉၅၅) ခု၊
(၁၃၁၆) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ပထမပတ်အတွင်းမှာပင်
ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်မြတ်ကြီးအား ပြန်လည်တည်ဆောက်
ပြီး၏။ ထီးတော်၊ စိန်ဖူးတော်၊ ငှက်မြတ်နားတော်နှင့်တကွ
ထီးတော်တင်ပွဲကြီးကို ခမ်းနားသိုက်မြိုက်စွာ ဆင်ယင်ကျင်းပ
နိုင်ကြလေသည်။

ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်ကြီး ထီးတော်တင်သည့်နှစ်
(၁၉၅၅) ခု၊ (၁၃၁၆) ခုနှစ်က ဒေါ်အယ်နီ၏အသက် (၃၈/၃၉)
ခုနှစ်မျှသာ ရှိပါသေးသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် (၁၉၄၉) ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယမှ ပြန်လာ
ပြီးကတည်းက မိမိ၏ မိသားစုနှင့်အတူ မိသားစုအထိုင်ချရေး
စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်စီစဉ်လျက်ရှိသော်လည်း
ယခင်က အဆက်ရှိခဲ့သော ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အိပ်မက်ပေး
စေခိုင်းမှုလုပ်ငန်းများက မပြတ်ရှိခဲ့လေသည်။

ဒေါ်အယ်နီအဖို့ မယုံနိုင်စရာအကြောင်းတွေ ဖြစ်ရ
သော်လည်း မိမိအဖို့ စိတ်စွဲဖြင့် မဟုတ်ခြင်းကြောင့် ဤအိပ်မက်
ထဲမှ ဒေါ်မြနန်းနွယ်အား အကြိမ်ကြိမ်မြင်မက်ရခြင်းဖြင့် အစ်မ
အရင်းလို့ ထင်မှတ်လာမိသည်။

အိပ်မက်ထူး

တစ်နေ့သော် ဒေါ်အယ်နီထံ အိပ်နေစဉ် အိပ်မက်ရှင် ဒေါ်မြနန်းနွယ် ရောက်လာလေသည်။

“ညီမတော် . . . ညီမ နံနက်မိုးသောက် အလင်းရောက် တဲ့အခါ ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်သို့ သွားပါ . . . စေတီတော် ကြီးရဲ့ ပရိဝုဏ်အတွင်း စုပုံထားတဲ့ စေတီတော်မြတ်ရဲ့ အုတ်ကျိုး အုတ်ပုံကြီး၊ အုတ်ပုံသေးတွေ တွေ့ရလိမ့်မယ် . . . အဲဒီ အုတ်ကျိုး ပုံကြီးရဲ့အတွင်းက ထူးမြတ်တဲ့ ပဉ္စလောဟာ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော် မြတ်ကြီးတစ်ဆူ တွေ့လိမ့်မယ် . . . အဲဒီ ပဉ္စလောဟာ ရုပ်ပွား တော်မြတ်ကြီးဟာ စေတီတော်ပြိုကျစဉ်အခါက ဒဏ်ရာတစ်ခု တွေ့လိမ့်မယ် . . . အဲဒီ ဒဏ်ရာဟာ ဘယ်နေရာမှာ တွေ့ရ မလဲဆိုတော့ ရုပ်ပွားတော်မြတ်ရဲ့ လက်ျာဘက် (ညာဘက်)

နားထင်တော်နေရာဟာ အုတ်ခဲနဲ့ထိလို့ ချိုင့်ဝင်နေတာ တွေ့ လိမ့်မယ် . . . အဲဒီ ရုပ်ပွားတော်ကို ထိုစဉ်က လက်ရှိဂေါပက သူကြီးမင်းများနဲ့ အကြောင်းအကျိုး ပြောပြရှာဖွေပါ . . . တွေ့လိမ့်မယ် . . . အဲဒီလူကြီးတွေထံမှာပဲ ပြုပြင်ပြင်ဆင်ခွင့်၊ ခရောင်တော်ဖွင့်ခွင့် တောင်းခံပြီး . . . အိမ်သို့ ပင့်ခွင့်ရက ပင့်ခဲ့ပါ . . . ပင့်ပြီး ဖြစ်ဖြစ်၊ ဤ ဗိုလ်တထောင်စေတီရှိ ဂေါပကလူကြီး မင်းတို့ ပေးနိုင်တဲ့ တစ်နေရာရာမှာဖြစ်ဖြစ် ရရှိလာတဲ့ အဲဒီ ပဉ္စလောဟာ ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကို တတ်သိနားလည်တဲ့ ပညာရှင်ငှားခေါ်ပြီး အိမ်မှာပင်ဖြစ်ဖြစ်၊ ပြင်ခွင့်ရတဲ့နေရာမှာသာ အပြီးပြုပြင် ဆောင်ရွက်ပါ . . . တစ်ပါတည်းအားဖြင့် မှာကြားလို သည်မှာ ငါ့ညီမတို့ ဘိုးဘွားပိုင်ခြံကြီးထဲက ရေတွင်းဟောင်းထဲမှ ဒုန်ပြီးတဲ့ ကျောက်မျက်ရတနာများအားလုံးကို သူ့နေရာနဲ့သူ ခံခြယ် ကပ်လှူလိုက်ကြပါ . . . ပြီးတဲ့အခါ ဗိုလ်တထောင်စေတီ တော်မြတ်သို့ ဂေါပကလူကြီးမင်းတို့ထံ စနစ်တကျ ပြန်လည် အပ်နှံပါ . . . ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးဟာ ဒီစေတီတော်မှာ သီတင်း သုံးမှာ ဖြစ်ပါတယ် . . . ဒုနစ်ရက်သားသမီးအပေါင်းရဲ့ ပူဇော် အထူးကိုခံပြီး ဤသာသနာတော်ကြီးရဲ့အကျိုး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် သာပါလိမ့်မယ် . . . ”

ထိုသို့ ညွှန်ကြားချက်အရည်ကြီးကို ဒေါ်အယ်နီသည်

အစအဆုံး နားထောင်လျက် မှတ်မိနေပါသည်။ ဤတွင် ပြန်လည် မေးမြန်းရန်အကြောင်းများကို သတိတရပြန်မေးလေသည်။

“ကျွန်မ မေးချင်တာ ရှိတယ် . . . ”

“မေးပါ . . . ညီမတော် . . . ”

“ဂေါပကလူကြီးမင်းတွေက အဲဒီအုတ်ပုံကို ရှာခွင့်ပြုပါ မလား . . . ပြီးတော့ ရှာခွင့်ပြုလို့ . . . ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီး ကို တွေ့ကြရသည့်တိုင် . . . အိမ်သို့ပင့်ဆောင်လို့ဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒီ ဝိုက်တထောင်စေတီမှာ ဖြစ်ဖြစ် ပြုပြင်စီစဉ် ပိုင်ခွင့်ပေးပါမလား”

ဒေါ်အယ်နီသည် သူမေးရမည့်အမေးကို မေးသဖြင့် ဒေါ်မြနန်းနွယ်မှ . . .

“ဘာမျှ စိုးရိမ်သောက မဖြစ်ပါနဲ့ ညီမတော် . . . ဂေါပကလူကြီးမင်းတွေကိုလည်း ငါ့ညီမ သွားတွေ့တဲ့အခါ . . . အစ်မတော် မေတ္တာပို့ပေးမှာပေါ့ . . . တို့ရဲ့ မေတ္တာစစ်၊ မေတ္တာ မှန်နဲ့ ငါ့ညီမရဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့စေတနာ မှန်ပြီးသားပဲ . . . အမှန် အတိုင်း ပြုပြင်စီစဉ် ခွင့်ပြုပါလိမ့်မယ် . . . ”

ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အဖြေစကားသည် ပြည့်စုံသဖြင့် မိမိ ဘက်က လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန်သာဟု အတွေးဝင်ပြီး ဆက် မေးမိ၏။

“ဂေါပကလူကြီးတွေက အဲဒီအုတ်ပုံကြီးထဲမှ ဒီလို

မြင့်မြတ်တဲ့ ရုပ်ပွားတော်ကြီး တစ်ဆူလုံး ရှိနေတာကို သူတို့ သတိမထားမိကြဘူးလား . . . ”

ဒေါ်မြနန်းနွယ်မှ ပြုံးလျက် ပြန်ဖြေသည်။

“ငါ့ညီမရယ် မင်းတို့တောင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးရဲ့ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်မှ ဘေးလွတ်အောင်ဆိုပြီး မင်းတို့အဖေ အစ်မ အစဉ်နဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံသွားလို့ ရှောင်နေရသေးတယ် မဟုတ်လား . . . စေတီတော်ကြီးကို ဗုံးထိလို့ပြိုကျတဲ့အခါမှာ ဂေါပက အစောင့်အရှောက်ဆိုတာလည်း ဘယ်မှာ ထိုင်ကြည့်နေနိုင်ကြ မှာလဲ . . . ဒီလောက် ကျည်ဆံမိုး၊ ဗုံးမိုးရွာကာလဆိုကြီးမှာ ရန်ကုန်မှာ ကျန်ကောင်းကျန်ရာသာပါပဲ . . . လူသူမရှိ သလောက်အထိ လွတ်ရာ ရှောင်ကြ၊ ပြေးကြဆိုတာ လူ့သဘာဝ ပေါ့ . . . ပြိုကျ စဉ်အခါက ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးဟာ အထက် ပစ္စယံဌာပနာရုပ်ပွားတော် ဖြစ်လို့ အရှိန်နဲ့လွင့်စင်ပြီး ရှေ့ဆုံးက ကျသွားတယ် . . . အဲဒီ နောက်က စေတီတော်ရဲ့အုတ်တွေပါ ပြိုပြီး ထပ်ဖုံးသွားတော့ ဂေါပကတို့ခဲများ သူတို့မှာလည်း အုတ်ပုံ ကြီးကိုတော့ ဖယ်ရှားရှာဖွေခြင်း မပြုကြနိုင်သေးဘူးလေ . . . အပြစ်မဟုတ်ပါဘူး . . . ဖြစ်တတ်တဲ့သဘာဝပါ . . . နောင် တစ်ချိန်ချိန်မှာတော့ ဒီဘုရားပြိုကျ၊ အုတ်တွေရှင်းကြရင်တော့ တွေ့နိုင်ကြမှာပါ . . . ခုဟာက နောင်တစ်ချိန်ထက် အခု

လက်ငင်းပစ္စုပ္ပန်အချိန်မှာ အရေးကြီးတာမို့ ငါ့ညီမကို အကူအညီ တောင်းရတာ . . . ”

“ဟုတ်ကဲ့ပါ . . . ဟုတ်ပါပြီ . . . မဖြစ်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ပါ့မယ် . . . ”

ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အိပ်မက် ရှင်းလင်းချက်နောက်တွင် ဒေါ်အယ်နီက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကတိပေးလိုက်လေသည်။

ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်သို့

ဒေါ်အယ်နီသည် မိမိ၏ကတိသစ္စာအတိုင်း နောက်တစ်နေ့တွင် ဗိုလ်တထောင်စေတီသို့သွားရန် မိမိ၏ခင်ပွန်းဦးမောင်နှစ်အား အိပ်မက်အကြောင်း ပြောပြပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း အိမ်ရှိ ဂျစ်ကားဖြင့်သွားရန် စီစဉ်ရလေသည်။ တူဖြစ်သူ ဦးစိုးဝင်းအား ခေါ်မည်။ အိမ်မှအကူလူငယ်တစ်ယောက် ပါဝင်မည်။

ဤအစီအစဉ်အတိုင်းပင် ဦးမောင်နှစ်သည် မိမိ၏ဂျစ်ကားအစိမ်းရောင်လေးကိုမောင်းလျက် ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်သို့ ရောက်ကြလေသည်။

စေတီတော်ကြီးအား အားလုံးဖူးကြသည်။ ဖူးပြီး စေတီဝန်းကျင်ကို ကြည့်သောအခါ ဂေါပက ဟူ၍ အရိပ်အယောင်မျှပင် မတွေ့ရ။ ဘုရားဖူးလည်း မရှိသေး။ အကြောင်းမှာ မိမိ

တို့က စိတ်စောပြီးရောက်လာချိန်မှာ နံနက် (၅) နာရီပင် မထိုးသေး။ ဘယ်သူ့ကိုခွင့်ပန်ပြီး ဘယ်လိုရှာရမည် မသိကြ။

ဒေါ်အယ်နီမှ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးဖြစ်စေ၊ အထူးသဖြင့် တာဝန်ရှိ ဂေါပကလူကြီးတစ်ဦးဦး ဖြစ်စေ၊ အကူအညီရယူနိုင်ရာဖြစ်စေ၊ အားကိုးရာကို ရှာဖွေသောအကြည့်ဖြင့် ကြည့်ရာမှ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် စေတီပြိုပျက်ရာမှ စုပုံထားသော အုတ်ကျိုးပုံကြီးများအား တွေ့လိုက်ရလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီကြည့်ရာသို့ ကျန်သူများကပါ လိုက်လံကြည့်ကြရာမှ ဦးမောင်နှစ်က . . .

“အုတ်ကျိုးပုံက တစ်ပုံမက သုံးလေးပုံပဲ . . . ဘယ်အပုံမှာ ရှာရမယ်လို့ သိလား . . .”

“သိတာပေါ့ . . . ဒီဘက် အစွန်ဆုံးပုံမှာ . . .”

ဦးမောင်နှစ်က မေးသဖြင့် ဒေါ်အယ်နီသည် အုတ်အပုံ (၄) ပုံမှ တစ်ပုံအား ညွှန်ပြလေသည်။

“ဒီလိုဆို . . . မင်း ညွှန်ပြတဲ့ အုတ်ပုံက အကြီးဆုံးပဲ . . . ဘယ်နေရာလောက်ရှာရင် လွယ်လွယ်ကူကူ တွေ့နိုင်မှာလဲ”

“ဟိုဘက် အစွန်ဆုံးနေရာပဲ . . . ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကိုပါ အိပ်မက်ထဲ ဖူးတွေ့နေခဲ့ရတာပဲ . . .”

“ကောင်းပြီလေ . . . ဘယ်သူ့ကိုခွင့်ပန်ရမလဲ . . .”

ဦးမောင်နှစ်က မေးသဖြင့် ဒေါ်အယ်နီက ဖြေကြားလေသည်။ ဦးမောင်နှစ်ကပင် ခွင့်ပန်ရန်အကြောင်း ထပ်မေးပြန်သဖြင့်

“ဘုရားစေတီက ဌာပနာရုပ်ပွားတော်ကို ဘုရားထံမှာ တော့ ကျွန်မ ခွင့်ပန်ပြီးပြီလေ . . . နောက်ထပ် တာဝန်ရှိသူ တစ်ဦးဦး ခုပဲ ရောက်လာမှာပါ . . .”

ဤသို့ ပြောဆိုနေကြစဉ်မှာပင် ဝတ်ကောင်းစားလှ ဝတ်ဆင်ထားသော ဂေါပကလူကြီးဟု ထင်ရသည့် လူရည်သန် လူကြီးတစ်ယောက် ရှေ့ဆုံးမှရောက်လာလေသည်။ ဒေါ်အယ်နီကပင် ရှေ့ဆုံးမှထပြီး လူကြီးထံသို့ သွားရောက်ကာ မိတ်ဆက်စကားဆိုလေသည်။ တာဝန်ရှိသူ ဂေါပကပင်။ ထင်သည့်အတိုင်း မှန်လေသည်။ မိမိ အိပ်မက်အကြောင်းနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် အလုပ်ကို တင်ပြလေသည်။ ထိုလူကြီးမှပင် ပြန်ပြောလေသည်။

“ခင်ဗျား အိပ်မက်နဲ့ လုပ်ဆောင်ရမယ့်အလုပ်က မြင့်မြတ်တဲ့အလုပ်ပါပဲ . . . အုတ်ပုံက (၄) ပုံတောင်ရှိတာ . . . ရုပ်ပွားတော်ရှာရင်းနဲ့ ရတနာပစ္စည်းများတွေ့ရင်ကော ဘယ်လိုလုပ်မလဲ . . . ကျုပ်တို့တော့ တစ်ခါမှမရှာရသေးဘူး . . . ဒီဘုရားကြီးကအုတ်တွေကို ညံ့ဖျင်းနိမ့်ကျတဲ့နေရာမှာ မသုံးမိဖို့ သီးခြားပုံထားတာပဲရှိတယ် . . . ပြီးတော့ ဒီအုတ်ပုံကိုပုံတဲ့အခါ

မူလစေတီတော်နဲ့ ခဲတစ်ပစ်စာမှာ ပုံရမယ်ဆိုလို့ ခဲတစ်ပစ် ပစ်ပြီးမှ ဘေးဝန်းကျင်က စေတီတော်ဆိုင်ရာ အုတ်တွေကိုပါ စုပုံရတာတဲ့ . . . အဲဒီအချိန်က ဗုံးဒဏ်နဲ့ ဒီစေတီပြိုကျတဲ့ နှစ်ကတည်းကဆို ဆယ်နှစ်ဆယ်မိုးလောက် မိုးရေထဲမှာ ဒီလိုအုတ်အပုံကြီးအဖြစ်ဟာ ရေညှိတက်၊ သစ်ပင်တွေပဲ ပေါက်နေပြီဗျ . . . ခင်ဗျားတို့ရှာကော တွေ့နိုင်ပါ့မလား . . . အိပ်မက်ဆိုတော့ ခက်တော့ခက်သားလားဗျာ . . . ”

ဒေါ်အယ်နီသည် ထိုလူကြီးပြောသမျှ နားထောင်နေရာမှ . . .

“ရှင်တို့ အဲဒီလို စုပြီးပုံတဲ့အခါတုန်းက ရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူမှ မတွေ့ဘူးလား . . . ”

“စေတီတော် ဗုံးဒဏ်နဲ့ စတင်ပြိုပျက်စဉ်က ကျုပ်တို့ မရှိဘူးဗျ . . . ဗုံးဒဏ်၊ သေနတ်ဒဏ် ကြောက်ကြလို့ စနစ်တကျလည်း ရှာနိုင်ကြမှာမဟုတ်ဘူး . . . ကျုပ်က ဒီမှာစေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ရောက်တာ တစ်နှစ်လောက်ပဲ ရှိသေးတာပါ . . . သိသမျှကတော့ ဗုံးကျပြိုပျက်စဉ်မှာ စေတနာ့ဝန်ထမ်းဂေါပကများနဲ့ အနီးဝန်းကျင်က ဘာသာရေးကြည်ညိုသူတွေဟာ စေတီရင်ပြင်တစ်ဝိုက် ရရသမျှ ရှာကြ၊ ဖွေကြနဲ့ ရရသမျှ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များနဲ့ ရတနာအချို့ကို စနစ်တကျစုပြီး ရသမျှကို

ဒီစေတီတော်ကြီး ထပ်မံတည်ပြီး၊ ထပ်မံဌာပနာရာမှာထည့်ဖို့ ချပြီး သားပါ . . . ခင်ဗျားတို့ပြောတဲ့ အုတ်ပုံကိုတော့ ဒီနေ့အထိ ဘယ်သူကမှ စိတ်ဝင်တစား မရှိကြသလို . . . မရှာကြဘူး ထင်ပါရဲ့ . . . ”

“ကောင်းပြီလေ . . . အချိန်မရှိဘူး . . . ကျွန်မတို့ ရည်ရွယ်ချက်လည်း ပြောပြီးပြီ . . . ပြောပြီးတဲ့အတိုင်း ရှင်တွေ့ရပါလိမ့်မယ် . . . ကျွန်မတို့ အခုပဲရှာမယ် . . . ရှာခွင့်ပေးပါ . . . တွေ့ရင် ပင့်ဆောင်ခွင့်ပေးမှာလား . . . ဒီ ဗိုလ်ဘထောင်စေတီမှာပဲ ရှင်တို့သတ်မှတ်တဲ့နေရာ တစ်နေရာမှာ ဘုရားရုပ်ပွားတော်ကြီးကို အပူဇော်ခံပြီး ပြင်ဆင်ခွင့်ပေးမှာလား . . . ဘုရားမှာတော့ အဲဒီရုပ်ပွားတော်မှအပ ကျန်တာတွေ တွေ့ရင် လုံးဝမယူပါဘူး . . . တွေ့ရင် ရှင့်ထံ အပ်ခဲ့မယ် . . . ကျွန်မ ခွင့်ပန်ပြီးသားပါ . . . ကိုင်း . . . လာကြ . . . လာကြ”

ဒေါ်အယ်နီသည် ပြောပြောဆိုဆိုဖြင့် သူခင်ပွန်း အပါအဝင် အဖော်ပါသူနှင့် သူတူဖြစ်သူ ဦးစိုးဝင်းတို့အား ခေါ်လျက် အုတ်ပုံကို သွားကြသည်။ မကြာပါ . . . ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်းနွယ်) ညွှန်ရာကိုကြည့်လျက် အုတ်ခဲကျိုးများကို ဖယ်ကြ၊ ရှာကြ၏။ ဆယ့်ငါးမိနစ်ကျော်၊ မိနစ် နှစ်ဆယ်အတွင်းမှာပင် အမှတ်မထင် ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကို စတင်တွေ့ကြရလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် ဝမ်းသာလွန်းလျက် မျက်ရည်ဥများ ပင် ပါးပြင်သို့ကျရသည်အထိဖြစ်ကာ သူမပါ ဝိုင်းဝန်းတူးဖော်ရာ တစ်ခဏမှာပင် ရုပ်ပွားတော်မြတ်သည် အုတ်ပုံပေါ်သို့ ကြွရောက်လာလေသည်။ သူတို့လေးဦး ဝိုင်းမသောအခါ ပစ္စလောဟာမှန်းမသိ၊ ကြေးသတ္တုတစ်ခုနှင့် သွန်းလုပ်ကြောင်းမျှ ထင်ကြသည်။

အလွန်လေးလှသဖြင့် အတွင်းမှအုတ်ခဲ၊ အုတ်မှုန့် များ၊ ဘိလပ်မြေအမှုန့်များကိုပါ ဖယ်လိုက်သည့်တိုင် ကြွနိုင်ရုံသာ ရှိသဖြင့် ဦးမောင်နှစ်သည် တစ်ခုခုကို သတိရသလိုလိုဖြင့် မိမိ၏ ဂျစ်ကားဆီပြေးသွားကာ စက်နှိုးပြီးနောက်ဆုတ် မောင်းလာလျက် ရုပ်ပွားတော်မြတ်နေရာမှာ အသင့်ရပ်ပေးလိုက်ပြီး စုပေါင်းဝိုင်းမကာ ဂေါပကလူကြီး၏ ဆန္ဒအရ လိုရာသို့ပို့ဆောင်နိုင်ရန် ကားပေါ်သို့တင်လိုက်ကြလေသည်။

စောစောက ပုဂ္ဂိုလ်လူကြီးမင်းဆိုသူသည် တစ်ခဏမျှသာ ဒေါ်အယ်နီတို့ ရှာဖွေရာမှာ ရပ်ကြည့်ပြီး စိတ်ပျက်သည့် ပုံနှင့်စေတီတော်မြတ်၏ ရင်ပြင်နေရာတွင် ပုတီးစိပ်ပြီး တရားထိုင်နေသည်။ မကြာလိုက်ပါ။ ဒေါ်အယ်နီတို့သည် ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကို ကားပေါ်တင်ပြီးချိန်လောက်မှ စူးစမ်းလေ့လာသလိုဖြင့် ဂျစ်ကားလေးအနီးသို့ ထပ်မံရောက်လာ၍ ရပ်နေလေသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘာမျှမပြောပဲ ငေးကြောင်၍ ရပ်ကြည့်နေလေသည်။ သူ့စိတ်ထဲမှာတော့ ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီး ဟု ဖူးမြော်ကြည်ညိုမိလေသည်။

“အေးလေ . . . ဆယ်နှစ်ဆယ်မိုးဝန်းကျင် မိုးထဲ၊ ရေထဲ၊ နေပူ ကျဲတဲ့မှာ ဒီအုတ်ပုံကြီးက ကြာလှပါပြီကော ဘယ်သူကမှ ဒီလို ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီး ရှိလိမ့်မယ်လို့ မထင်ကြဘူးလေ . . . ဒီအမျိုးသမီးရဲ့ အိပ်မက်က တယ်ပြီးမှန်လှချေလား . . . အမျိုးသမီးရဲ့ ပုံက ဘိုမရပ်ကလေးလို လှလိုက်ပါတိ . . . သူ့ဘဝ အကျိုးပေး အကြောင်းကံအရပေါ့လေ . . . ဒီလို အမျိုးသမီးက ဒီလိုအိပ်မက်မက်ပြီး ဒီကို ကိုယ်တိုင်လာရှာရတယ်တဲ့”

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘာစကားမှမပြောနိုင်ပဲ အတွေးဝဲလယ် ငေးမြဲငေး၍ ကြည့်နေမိသည်။

“ဪ . . . ဒီရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကို ဒီမှာပဲ ကျောက်သံပတ္တမြားရတနာများနဲ့ စီခြယ်လို့ပူဇော်ပြီး . . . ဒီ ဗိုလ်တထောင်စေတီမှာပဲ ပူဇော်ခံရမှာ . . . ခုလို မနက်စောစောကြီးမှာ လာလှူမှာပါ . . . ”

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ အသိအမြင်တို့အား ဘယ်သူမှ မပြောတော့ပဲ ထူးဆန်းသည့်ဖြစ်ရပ်ဟု ခံစားမိကာ တစ်နေ့ ဒီရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီး . . . ဒီဗိုလ်တထောင်စေတီဆီ ပြန်ကြွ

လာမှာပဲ . . . ဟု စဉ်းစားနေစဉ် ဒေါ်အယ်နီမှ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထံ လာကာ . . .

“လူကြီးမင်းရှင် . . . ကျေးဇူးအထူးတင်ပါတယ် . . . လူကြီးမင်း အမြင်ပါပဲ . . . ဒီရုပ်ပွားတော်မြတ်မှအပ အခြား ဘာပစ္စည်းရတနာမှ တွေ့ရှိရခြင်း မရှိပါဘူး . . . ရုပ်ပွားတော် မြတ် သက်သက်မျှသာပဲ ဖြစ်ပါတယ် . . ကျွန်မရဲ့ စကားကတိ အတိုင်း များမကြာမီ တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်အတွင်းမှာ ဒီရုပ်ပွား တော်မြတ်ကြီးဟာ ဒီဗိုလ်တထောင်စေတီတော်မြတ် တည်ရှိရာ နေရာကို နံနက်စောစောကြီးအချိန်မှာ ပြန်လည်ပင့်ဆောင်လာ မှာပါ . . လောလောဆယ် ဒီတစ်ရက်၊ နှစ်ရက်ဆိုတာ အိမ်မှာ ရေနဲ့သန့်ရှင်း ရေသပွယ်ပြီး လုပ်ရမယ့်အလုပ်ကို စီစဉ်ရုံပါ . . တကယ့်အစအဆုံးကို ဒီရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးဟာ . . . ဒီ ဗိုလ်တထောင်စေတီမှာပဲ သီတင်းသုံး အကြည်ညိုခံပြီး ဒီမှာပဲ အစအဆုံးပြုပြင်ဆောင်ရွက်သွားမှာပါ . . ကျေးဇူးတင်ပါတယ် . . . ကျွန်မရဲ့လိပ်စာကိုပါ မှတ်ထားနိုင်ပါတယ် . . လိုက်နိုင် လည်း တစ်ပါတည်းလိုက်ခဲ့ပါ . . . ”

ဒေါ်အယ်နီ ‘မြန်မာ့နွယ်’ သည် မိမိပြောရမည့်စကား များနှင့် လိပ်စာကိုပါ ပြောအပြီးမှာ ထိုလူကြီးမင်းသည် ဘာမျှ ပြန်မပြောပဲ ခေါင်းကိုသာ ညင်သာစွာ ညိတ်နေသဖြင့် ခင်ပွန်း

သည် ဦးမောင်နှစ်သည် ခွင့်ပြုပြီဟု ယူဆကာ မိမိ၏ဂျစ်ကား အား နေရာမှ ဖြည်းညင်းစွာ မောင်းထွက်သွားလေတော့သည်။

လူကြီးမင်း ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တကယ်က သူတစ်ဦးတည်း ဤ ဗိုလ်တထောင်စေတီမှာ အချိန်စောစောအားဖြင့် ထိုစဉ်က ရှိနေ သည်မဟုတ်။ ညဘက်စောင့် (၅) ဦးထိရှိနေကြသော်လည်း ထိုလူကြီးမင်းနှင့် ဒေါ်အယ်နီတို့ ရင်းနှီးစွာ စကားပြောနေကြ ခြင်းအပေါ် စိတ်အေးစွာဖြင့် ယာယီအစောင့်ရုံးခန်းမှ တွေ့နေ ကြရသည်။ ဤနေရာမှ စေတီတော်တစ်ဘက်ခြမ်းရှိ အုတ်ပုံ အထိ ပါသွားကြပြီး ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကို တူးဖော်ရရှိကာ ပင့်သွားသည်အထိ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ရှိနေသည်။

သို့သော် ယာယီ အစောင့်ရုံးခန်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များက ရုပ်ပွားတော်မြတ် အုတ်ပုံမှ တူးဖော်ပင့်သွားသည်ကို မသိလိုက် ကြပေ။

ထိုလူကြီးမင်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒေါ်အယ်နီတို့၏ ဂျစ်ကားလေး မောင်းထွက်သွားသည်ကို မျက်စိတစ်ဆုံး ငေးကြည့်ရင်း ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ် လူကြီးမင်း၏အမည်ကို မမှတ်မိ၊ မသိရ။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် စေတီတော်မြတ်ကြီးအား ရှိခိုးကန်တော့ကာ သံဝေဂ ရလေသည်။ ဤအကြောင်းကို ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှ ဒေါ်အယ်နီ

ပေးခဲ့သော လိပ်စာအရ တစ်ကိုယ်တော် သွားရောက်လေ့လာ
မည်ဟု တွေးပြီး ခေါ်တုန်းက တစ်ပါးတည်း မလိုက်မိသည်ကို
အကြိမ်ကြိမ် စဉ်းစားမိလျက် သွားမည်ဟု ထပ်မံကာ စီစဉ်
သော်လည်း တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်ဆို ဘုရားရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီး
ပြန်ကြွလာမှာပဲ ဟု တွေးကာသွားရန် အထမမြောက်ခဲ့ပဲ ရှိပြီး
မိမိတစ်ဦးတည်းသာ သိထားသော ဤကိစ္စအား ဘယ်သူမှ
မပြောပဲ ရေငုံနှုတ်ပိတ်နေရလေသည်။ ပြောလျှင်လည်း ယုံသူ
ရှိသလို၊ မယုံစရာလည်း ဖြစ်နိုင်၏။

သို့ဖြစ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဗိုလ်တထောင်စေတီတော်
မြတ်တွင် အဖြစ်မှန် မှန်သမျှအား အသိမှန်၊ အမြင်မှန် အမှန်
အတိုင်းသာ သိရပါလိုကြောင်းဖြင့် ဆုတောင်းလျက် အဓိဋ္ဌာန်
ကြီး ဝင်လိုက်လေသည်။ အထူးသဖြင့် နံနက် (၄) နာရီမထိုးမီမှ
နံနက် (၆) နာရီအထိ သမထ၊ ဝိပဿနာအကျင့်နှင့် မေတ္တာ
များစွာ ပို့သလျက်ရှိလေသည်။

ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးအား အစီအစဉ်

ဒေါ်အယ်နီသည် အိပ်မက်ရှင် မြနန်းနွယ်၏ ညွှန်ကြား
ချက်များအတိုင်း အတိအကျလိုက်နာလျက် ရှိလေသည်။
ခင်ပွန်းသည် ဦးမောင်နှစ်ကိုယ်တိုင်လည်း ဒေါ်အယ်နီ၏
အိပ်မက်အရ ပြောစကားတိုင်းသည် လက်တွေ့မှာပါ အံ့မခန်း
မှန်ကန်ရသည်ကြောင့် ပိုမိုအလေးအနက်ထားလာလေသည်။

အထူးသဖြင့် ရုပ်ပွားတော်မြတ် ရှိသည့်နေရာကို
တစ်ခွန်းတည်း လမ်းညွှန်နိုင်လျက် ညွှန်ရာအတိုင်း တွေ့ပြီးရရှိ
သည်။ သည့်ထက်သေချာသည်မှာ ရုပ်ပွားတော်မြတ်၏
လက်ယာဘက် နားထင်နားတွင် အုတ်ခဲဖြင့်ထိကာ ချိုင့်နေသည်
ကအစ အသေးစိတ် မှန်ကန်နေသည် မဟုတ်လား။

သို့ဖြစ်၍ ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးအား ပထမ ကြာမျိုး

ငါးပါးရေဖြင့် ဆေးကြောသန့်စင်ခြင်း၊ ဒုတိယ နံ့သာငါးပါးရေ
 ဖြင့် သုံးကြိမ် ထပ်မံဆေးကြောသန့်စင်စေကာ တတိယအနေ
 ဖြင့် သနချေသည်ဟု ဆိုကာ သနပ်ခါးရေဖြင့် တစ်နေ့တည်း
 အချိန်ငါးကြိမ် သတ်မှတ်ရွေးချယ်ကာ ငါးကြိမ်တိုင်တိုင် သန့်စင်
 ခြင်းများကို သာမန် ဒေါ်အယ်နီအဖြစ်ဖြင့် မသိနိုင်စရာ အချက်
 များကို ထူးထူးခြားခြား ကုသိုလ်အသစ်အဆန်းများအဖြစ် ရယူ
 သကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်နိုင်လေသည်။

ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီး ရောက်သည့်နေ့မှစ၍ အုန်း၊
 ငှက်ပျောတို့ဖြင့် ကန်တော့ပွဲမပြတ် ပူဇော်ထားသည်။ ကန်တော့
 ပွဲမှာ အမည်နာမကောင်းသော ပန်း (၇) ပွင့်အား (၇) နေ့၊
 (၇) နံ စုံအောင် စီစဉ်လျက် (၇) ရက်သားသမီးအပေါင်း၏
 ကောင်းမှုတော် ပါဝင်ရရှိစေသတည်းဟု ဆုတောင်းပူဇော်ကာ
 မေတ္တာမပြတ် ပို့တော့သည်။

သူမ၏ အစ်မတော် မြနန်းနွယ်သည် သူမအား
 ကောင်းမှုကုသိုလ်များ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပြုလုပ်နိုင်ရန် ညွှန်ကြား
 သူအဖြစ် အမြဲကျေးဇူးတင်ကာ ထာဝရမေတ္တာပို့ပြီး သူမ၏
 အစ်မတော် ကုသိုလ်ရေးအတွက် အစ်မတော် မြနန်းနွယ်
 ကောင်းမှုအဖြစ်ပါ ဘုရားအား ကန်တော့ပွဲ လှူပေးလေသည်။
 အုန်းတစ်လုံး၊ ငှက်ပျောသုံးဖီးကို အနာလွတ်၊ မဆစ်

ဈေးဖြင့် ဝယ်ယူရလေသည်။ လက်ဖက် သုံးကျပ်သား သုံးထုပ်၊
 ကွမ်းသုံးယာ၊ (ကွမ်းသီးအလုံးလိုက်) နှင့် ကွမ်းယာ၊ အုန်းညွန့်
 သုံးညွန့်၊ သပြေ သုံးညွန့်၊ နှင်းဆီ သုံးပွင့်၊ ငှက်ပျောရွက်
 ကတော့ဖြင့် ပေါက်ပေါက် (၃) ကတော့၊ ဖယောင်းတိုင် (၃)
 ထုပ်၊ နံ့သာတိုင် သုံးထုပ်၊ အဖြူရောင် ငွေထီး၊ အဖြူရောင်
 တံခွန်၊ အဖြူယပ်တို့ဖြင့် ဤ ကန်တော့ပွဲသည်လည်း ဘုရားပွဲ
 ကဲ့သို့ တင့်တယ်လျက် အလှူဝေဝေ ဖြစ်နေလေသည်။

သည်တစ်နေ့မှာ ဤရုပ်ပွားတော်မြတ်၏ ဗုဒ္ဓဝေယျာ
 ဝစ္စဖြင့် နေ့ည မအားလပ်နိုင်အောင်ပင် ရှိရ၏။ မေတ္တာသံမဏိ
 ဖယောင်း အလင်းတိုင်၊ နံ့သာတိုင် မပြတ်စေပဲ ထာဝရ သဒ္ဓါ
 ကြည်ညို ပို့နေရလေသည်။

“ကိုမောင်နှစ် . . . ကျွန်မတို့ ရှေးကရုပ်ပွားတော် ထုလုပ်
 ဖူးခဲ့တဲ့ ပန်းပုဆရာ ထိုထွန်းဝင်းကိုပဲ ခေါ်ရလိမ့်မယ် . . . သူ
 က ဗဟုသုတပြည့်စုံတယ် . . . ဘုရားကိုစွဲဆောင်ရွက်တိုင်း
 ကိုးပါးသီလ ခံယူတယ် . . . သက်သတ်လွတ်စားတယ် . . .
 ပိတ်ဖြူစွင်ကြယ် ဝတ်တယ် . . . ဘုရားဂုဏ်တော် အဓိဋ္ဌာန်နဲ့
 မေတ္တာမပြတ် ပွားပြီးမှ ဆောင်ရွက်တာ . . . သူ သုံးတဲ့ စူး၊
 ဆောက် တန်ဆာပစ္စည်းတွေကအစ ဘုရားနဲ့ပတ်သက်တာ
 သီးခြားမြင့်မြတ်တဲ့နေရာမှာ ကတ္တီပါအိတ်နဲ့ သီးခြားထားပြီး

သုံးခါနီးမှာ အမွှေးနံ့သာနဲ့ ထပ်မံသန့်စင်ပြီးမှ သုံးတာ . . . ပြီးတော့ ကျန်တဲ့အချိန်မှာလည်း အရက်သေစာ မသုံး၊ လောင်းကစား မပြု၊ အပျော်အပါးမရှိတဲ့ တကယ့်ပညာရှင် . . . အစ်မတော်ကလည်း သူ့ကို လိုလားတယ် . . . ”

“အေးပါကွာ . . . သိပါတယ် . . . ငါလည်း သူပဲ စိတ်ထဲမှန်းထားတာပါ . . . ”

ဦးမောင်နှစ်သည် ထိုနေ့မှာပင် ပန်းပုဆရာ ဦးထွန်းဝင်းအား သွားရောက်ပင့်ခေါ်လာခဲ့သည်။ ဦးထွန်းဝင်းကဲ့သို့ ပန်းပုဆရာက ရှားပါသည်။ ဘုရားထုရန် စူး၊ ဆောက်များ သီးခြားထားထုသည်။ နတ်ပုံများ သီးခြား၊ ရဟန္တာပုံတော်များ သီးခြားအားဖြင့် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာပုံများ ထုလုပ်ရန် သီးခြားစီ စူး၊ ဆောက်မှအစ အစုံလိုက်ထားရှိသူ ဖြစ်လေသည်။

ဘုရားပုံတော်ကို ထုရာ၊ ကိုင်ရာမှာ လက်ကို ဆပ်ပြာနဲ့ဆေးခြင်း၊ ကင်ပွန်းရည်နှင့် ထပ်မံဆေးခြင်း၊ သနပ်ခါးရေဖြင့် ပွတ်လိမ်းပြီးမှ ကိုင်တွယ်ထုလုပ်သူဖြစ်ပြန်သည်။ အခကြေးငွေနည်းသည်။ များသည် မရွေး၊ သူ့စည်းကမ်းအတိုင်းသာ ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သူ ဖြစ်လေသည်။

“ကိုထွန်းဝင်း . . . ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကို ရောင်တော်ဖွင့်ချင်တယ် . . . ပြီးတော့ လက်ယာဘက်နားထင်က ချိုင့်နေ

တာလည်း ဖြည့်ချင်တယ် . . . ဖြစ်ပါ့မလား . . . ”

“ဖြစ်ပါတယ်ဗျာ . . . ”

“ဖြစ်တာတော့ ဟုတ်ပြီ . . . နားထင်က ချိုင့်နေတာကို ဘယ်လိုလုပ်မလဲ . . . မသိရဘူးလား . . . ”

ဒေါ်အယ်နီ၏အမေးကြောင့် ဦးထွန်းဝင်းသည် ပြုံးပြုံးကြီးနှင့် ဆက်ဖြေလေသည်။

“ဒီလိုဗျ . . . ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့ နားထင်တော်က ချိုင့်နေတာက တစ်ခုခုကြောင့် ဒဏ်ရာရထားတာ ဖြစ်ရမယ် . . . ဒီတော့ ဒဏ်ရာကို ဆေးတော်နဲ့ကုသရင်း ဖြည့်ရမယ်”

ဦးထွန်းဝင်းစကားကြောင့် ဒေါ်အယ်နီ အံ့အားသင့်သွားရလေသည်။

“အလို . . . ဘယ်လို . . . ဆေးကုရမယ် ဟုတ်လား”

“ဟုတ်တယ်လေ . . . ဒီအတိုင်း ဖြည့်ရတဲ့နည်းနဲ့ ဖြည့်လည်း ပြည့်တာပါပဲ . . . ဒါပေမယ့် ကျုပ်က သက်တော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားအမှတ်နဲ့ အမြဲပူဇော်လေ့ရှိတော့ ဆေးကုမှ သင့်ဇာတ်မယ်လေ . . . ”

“ဟုတ်လား . . . ”

“ဟုတ်တာပေါ့ . . . တကယ်ကတော့ ဘုရားရှင်မှန်မျှ အတွက်ကတော့ ဘာမှမလိုအောင် အလိုလို ပြီးပြည့်စုံ

ပြီးသားပါ . . . ခုပြောတာက ရှေးဆရာစဉ်ဆက်က ဘုရား အပေါ် သဒ္ဓါကြည်ညိုပိုအောင် လောကီအလိုအရ ကုသိုလ်ထူး တွေ ဖြစ်သည်ထက်ဖြစ်အောင် နည်းလမ်းတွေပါ . . . အပြစ် မဖြစ်ပါဘူး . . . ခင်ဗျားထပ်မမေးခင် တစ်ခါတည်းပဲ ပြောပါ မယ် . . . ဟောဒါ . . . ဆေးဒန်းဓာတ်သားဗျာ . . . ”

ဦးထွန်းဝင်းမှ ဆေးဒန်းဓာတ်သားကို အိတ်ထဲမှ ထုတ် ပြပြီး ဆက်ပြောလေသည်။

“ဆေးဒန်းဓာတ်သားဆိုတာ ဘာလဲဆိုတာ ခင်ဗျား သိအောင်က အယ်လ်ကာမီလို့ အနောက်တိုင်းက ခေါ်ကြတဲ့ အဂ္ဂိရတ်ကို နားလည်မှဗျ . . . အဲဒီနည်းနဲ့ ချက်လုပ်ထားတဲ့ ဓာတ်သားပါ . . . ဒီရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကို သွန်းလုပ်ထားတဲ့ ဓာတ်သားက ရိုးရိုးကြေးသက်သက် ကြေးဆင်းတုတော် မဟုတ် ပါဘူး . . . ပဉ္စလောဟာလို့ခေါ်တဲ့ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေး၊ သံ၊ သလွဲ . . . တချို့က သလွဲအစား သွပ်ကိုသုံးကြတယ် . . . ဒီဓာတ်ငါးပါး နဲ့ ရောစပ်ပြီးမှ ရတဲ့ဓာတ် (သတ္တ) ဓာတ်သားကို ဘုရားဆင်းတု သွန်းလုပ်တယ်လို့ ဆိုထားတာပါ . . . ဒါလည်း ကြည်ညိုသဒ္ဓါနဲ့ အသိပညာ ပေါင်းစပ်ထားတာပါ . . . တကယ်က ဒီပြောခဲ့တဲ့ သတ္တုငါးမျိုးကို ခုလို ဘုရားဆင်းတု ထုလုပ်သွန်းလောင်းနိုင် လောက်အောင်ကိုက တကယ်ခက်ခဲတဲ့ပညာပါ . . . အမျိုး

မတူ၊ ကလာပ်စည်း မတူ၊ မီးချိန်ဒီဂရီ မတူရာ ငါးမျိုးကို အရည် အသွေးအဆင့် တူအောင်ပြုပြီးမှ ပေါင်းစပ်လို့ရကြတာပါ . . . အဲဒီ အကြောင်းကတော့ စောစောကပြောသလိုပါပဲ . . . အယ်လ်ကာမီလို့ခေါ်တဲ့ အဂ္ဂိရတ်ပညာကိုအခြေခံသိမှ သဘော ပေါက်နိုင်မှာပါ . . . ဒီတော့ဗျာ ဘုရားမှာ ရွှေသကန်း ကပ်လှူ တဲ့ ရွှေဆိုင်းတွေ ဝယ်ရမယ် ဆိုလို့ ဝယ်ပြီးသား၊ စစ်စေးကပါပြီး သား . . . ခုနကပြတဲ့ ဆေးဒန်းဓာတ်ကလည်း ပါပြီးသား . . . ကျုပ်ကိုလာခေါ်တဲ့ ကိုမောင်နှစ်နဲ့ လုပ်ရမယ့်အလုပ်မေးပြီး တစ်ပါတည်း စီစဉ်ပြီး ယူလာတာပါ”

“ဟုတ်ပါပြီရှင် . . . အလွန်ပဲ အားနာမိပါတယ် . . . မသိလို့သာ သိချင်လွန်းလို့ မေးရတာပါ . . . ”

ဒေါ်အယ်နီမှ အားတုံအားနာဖြင့် တောင်းပန်လေ၏။

“မေးတာ ကောင်းတာပေါ့ဗျာ . . . ခင်ဗျားလည်း သိခွင့်ရသွားတာပေါ့ . . . ကျုပ်ကလည်း မမေးပဲ မပြောတတ် တဲ့လူပဲ . . . လောကကြီးမှာ ဘုရားထက် အရေးကြီးတာ၊ တရားထက် အရေးကြီးတာ၊ သံဃာထက်အရေးကြီးတာ ဘာ ရှိသေးတုန်း . . . တကယ်ကိုမှ အရေးကြီးဆုံးအလုပ်ကို ဘယ် တော့မှ ပြီးစလွယ် . . . ပြီး ပြီးတာပဲဆိုတဲ့သဘောနဲ့ မလုပ်ရ ဘူးလေ . . . ”

ဦးထွန်းဝင်းသည် ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် လုပ်ငန်းစတင် ရန်အတွက် ပြင်ဆင်လေသည်။ မိမိမှာ အသင့်ပါသော နံ့သာ ငါးပါးရည်ဖြင့် ဘုရားအား လှူခြင်း၊ မိမိ၏ ဦးထိပ်နှင့်လက်တို့ တွင် နံ့သာလူး ပွတ်လိမ်းပြီးကာ (၉) ပါးသီလ ခံယူပြီး ဘုရား ဂုဏ်တော်၊ ဉာဏ်တော်များကို ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ပြီး ဤရုပ်ပွား တော်မြတ်အား ရောင်တော်ဖွင့်ခွင့်နှင့် လိုအပ်သည့်နေရာတွင် ဖြည့်နိုင်ရေးတို့ကို ဘုရားရှင်ထံ အသနားခံ တောင်းပန် လျှောက်ထားလျက် ပြီးမှ ရောင်တော်ဖွင့်ခြင်း အစီအစဉ်နှင့် တကွ ချိုင့်သောနေရာအား ဖြည့်ခြင်းတို့ကို နေ့ချင်းပြီး ဆောင်ရွက်လေသည်။

ပန်းပုဆရာ ဦးထွန်းဝင်းသည် ဤနေ့ချင်းပြီးဆောင်ရွက် ရမည့် ပဏာမကိစ္စပြီးသောအခါ ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်းနွယ်) မှ “ကိုထွန်းဝင်း . . . ဒီနေ့ ဒီကိစ္စပြီးရင် ကျွန်မတို့ ဒီ ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကို နောက်နေ့ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားသို့ ပြန်ပင့်ပြီး ကျန်တဲ့ ကျောက်စိတာနဲ့ ဆက်လက်လုပ်စရာရှိတာ မှန်သမျှ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားမှာပဲ ကိစ္စပြီးတဲ့အထိ (၇) ရက် သားသမီး အကြည်ညိုခံရင်း ဆက်လုပ်ကြရလိမ့်မယ် . . .”

ဒေါ်အယ်နီ၏ စကားအဆုံးမှာ ဦးထွန်းဝင်းက အံ့ဩ ကာ . . .

“ဪ . . . ဒီလိုလား . . .”

“ဟုတ်တယ်ရှင် . . . ဒီအိမ်မှာ ပဏာမ အလုပ်စရုံ (၁) ရက် (၂) ရက်ပဲ ခွင့်ရတယ် . . . မူလစေတီကြီးမှာကိုပဲ ပြီးအောင် ဆောင်ရွက်ကြရမှာ . . .”

“ဟုတ်လား . . .”

“ဟုတ်ကဲ့ပါရှင် . . . ဒီထက်ထူးတာက ကိုထွန်းဝင်းရဲ့ ရွှေတိဂုံစေတီတော် တောင်ဘက်မုခ်မှာရှိတဲ့ ပန်းပုဆိုင်မှာ ဒီ ကိုယ်တော်ကြီးနီးပါး ရှိတဲ့ ရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူ အသစ်ထုလုပ်ပါ . . . တစ်ခါတည်း တိုင်းသွားပါ . . . ငွေကြေး တစ်ပါတည်း ထည့် ပေးလိုက်မှာပါ . . . အဲဒီက ရုပ်ပွားတော်အပြီးနဲ့ ဗိုလ်တထောင် စေတီမှ လုပ်ဆောင်ကြမယ့် ဒီရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီး ပြီးတဲ့အချိန် တူညီရမယ် . . . ကျောက်မျက်ရတနာတွေပါ စီခြယ်မယ် . . . နှစ်ဆူစလုံးပေါ့ . . . ရှင်ဆိုင်မှာထုတဲ့ ရုပ်ပွားတော်ကို ကျွန်မ အိမ်မှာ ကျောက်စိမယ် . . .”

ထိုစဉ် ဦးထွန်းဝင်းသည် ဒေါ်အယ်နီပြောသော ရုပ်ပွား တော်မြတ်ကြီး အသစ်ထုရန်ဆိုသည်ကို ဒီ (၇) ရက်နှင့် ပြီးနိုင်၊ မပြီးနိုင် ခဏစဉ်းစားပြီး ဤရုပ်ပွားတော်နီးပါး၊ ဉာဏ်တော်နီးပါး မုဒြာအတူ ထုလုပ်ပြီးသည့် အသင့်ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကို သတိရလိုက်၏။

ရုပ်ပွားတော်မြတ်အား စီခြယ်နိုင်ရန် ကျောက်မျက်ရတနာတို့အား ဦးမောင်နှစ်နှင့် ဒေါ်အယ်နီတို့မှ ဦးထွန်းဝင်းအား သန့်စင်ပြီး ကျောက်များအား အလုံးရေတွက်၍ အပ်နှံလေသည်။

နှစ်ပေအချင်း အကျယ်ရှိသည့် ရွှေရောင်ဝင်းလက်နေသော ကြေးလင်ပန်းတွင် ကတ္တီပါအစိမ်းစခံလျက် ထိုကျောက်မျက်ရတနာတို့အား ထည့်ထားလေသည်။

ပန်းပုဆရာကြီး ဦးထွန်းဝင်းမှ ကျောက်များ ထည့်ထားသည့် လင်ပန်းလိုက်အား ဘုရားရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးရှေ့တွင် ချကာ မိမိပြုပြင်ခဲ့သမျှ ကောင်းမှုများကို သစ္စာဆိုကာ ဤကျောက်မျက်များဖြင့် ဒါန ပါရမီ အလှူရှင်၏ ကောင်းမှုတော်အဖြစ် စီခြယ်လှူဒါန်းခွင့်နှင့်တကွ အလှူခံတော်မူပါရန် ရိုသေစွာ လျှောက်ထားလေ၏။ ပြီးနောက် . . .

“ကျွန်တော်တို့ . . . ဒီကျောက်မျက်ရတနာတွေကို ခင်ဗျားရဲ့ အစီအစဉ်အတိုင်း ဝိုင်းတထောင်စေတီမှာ ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကို (၇) ရက်တိတိ စီခြယ်လို့ ပူဇော်ကြရမှာပါ . . . ကျွန်တော့်အစီအစဉ်ကို အလှူရှင်တွေ ထပ်သိအောင် ကြိုတင်ပြောရမှာ ရှိပါတယ်။ . . .”

ဦးထွန်းဝင်း၏ အစီအစဉ်ပြောကြားချက်များကို

ဦးမောင်နှစ်နှင့်ဒေါ်အယ်နီတို့သည် ကောင်းစွာနာခံရာမှ . . .

“ဆရာဆန္ဒပါ . . . လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပါ”

“ဟုတ်ပြီဗျာ . . . ခင်ဗျားဆန္ဒကို သိရပေမယ့် ကျုပ်တာဝန်အရ ပြောရမယ့်စကားကို ပြောတာပေါ့ . . . ဘာကြောင့် ခုနစ်ရက် စီစဉ်ရသလဲဆိုတော့ တနင်္ဂနွေနေ့မှာ တနင်္ဂနွေနေ့ကျောက်၊ တနင်္လာနေ့မှာ တနင်္လာနေ့ကျောက် စသည်အားဖြင့် သူ့နေ့၊ သူ့နံနဲ၊ သူ့နေ့အလိုက် စီခြယ်ပူဇော်ရပါတယ် . . . အဲဒီလို ပူဇော်တဲ့အခါ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ဘုရားရှင်များထဲက တနင်္ဂနွေနေ့အတွက် တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ဖွားတော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်ကြီးလေးပါးကို ပူဇော်တဲ့ ပါဠိဂါထာတော်နဲ့ လေးကြိမ်ရွတ်ဆို ပူဇော်ရသလို (၇) နေ့လုံး တနင်္ဂနွေအစ စနေ အဆုံးထိကို ဒီပြောခဲ့တဲ့နည်းနဲ့ ပူဇော်ရတော့ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့မှာ အချိန်ယူရပါတယ် . . . ဒီတော့ ကျုပ်စကားစတင်မပြောလေသမျှ ကျုပ်ကို ဘယ်သူမှ စတင် စကားမပြော၊ မခေါ်မပြောပဲ နေကြဖို့ လိုပါတယ် . . . ဘယ်သူ့ ဖြစ်ဖြစ် စကားမပြောဖို့ တားပေးပါ . . .”

ဦးမောင်နှစ်၏ လုပ်ငန်းအပ်နှင့် ဆန္ဒပြုအပြီးမှာ ဦးထွန်းဝင်း၏ သူ့အစီအစဉ်နှင့် စည်းကမ်းချက်များအရ ဦးမောင်နှစ်သည် မိမိအိမ်ရှိသူများအား စောင့်ရှောက်ရန် သတ်မှတ်ပေးလေသည်။ ဦးမောင်နှစ်နှင့် ဒေါ်အယ်နီတို့မှ

သဘောတူလက်ခံကြလျက် ဦးထွန်းဝင်းသည် မိမိ၏အစီအစဉ် အတိုင်း နောက်တစ်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့မှစတင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်လေတော့သည်။

ရှေးထုံးမပယ်

အထူးသဖြင့် မြန်မာမှုအတတ်ပညာများ၊ ဗိသုကာ ပညာရပ်တို့နှင့် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ဆိုင်ရာ ထုဆစ်၊ သွန်းလောင်း ပုံဖော်ကြရာတွင် ရှေးခေတ်အယူအဆတို့ကို မှီငြမ်းနိုင်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုပြည့်စုံစေကြောင်း သိနိုင်ပါသည်။

အချိန်အခါ၊ ရာသီနက္ခတ်ရွေးခြင်း၊ ပူဇော်ဂါရဝမှုမှာ ပြည့်စုံစေခြင်း၊ ထုဆစ်သူတို့၏ သီလ၊ သမာဓိနှင့် ပညာဆိုင်ရာ သုတပြည့်စုံခြင်းတို့ဖြင့် ပုံတော်ကို ဂုဏ်တော်ဖြင့် ပုံဖော်ရာ ချောက်သဖြင့် ပိုမို၍လေးနက်စေခြင်းကြောင့် မှီငြမ်းသင့်ပါ သည်။

ရန်ကုန်-မန္တလေး စသည့်မြို့ကြီးများတွင် ရှေးကော၊ ခေတ်မီ ပညာကျော်များရှိသကဲ့သို့ မိမိဖော်ပြရာ သုံးဆယ်မြို့၊

မရွှိမနာပတိုက်

(ပီမိုးနင်းရွာ) ရွာမရွာတွင် စာရေးသူတို့ ကောင်းစွာမှတ်မိသော ပန်းပုနှင့် လက်သမားဗိသုကာ ဆရာကြီး ဘကြီးဦးစပယ်၏ ပန်းပုပညာနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလက်ရာတို့သည်လည်း စာတင် လောက်ပါ၏။

ဒဏ္ဍာရီလိုလို၊ ပုံပြင်လိုလို ဇာတ်လမ်းများစွာ ရှိ၏။ ထို ဇာတ်လမ်းတွေထဲမှာပင် တကယ့်ဖြစ်စဉ်တွေလည်း ရှိနေတတ် လေသည်။ အိပ်မက်ပင်လျှင် တကယ့်ဖြစ်စဉ်မှန်ကို လမ်းညွှန် အိပ်မက်မျိုးရှိတတ်၏။ ထိုဒဏ္ဍာရီပုံပြင် မဟုတ်သော ဖြစ်ရပ် မှန်များစွာထဲမှာ ဘုရားဒါယိကာမကြီး ဒေါ်မြနန်းနွယ် ပါဝင်ပါ သည်။

ထိုရုပ်ပွားတော်၏ ဘုရားဒါယိကာမကြီးမှာ ဒေါ်မြနန်းနွယ် ဖြစ်သည်ဟု လူတိုင်းသိပြီး ဖြစ်သော်လည်း ထိုဘုရားရုပ်ပွား တော်အား ဘက်စုံစီစဉ်ပေးသည့် ပန်းပုဆရာကို သိကြမည် မဟုတ်။ ဖော်ပြပြီး ပန်းပုဆရာကြီးမှာ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ရှင်စောပုလမ်းမှာ နေထိုင်သွားခဲ့သည့် ပန်းပုဆရာကြီး ဦးထွန်းဝင်း ဆိုသူ ဖြစ်ကြောင်း သိရလေသည်။

ထိုစဉ်က ပန်းပုဆရာကြီး ဦးထွန်းဝင်းသည် ရွှေတိဂုံ စေတီတော်ကြီး၏ တောင်ဘက်စောင်းတန်း ပန်းပုဆိုင်ဖွင့်၍ ရုပ်တုမျိုးစုံထုပြီး ထုလုပ်ဆဲများစွာသော လက်ရာမြောက်ပန်းပု

ဆရာတစ်ဦး ဖြစ်လေ၏။ (၁၉၅၀) ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင်ကာလ များက ထိုရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး စောင်းတန်းသည်လည်း ယခုကဲ့သို့ မဟုတ်မူပဲ လှေကားထစ်များကအစ ရှေးလက်ရာများ နှင့် မူလစောင်းတန်းဖြစ်ခဲ့ရာ မြန်မာမူပန်းပုဆရာများ စုစည်း ရာ၊ ဆုံစည်းရာ တစ်နေရာအဖြစ်ပါ လူသိများခဲ့ပါသည်။

မြန်မာ့နန်းနွယ်၏ အောင်မြင်ခြင်း အထိမ်းအမှတ်

ဘုရားဒါယိကာမကြီး ဒေါ်မြနန်းနွယ်သည် မိမိ၏ ဘာသာရေး၊ သာသနာရေးမှာ ပြုပြင်သမျှ ကုသလစေတနာ တို့သည် လိုလေသေးမရှိ။ ဣစ္ဆာသယအတိ၊ လိုတိုင်းပြည့် အောင်မြင်ခဲ့ကြောင်းနှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ ဝိဇယတောင် စေတီတော် ရှိ ရတနာအောင် ရုပ်ပွားတော်မြတ်နှစ်ဆူကိုပါ မိမိအဓိဋ္ဌာန် ဆုတောင်းအတိုင်း အောင်မြင်ခဲ့သည်ဖြစ်၍ မြန်မာ့နန်းနွယ်၏ အဓိဋ္ဌာန်အောင် 'မြအောင်စေတီတော်' ကို ဆက်လက် တည်ထား ကိုးကွယ်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာ့နန်းနွယ်၏ အဓိဋ္ဌာန်

တစ်နေ့သောအခါ မြန်မာ့နန်းနွယ်နှင့်စပ်သမျှသော ပါရမီ ရှင် ဆွေတော်ရှစ်သောင်း မျိုးတော်ပေါင်း ပဋ္ဌာန်းဆက်မှန်သူ တို့သည် ဤမြအောင်စေတီတော်၌ ကောင်းစွာပြုပြင်ကြအံ့။ ဤ

အလှူရေစက်လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြန်မာ့နန်းနွယ် ၁၅၇

မြအောင်စေတီတော်သည် မိမိ၏အဓိဋ္ဌာန်အထိမ်းအမှတ်စေတီ ဖြစ်သဖြင့် နောင် အဆက်အနွယ်အပေါင်းတို့သည်လည်း အဓိဋ္ဌာန်တိုင်း အောင်မြင်ကြစေသောဟံ။

ဤမြအောင်စေတီတော်သည် ဤဗုဒ္ဓသာသနာတော် ကြီး တည်တံ့တော်မူသမျှတို့ ကာလပတ်လုံး တည်တံ့ပါစေ သောဟံ။

ဗြဟ္မာ၊ နတ်၊ လူ သုံးဘုံသူတို့သည် ဤမြအောင်စေတီ နှင့်စပ်သမျှ ဤသာသနာနှင့် နွယ်သမျှတို့သည် ကျန်းမာခြင်း ပြည့်လျက် သက်ရှည်ချမ်းသာခြင်း မင်္ဂလာတို့နှင့် ပြည့်စုံစွာ မဂ်ဖိုလ်စခန်းအကျင့်လမ်းသို့ ဖြူစင်ဖြောင့်တန်း ပွင့်လန်းချမ်းသာ စွာ ရောက်ရှိကြစေသောဟံ။

ဤ မြအောင်စေတီ၌ သိုက်စုံ၊ ဓာတ်စုံ၊ နတ်စုံ၊ ပဋ္ဌာန်းဆက်စုံ ၍ အကုန်ပွင့်၍ လင်းစေသောဟံ

ဟူသော သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ချက်တို့ဖြင့် ပဇ္ဇကမှန် အောင်မြေ စေတီတော်တစ်ဆူ ဖြစ်ပါသည်။

ဤ အောင်မြေ မြအောင်စေတီတော်ကြီးတည်ပြီး အဆိုပါ ဆုတောင်းမေတ္တာပို့ အဓိဋ္ဌာန်ချက်တို့အား စေတီတော် ကြီး ထီးတော်၊ စိန်ဖူးတော် တင်လှူပွဲ အနေကဇာတင် ရေစက်ချ အမျှဝေစဉ် ဆုတောင်းအဓိဋ္ဌာန်ချက်တို့ကို ဒေါ်မြနန်းနွယ်သည်

ထိုရွာမရွာကျောင်း ပဓာနနာယကဆရာတော်ကြီး ဦးခေမိန္ဒ အစထားလျက် ပင့်သံယာတော်များ၊ ဤစေတီတော်ကြီးကို တည်စဉ်နှင့် အခါပေးစီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးသော စာရေးသူ၏ ဖခင် နက္ခတ်လမ်းညွှန် မြန်မာသမားတော်ကြီး ဦးတင်အေး (ကွယ်လွန်) နှင့် ယနေ့တိုင် သက်ရှိထင်ရှားဖြစ်သော ထိုစေတီ တော်တည်ဆောက်ရေးမှာ အစစအရာရာ အကျိုးဆောင်များ စသည်တို့နှင့် ပရိသတ်စုံရာမှာ သစ္စာမိဋ္ဌာန် ဆုတောင်းချက်များ ဖြစ်၍ အဖေနှင့်သိမိသူများထံမှတစ်ဆင့် နှလုံးသားမှတ်တမ်း တင်ထား မိခဲ့သည့် အကြောင်းအား အဖေနှင့်တကွ လက်တွေ့ သိမိသူများထံမှ ပြန်လည်ကြားသိမှတ်တမ်းဖြစ်ခဲ့ရာ ကျောက်စာ အနေဖြင့် စိုက်ထူထားခြင်း မရှိသေးချေ။

ယခုအခါ စေတီတည်စဉ်က အုတ်အင်္ဂါတေဖြင့် ပြုလုပ် ထားခဲ့သော ဘုရားတည်ခုနစ်နှင့် မှတ်တမ်းကမ္ပည်းများပင် မပြည့်စုံတော့ပဲ ကျန်ကောင်းကျန်ရာသာ ကျန်ရှိပါတော့သည်။ ဝေနေယျသူခ ကျောင်းဆောင်၊ ရဟန်းကျောင်းဆောင်နှင့် နတ် ကွန်း၊ နတ်နန်းအချို့ လုံးဝမရှိတော့ပါ။ တချို့တလေ မပြည့်မစုံ ကျန်ရှိလေ၏။ နောက်တစ်ဆက် ကုသိုလ်ရှင်တို့၏ ကောင်းမှု ကိုသာ စောင့်မျှော်လျက် ကျန်ရှိသလို ဖြစ်နေပါသည်။

နတ်ရေတွင်း

ထိုမြန်နန်းနွယ် အထိမ်းအမှတ်အောင် 'မြအောင်စေတီ' ၏ အနောက် ပေ (၁၀၀) ကျော်လောက်တွင် အသစ်တူးသည့် ရေတွင်းတစ်တွင်းရှိပါသည်။ အုတ်စိ အုတ်ဘောင်နှင့် အခိုင်အခံ ထားရှိပါသည်။

မြအောင်စေတီတော် တည်ပြီး (၁၃၁၈) ခုနှစ်မှာပင် ထိုရေတွင်း သည်လည်း မရှေးမနှောင်း ပြီးစီးလေရာ ရေကြည် ရေသန့်တို့သည် ရေချိုတွင်းတစ်တွင်းလုံး ရေမှာ မြေပြင်အညီမျှ လောက်အထိ ထူးခြားရေးများ ပြည့်ဝအောင်မြင်စွာရရှိလေ သည်။

ထိုမြအောင်စေတီတော်၏ အနောက် ပေ (၁၀၀) လောက်မှာပင် သုံးဆယ်ချောင်းက ဖြတ်သန်းစီးဆင်းလျက်ရှိ ၏။ သုံးဆယ်ချောင်းသည် ယခုခေတ် သုံးဆယ်တမံအထက်ကို

ချောင်းဖျားခံ၍ စီးဆင်းသော ချောင်းတစ်ချောင်းဖြစ်လေသည်။ ထိုချောင်းသည် ပြည်-ရန်ကုန်လမ်းမကြီး၏ ရထားလမ်း၊ ကားလမ်းများကိုပါဖြတ်၍ စီးဆင်းရာ ထိုလမ်းမကြီးပေါ်ရှိ ကား၊ ရထားတံတားအောက်မှဖြတ်လျက် ဖော်ပြပါ ရွာမရွာ၏ အရှေ့မြောက်ဆီမှ ရွာကိုကွေ့ဝိုက်ကာ အနောက်တောင်ဘက်ထိ ပတ်သန်းဖြတ်ကွေ့ကာ စီးဆင်းသောချောင်းဖြစ်ရာ မြအောင်စေတီတော်ကြီး၏အနောက်နှင့် ထိုချောင်း၏ အရှေ့ကြားရှိ ထိုမြနန်းနွယ်ကောင်းမှုရေတွင်းကို 'နတ်ရေတွင်း' ဟု အဘယ့်ကြောင့် ခေါ်သနည်းဆိုသော် မြေပြင်၏အောက် ရေခမ်းသည် 'တန်ခူးရေကုန်၊ ကဆုန် ရေခမ်း' ဆိုသည့် ရာသီကာလမှာမှ တူးသော ဤရေတွင်းသည် မြေပြင်နှင့် မျက်နှာပြင်ညီ ရေထွက်ခြင်းကြောင့်ဟုဆိုကြပါသည်။

ချောင်းနှင့်နီး၍ ရေအောင်မြင်စွာထွက်သည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ရာသီအရ မဖြစ်နိုင်ဟု သိမိသူတို့က ဆိုပါသည်။ ထိုရွာမရွာရှိ ရွာမလေသာကျောင်းနှင့် ရွာမဒွါရကျောင်း (ပီမိုးနင်း ငယ်စဉ်နေခဲ့သောကျောင်း) ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းနှစ်ကျောင်းတို့တွင် ထိုကဲ့သို့ ချောင်းပတ်ရွာကလေး၏ ရေတွင်းများစွာသည် ရေချို၊ ရေအောင်တွင်းများချည်း ဖြစ်သော်လည်း အဆိုပါ မြနန်းနွယ်ကောင်းမှုရေတွင်းမှရေသည် ပို၍ရေချို ရေအောင်

တွင်းဖြစ်သည့်အပြင် ယခုခေတ် ရေသန့်ရေကဲ့သို့ ရေအောက်သဲပြင်၊ မြေတစ်ခွင်ထိ ကြည့်၍ မြင်ရလောက်အောင် အထူးကြည်လင်လျက်ရှိခဲ့ခြင်းနှင့် ခပ်ယူသုံးစွဲပါက အနာရောဂါများပင် ပျောက်ကင်းချမ်းသာရာရကြလေသည်။ စိတ်ဓာတ်ကို အထူးကြည်လင်လျက်ရှိစေခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က အများသိပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရေတွင်း၏ ကောင်းသတင်းသည် ပန်းသတင်းလေညှင်းဆောင်သလို ဝန်းကျင်တစ်သန့် ဖျံ့နှံ့သွားသဖြင့် ရေခပ်သူများ ပျားပန်းခတ်မျှ များခဲ့လေသည်။

သည့်ထက်ပို၍ လူစည်စရာဖြစ်လာသည်မှာ ထိုရေတွင်းအောက်ခြေတွင် မည်သည့်အကြောင်းနှင့် ဖြစ်ဖြစ်၊ အလွန်နိမိတ်ကောင်းသော မြသပိတ်တစ်လုံးပေါ်လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ရေခပ်သူများမှ စတင်မြင်ကြရာမှ ဝိုင်းဝန်းကြည့်ကြ၊ ရေခပ်ယူကြနှင့် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ ပရိသတ်လူအုပ်ကြီးသည် ထိုမြအောင် စေတီတော်တည်ထားရာ ခြံဝင်းတွင်းမျှမက ရွာမရွာနှင့်ပင် မဆန်အောင် များလှကြောင်း သိမြင်ခဲ့ဖူးသည်။

ထိုမြသပိတ်မှာ မိမိတို့ ယနေ့တွေ့မြင်ကြရသည့် မြသပိတ်ကြီးအတိုင်းဖြစ်ရာ ဤမျှရေအောင်သော ရေထုကို ထွင်းဖောက်၍ မြသပိတ်ကို အထင်းသားတွေ့မြင်ရလေရာ -

ရေခပ်သူများပါ ရေခပ်လျက်မှ ကြည့်မဆုံး၊ အံ့ဩမဆုံး ဖြစ်နေခြင်းဖြင့် ရေတွင်းကိုမမြင်ရအောင် ကြိတ်ကြိတ်တိုး တိုး မပေါက်၊ ကြက်ပျံမကျ ဖြစ်ရလေ၏။

တစ်စစဖြင့် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ လူများ ဘုရားဖူး နှင့် ထိုရေစင်ရရှိရေးအတွက် ပိုမိုစည်ကားလာရာ လူတစ် ယောက်ကို ထိုခေတ် ထိုနတ်ရေစင်ရေ ဘိလပ်ရေ တစ်ပုလင်း စီးသာ စနစ်တကျပေးခဲ့ရာမှ ပင်နစလင်ပုလင်းလောက်စီရဖို့ ကိုပင် ချွေးသီးသီးကျ တိုးဝှေ့ယူကြရလေသည်။

ဤသို့ ခေါ်မြဲနန်းနွယ်က မည်သို့သစ္စာပြု၍ တူးဖော် ကာ ကောင်းမှုပြု လှူဒါန်းထားသည်ကို မသိရသော်လည်း တစ်စစဖြင့် လူအများက 'နတ်ရေတွင်း' ဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြ၊ ခေါ်ဝေါ်ကြကာ ရေကိုလည်း 'နတ်ရေစင်' ဟူ၍ သူ့ထက်ငါ ဦးစွာရကြဖို့ အလှအယက် တောင်းခံယူကြရလေသည်။

ရေတွင်းသို့ လိမ့်ကျမည့်ဘေးကို ကြိုတင်တွက်ဆကာ ထိုစဉ်က အကျိုးတော်ဆောင် ဦးကုလားမှ သစ်သားအရှင်ဖုံးဖြင့် ဖုံးကာ တစ်ဖက်မှဖွင့်ရန် အဖွင့်တံခါးနှင့်အတူ သော့ခတ်လျက် အချိန် ဇယားချ ဝေငှပေးရသော 'နတ်ရေစင်၊ နတ်ရေတွင်း' အဖြစ် ထင်ရှားခဲ့လေသည်။

ထိုနတ်ရေစင်က ဤရွှေဤမျှကို ထိုးကြိတ်အရယူမည်

ဆိုလည်း ယူကြလောက်ပေ၏။ မျက်စိနာက မျက်စဉ်းခပ်၊ ချက်ချင်းပျောက်၏။ ဝိုက်နာ၊ ဝိုက်အောင့်ရောဂါဆို ချက်ချင်း သောက် လက်ငင်းချမ်းသာရာရလေသည်။ တချို့ ဒုလ္လာ၊ မီးယပ် နာတာရှည်ရောဂါများပင် ပရိသတ်အများ၏ လက်တွေ့ဖြစ်လာ သောအခါ ဘယ်သူကမှ ကြော်ငြာပေးစရာမလိုပဲ သူ့အလိုလို သူ့သတ္တိ၊ သူ့အစွမ်းနှင့်သူ ဗီဇသတ္တိ၊ သိဒ္ဓိရေစင်လို ဖြစ်နေပါ တော့သည်။ ရသင့်၏။ ယူသင့်၏။ သုံးဆောင်သင့်၏ဟု ရဟန်း ရှင်လူတို့ကပင် ဩချကာ ပြောရလောက်သည့် နတ်ရေစင်တွင်း သာတည်း။

ဖော်ပြပါ မြဲအောင်စေတီတော် တည်ရှိရာ ရွာမရွာ အတွင်းမှာ ရွာတွင်းစေတီ ဟူ၍ ဤတစ်ဆူသာ ရှိပါသည်။ များသောအားဖြင့် မိမိတို့ မြို့နယ်အတွင်းမှာ ရွာဦးရွာထိပ်၊ မြို့ဦး၊ မြို့ထိပ်တို့မှာသာ ဘုရားကျောင်းကန် စေတီပုထိုးများ အရှိများရ လျက် ရွာတွင်းဘုရား ဟူ၍ ရှားကြပါသည်။ မြဲအောင်စေတီ မှာ ရွာမရွာအတွင်းရှိ စေတီတော်တစ်ဆူ ဖြစ်လေသည်။

မြဲအောင်စေတီတော်၊ နတ်ရေတွင်း စသည့် မိမိတင်ပြ ရေးသားသော အခြေအနေတို့သည် မိမိသိမိခဲ့သော မိမိအသက် (၁၀) နှစ်ကျော်၊ (၁၁) နှစ်ဝန်းကျင်က ဖြစ်စဉ်များ ဖြစ်ပါသည်။ အသက်အရ ငယ်လှသေးသော်လည်း ဖြစ်စဉ်က မမေ့လောက်

နိုင်အောင် စွဲထင်စေခဲ့သောအဖြစ်မို့ မှတ်မိသလောက်နှင့် မိဘများရှိစဉ်က မိဘများကို မေးခဲ့သဖြင့်ရခဲ့သော အကြောင်းမှတ်စု။ ထိုမြအောင်စေတီတော်နှင့် ထိုရေတွင်း အကြောင်းတို့တွင် အဓိကဇာတ်ဝင်တစ်ယောက်အဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသော ရွာမရွာသားအချို့နှင့် အကျိုးတော်ဆောင် ဦးစိုးဝင်းနှင့် မိဘများအပြင် ဝိသုကာ ဦးကုလားတို့ကို မေးမြန်းမှတ်တမ်းပြုခဲ့ရသည်။ ဦးကုလားသည် မြန်မာ့ လက်သမားပညာရပ်နှင့် ပန်းရံပညာများကို ခြေခြေမြစ်မြစ် လုပ်နိုင်သည့် ပညာရှင်ဖြစ်ရကား မြအောင်စေတီတော်နှင့် ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်အချို့ကို ဦးကုလားထံမှ မေးမြန်းရရှိခဲ့ရသည့် မှတ်တမ်းအရကို ထပ်မံ ရေးသားတင်ပြရသည်။ 'မြနန်းနွယ်' ဟူသော အမည်နာမသည် မြန်မာ့ဘာသာရေးနယ်တွင် လူသိထင်ရှားဖြစ်နေသကဲ့သို့ သိုက်ဝင်၊ သမိုင်းဝင်ကဏ္ဍတွင်လည်း ထင်ရှားသော ဘုရားဒါယိကာကြီးဖြစ်လေရာ ဖြစ်စဉ် အစအဆုံးကို တင်ပြနိုင်စွမ်းမရှိသော်လည်း သိမိသလောက်စီကို တစ်စစ ရေးသားဖော်ပြကြပါက တစ်ချိန်မှာ ပြည့်စုံသွားပါလိမ့်မည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်ရှိ ရုပ်ပွားတော်နှစ်ဆူ၏ ဘုရားအစ်မကြီး ဒေါ်မြနန်းနွယ်နှင့် (၇၅/၇၆) မိုင်ဝေးသော သုံးဆယ်မြို့၊ ဝိမိုးနင်းရွာ (ခေါ်) ရွာမရွာမှ မြအောင်

စေတီတော်တို့မှာ ဘယ်လိုပတ်သက်ပါသနည်း။
ပတ်သက်ပါ၏။ ဘုရားအစ်မကြီး ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အောင်မြေသည် အခြားအလားတူ အောင်မြေများလည်း အကြောင်းလျော်စွာ ရှိနေကြပါမည်။ ဤဖော်ပြပါ သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာရှိ မြနန်းနွယ်အောင်မြေသည်လည်း အမှန်ဖြစ်ပါသည် ဟု မြအောင်စေတီတော်က သက်သေပြပြီး ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာတည်း။

(၁၉၅၆) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ၊ (၂၁) ရက်၊ မြန်မာနှစ် (၁၃၁၇) ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း (၉) ရက်၊ စနေနေ့၊ နံနက် (၄:၁၅) မိနစ်လောက်က အိမ်မှာစီစဉ်သည့် ရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူ ပင့်လာပြီး ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်ဂေါပကရှိ လုံခြုံရေးပုဂ္ဂိုလ်၏ ရှေ့မှာပင် အများအား ဗိုလ်တထောင်စေတီတော် အုတ်ပုံမှ တူးဖော်ရရှိသည့် အပူဇော်ခံ ကျောက်စိမ့်မင်းမံပြီး ပဉ္စလောဟာ ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးနှင့် သီးခြားရုပ်ပွားတော်မြတ်တို့အား လှူခဲ့ကြပြီး အလှူရှင်၏ အမည်ကို မေးသောအခါ အလှူရှင် မြနန်းနွယ် ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဤသည်မှအစ အလှူရှင်မြနန်းနွယ်သည် ဘုရားဒါယိကာမကြီး ဒေါ်မြနန်းနွယ်ဖြစ်လာလျက် ထိုမြနန်းနွယ်၏နေရပ်လိပ်စာ အသက်ဘယ်လောက်၊ မိဘဆွေမျိုး စသည့် အဆက်အနွယ်

တို့သည်လည်း လုံးဝအဆက်ပြတ်သွားရလေသည်။

ရတနာစုံ စီခြယ်မွမ်းမံထားသည့် ဖော်ပြပါ ပဉ္စလောဟာ ထိုင်တော်မူရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူနှင့် မိမိအိမ် မိသားစုကောင်းမှု ကျောက်စီရွှေချ ရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူ ပေါင်း ရုပ်ပွားနှစ်ဆူ၏ ဘုရားအစ်မကြီး ဒေါ်မြနန်းနွယ်သည် ထို ဗိုလ်တထောင်စေတီ တော်သို့ ဖော်ပြပြီး နှစ်၊ လ၊ နေ့ရက်၊ ပြာသိုလ၊ ဆောင်းကာလ မှာ နှင်းမှုန်တွေကြားမှာ စီစဉ်လှူဒါန်းခဲ့သည်ကို ပြင်ပမှမည်သူမှ မသိလိုက်ရသော်လည်း ယခု သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာရှိ မြအောင် စေတီတော်အား မိမိ၏ပြုသမျှ ကုသလဒါနပါရမီအဖို့ဘာဂတို့ အတွက် တည်ထားလေရာ စေတီတော်တစ်ဆူလုံးကို (တစ်နှစ် ကြာအောင်) ပဋ္ဌာန်းဆက် ဝေနေယျစုံအောင် အလှူရှင်စောင့် ရင်း တည်ရသည် ဖြစ်ကြောင်း သိမိသူများထံမှ သိရှိရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို ဘုရားအစ်မကြီး ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏အမည်နှင့် ဗိုလ် တထောင်စေတီရှိ ဖော်ပြပြီး ထို ရုပ်ပွားတော် ထုလုပ်သည့် နေရာကို တင်ပြပြီး ဖြစ်သော်လည်း ဖော်ပြရန် ကျန်သည်ကို ဖော်ပြပါက ဗိုလ်တထောင် စေတီတော်သို့ လာရောက်လှူစဉ် က အမျိုးသမီး (၂) ယောက်ဆိုသည်မှာ ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်း နွယ်) နှင့် ဒေါ်အယ်နီ၏မိခင် ဒေါ်စောတို့ဖြစ်ပြီး ဒေါ်အယ်နီ

အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြနန်းနွယ် ၁၆၇
၏ခင်ပွန်း ဦးမောင်နှစ်မှ လုပ်ငန်းမအားလပ်သဖြင့် မိမိတို့ ချစ်ကားအား အငှားယာဉ်မောင်း တစ်ယောက် အပါဝင် (၃) ဦး ဖြစ်ပါသည်။

ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးအား ဗိုလ်တထောင်စေတီတော် သို့ ပင့်ဆောင်ရာ ဂျစ်ကားသည် အစိမ်းရောင်ဖြစ်ပြီး ဦးမောင်နှစ် ခေါ် အယ်နီတို့ပိုင် ဂျစ်ကားဖြစ်ပါသည်။

ထိုဂျစ်ကားပေါ်တွင် ပါဝင်သည့် အမျိုးသမီး (၂) ဦး မှာ ဖော်ပြပါ ဒေါ်အယ်နီနှင့် မိခင်ဒေါ်စောဖြစ်ပြီး ကိုယ်ပိုင် ဂျစ်ကားအားမောင်းသော အငှားယာဉ်မောင်း အမျိုးသားတစ် ယောက်တို့ ဖြစ်ပေသည်။

ဖော်ပြပါ နေ့ရက်အချိန်နာရီတို့တွင် အဆိုပါသုံးဦးဖြစ် သော်လည်း ဂျစ်ကား၏အနောက်တွင် အမျိုးသမီးနှစ်ယောက် ပါ မြင်သေးကြောင်းကို မြင်သူတို့က ဆိုပါသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ တကယ်သွားရောက်သူမှာ (ယာဉ်မောင်းအပါအဝင်) ဖော်ပြပြီး သုံးဦးသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် ဤယခုပို့လှူသော ရုပ်ပွားတော်မြတ် ကြီးအပြင် ရှေးကလည်း ပန်းပုဆရာဦးထွန်းဝင်းနှင့် အိမ်မှာပင် ခေါ်ယူထုလုပ်၍ ရတနာများစီခြယ်ကာ လှူခဲ့ဖူးကြောင်းကိုပါ သိရပါသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် ထူးခြားသည့် ဒါနပါရမီရှင်ဖြစ်လျက် ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အိပ်မက်လမ်းညွှန်အတိုင်း မလွတ်တမ်း လှူနိုင်သူဖြစ်လေသည်။

ဤသို့လှူနိုင်ရန်အတွက် ပြင်ပမှအကြောင်းလျော်စွာ ဒေါ်မြနန်းနွယ် ညွှန်းထားသဖြင့် ရရှိသည့် ကျောက်မျက်ရတနာ တို့မှာ ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်မှာပင် အမည်မဖော်လိုသူ အဖြစ်အပြင် ဒေါ်မြနန်းနွယ်အဖြစ်နှင့် အားလုံးကို ကတိသစ္စာ အတိုင်း လှူဒါန်းသွားပြီးလေသည်။

ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အိပ်မက်စေခန်းဖြင့် သာသနာ တော်၏ ဒါနအကျိုးဆောင်မှု ဒါနခန်းသည် ဒေါ်အယ်နီနှင့် ဗိုလ်တထောင်စေတီမှာပင် တစ်ခန်းရပ်ရသော်လည်း ဒေါ်မြနန်း နွယ်သည် ညီမပမာ အားထားလမ်းညွှန်ရာကို တစ်သဝေမတိမ်း လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သည့် ဒေါ်အယ်နီအား ဒေါ်မြနန်းနွယ်သည် များစွာ စောင့်ရှောက်သောအားဖြင့် ဦးမောင်နှစ်၏ စီးကရက် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်း၊ ကော်ဖီမှုန့်လုပ်ငန်းတို့မှာ တွင်ကျယ်စေလျက်

စီးပွားဖြစ်ထွန်းအောင် လမ်းညွှန်ချီးမြှင့်မှုများပင်ရှိကြောင်း နှင့် ဒါနကုသိုလ်၏ ကောင်းမှုကြောင့်ပါဟု ယုံကြည်စွာ ပြောကြားခြင်းကို ကြားသိရပါသည်။

ဦးမောင်နှစ်၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတို့သည် လုပ်တိုင်းဖြစ်ဘဝဖြင့် စီးပွားဖြစ်ထွန်းလာခဲ့သဖြင့် ဒေါ်အယ်နီနှင့်တိုင်ပင်ကာ လုပ်ငန်းတိုးချဲ့နိုင်သည်။ ပင်ကိုယ်ကလည်း စီးပွားရေး အခံတောင့်တင်းခိုင်မာပြီးရှိခဲ့၍ စည်းစနစ်ကြီးသူများဖြစ်ကြသဖြင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု မြန်ရသလို ဒေါ်အယ်နီထံ ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ကောင်းကျိုးဖြစ်ထွန်းရသကဲ့သို့ ဒေါ်မြနန်းနွယ်က သူ့ကိစ္စပြီးက ပြီးရော သဘောမထားပဲ သစ္စာနှင့်စည်းစောင့်နိုင်သူ၊ သီလမြသူ၊ သဒ္ဓါစေတနာ ဒါနအမှု လက်မတွန့်သူတို့အား အကြံကောင်း၊ ဉာဏ်ထူးများဖြင့် ဆက်လက်လမ်းညွှန်စောင့်ရှောက်သည်ဟု ဒေါ်အယ်နီမှ ဒေါ်မြနန်းနွယ်အပေါ် ယုံကြည်လေးစားခဲ့လေသည်။

ဒေါ်အယ်နီ၏ ဤဗိုလ်တထောင်စေတီတော်ဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်ရာကိစ္စများ မတိုင်မီကတည်းက ဦးမောင်နှစ်၏ လုပ်အားစွမ်းရည်ဖြင့် လုပ်ငန်းအဝဝသည် အစဉ်ကောင်းခဲ့ပြီး သားလည်း အခြေခံအားဖြင့် ပြည့်စုံစွာ ပါဝင်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ထိုစဉ်ကတည်းက အင်းလျားလမ်းမှာ တစ်

အိမ်၊ မဟာစည်သာသနာရိပ်သာဘက်မှာ တစ်အိမ်၊ နှစ်နေရာခွဲကာ လုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့လာခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်းတွင် မိသားစုအတွက် တစ်အိမ်အဖြစ် ကြီးပွားတိုးတက်အောင်မြင်လာလေသည်။

မြအောင်စေတီတော် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

(၁၉၅၆) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ၊ (၂၁) ရက်၊ မြန်မာနှစ် (၁၃၁၇) ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း (၉) ရက်၊ စနေနေ့၊ နံနက် (၄:၁၅) မိနစ်အချိန်၌ ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်တွင် ရုပ်ပွားတော် မြတ်ကြီး သွားရောက်လှူဒါနကြောင်း တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ဒေါ်အယ်နီသည် အသက် (၃၉/၄၀) နှစ် ဖြစ်လျက် ဒါနပါရမီအတွက် အလှူရေစက် လက်နှင့်မက္ခာ ဖြစ်လာခဲ့ခြင်းဖြင့် ဒေါ်မြနန်းနွယ်မှ စေတီတော်တစ်ဆူ ဆက်လက် တည်ရန် အိပ်မက်ဖြင့် အကြောင်းဖန်လာလေသည်။

ဤစေတီတော်အတွက်ကိုမူ ဒေါ်အယ်နီ၏ အစီအစဉ်ဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် မ,တည်ပြီး (၇) ရက်သားသမီး ပဋ္ဌာန်းဆက်များ နိုင်သလောက် သဒ္ဓါအရ ပါဝင်စေရန် ကျန်တာအားလုံးကို ဒေါ်အယ်နီ တာဝန်ယူရန်အထိ လမ်းညွှန်လာလေသည်။ ဒေါ်အယ်နီက မငြင်းပယ်ပဲ တာဝန်ယူလိုက်လေသည်။

မြအောင်စေတီတည်ရမည့်နေရာအား ဒေါ်မြနန်းနွယ်မှ ဒေါ်အယ်နီ၏ ဘိုးဘွားမိဘများပိုင်ဆိုင်ရာ သာယာဝတီ၊ သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာရှိ ခြံကြီးအား ရည်ညွှန်းလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီ အံ့ဩမိလေသည်။ ရန်ကုန်မြို့နှင့် အနီးဝန်းကျင်ပင် ဖြစ်မည်ထင်ရသော်လည်း မိမိ မမျှော်လင့်ထားသော ဖော်ပြပါ သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာရှိ ဘိုးဘွားမိဘတို့ ပိုင်မြို့ကို ညွှန်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်အယ်နီသည် ဟေတုမတက်တော့ပဲ ဤခြံမှာ ဘုရားတည်နိုင်ရေးကို စတင်ကြိုးစားတော့သည်။

ရှေးဦးအစ ဤမြအောင်စေတီတည်မည့် အဆိုပါခြံအား ရရှိနိုင်ဖို့အတွက် ရန်ကုန်မှ သုံးဆယ်မြို့ရှိ မိခင်ဒေါ်စောထံသို့ အလျင်အမြန် အရောက်သွားရတော့သည်။ မိခင်ဖြစ်သူ ဒေါ်စောကလည်း မရောက်တာကြာပြီဖြစ်သော သမီးအား ဝမ်းသာအားရ ကြိုဆိုပါသည်။

“အမေ . . . ခရီးရောက်မဆိုက် ပြောရဦးမယ်”
“ပြောပါ သမီးရယ် . . . ဘာများ ပြောမှာလဲ . . .”
မိခင်ဒေါ်စောသည် အံ့အားသင့်စွာ မေးလေသည်။
“တခြားမဟုတ်ပါဘူး အမေရဲ့ . . . ရွာမကခြံ ကျွန်မယူမယ် . . .”

မိခင်ဒေါ်စောက ပို၍အံ့ဩသွားရလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဒေါ်စောအဖို့ မိမိတို့ပင်လျှင် ရွာမရွာက အဆိုပါဘိုးဘွားပိုင်ခြံကြီးအား ထားခဲ့ကာ သုံးဆယ်မြို့ အရှေ့လမ်းသစ်တန်းလမ်းသို့ ပြောင်းလာခဲ့ပြီးကြောင်း၊ သမီး မအယ်နီ သိပြီးဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လျက် စွန့်ထားခဲ့သော ဤရွာမရွာခြံကြီးကို မှ ရန်ကုန်မြို့မှာ စီးပွားရေးအောင်မြင်နေပြီး ချမ်းချမ်းသာသာ ဘဝမှ ဤခြံကြီးကို ပြန်လို့ချင်သည်ဆိုခြင်းကို မအံ့ဩပဲ မနေနိုင်။

“ဟဲ့ . . . သမီး ဒီခြံကြီးကို ဘာလုပ်ဖို့ ယူမှာလဲ”

ဤခြံကြီးမှာက ကျွဲကော၊ မှာလကာ၊ ရှောက်၊ ပိန္နဲ စသည့် သီးနှံပင်မျိုးစုံ၊ စပယ်ရုံကပေါ၊ ရွက်လှတောက ခြံအလှကို ပသာဒဖြစ်စေဆိုတော့ သဘာဝအလှကိုများ သမီး မအယ်နီ သတိရလေရောသလားဟုလည်း မဆီမဆိုင် တွေးပြီးမေးမိသည်။

“အရေးအကြီးဆုံး အလုပ်လုပ်ဖို့ အမေ . . . ”

“ဟဲ့ . . . လုပ်မယ့်အလုပ်လည်း ပြောပါဦး သမီးရဲ့”
မအယ်နီသည် ခေတ္တမျှစဉ်းစားပြီးမှ . . .

“တခြားမဟုတ်ဘူး အမေ . . . အဲဒီခြံကြီးမှာ သမီး စေတီတစ်ဆူ ဘုရားတည်မလို့ အမေ . . . ”

မိခင်ဒေါ်စောအနေဖြင့် ထပ်မံအံ့ဩရပြန်၏။

“ဟဲ့ . . . ဘုရားတည်ရမယ့်နေရာ ရှားလို့လား . . . ”

စေတီဘုရားတည်တယ်ဆိုတာ ရန်ကုန်မှာလည်း နေရာတွေ ပေါပါတယ် . . . ဒီရွာမှာမှ တည်မယ်ဆိုလည်း ရွာဦး၊ ရွာထိပ် ဖြစ်ဖြစ် ဘုန်းကြီးကျောင်းမြေမှာဖြစ်ဖြစ် တည်ရတာပါကွယ် . . . ခုဟာက ရွာထဲမှာ ဖြစ်နေတယ် . . . ဒီခြံကြီးကို သမီး ဆန္ဒအရ အမေပေးဖို့ မခက်ဘူး . . . ခုလို ဘိုးဘွားပိုင်ခြံကြီး ကို သမီးလို ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ ရန်ကုန်နေသူက လိုချင်တာရယ် . . . တောင်းဆိုတာရယ်ကိုပဲ အမေ ဝမ်းသာလှပါတယ်”

မိခင်ဒေါ်စော၏စကားများကို သမီးမအယ်နီ ပြုံးပြီး ကြီး နားထောင်နေလေသည်။ ပြီးမှ . . .

“ဒီလိုပါ အမေရယ် . . . သမီးလည်း အမေပြောခဲ့တဲ့ အချက်တွေကို ကြိုပြီးတွက်ချက်ခဲ့ပါတယ် . . . ခုကိစ္စက ဒီခြံကြီး မှာကိုပဲတည်ရမှာပါ . . . အမေအနေနဲ့ ဒီခြံကြီးကို သမီး တောင်း ရင်ပေးကိုပေးမှာကို သိပါတယ် . . . ဒီတော့ ရွာမရွာကို သွားကြ မယ် . . . ဦးဇင်း ချစ်မောင် (ဦးဝိမလ) နဲ့ ဦးဇင်းဖိုးခိုင် (ဦးခေမိန္ဒ) တို့ကို အစီအစဉ်လျှောက်ထားပြီး သင့်မသင့်၊ တော်မတော် မေးကြတာပေါ့ အမေ . . . ”

“အေးလေ . . . လုပ်မှလုပ်မယ်ဆိုလည်း ဒီလိုပဲ ဦးဇင်း ဖိုးခိုင် (ဦးခေမိန္ဒ) တို့ကို မေးကိုမေးကြရမှာပေါ့ . . . ”

ဤသို့ သဘောတူကြကာ မအယ်နီနှင့်အတူ မိခင်

ဒေါ်စော၊ အဒေါ်ဖြစ်သူ ဒေါ်လေးခင်၊ တူတော်မောင် ကိုစိုးဝင်း တို့သည် မိမိတို့၏ ဇာတိရွာဖြစ်သော ရွာမရွာသို့သွားကြကာ ရွာမရွာရကျောင်း၏ ပဓာနနာယကဆရာတော် (ဦးဇင်းဖိုးခိုင်) (ခေါ်) ဦးခေမိန္ဒထံ ရောက်ရလေတော့သည်။

ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒထံမှ မအယ်နီသည် မိမိ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဤမြေနေရာကို ရွေးချယ်ခြင်းအကြောင်းမှ အစ ပြည့်စုံစွာ လျှောက်ထားလေသည်။

ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒ၏ ရှေးဦးဆုံးအဖြေပေးရမည့် ကိစ္စမှာ ဝိနည်းတော်နှင့်စေတီပုထိုး တည်ထားကိုးကွယ်ခြင်း ဆိုင်ရာ အစဉ်အလာများကို ရှေ့တန်းမှဝေဖန်စဉ်းစားသည်။ မိမိ၏ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်းမှာလည်း ကာယကံရှင် မအယ်နီက မရွေးချယ်၊ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ ဘိုးဘွားမိဘအပိုင် ခြံကို ပြန်လည်လေ့လာဆန်းစစ်သောအခါ လူမနေတော့သော ခြံ၊ အရောင်းအဝယ်မှ လွတ်သောခြံ၊ ပိုင်ရှင် အခိုင်အမာရှိသော ခြံ၊ ဤခြံ၏ အနောက်မှာ သုံးဆယ်ချောင်းသာရှိပြီး လူနေမရှိ။ ခြံ၏ အရှေ့မှာက လူသွားယာဉ်သွားလမ်းသာ ရှိသည်။ ခြံ တောင်ဘက်ကလည်း ချောင်းဆီသို့ အသွားလမ်းသာ ရှိပြီး ခြံ၏ မြောက်ဘက်မှာ အိမ်ခြေအနည်းငယ်သာရှိပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်း (မိမိ၏ကျောင်း) မြေနှင့် မကွာဝေးလွန်း၍ တစ်ဆက်တည်းလို

ဖြစ်၍ ဘုရားတည်က ဖြစ်နိုင်ကြောင်း စဉ်းစားထားလေသည်။ အထူးသဖြင့် ကာယကံရှင်၏ ဆန္ဒပြင်းပြစွာ သဒ္ဓါပေါက်နေချိန် နေရာဖြစ်၍ မ၊တည်သင့်ဟု ဆိုပါက ဤကောင်းမှုကုသိုလ်ထူး ကြီးကို ပိတ်ပင်တားဆီးရာ ရောက်တော့မည်ဟု တွက်မိလေ သည်။ ဤအတိုင်းလည်း အမိန့်ရှိပြီးကာမှ ကျောင်းသား တစ်ယောက်အား . . .

“ဟဲ့ ဟိုကလေး လာစမ်း . . . ဒကာ မောင်တင်အေး ဆီသွား . . . ငါ ခေါ်တယ်လို့ပြောပြီး ဒဏခေါ်လာခဲ့ . . .”

ဆရာတော်ဦးခေမိန္ဒပြောသော ဒကာမောင်တင်အေး ဆိုသူမှာ စာရေးသူ၏ဖခင် ဖြစ်ပါသည်။ နက္ခတ်လမ်းညွှန်ဆရာ ဦးလွန်းမောင် အမည်ခံ ဆရာကြီးဦးတင်အေး ဟု အများခေါ် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒသည် ဘုရားကိစ္စ၊ ကျောင်းကိစ္စများတွင် ကျွန်ုပ်၏အဖေနှင့် အရာရာညှိနှိုင်းပြီးမှ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသည်။

အဖေသည် ဆရာတော်ဦးခေမိန္ဒခေါ်ရာသို့ ရောက် လာပြီး ဒေါ်ဒေါ်စော၊ ဒေါ်လေးခင်၊ ဒေါ်အယ်နီနှင့်ဦးစိုးဝင်းတို့ အား ရင်းနှီးပြီးသားဖြစ်၏။ ဆရာတော်မှ အစီအစဉ် အကျဉ်း ကို ပြန်လည်ပြောပြ၏။

အဖေက ဆရာတော်ခွင့်ပြုပါက ဖြစ်နိုင်လောက်သော

ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း အဖြေပေးပါသည်။ ဤခြံကြီးသည် ကာယကံ
ရှင် မိသားစုများ ပြန်လည်မနေတော့ခြင်းနှင့် ကာယကံရှင်တို့
က ဤနေရာမှ ဤနေရာဟု သတ်မှတ်ပြီးပါက အလှူရှင်၏
သဒ္ဓါဆန္ဒနှင့် ရှေ့ကြောင်းနောက်ကြောင်းများနှင့် နောင်အရှည်
ကာလများကိုပါ ဝေဖန်ကြလျက် 'မြအောင်စေတီ' တည်ရန်
တစ်ပွဲတည်းပြီး ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြ၏။

ဤသို့ဆိုလျှင် မြေမျက်နှာသစ်ခြင်း၊ မြေသန့်ခြင်း၊ ခြံကာ
ခြင်း၊ ဘုရားမြေ သတ်မှတ်ခြင်း အဆင့်ဆင့်တို့ကို ဆက်လက်
ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသဖြင့် အသီးသီး နိုင်ရာတာဝန်ယူကြကာ
ဆောင်ရွက်ကြမည် ဖြစ်ကြောင်း စီစဉ်လိုက်ကြလေသည်။

အဓိကအားဖြင့် ဤခြံမြေအား ဘုရားအားလှူခြင်း
အစီအစဉ်ကို ဤမှာပင် ရေစက်ချ၊ အမျှဝေကာ ဘုရားမြေ
အဖြစ် လှူလိုက်ကြလေသည်။

ဘုရားမြေဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤခြံကြီးအား မြေနှင့်ဆိုင်ရာ
အား အဖေမှ တာဝန်ယူရလျက် ဤမြေပေါ်၌ လူပုဂ္ဂိုလ်များ
နေခဲ့ခြင်းကြောင့် ဤမြေခြံအား (က) မြေမျက်နှာသစ်ခြင်း၊
(ခ) မြေသန့်မင်္ဂလာပြုခြင်း၊ (ဂ) မြေသစ်မြေကောင်း အစားထိုး
ပြုပြင်ခြင်းတို့အား အဖေသည် အခါကောင်း၊ ရက်ကောင်းရွေး
ကာ စီစဉ်တော့၏။

ဒေါ်အယ်နီသည် အစီအစဉ်မြနန်းနွယ်၏ အစီအစဉ်
ဖြင့် အစစအရာရာမှာ ပြီးပြည့်စုံစွာ ဖြစ်ရခြင်းတို့အတွက်
ဝမ်းသာလျက်ရှိပြီး မကြာခဏ ဤခြံကြီးသို့ရောက်လာ ကြည့်ရှု
ဝမ်းသာလျက် ကြည့်နူးပီတိဖြစ်နေရလေသည်။

ဖော်ပြပါ မြအောင်စေတီတော်အား (၁၉၅၆) ခုနှစ်၊
ဇန်နဝါရီလ၊ (၂၇) ရက်၊ (၁၃၁၇) ခုနှစ်၊ ပြာသိုလပြည့်နေ့မှ
စတင်ဆောင်ရွက်ကြလေသည်။ အဆိုပါ ခုနှစ်သည် ဗိုလ်တထောင်
စေတီတော်မှာ ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အစီအစဉ်နှင့် ရုပ်ပွားတော်
လှူသော အချိန်မှာ ပြာသိုလဆန်း (၉) ရက်၊ (၂၁. ၁. ၁၉၅၆)၊
စနေနေ့ဖြစ်ရာ ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်မှအပြီး (၆) ရက်
အကြာ ရက်သတ္တတစ်ပတ်အတွင်းမှာပင် 'မြအောင်စေတီတော်'
အား စတင်တည်ကြောင်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

မြအောင်စေတီတော် တည်ထားနိုင်ရေးအတွက် ရွာခံ
အနေဖြင့် အဖေ ဦးတင်အေးရှိထားပြီးကာ ဒေါ်အယ်နီသည်
ရန်ကုန်မြို့မှ ပညာရှင်ဦးထွန်းဝင်းကိုပါ ခေါ်ကာ လာရောက်
အားဖြည့်ပေးထားလေသည်။ ဦးထွန်းဝင်းဆိုသည်မှာ ရှေ့တွင်
ဖော်ပြခဲ့သော ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်ရှိ ရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီး
အား ဘက်စုံပြုပြင်ရေးနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာများ စီခြယ်
ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပန်းပုပညာရှင် ဖြစ်လေသည်။

အောင်မြေစုစည်းခြင်း

မြအောင်စေတီတော် တည်မည့်အစီအစဉ် စတင်၍ လုပ်ဆောင်ချိန်တွင် ဒေါ်မြနန်းနွယ်သည် ဒေါ်အယ်နီအား အိပ်မက်ပေးလေသည်။ မန္တလေးတောင်၊ ဖိုးဝင်းတောင်၊ ရွှေဘိုတောင် စသည့်တောင်များအပြင် ဗုဒ္ဓဂယာအောင်မြေများ ပါဝင်စေပါသည်။

ပါရမီရှင် ဦးစိုးဝင်း တာဝန်

ထိုအောင်မြေများရရန်နှင့် ထိုအောင်မြေနှင့်ဆက်စပ်သော ဘုရားကျောင်းကန်များတွင် အလှူဒါနကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဒေါ်အယ်နီသည် တူတော်မောင် ဦးစိုးဝင်း၊ ထိုစဉ်က မောင်စိုးဝင်းအား တာဝန်ပေးအပ်လိုက်ခြင်းအပေါ် အစ်မတော် ဒေါ်မြနန်းနွယ်မှ အသိအမှတ်ပြုလိုက်လေသည်။

ဦးစိုးဝင်းသည် ဦးလေးဦးစောအေး+ဒေါ်ညွန့်ရီတို့၏

သားကြီးရတနာတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။ မောင်နှမနှစ်ယောက် ရှိရာ ညီမမှာ မသန္တာဟု မှတ်မိနေ၏။ ဦးစောအေးဆိုသည်မှာ ဤစာအုပ်၏ ရှေ့အစပိုင်းတွင် တင်ပြခဲ့သော ရွာမရွာသူ ဒေါ်ရွှေရိတ်၏ သမီး ဒေါ်တင်၏သားကြီး ဖြစ်၏။ ဒေါ်တင်ဆိုသည်မှာ အစဉ်ဖော်ပြခဲ့သော ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်းနွယ်) ၏မိခင် ဒေါ်စောနှင့်ညီအစ်မ အရင်းဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဒေါ်ဒေါ်တင်မှမွေးဖွားသော ဦးစောအေး၏ သားသည် ဦးစိုးဝင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဦးစောအေးသည် ဒေါ်အယ်နီ၏အမေ ဒေါ်ဒေါ်စောနှင့် ညီမအရင်းဖြစ်သော ဒေါ်ဒေါ်တင်က မွေးသဖြင့် ဦးစောအေးနှင့် ဒေါ်အယ်နီမှာ မောင်နှမတစ်ဝမ်းကွဲ ဖြစ်ကြပြီး ဦးစောအေး၏ သားကြီး ဖြစ်သည့် ဦးစိုးဝင်းသည် မောင်က မွေးသော ဒေါ်အယ်နီ၏ တူအရင်း ဖြစ်လေသည်။

ဦးစိုးဝင်းသည် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ပညာနှစ်မျိုးလုံး တတ်သည့် ခေတ်ပညာတတ်တစ်ဦးဖြစ်၏။ ထိုမြအောင်စေတီတော်တည်စဉ်က ဒေါ်အယ်နီက အသက် (၄၀) ဖြစ်ပြီး တူဖြစ်သော ဦးစိုးဝင်းက အသက် (၂၀) ဖြစ်ကြလေသည်။ ထိုမြအောင်စေတီတော်တည်သော (၁၉၅၆) ခုနှစ်ပြီး စေတီတော် ထီးတင်သည့် (၁၉၅၇) ခုနှစ်တွင် ဦးစိုးဝင်းသည် ရန်ကုန်သို့

ရောက်ခါ ဖိုက်စတား (ခေါ်) ကြယ်ငါးပွင့်သင်္ဘောကုမ္ပဏီတွင် အမှုထမ်းခဲ့ပြီး ရန်ကုန်၊ (၅၁) လမ်းတွင် အဒေါ်အငယ်ဆုံးဖြစ်သူ ဒေါ်လေးခင်နှင့် မိသားစု နေကာ ရန်ကုန် ဝိုက်ချုပ်ဈေးသစ်မှာ ရောင်းရေးဝယ်တာနှင့် ဈေးအုပ်ချုပ်ရေး ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာပါသည်။

ဦးစိုးဝင်းသည် စိတ်ထားအစဉ်သဖြင့် သိမ်မွေ့နူးညံ့သူ ဖြစ်လျက် အစဉ်သဖြင့် အရွယ်ရောက်ကတည်းက ဘာသာရေး ဝါသနာပါလာသော ပါရမီရှင်တစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။ သမထ၊ ဝိပဿနာတရားများကို ထိုအရွယ်မှစ၍ တစ်နိုင်တစ်မ နှလုံး သွင်း ဆင်ခြင်မှုများသူ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဦးစိုးဝင်းသည် တစ်ခြုံတည်းနေ သုံးဆယ်သူ ဒေါ်လှသန်းခိုင်နှင့် အိမ်ထောင်ပြုပြီး မမိုးမိုးခိုင်၊ မောင်စိုးခိုင်၊ မောင်မျိုးဝင်း ဟူသော သားသမီးရတနာ သုံးဦးထွန်းကားခဲ့ လေသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် တူဖြစ်သော မောင်စိုးဝင်းအား မောင်လေးအရင်းလို ချစ်သူဖြစ်လေသည်။ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအား အစဉ်လေးစားကြည်ညိုလျက် သုတပညာ လိုက်စားသူ ဖြစ်သဖြင့် မြန်မာပြည်အနှံ့ စေတီပုထိုးများသို့ ဒေါ်အယ်နီမှ စေလွှတ်ကာ မြအောင်စေတီတော်တွင် ဌာပနာ နိုင်ရန် အောင်မြေ စုဆောင်းရသူ ဖြစ်လာလေသည်။

ဦးစိုးဝင်းသည် သာသနာနှင့် ပတ်သက်လျှင် ပေးရာ တာဝန်ကို မပြုငြင်၊ မငြင်းသူဖြစ်ပြီး စိတ်ထားဖြူစင် နိုးဖြောင့်စွာ ဘည့်တည့်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ဤ အောင်မြေရှာပုံတော်သို့ သွားရာတွင် ဦးစိုးဝင်းနှင့် အတူ အစ်ကိုဝမ်းကွဲဖြစ်သူ ကိုအောင်ကြီးဆိုသူပါ ပါပါသေး သည်။ ဗုဒ္ဓဂယာအောင်မြေကိုတော့ ဒေါ်အယ်နီ ဂျပန်ခေတ် တစ်လျှောက် အိန္ဒိယတွင် နေစဉ်ကာလက အောင်မြေများ စုဆောင်းထားပြီးဖြစ်လျက် ဂင်္ဂါ၊ ယမုံနာ၊ အဝီရဝတီ၊ မဟီ၊ သရဖူ စသော မြစ်ကြီးငါးသွယ် အောင်ရေများပါ အသင့်ရှိပြီး ဖြစ်လေသည်။

ဦးစိုးဝင်းနှင့် ဦးအောင်ကြီးတို့ ညီအစ်ကိုသည် ရှေးဦးစွာ အညွန့်အတိုင်း မန္တလေးတောင်တော်တစ်ဝိုက် လှူစရာရှိသည် များကို အမည်မဖော်လိုသူတစ်ဦးအနေဖြင့် လှူပြီးအောင်မြေ များကိုပါ လွယ်ကူစွာရရှိလေသည်။

ထို့နောက် ဖိုးဝင်းတောင်နှင့် တောင်တော်တစ်ဝိုက် လှူစရာရှိ အညွန့်အတိုင်း ရှေးဦးစွာ လှူကြသည်။ သရဏဂုံ သီလဆောက်တည်ကာ အဓိဋ္ဌာန်တင်လျက် အောင်မြေ ရှာဖွေ ကြကာ ရသမျှကို သူ့ကဏ္ဍနှင့်သူ တစ်စုစီ မှတ်တမ်းကမ္ပည်းတင် စုဆောင်းထား၏။

အညွန့်အတိုင်း ဆက်လက်ရှာဖွေရာ ဦးစိုးဝင်းနှင့် ဦးအောင်ကြီးတို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်သည် နာရီအတော်ကြာ မျှ သွားကြလျက်မှ မျက်စိလည်ကာ သွားလေသွားလေ တောနက်လေလေဖြစ်လျက် ဘယ်ရောက်လို့ရောက်မှန်းမသိ ဖြစ်ကြရလေသည်။ စိတ်သောကမဖြစ် ဆက်လက်သွားလေ တောနက်လေတည်း။

မျက်စိလည် လမ်းမှား

မျက်စိလည်လမ်းမှားဟု ဆိုရသော်လည်း တောတောင် သဘောဝ၏ သာယာလှပခြင်းတစ်လျှောက် ဖိုးသူတော် မျက်စိ လည်လေ ဆန်ရလေ' ဖြစ်ကာ မျက်စိလည်သဖြင့် ရပ်နေ၍ မရ၊ လမ်းမှန်ကိုရှာရမည်။ ရှာရင်းပို၍ တောလည်လာသည်။

ဤတွင် မျက်စိလည်က နားလည်ရမည်ဟု သတိတရ သဘောပေါက်ကာ သရဏဂုံသီလကို မြဲအောင် ပိုမိုထိန်းရမည် ကို သိလာ၏။

သရဏဂုံနှင့်သီလ၊ သရဏဂုံက သုံးပါး၊ ငါးပါးက ငါးပါးသီလ၊ ပေါင်းက ဤရှစ်ပါးတို့သည် သာသနာ၏ အမြစ် ရှစ်ပါးဟု သိလာကာ အိတ်ထဲတွင် အသင့်ပါလာသော ဖယောင်းတိုင်၊ အမွှေးတိုင်တို့ကို ထွန်း၊ သီလသစ္စာ ထပ်မံခံယူ ပြီး တောစောင့်နတ်အပေါင်း၊ တောင်စောင့်နတ်အပေါင်း၊

ရုက္ခစိုးနတ်မကျန် အားလုံးကို မေတ္တာအကြိမ်ကြိမ် ပို့ပွား၊ မေတ္တာ သုတ်ကို ဆက်တိုက်ရွတ်ဆို ပူဇော်ကာ မေတ္တာဘာဝနာကို ပွား ကြသည်။

မိမိတို့ရောက်နေသော တောတောင်တစ်ခုမှာ စီးထွေ ထွေ ရေတံခွန်၊ ရေပြွန်နှင့်ရေပွက် ကျောက်စက်နှင့် စိမ့်စမ်း၊ မိုးနွေလမခမ်း၊ ခင်တန်းအကွေ့ကွေ့က ဝှိုက်မြောင်း၊ ဖိုးခေါင်ငှက် တို့က သာယာသံဖြင့် တွန်ကျူး၊ ကြော်ကြွေး၊ သည်းသည်းဆူ တောငှက်တို့အသံ၊ တောမျောက်တို့ အော်သံ၊ တယံမစဲ၊ သဘာဝအောင်ပွဲဟု ထင်ရလောက်လေသည်။

တအေးအေးရင့်ကျူကြသည့် ကျေးငှက်သံ၊ ကြိမ်၊ ကျူ ဝါးရုံ၊ ဆူးခြုံနွယ်ဝင်တို့ တစ်ပင်ကို တစ်ပင်ယှက်၊ အထက်မှာ ရှုပ်သည်ထင်ရလျက် အောက်ခြေမှာ ရှင်းလင်းကာ နတ်လာ၍ ခင်းပေးသော မြေသလင်း သဲမွေ့ယာ၊ နေ့မှာလည်း ထာဝရ သာယာ၊ ညမှာလည်း လရောင်၊ ကြယ်ရောင်တို့ဖြင့် အမြဲ ဖြာလင်းနေပါ၏။

ကြောင်လျှာနှင့်နဘဲ၊ လက်ခုပ်နှင့်အော်လဲ၊ ရှင်ကစွည်း၊ ရှင်ပါကူ၊ လဲလူစ မ၊ဖို၊ ကုတ္တို၊ ကုပ္ပည်း၊ မန်ကျည်းသနပ်၊ ဒဟတ်၊ သန်း၊ ထိန်၊ ဇီးဖြူ၊ ပျဉ်းတော်သိမ်၊ လွန်၊ လိမ်၊ ဖလံ၊ ဇီးဘောင်ဘွဲ့၊ ဇီးခံ၊ ကြက်မအုပ်၊ ကြက်မောက်၊ တောရွှောက်၊ ခပေါင်း

ထနောင်း၊ ထောက်ရှာ၊ ယင်းမာ၊ ယင်းတိုက် စသည့် အပင်များ အစီအစဉ်နှင့် စိုက်ထားသလို ပျော်ပိုက်မိပါ၏။

နံနက်စောလျက် နေကအထွက်၊ အရုဏ်တက်မှာ ရဟန်းအိုကြီးတစ်ပါးနှင့် ကပ္ပိယကြီးတစ်ဦးတို့ကို ဦးစိုးဝင်းနှင့် ဦးအောင်ကြီးတို့ လှမ်းတွေ့လိုက်ရပြီး ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်ကာ အားကိုးအားထားစိတ်များ ဖြစ်သွားရလေသည်။

ထိုရဟန်းကြီးနှင့် ကပ္ပိယကြီးထံသို့ အဓိလိုက်ကြကာ ရိုသေစွာ ရှိခိုး ကန်တော့ကြသည်။ မိမိတို့မှာပါလာသော အာဟာရမုန့်များနှင့် သောက်ရေတို့ကို ကပ်လှူပြီး အလင်း (ဖယောင်းတိုင်)၊ နံ့သာတိုင်များကိုပါ လှူဒါန်းကန်တော့ကြ၏။

“ဒကာလေးတို့က ဘယ်ကလာလို့ ဘယ်သွားကြမှာလဲ”

“အရှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့ ဖိုးဝင်းတောင် လာကြ တာပါ ဘုရား . . . စေတီဌာပနာဖို့ အောင်မြေများ လာရောက် စုဆောင်းရာမှ အပြန်ခရီးမှာ ခရီးလွန်လမ်းမှားပြီး မျက်စိလည်နေ တာပါ . . . မေတ္တာရှေ့ထားပြီး ခရီးလမ်းညွှန်ပြတော်မူပါ ဘုရား”

“အေး . . . အေး . . . ဖြစ်တတ်တာပါပဲ . . . လမ်းမှားပေ မယ့် အမှားကောင်းပါ . . . နေပါဦး . . . ခုနက ဒကာလေး လျှောက်တဲ့ အထဲမှာ စေတီဌာပနာဖို့ အောင်မြေဆိုတာပါတယ် . . . အတော် ရပြီးပြီလား”

“မှန်လှပါ ဘုရား . . . ပြည့်စုံတယ်တော့ မရှိပါဘူး . . . ဘုရား . . . ရတနံသရွေ့တော့ ရပါပြီ . . . ”

ဦးစိုးဝင်းနှင့် ရဟန်းအိုကြီးတို့၏ လျှောက်ထားချက်၊ ဖြေကြားချက်များအပြီး ဦးစိုးဝင်းမှ မိမိသွားလာခဲ့သည့် ခရီးစဉ်နှင့် ရရှိသမျှတို့ကို အသေးစိတ်လျှောက်ထားလေသည်။ ထိုအခါ ရဟန်းကြီးမှ . . .

“အေးလေကွယ် . . . မင်းတို့ အခု တည်ကြမယ့် စေတီက ထူးတာကို အစီအမံတွေကလည်း ကောင်းသကိုး . . . ငါလည်း ကုသိုလ်ဖြစ် ကြိုတုန်း ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များနဲ့ ရဟန္တာဓာတ်တော်များအပြင် ထူးဆန်းတဲ့ အောင်မြေများ ဖြည့်လို့ ပြည့်အောင်လှူလိုက်ပါမယ် . . . ”

“ကျေးဇူးကြီးလှပါတယ် ဘုရား . . . ”

ရဟန်းအိုကြီးသည် ပြောပြောဆိုဆို မိမိလှူလိုသော ပစ္စည်းများ၊ ဓာတ်တော်များ၊ အောင်မြေများကို လွယ်အိတ်မှ ထုတ်ပြီး တစ်ခုချင်းရှင်းပြကာ ဦးစိုးဝင်းလက်သို့ အပ်နှံလိုက်လေသည်။ ဦးစိုးဝင်း၏ စိတ်အစဉ်မှာ ဤသို့ မမျှော်လင့်ပဲ ရရှိခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်အရှင်ကောင်းများနှင့် သမ္မာဒေဝနတ်များမှ မိမိတို့၏ စေတနာ၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သစ္စာနှင့် မေတ္တာမှန်တို့ကြောင့် သနားသဖြင့် ချီးမြှင့်ပေးတော့သည်ဟု တွက်ပြီး အားရဝမ်းသာ

ဖြစ်နေလေသည်။

“ကိုင်း . . . ကိစ္စပြီးပြီ . . . ဒကာလေးတို့လည်း ဒကာတို့ လာရာလမ်းဆီ သွားကြပေရော . . . ကပ္ပိယကြီး . . . လိုက်ပို့လိုက်ပါကွယ် . . . ဖြတ်လမ်းကသာ ပို့လိုက် . . . ”

“မှန်လှပါ ဘုရား . . . ”

ဦးစိုးဝင်းတို့ နှစ်ယောက်သားသည် ရဟန်းအိုကြီးအား ခြေတော်ဦးခိုက် ကန်တော့ကြကာ ကပ္ပိယကြီး ဦးဆောင်ရာသို့ လိုက်သွားကြလေသည်။

တချို့ တောင်ပေါ်အတက်လမ်းများ၊ အကွေ့အဝိုက်လမ်းများ၊ စမ်းချောင်းများကို ကျော်ဖြတ်ကြရ၏။ အချို့တောင်တက်လမ်းတို့သည် မတ်စောက်၏။ သစ်ပင်ငယ်များကို ဆွဲကာ အားပြုတက်ရသည်။

အချို့ မြက်ပင်ရှည်များမှာ လှမ်းဆွဲရာမှ ကျွတ်ပါလာပြီး အချို့အဖျားများ ပြတ်ပါလာသဖြင့် သတိထားတက်ရ၏။ ကပ္ပိယကြီးမှာ အသက်ကြီးသော်လည်း ဘာတစ်ခုမျှမကိုင်ပဲ မြေပြင်မှာ သွားနေသလို ပေါ့ပါးလွယ်ကူစွာ ရှေ့ဆောင် သွားနေလေသည်။

“ဟာ . . . ဒီမှာကြည့်စမ်း . . . ငါ့လက်မှာ မဲတူးနေတာပဲ . . . ပြတ်ပါလာတဲ့ မြက်ပင်တွေက အိုးမည်း၊ မီးသွေးခဲလို အမည်းတွေ . . . တချို့ ကြောင်ပန်းပင်အကိုင်းများကို

ဆွဲတက်ရာမှာလည်း ဤကြောင်ပန်းပင်များသည် နက်မှောင်လျက် အကိုင်းများ၊ အရွက်များမှ မီးသွေးခဲပမာ မည်းနက်သော အရောင်များဖြင့် ဖြစ်ကြ၏။ ဦးစိုးဝင်းနှင့်ဦးအောင်ကြီးတို့သည် ဤဒေသမှ မြက်အနက်များ၊ ကြောင်ပန်းအနက် စသည့် ထူးဆန်းလျက် မမြင်ဖူးသည့် အပင်များကို တအံ့တဩ ပြောဆိုနေကြစဉ် ကပ္ပိယကြီးက . . .

“ဒီ မြက်အနက်ကို မြက်မီးသွေးလို့ ခေါ်တယ် . . .

ဒါက ဆေးကြောင်ပန်းနက်လို့ ခေါ်တယ် . . . ဟိုအပင်တွေက နဂါးသေပင်၊ နဂါးမိုင်းပင်၊ နဂါးမောက်ပင်၊ ဥပျိုင်းမီးသွေးပင်၊ ဒါက ကျောက်ဆပ်ပြာပင် စသည့် အပင်များကို မြင်သမျှအား ရှင်းပြလေ၏။

ကပ္ပိယကြီးသည် ခဏမျှရပ်ပြီး ရှင်းပြကာ ပြီးသည်နှင့် ခရီးသို့ ရှေးရှုထွက်ခွာ သွားပြန်လေသည်။ ဤအပင်မျိုးများကို နောက်တစ်ကြိမ်တွေ့အံ့မထင်ဟု ဦးစိုးဝင်း အတွေးဝင်မိလေ၏။

မန္တလေးတောင်၊ မတ္တရာဘက်နှင့် မယ်ဥတောင် စသည့် တွေ့ရသည့် ဆေးပင်များကလည်း ဤသို့ အမည်း၊ အနက်ရောင် မဟုတ်ပဲ အနီမိုး၊ အပြာမိုးများဖြစ်၍ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆေးဖက်ဝင်၊ သိုက်ဝင်၊ နတ်ဝင်ပစ္စည်းကောင်းများ ဟု သိခဲ့ရသည်။

ဦးစိုးဝင်း၊ ဦးအောင်ကြီး
မြအောင်စေတီ တည်နေ့စဉ် ပြန်ရောက်

အကျိုးတော်ဆောင် ဦးစိုးဝင်းနှင့် ဦးအောင်ကြီးတို့သည် မိမိတို့ ရန်ကုန်ပြန်ရောက်ပြီး အဒေါ်ဖြစ်သူ ဒေါ်အယ်နီနှင့်တွေ့ဆုံပြီး သုံးဆယ်မြို့၊ မြအောင်စေတီတည်ရာ ရွာမရွာသို့ ရောက်ကြလေသည်။ ဦးစိုးဝင်းအနေဖြင့် အဒေါ် ဒေါ်အယ်နီမှာကြားသော ဒါနပါရမီကိစ္စအဝဝနှင့် မြအောင်စေတီမှာ လိုအပ်သည့် ‘အောင်မြေ’ များအပြင် ဓာတ်တော်၊ ဗွေတော်များကို ပြည့်စုံစွာရရှိလေသည်။ မိမိ၏ အတွေ့အကြုံရှင်းလင်းပွဲကို ပါ ဆွေမျိုးမိဘများအား တိကျစွာရှင်းပြနိုင်သဖြင့် မိဘများ၊ လူကြီးများက အားရကျေနပ်မှုရှိကာ ဝမ်းသာကြည်နူးမှုရှိကြလေသည်။

ထိုစဉ်ကာလ (၁၉၅၆) ခုနှစ်က တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ ခရီးသွားလာမှု နည်းကြသေးသည်။ ဦးစိုးဝင်းသည် အသက်

(၂၀) မျှသာ ရှိသော်လည်း မရောက်ဖူးသေးသော မြို့ရွာ နယ်ပယ်များ၊ တောတောင်များပါမကျန် ပြည့်စုံစွာ အမှန် အတိုင်း အရောက်သွားနိုင်သူ ဖြစ်ရလေသည်။

ထို့ပြင် တောတောင်ကြီးများတွင် မျက်စိလည်လမ်းမှား ကြပုံ၊ ရတနာမြတ်ကြီးသုံးပါးကို တည်ဆောက် အမြဲအောက်မေ့ ကာ ငါးပါးသီလနှင့်မေတ္တာတရားတို့ကို သစ္စာတိုင်တည်၍ ရဟန်းထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့ကို တွေ့ရပုံမှအစ လိုက်ပို့ပုံအကြောင်း၊ လမ်းခရီးတွင် မြက်မီးသွေးဟုခေါ်သော မီးသွေးတမျှ မည်းနက် သည့်အပြင် ခြေလက်တို့ကိုပါ မြက်ရေထိမိပါက မီးသွေးအရည် များ အပေခံရဘိသို့ဖြစ်ကာ ထိုအမည်းရည်များ ပျက်အောင် ဆိုပါက စမ်းချောင်းရေတို့ဖြင့် အတော်ကြာ ဆေးကြောမှ ပြီးနိုင်ပုံများ၊ သိုက်ဝင်၊ ဆေးဝင်၊ ကြောင်ပန်းနက်ပင်စသည့် အပင်များ အကြောင်းစုံကို ကိုယ်တွေ့သူတများကို ပြန်ပြောပြ ကြလေသည်။

ဦးစိုးဝင်းသည် ထိုစဉ်က အသက် (၂၀) သာရှိသေး သကဲ့သို့ ဦးအောင်ကြီးမှာလည်း ဒေါ်အယ်နီ၏ တူတော်စပ်သူ ဦးစိုးဝင်းထက် အသက်ကြီးသူဖြစ်လျက် ဦးစိုးဝင်းသည် မိမိ၏ အဒေါ် ဒေါ်အယ်နီနှင့် အသက်တူဖြစ်သော ကျွန်တော်အဖေ ဦးတင်အေးကိုလည်း ဦးလေးရင်းတစ်ယောက်ပမာ ဦးလေး

အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး ဖြနန်းဖွယ် ၁၃၇ ကိုတင်အေးဟု ထာဝရခေါ်လာခဲ့လေသည်။ အဖေကလည်း တူအရင်းပမာ မောင်စိုးဝင်း ဟူ၍ ထာဝရ မောင်တပ်၍ အမြဲ ခေါ်လေ့ရှိ၏။ ကျွန်တော်၏ ဖခင်သည် မိမိ၏ ညီများ၊ တူများ၊ တူမများနှင့် ကျွန်တော် အပါအဝင် အငယ်များအား ‘မောင်’ တပ်၍ခေါ်၏။ မိန်းကလေးများအား ‘မ’တပ်၍သာ ခေါ်လေ၏။

‘ဟေ့ကောင်’ ဆိုသော အသုံးလုံးဝမသုံး။ စိုးဝင်း၊ မြတ်သူ၊ ရဲမြင့် ဆိုသော အသုံး ဘယ်သောအခါမှ မခေါ်ခဲ့။ ရှိုင်းသောအခေါ်ဟု ဆိုပါ၏။ မိန်းကလေး၊ ယောက်ျားလေး များနှင့် တပည့်သားသမီး မှန်သမျှအား ‘မောင်’ ‘မ’ ရှေ့မှထား ကာသာ ခေါ်လေသည်။

အဖေသည် ဗေဒင်နက္ခတ်လမ်းညွှန် ဆရာမျှသာမက အစိုးရမူလတန်းကျောင်း၊ လက်ထောက်ဆရာအဖြစ်နှင့် နောက် ပိုင်း ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးအထိ လုပ်ဆောင်ခဲ့ရာ မူလတန်း ကျောင်းသားကလေးများကိုပင် မောင်၊ မ၊ ကို၊ ဟူသော ရှေ့ခံ အသုံးနှင့်သာ ခေါ်၏။

‘ဟေ့ကောင်’ ဟူသော အခေါ်နှင့် မောင်၊ မတို့ မပါ သော အမည်ခေါ်များကို လုံးဝမကြိုက်။ ရိုင်းသည့်အပြင် ပညတ်သွားရာ ဓာတ်သက်ပါ ဆိုသော ရှေးအစဉ်အလာ လက်ခံထိုက်သော သဘောတရားအညွှန်းအရ ‘အကောင်’

ဆိုသည် တိရစ္ဆာန်အရိုင်းများကိုသာ ခေါ်သည်ဖြစ်၍ လူသား
ချင်းခေါ်က တိရစ္ဆာန်ကဲ့သို့ မိမိထက် (ဝါ) လူထက် နိမ့်၍၊
နိမ့်၍ ခေါ်ရာရောက်ကြောင်း သိရ၏။

“မောင်စိုးဝင်းရယ် . . . အတွေ့အကြုံတွေ့ကြားရတာ
ဝမ်းသာဖွယ်ကြီးပါပဲ ဂုဏ်ယူချီးကျူးမိပါတယ် . . . ဒေါ်အယ်နီ
မှာသမ္မု ပစ္စည်း၊ ညွှန်းသမ္မုနေရာတို့အပြင် မျက်စိလည်လမ်းမှား
ရတာကိုက အမှားကောင်းကို ဖြစ်သွားတာပေါ့ . . . ရဟန်းထူး
ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့နဲ့ တွေ့ရတယ် . . . နိုင်သမ္မု လှူခွင့်နဲ့ကြုံခဲ့တယ်
. . . ပုဂ္ဂိုလ်ထူးရဲ့ လမ်းညွှန်ဦးဆောင်မှုနဲ့ သိုက်ဝင်၊ ဓာတ်ဝင်၊
ဆေးဖက်ဝင်ပြီး အပြင်လောကမှာ ကျမ်းဟောင်း၊ စာဟောင်း
တွေမှာသာ မြက်မီးသွေး၊ ကြောင်ပန်းနက် ဆိုတဲ့ အပင်တွေကို
ဖတ်မှတ်ဖူးခဲ့တယ်။ နဂါးသေ၊ နဂါးမွှိုင်း၊ နဂါးမောက်၊ နဂါးနိုင်
စတဲ့အပင်ထူးတွေနဲ့ ဒီကလောက် မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့ရ တယ်
. . . လိုက်ပို့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က တစ်လမ်းလုံး စကားတစ်ခွန်းကမှ
မပြောပဲ ဒီအပင်တွေဆီရောက်မှ တစ်ပင်ချင်းကို ဒီလိုပြပါရက်နဲ့
တစ်ပင်မှ ယူမလာဖြစ်ခဲ့ဘူး . . . ”

“မျက်စိလည် လမ်းမှားရတာရယ် . . . ဒီကပ္ပိယကြီးက
အပင်ပန်းခံပြီး လိုက်ပို့ရတာတွေပါ . . . ဘယ်လောက်ခရီး
ဝေးထပ်လျှောက်ပြီးမှ ရောက်မယ်ဆိုတာရယ် . . . တချို့နေရာ

တွေက တောင်တက်၊ တောင်ဆင်းတွေရယ်ကြောင့် ဘာမှကို
သတိ မရနိုင်တော့ဘူး ဦးလေး . . . ကိုယ်လိုချင်တဲ့နေရာရောက်
ကြပြီး ဒီကပ္ပိယကြီး တောတောင်ထဲကို လာလမ်းအတိုင်း
ပြန်သွားရရင်တော့ ညနေပိုင်းမှ ညတွင်းခရီးကြီး ဒီကပ္ပိယကြီး
ပြန်မှ ပြန်နိုင်ပါ့မလားလို့ သနားမိရာမှသာ တွေးရင်းနဲ့ အဲဒီ
ဆေးပင်တွေ အကြောင်းပြန်ပြီး သတိရမိတာ . . . ”

အဖေ ဦးတင်အေးနှင့် ဦးစိုးဝင်းတို့ ပြောဆိုကြပြီး
စကားစရပ်သွားပြီးမှ အဖေထံမှ . . .

“အေးလေ . . . ဒါမျိုးက ဖြစ်တတ်၊ ကြုံတတ်ကြတာ
များပါတယ် . . . ရလှလည်း အညွှန်းအတိုင်း စမ်းသပ် သုံးကြည့်
ရုံမှအပ နောက်ထပ်သွားရှာလည်း တွေ့ချင်မှတွေ့ရတာမျိုးပါ
. . . အေးလေ . . . လောကမှာ ရတနာမြတ်ကြီးသုံးပါးကိုသာ
အမြဲ ဦးထိပ်မှာထား၊ နှလုံးသားမှာ မြစေ . . . ပြီးတော့ . . .
ငါးပါးသီလ နေ့ညခံယူပြီး ယုံကြည်အားကိုးခြင်းက အထွဋ်မြတ်
ဆုံး အကျိုးအမြတ်အကြီးမားဆုံးပါပဲ . . . ကျန်တာတွေက
တော့ လောကအလိုကျ လမ်းခရီးဘူတာတွေမှာ ရထားတဲ့ပေါ်
တက်ရောင်းကြတဲ့ ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဈေးသယ်တွေလိုမျိုး
ကြုံကြ၊ ဆုံကြရတာပါ . . . ”

ဦးစိုးဝင်းနှင့် ဦးအောင်ကြီးတို့ ရလှာသော ‘အောင်မြေ’

အမျိုးမျိုး၊ ဓာတ်တော်၊ မွေတော်များ စသည့် အမွန်အမြတ် ရတနာများကို ရွာမရွာခွဲရ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒထံ လျှောက်ထားပြီး ဆရာတော် ညွှန်ကြားရာ သူ့နေရာနှင့်သူ အစီအစဉ်အတိုင်း ထားရှိခဲ့ကြသည်။

‘မြအောင်စေတီတော်’ တည်ဆောက်ရေးမှာ အခြေခံ လုပ်ငန်းအဝဝပြီးသဖြင့် မြေပြင်ပေါ်သို့ပင် အုတ်ဖိနပ်စီအဆင့် သို့ ရောက်နေလေပြီ။ ဒေါ်အယ်နီသည် ရွာသို့ အရောက်စိပ် လာ၏။ ဒေါ်အယ်နီတို့ ရွာမရွာသို့ ရောက် လာပြီဆိုပါက ရွာမ ရွာသူ ရွာသားများ ဝိုင်းအုံလာတတ်လေသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် ရွာမရွာသို့ ဤသို့လာတိုင်း ကြီး လတ်၊ ငယ် အရွယ်အတိုင်း ကျား၊ မ ဝတ်နိုင်ရန် အဝတ်အစား များ ပေးလှူခြင်း၊ စားသုံးဖွယ် လှူဒါန်းစရာ ဝေငှပေးနိုင်ရန် သကြားလုံး၊ ချောကလက်မှုအစ ပါလာတတ်လေသည်။

ယခုကဲ့သို့ မိမိ၏ထူးခြားမွန်မြတ်သော ‘မြအောင်စေတီ’ တည်ထားရေးကိစ္စမျိုးမှာ လုပ်အားပေးများ၊ တည်ဆောက် ရေးပညာရှင်များမှ မကျန် ပစ္စည်းစုံ၊ ဝေငှပေးနိုင်စွမ်း၊ လှူဒါန်း နိုင်စွမ်း ရှိလေသည်။ ယခုတစ်ခေါက်မှာတော့ အောင်မြေနှင့် မာတ်တော်များ ပင့်ဆောင်လာပွဲဖြစ်သဖြင့် အထူးရွှင်လန်း ကြည်လင်နေလေသည်။

ဤရွာမရွာကြီး၏ သက်တမ်းကာလတစ်လျှောက်တွင် ရွာတွင်းတည်စေတီ၊ မိဘ၊ ဘိုးဘွားတို့၏ ဇာတိမြေမြေမှာ အမှတ် တရ ထူးခြားသောစေတီတစ်ဆူတည်နိုင်ရေးနှင့် ဘုရားဒါယိကာမ ‘မြနန်းနွယ်’ ကောင်းမှုစေတီတော်အနေဖြင့် ဤသာသနာတော် နှင့်အတူ ဤစေတီတော်ကြီး တည်နေသမျှ ဒေါ်မြနန်းနွယ်ကို ဘယ်သူမှ မမေ့နိုင်ကြသကဲ့သို့ ဒေါ်အယ်နီကိုလည်း မေ့နိုင်ကြ မည် မဟုတ်။

သို့သော် ယခုကဲ့သို့ နှစ် (၅၀) ကျော်ကာလအရောက် မှာပင် ရှေးမိဘ၊ ဘိုးဘွားအဆက်ဆက်တို့သည်လည်း သင်္ခါရ တရားအရ အနိစ္စ၏ လက်တွင်းတစ်ဆုပ်စာမှာ ပါသွားကြလေ ရာ နှောင်းလူငယ်များ၊ လူလတ်တန်းများပင် ရေရာစွာမသိ နိုင်ကြ။

မိမိပင် ထိုစေတီတည်စဉ်က အသက် (၁၁) နှစ်သား၊ ကလေးဘဝ အုတ်တစ်ခဲနိုင်၊ သဲတစ်ပြည်နိုင် စသည့် လုပ်အား ပေးခဲ့တာသာ သိခွင့်ရပြီး တကယ့်အရေးကြီး အကြောင်းအရာ တို့အား သက်ကြီးစကား၊ သက်ငယ်ကြားနှင့် အဖေမှတ်တမ်းများ မှအပ ယခုမှ အပြူးအပြဲ အလူးအလဲအားဖြင့် အနီးစပ်ဆုံး အစ်ကိုတော်များထံ အထူးသဖြင့် ဦးစိုးဝင်းထံ လေ့လာမေးမြန်း ပြီးမှ တင်ပြနိုင်ပါသည်။

မြအောင်စေတီတည်ရာတွင် ဒေါ်အယ်နီမှ မိမိ၏ ဘုရားကိစ္စများမှာ ပါဝင်နေကျဖြစ်သော ပန်းပုဆရာ ဦးထွန်းဝင်း အပြင် ဆရာရှင်ဆိုသူပါ ပါလာတတ်လေသည်။ မိမိ၏ အဖေ နှင့် ဆုံတွေ့ ဆွေးနွေးခန်းတို့သည် မှတ်သားစရာချည်း ဖြစ်ကြ လေသည်။

အခါပေးနည်း၊ ရက်ကောင်းရွေးနည်းစဉ်လာများ ရာသီ နက္ခတ်နှင့် အင်္ဂါရတ်အကြောင်း၊ ဓာတ်ဆေးပညာများ အကြောင်းတို့သည် များသောအားဖြင့် အဖေထံမှ ရယူမှတ်သား ကြ၏။ အဖေမှ ပန်းပုပညာနှင့်စပ်သမျှကို ကာယကံရှင်များအား မေးမြန်းပြီး နှုတ်တိုက်မေး၍ ရယူမှတ်တမ်းထားလေသည်။ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော် ထုလုပ်ပုံအကြောင်းတည်း။

ဒေါ်အယ်နီသည် အဖေထံသို့ အမေးများထဲတွင် အဖေ၏ ဖြေကြားချက်အချို့ကို အလုံးစုံမဟုတ်သော်ငြား မှတ်ချက်အနေဖြင့် တွေ့ရသည်။

“ဘုရားအစ်မ . . . ဘုရားဒကာတို့အား ရုပ်ပွားတော် မြတ်ကြီး အလှူရှင်ဟု ခေါ်အပ်ကြောင်း၊ စေတီတော်ကြီး အလှူ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ ဟုသာ ခေါ်သင့်ကြောင်း၊ ဘုရားအစ်မ ဆိုသဖြင့် ဘုရားရှင်၏ အစ်မတော်ဟု ဆိုရာရောက်ကြောင်း၊ ဘုရားအစ်မဟု ဆိုပါချေက ဘုရားရှင်၏ ညွှန်ကြားသြဝါဒဖြူ

ရာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဟူသော မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာထိ အကျင့်သီလ၊ စရဏတရားတွေ ရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဘုရား ဒါယကာ၊ ဘုရားဒါယိကာမ ဆိုလျှင်လည်း မြတ်စွာဘုရားနှင့် အနီးကပ်ဆက်စပ်သူများဖြစ်ကြောင်းဖြင့် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ မဂ်ဖိုလ်ပညာများ အရအမီ ကိုယ်ကျင့်ရှိရမည့်အကြောင်း သမထ၊ ဝိပဿနာ တရားထူးတို့ဖြင့်ကို ကိုယ်နှင့်မကွာ စိတ်နှင့် မခြားသလောက် နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ရန်များ၊ ဘာသာရေး အခြေခံများကို အခြေခံကျကျ လေ့လာသိမိအောင် ကြိုးစားရန် လိုကြောင်းနှင့် အခြေခံဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို စကားဆက်အရ ရှင်းပြလေသည်။

‘ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး’ အကြောင်းတွင် အောင်မြင်လိုခြင်း ရှိသူတို့၏ အခြေခံ တရားလေးပါးကို တွေ့ရသည်။

ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး

- ၁။ ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒ် = ဆန္ဒထူး အခြေခံ။
 - ၂။ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ် = ထူးသော ဝီရိယအခြေခံ။
 - ၃။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ် = မြင့်မြတ်ထူးခြား စိတ်အခြေခံ။
 - ၄။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ် = မြင့်မြတ်သောပညာအခြေခံ။
- ဤမည်သော ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တိ၊ ပညာ စသော အခြေခံထူးလေးပါးရှိကြမှ အခြေခံပြည်စုံမှ အောင်မြင်ကြောင်း

အခြေခံနှင့်ပြည့်စုံနိုင်မည်ကို ဆိုထားပါသည်။

ထိုခေတ်ပြောဆိုမှုများကြသော သိဒ္ဓိ (သိဒ္ဓိဆယ်ပါး) မှာ ဤအခြေခံကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် နှလုံးသွင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်နိုင်စွမ်းရှိကြမှ အမှတ်ပြည့်ရကြမှသာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ သိဒ္ဓိကိုတောင်းယူ လက်ဖြန့်ခံရဖြင့် မရနိုင်ပုံအကြောင်း သိဒ္ဓိထူးနှင့် ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမထ၊ ဝိပဿနာ တရားထူးများကို ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ပတ္တမြားလုံးကြီး လက်ဝါးပေါ် တင်သကဲ့သို့ သိမြင်နိုင်ကြပါက တရားထူးကျင့်နိုင်သူအား ထို တရားထူးမှ အသိအမြင် ထူးမြောက်စေကာ သိစွမ်းနိုင်သည့် ဉာဏ်ထူးကိုပင် သိဒ္ဓိထူးဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပုံအား ရှေးပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကြောင်းများအား ကိုးကားပြောဆိုလေသည်။ ဤသည်မှာ လည်း ဒေါ်အယ်နီ၏ အမေးမှအဖြေဟု သိရပါသည်။ ဤသည်ကို မကျဉ်းမကျယ်အားဖြင့် . . .

၁။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ် . . . ဟူသည်ကို ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒလွန်ကဲသော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း၊ အားထုတ်ပြုပြင်မှု၊ ပဓာန သင်္ခါရနှင့်လည်းကောင်း၊ ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏ အခြေခံ ကုဒ္ဓိပါဒ်တရားကို ပွားများခြင်း။

၂။ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ် . . . ရဟန်းသည် ဝီရိယလွန်ကဲသော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း၊ အားထုတ်ပြုပြင်မှု ပဓာန သင်္ခါရနှင့် လည်း

ကောင်း ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏ အခြေခံကုဒ္ဓိပါဒ်တရားများကို ပွားများခြင်း။

၃။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ် . . . ရဟန်းသည် လွန်ကဲသော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း၊ အားထုတ်ပြုပြင်မှု ပဓာန သင်္ခါရနှင့်လည်းကောင်း ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏ အခြေခံကုဒ္ဓိပါဒ်တရားကို ပွားများခြင်း။

၄။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ် (ဝိမံသ-ပညာ) . . . ရဟန်းသည် ပညာဉာဏ်လွန်ကဲသော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း၊ အားထုတ်ပြုပြင်မှု ပဓာန သင်္ခါရနှင့်လည်းကောင်း ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏ အခြေခံ ကုဒ္ဓိပါဒ်တရားကို ပွားများ၏။ (ကျမ်းကိုး၊ မဟာဝဂ္ဂါဒိနီတိကျမ်း၊ ဇဝနသဘသုတ်)

ဤသည်တို့အပြင် လူခပ်များများတို့သည် အိမ်ထောင်သားမွေးဘဝဖြင့် နေကြရ၏။ အကုသိုလ်နှင့်လည်း အနည်း၊ အများ ဆိုသလို မကင်းနိုင်ကြ။ ရောထွေးယှက်တင် ဖြစ်ကြရသည်။ ထိုသူတို့သည် တရားထူး၊ တရားမြတ်တို့ကို ကျင့်တိုင်း ရနိုင်ပါ့မလား ဟူသော စိတ်ဝင်စားဖွယ် အမေးအား . . .

ဩကာသာဓိဝမ (အခွင့်အရေး) သုံးပါးအားဖြင့် သိသာစေလေသည်။

၁။ ဤလောက၌ အချို့သောသူတို့သည် ကာမဂုဏ်တို့နှင့် ရောယှက်သည်ဖြစ်၍ အကုသိုလ်တရားတို့နှင့်ပါ ရောယှက်သည်ဖြစ်၍သာ နေ၏။ ထိုသူသည် အခါတစ်ပါးပါး၌ မြတ်သော တရားထူး၊ တရားမြတ်တို့ကို နာကြားရ၏။ နည်းလမ်းမှန်ကို နည်းလမ်းမှန်အတိုင်း နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ နှလုံးသွင်းနိုင်၏။

လောကုတ္တရာတရားနှင့်လျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏။ ထိုသူအား ပထမဈာန်ချမ်းသာသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာသောကြောင့် အလွန်ဝမ်းမြောက်၏ ဟူ၍ တစ်ပါး။

၂။ ဤလောက၌ အချို့သောသူအား ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ထွက်သက်၊ ဝင်သက်၊ ကာယသင်္ခါရ တို့သည် မငြိမ်ကြကုန်။ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှု ဝစီသင်္ခါရ တို့သည် မငြိမ်းကုန်။

ထိုသူသည် အချိန်အခါ တစ်ပါးပါးတို့၌ မြတ်သော တရားတော်ကိုနာကြားရ၏။ တရားအတိုင်းတိုင်းသာ နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ နှလုံးသွင်း၏။ ထို့ပြင် လောကုတ္တရာတရားနှင့် လျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်နိုင်၏။

ထိုသူအား ဆိုခဲ့သော ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့် စတုတ္ထဈာန် ချမ်းသာသည်ဖြစ်၍

ချမ်းသာသောကြောင့် အလွန်ဝမ်းမြောက်၏ဟူ၍ ဤသည်က တစ်ပါး။

၃။ ဤလောက၌ အချို့သောသူတို့သည် ဤကားကုသိုလ်တည်း ဟူ၍ ကုသိုလ်ကိုကုသိုလ်မှန်းမသိ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိ၊ ထို့တူ ဤသည်ကား အကုသိုလ်တည်း ဟု ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိ။ ဤသို့ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်အား ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ခွဲခြား၊ ပိုင်းထားကာ မသိနိုင်ခြင်းသည် အပြစ်ရှိ၏။

ဤသည်ကား အပြစ်မရှိ။ ဤသည်ကား မှီဝဲအပ်၏။ ဤသည်ကား မမှီဝဲအပ်။ ဤသည်ကား ယုတ်၏။ ဤသည်ကား မြတ်၏။ ဤသည်ကား မည်းသောအားဖြင့် အမည်း၊ ဤသည်ကား ဖြူသောအားဖြင့် အဖြူ ဟူ၍ ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်းမသိ။

ထိုသူသည် အခါတစ်ပါး၌ မြတ်သောတရားကို နာကြားရလေ၏။ ကြားနာရသည့် အမှန်အတိုင်း နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ နှလုံးသွင်းနိုင်၏။ ထိုအခါသော် ဤကား ကုသိုလ်တည်း ဟု စသည်ဖြင့် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိလေ၏။

ဤသို့ သိမြင်သော ထိုသူအား 'မသိမှု၊ အဝိဇ္ဇာ ပျောက်၏။ သိမှု၊ ဝိဇ္ဇာ ပေါ်၏။ ထိုသူအား အဝိဇ္ဇာပျောက်၍ ဝိဇ္ဇာဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကြောင့် (မဂ်ဖိုလ်) ချမ်းသာသည် ဖြစ်၏။ ထို

ကြောင့် အလွန်ဝမ်းမြောက်ရလေသည် ဟူ၍ ဤသည်က တစ်ပါး။

ဤအခွင့်အရေးကြီး သုံးပါးမှာ တစ်ပါးပါးနှင့် ကြိုက ချမ်းသာခြင်း အစတို့မှသည် မြင့်မြတ်သော သမထ၊ ဝိပဿနာ တရားထူး၊ တရားမြတ်တို့အထိ တက်လှမ်းနိုင်ခွင့် ရရှိနိုင်လေ သည်။

ဤသည်တို့မှပင် ကြီးမြတ်သော သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါး စသည့် တရားထူးများကို နှလုံးသွင်းမှန်၊ အကျင့်မှန် ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊ ပညာ အဆင့်များဖြင့် ပါရမီအကျင့် အလျောက် ဉာဏ်မြင်ပေါက်နိုင်ကြသည်ကို အထက်ပါ ဇနဝသဘ သုတ်အားဖြင့် မဟာဝဂ္ဂါဒိ ဒီပနီကျမ်းဖြင့် သိစေလေသည်။ နောက်ထပ် ဒေါ်အယ်နီ၏ အမေးတစ်ခုအား သက္ကပဉ္စ သုတ်တော်ဖြင့် ဖြေကြားထားသည်။

သိကြားမင်းက မြတ်စွာဘုရားအား ရှေးဦးစွာ လျှောက် ထားခြင်း။

အရှင်ဘုရား ရန်ငြိုးကင်းခြင်း၊ ဒဏ်ကင်းခြင်း၊ ရန်သူ ကင်းခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲမှုမှ ကင်းခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်းမှ ကင်း ကုန်ကြလျက် တပည့်တော်တို့သည် နေကြရပါစေသား အရှင် မြတ်ဘုရား၊ နတ်၊ လူ၊ အသူရာ၊ နဂါး၊ ဂန္ဓဗ္ဗတို့နှင့် များစွာ

အပေါင်း သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် တောင့်တခြင်းသည် ဖြစ်ကြ ပါကုန်၏။

* ဣဿာမစ္ဆရိယပဉ္စာ *

ထိုအဖြေအား ထိုသို့ တောင့်တငြားသော်လည်း ထို သတ္တဝါတို့သည် ရန်ငြိုးရှိခြင်း စသည့် အဆိုပါ မလိုလားအပ် သည်များ ရှိနေကြပါ၏။ ယင်းကဲ့သို့ ရှိနေရခြင်းသည် အဘယ် အနှောင်အဖွဲ့ကြောင့်ပါနည်းဟူ၍ သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာ ဘုရားရှင်ထံ ပြဿနာအား မေးလျှောက်လေသည်။

ဤအမေးအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဖြေကြားတော်မူ လေသည်။

သိကြားမင်း ရန်ငြိုးရှိကြကုန်လျက် ဒဏ်၊ မာန်၊ ရန်သူ စသည့်အပြင် စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ရှိကြကုန်လျက် နေရခြင်းသည် ဣဿာမစ္ဆရိယ သံယောဇဉ်ကြောင့်ဖြစ်၏ဟု ဖြေကြားတော်မူသည်။

ဤအဖြေတော်ကို သိကြားမင်းသည် ပြန်လည် ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် 'ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတော်မူသည်။ ဟောတိုင်းမသွေ မှန်လှပါပေ၏။ အရှင်မြတ်ဘုရား ဟောတော်မူသော ပြဿနာကို တပည့်တော် ကြားနာရသောကြောင့် ယုံမှားခြင်းမှ လွန်မြောက်ပါပြီ ဘုရား။

သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်းမှ ကင်းပါပြီ ဘုရားဟု ဝမ်းမြောက်စွာ ပြန်လည်လျှောက်ထားလေ၏။

ဤသည်ကို ဆရာတော်အရှင်မြတ်များမှ မှတ်ယူစိမ့်သောငှာ 'မနာလိုကင်း၊ ဝန်တိုရှင်း၊ လက်ငင်းချမ်းသာကြရမည် ဟု ရေးဖွဲ့မှတ်သားသိသာစေလေသည်။

* ပိယာပိယပဉာ *

နောက်ထပ်ပြဿနာကို လျှောက်ထားပြန်၏။

“အရှင်ဘုရား ဣဿမစ္ဆရိယသည်ကား အံ့ခြေခံဖြစ်လေရာ အဘယ်အကြောင်း၊ တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာ အဘယ်အကြောင်းရှိပါသနည်းဟု သိကြားမင်းက မေးလျှောက်ပြန်သော်

“အသင်သိကြားမင်း . . . ဣဿမစ္ဆရိယသည် ချစ်ခြင်းနှင့်မုန်းခြင်း ဟူသော အခြေခံဖြစ်ရာအကြောင်း၊ တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာအကြောင်း ရှိ၏” ဟု ဖြေကြားတော်မူလေသည်။

ထပ်ဆင့်အမေးတစ်ရပ်အား ဆက်လက်မေးလျှောက်ပြန်သည်။

“အရှင်မြတ်ဘုရား . . . အမွန်အစဖြစ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း . . . အဘယ်တရားရှိသော် ဣဿမစ္ဆရိယဖြစ်ရပါသနည်း၊ အဘယ်တရားမရှိသော် ဣဿမစ္ဆရိယ

မဖြစ်ပါသနည်း” ဟူ၍ မေးလျှောက်ပြန်သည်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထပ်မံဖြေကြားတော်မူပါသည်။ ‘ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း ဟူသော အမွန်အစဖြစ်ရာ အကြောင်း ရှိ၏။ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းရှိသော် ဣဿမစ္ဆရိယ ဖြစ်၏။ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း မရှိသော် ဣဿမစ္ဆရိယ မဖြစ်ရာ ဟူ၍ ဖြေကြားတော်မူ၏။

* ဆန္ဒပဉာ *

ဤတွင် သိကြားမင်းက ထပ်မံ၍ လျှောက်ထားမေးမြန်းပါသည်။

“အရှင်ဘုရား ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းသည်ကား အခြေခံဖြစ်ရာ လိုချင်ခြင်း ဆန္ဒ စသည်တို့မှာ အဘယ်ကြောင်း ရှိပါသနည်း”

ဤတွင် မြတ်စွာဘုရားရှင်က ထပ်မံဖြေကြားတော်မူပါသည်။ “သိကြားမင်း ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းသည် လိုချင်ခြင်း ဆန္ဒ ဟူသော အခြေခံဖြစ်ရာ အကြောင်းရှိ၏။ လိုချင်ခြင်း ဆန္ဒ ဟူသော တိုးတက်ဖြစ်ရာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရာ အမွန်အစဖြစ်ရာ အကြောင်းရှိ၏။ လိုချင်ခြင်းရှိသော် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း ရှိ၏။ လိုချင်ခြင်း မရှိသော် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း မဖြစ်” ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

*** ဝိတက္ကပဉ္စာ၏ အဖြေ ***

ဆက်လက်၍ ဖြေကြားတော်မူခြင်း

“သိကြားမင်း လိုချင်ခြင်း ဆန္ဒသည် ကြံစည်ခြင်း၊ ဝိတက် ဟူသော အခြေခံအကြောင်းရှိ၏။ တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာ အကြောင်းရှိ၏။ တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာအကြောင်း၊ အမွန်အစ ဖြစ်ရာ အကြောင်းရှိ၏။ ကြံစည်ခြင်း ဝိတက်ရှိသော် လိုချင်ခြင်း ဆန္ဒ ဖြစ်၏။ ကြံစည်ခြင်း ဝိတက်မရှိသော် လိုချင်ခြင်း ဆန္ဒ မဖြစ်” ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

“ထိုဝိတက်သည် သံသရာနယ်တစ်ခွင်ကို ချဲ့ထွင်တတ် သည့် ပပဉ္စသညာ အစု ဟူသော အခြေခံဖြစ်ရာ စသော အကြောင်းရှိ၏။

ကြံစည်ခြင်း ဝိတက်ဟူသော သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ် သည့် တရားရှိသော် ကြံစည်ခြင်း ဖြစ်၏။ မရှိသော် ကြံစည် ခြင်း မဖြစ်။

*** ပပဉ္စပဉ္စာ အဖြေ ***

ထပ်၍အမေး “အရှင်မြတ်ဘုရား အဘယ်သို့ ကျင့် သော ရဟန်းသည် သံသရာနယ်တစ်ခွင်ကို ချဲ့ထွင်တတ်သည့် ပပဉ္စတရား၏ ချုပ်ခြင်းအားလျော်၍ ထိုချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက် ကြောင်းအကျင့်ကို ကျင့်သည်မည်ပါသနည်း” ဟူ၍ မေးလျှောက်၏။

ဤအမေးအား မြတ်စွာဘုရားသည် “သောမနဿ သညာ၊ ဒေါမနဿပညာ၊ ဥပေက္ခာပညာ၊ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူလေသည်။

သိကြားမင်း . . .

- * ဝမ်းမြောက်ခြင်း “သောမနဿ”
- * နှလုံး မသာယာ (ဝမ်းနည်း) ခြင်း “ဒေါမနဿ”
- * လျစ်လျူရှုခြင်း “ဥပေက္ခာ” တို့ကို မှီဝဲအပ်၊ မမှီဝဲအပ် ဟု နှစ်မျိုးစီ ဟောတော်မူ၏။

အဘယ်အကြောင်းကို စွဲလျက် ဤစကားကို ဆိုခဲ့ သနည်း ဟူမူ ထိုမှီဝဲအပ်၊ မမှီဝဲအပ် နှစ်ပါးတို့တွင် ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ် ကုန်၏ဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်း စသည်တို့ကို သိငြားအံ့။ ဤသို့ သဘောရှိသော ဝမ်းမြောက်ခြင်း စသည်ကို မမှီဝဲအပ်ပေ။

ထိုဝမ်းမြောက်ခြင်း စသည်တို့တွင် ဝမ်းမြောက်ခြင်း စသည်ကို မှီဝဲအပ်သောငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ် ၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏ဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်း စသည် ကို သိငြားအံ့။ ဤသဘောရှိသော ဝမ်းမြောက်ခြင်း စသည်ကို မှီဝဲအပ်၏။

သိကြားမင်း ဤသို့ကျင့်သော ရဟန်းသည် သံသရာ

နယ်တစ်ခွင်ကို ချဲ့ထွင်တတ်သည့် ပပဉ္စသညာ အစု၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း အားလျော်၍ ထိုချုပ်ငြိမ်းခြင်းနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို ကျင့်သည် မည်၏ ဟု ဟောတော်မူ၏။

ကာယသမာစာရပညာ၊ ဝစီသမာစာရပညာ၊ ပရိယေသနပညာ တို့ အဖြေ

ဤတွင် သိကြားမင်းသည် ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလ ဆိုင်ရာကို “အရှင်မြတ်စွာဘုရား အဘယ်သို့ကျင့်သော ရဟန်းသည် ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလကို ကျင့်သည်မည်ပါသနည်း” ဟု ထပ်မံမေးလျှောက်လေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားမှ .

“သိကြားမင်း . . . ကိုယ်အကျင့် ‘ကာယသမာစာရ’၊ နှုတ်အကျင့် ‘ဝစီသမာစာရ’ နှင့် ရှာဖွေခြင်း ‘ပရိယေသန’ တို့သည် မှီဝဲအပ်၊ မမှီဝဲအပ် ဟူ၍ နှစ်ပါးစီရှိကြောင်း ဟောတော်မူ၏။

ထိုနှစ်ပါးစီတို့တွင် ကိုယ်အကျင့်ကို မှီဝဲသောငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏ဟု ကိုယ်အကျင့်ကို သိငြားအံ့။ ဤသို့ သဘောရှိသော ကိုယ်အကျင့်ကို မမှီဝဲအပ်။

ကိုယ်အကျင့်ကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်၏ဟု ကိုယ်အကျင့်ကို သိငြားအံ့။ ဤသို့သောသဘောရှိသော ကိုယ်အကျင့်

ကို မှီဝဲအပ်၏။ (အကုသိုလ်ပါး၊ ကုသိုလ်များက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိအပ်၏)

သို့ဖြစ်၍ ဝစီသမာစာရ၊ ပရိယေသန တို့ကိုလည်း ဤသို့ပင်လျှင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် နှစ်ပါး အနည်းအများနှင့် အထက်နည်းအတိုင်း သိနိုင်ကြပါသည်။

ဤတွင် ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ်ကို ပိုင်းခြားခွဲထားလျက် ကုသိုလ်ပါရမီ ခရီးသွားနိုင်ရေးကို သိသာစေသည်။ မြနန်းနွယ် အသိပညာအိပ်မက်ပေးမှုနှင့် ဒေါ်အယ်နီ၏ အတိုမှတ်စုက ရှင်းလှပါသည်။

‘အကုသိုလ်ရှောင်၊ ကုသိုလ်ဆောင်၊ ဖြူအောင်စိတ်ကို ထား၊ တရားအစု တစ်ခုခု ပိုင်အောင်ကျင့်၍ သွား’ ဟူ၍ ဖြစ်လေ၏။ ထိုအကြောင်းမှ အကုသိုလ်နှင့် ပတ်သက်၍ မာတိကာ ဓာတုကထာကျမ်းအား ကိုးကားလျက် အကုသလာသာဝဇ္ဇ ဒုက္ခ ဝိပါက လက္ခဏာအရကို သိသာစေလို၍ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းနှင့် မကောင်းသော ဆိုးကျိုး၊ ဆင်းရဲဒုက္ခများကို များစွာဖြစ်ပေါ်စေခြင်းဆိုသည့် ‘အမှုကိစ္စ အလုပ်ကိစ္စ’အားလုံးသည် အကုသိုလ်ဟု အမည်ရကြောင်း ရှောင်ရန်ကဏ္ဍဖြင့် သိစေနိုင်လေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤမည်သော ကောင်းကျိုးတရားများကို တိုးပွားသည်ထက် တိုးပွားစေလျက် မကောင်းမှုဟူသမျှ

အကုသလဓမ္မ ညစ်ဆိုးအမှားမျိုး မှန်သမျှကို ကြီးငယ်မရွေး မတွေ့၊ မလုပ်မိစေရန် မကောင်းတရားကို ဆုတ်ယုတ်အားနည်း မှေးမှိန်ပပျောက်သွားစေရန် အကျင့်ကို ကျင့်ရမည်။ ဤသို့ ကျင့်သောရဟန်းသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ ကျင့်သည်မည် ကြောင်း 'ကောင်းသော တရားကို တိုးပွားစေ၍ မကောင်းသော တရားကို ဆုတ်ယုတ်အောင် ကျင့်သောအကျင့်' ဟူ၍ သိရပါသည်။

* ကုန္တိယသံဝရပဉ္စာ *

အဘယ်သို့ကျင့်သော ရဟန်းသည် ကုန္တိယသံဝရသီလ ကုန္တိကို စောင့်စည်းသည် မည်ပါသနည်းဟု လျှောက်ထား မေးမြန်းချက်အား . . .

- * မျက်စိဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ
- * နားဖြင့် ကြားအပ်သော သဒ္ဒါရုံ
- * နှာခေါင်းဖြင့် နံသိအပ်သော ဂန္ဓာရုံ
- * လျှာဖြင့် လျက်သိအပ်သော ရသာရုံ
- * ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်သော ဖောဋ္ဌပ္ပာရုံ
- * စိတ်ဖြင့် သိအပ်သော ဓမ္မာရုံ စသည်တို့ကိုလည်း မှီဝဲအပ်၊ မမှီဝဲအပ် နှစ်မျိုးစီအား သိသာစေရန်။

ထို ဆိုအပ်ပြီးသော အာရုံခြောက်ပါး တရားတို့၌လည်း ကောင်းသော မှီဝဲအပ်သော အာရုံကို တိုးပွားလျက်၊ မကောင်း သော မမှီဝဲအပ်သော အာရုံကို ဆုတ်ယုတ်အောင် ကျင့်သော

ရဟန်းသည် ကုန္တိကို စောင့်စည်းခြင်း၊ ကုန္တိယသံဝရသီလ ကို ကျင့်သည်မည်၏။

သိကြားမင်းက ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားပြန်သည်။

"တဏှာသည် ရောဂါမည်ပါ၏။

တဏှာသည် အိုင်းအမာ မည်ပါ၏။

တဏှာသည် ငြောင့် မည်ပါ၏။

တဏှာသည် သတ္တဝါအပေါင်းကို ထိုထို ဘုံဘဝတို့၌ ဖြစ်အောင် ဆွဲငင်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါများသည် မြတ် သောဘဝ၊ ယုတ်သောဘဝတို့သို့ ရောက်ရပါ၏။ စသည် လျှောက်ထားလေသည်။

သိကြားမင်းမှ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား ချက်နှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေတော်တို့မှာ ရဟန်းတော်များ အတွက်ဟု ဆိုထားသော် လူပုဂ္ဂိုလ် တရားရှင်တို့ပါ ကျင့်အပ်၊ မကျင့်အပ်အား ဒေါ်အယ်နီမှ အမေးရှိ၍ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်း နိုင်သမျှ တစ်စစ ကျင့်ယူနိုင်က အကုသိုလ်မပါ ကုသိုလ် အရာတို့ဖြင့် မြင့်သည်ထက်မြင့်ရာ အသိဉာဏ်ထူးရနိုင်ကြောင်း သိရ၏။

စာရှည်မည်စိုးသဖြင့် အကျဉ်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြရာ တွင် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် လက်ဖြင့်မြေကို ပုတ် လျက် . . .

“နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သပ္ပာသပ္ပဒဿ”

ဟူ၍ သုံးကြိမ် ဥဒါန်းကျူးရင့်လေ၏။ ‘ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသော တရားအားလုံးတို့သည် ချုပ်ကွယ်ခြင်းသဘော ရှိ၏’ ဟူ၍ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား ကိလေသာမြူ အညစ် အကြေးကင်းသော တရားမျက်စိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ထို့ပြင် တစ်ပါးသော ရှစ်သောင်းသော နတ်တို့အား လည်း တရားမျက်စိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

အနေကဓာတုပဉာနှင့် အစ္စန္တဓာတုပဉာတို့အား စာရှည်မည်စိုး၍ မထည့်တော့ပါ။

အကြောင်းအားဖြင့် ဒေါ်အယ်နီသည် ‘သဗ္ဗေသင်္ခါရ အနိစ္စ’ စသည့် လက္ခဏာရေးသုံးပါးအချုပ်ကို နှလုံးသွင်းခဲ့ကြာ ခဲ့ပြီဖြစ်၍ သူမ ရပြီး တရားတို့အား သူမ၏ဆန္ဒဖြင့် ပိုမိုကျင့်နိုင် အားနှင့် ထောက်ထားမှု ခိုင်ရန်သာ ရည်ရွယ်လျက် ပြောပြရာ မှ စာနှင့်ပါ အကျဉ်းရေးပေးပါရန် ဆန္ဒပြုသဖြင့် ဤစာအရကို ထပ်မံကိုးကားတင်ပြခြင်းသာ ဖြစ်ပါ၏။

ဤတွင် အချုပ်အားဖြင့် ကြောင်းကျိုးဆက်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အမေးတော်အား သိကြားမင်း၏ ဖြေကြားပုံ အကျဉ်းဖြင့် ဤကဏ္ဍအား ရပ်နားပါမည်။

သိကြားမင်း၏ ဝမ်းမြောက်မှု

“နတ်တို့၏အရှင်သိကြားမင်း . . . သင်သည် အဘယ် အကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့သဘောရှိသော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် ခြင်းမျိုးရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါသနည်း” ဟူသော အမေး တော်အား သိကြားမင်းမှ . . .

“အရှင်မြတ်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ခြောက်ပါးသော အကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့သဘောရှိသော နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုးရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏ ဟူ၍ ဖြေကြား လေသည်။

“အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤအရပ်၌ပင် တည်နေ လျက် သိကြားမင်းပင်ဖြစ်၍ အသက်ကိုလည်း တစ်ဖန်ပြန်ရ ခြင်းအကျိုး၊ နတ်ဘုံမှ စုတေ၍ နတ်အသက်ကိုစွန့်ပြီး မတွေ့ မဝေ သတိရှိလျက် စိတ်မွေ့လျော်ရာဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အကျိုး၊ သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်ယှဉ်လျက် အရိယာအဖြစ်နှင့် လျော်စွာနေရပါလတ္တံ့ ဟူသော အကျိုး၊ ထိုအရိယာအဖြစ်နှင့် ကျင့်နေရသော အကျွန်ုပ်အား အကယ်၍ သကဒါဂါမိ မဂ်ဉာဏ်သည် ဖြစ်အံ့။ အထက်မဂ်ကို သိလိုသည်ဖြစ်၍ နေ ရပါအံ့။ ထိုဘဝသည်ပင် လူ့ပြည်၌ အဆုံးဘဝဖြစ်ရပါလတ္တံ့ ဟူသောအကျိုး၊ လူ့ဘုံမှ စုတေ၍ လူ့အသက်ကိုစွန့်ပြီးလျှင်

နတ်ပြည်၌ သိကြားမင်း တစ်ဖန်ပြန်ဖြစ်ရပါလတ္တံ့။ ဟူသော အကျိုး။ အဆုံးဘဝ၌ ဖြစ်ရသည်ရှိသော် အခြံအရံလည်း ပေါများ၊ အလွန်တရာလည်း မြတ်သော အကနိဋ္ဌဘုံသည် အကျွန်ုပ်၏ ဘုံနေရာဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ဟူသော အကျိုးအားဖြင့် ခြောက်ပါး။ ဤအကျိုးထူးခြောက်ပါးတို့ကို မြင်၍ နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုးများကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏။ ဟူ၍ လျှောက် ထားလေသည်။

ဤတွင် ပြဆိုပြီးသော ပဉ္စာတစ်ဆယ့်လေးပါးတို့တွင် ငါးခုမြောက် ပပဉ္စပဉ္စာ၏ အဆုံး၌ သိကြားမင်းသည် သောတာ ပန်ဖြစ်လျက် မြတ်စွာဘုရား ရှေ့တော်၌ပင် ဤသိကြားမင်းဘဝ မှ စုတေ၍ တစ်ဖန် သိကြားမင်း (အသစ်) ဘဝသို့ ပြန်ဖြစ်ရ လေသည်။

သက္ကပဉ္စာဒေသနာ ဟူသည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြား မင်း၏ တောင်းပန်သော အမေးပြဿနာများကို ရှင်တော်မြတ် ဘုရားသည် ဖြေကြားတော်မူသော ဤဒေသနာတရားတော်ကို ခေါ်ဆိုပါသည်။

ကိုယ် ရယူလိုသော ဆု

လောကတွင် သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ရရှိသည့်ဘဝမှာ ပျော်နေကြခြင်းသည် ကိုယ်လိုရာဆု၊ ကိုယ်ရနေကြရကြောင်း

ဒေါ်အယ်နီထံမှ ကြားကြရ၏။ ထို့ပြင် သက္ကပဉ္စသတ်အား ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒဟောကြားခြင်းနှင့် မိမိ၏ဖခင်မှ ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်းစွယ်)၏ တောင်းဆိုမှုနှင့် မှတ်စုအဖြစ် ပြန်လည် ရေးသား ပေးရခြင်းအပေါ် ကျေးဇူးတင်ကြောင်းနှင့် အသိနှင့်သတိဆိုင်ရာ အား မေးမြန်းပြန်လေ၏။

အသိနှင့်သတိသည် အလွန်မှအရေးကြီး၏။ အသိ ဆိုသည် ပညာမျက်စိဖြင့် ဉာဏ်မြင်ရှိသော အသိကို ဆိုလို၍ ဤအသိမျိုးဖြင့် သတိကပ်ရမည့်အချက်ကို သိသာရလေသည်။ သတိသည် ကားတစ်စီးအနေဖြင့်ဆိုပါက ဘရိတ်ဟု ကြားသိရ လေသည်။ ကားမှာ ဘရိတ်မကောင်းက အမှားကြီးစွာဖြင့် ချွတ်ယွင်းပျက်စီးနိုင်သကဲ့သို့ တရားရှင်ဆိုက သတိကြီး၍ အသိပညာမြဲမြံရမည်။ အမှားမှန်သမျှကို အချိန်မတိုင်မီ ရပ်တန့် စေခြင်းနှင့် အမှန်ခရီးမရပ်နားရန် သတိဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။

ဤသည်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ ရှေးဆရာတော်ကြီးများ၏ သတိနှင့် သက်ဆိုင်ရာများကို ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒမှ မိန့်ကြား လေသည်။

“သတိဝလ ကြီးကြပြိုင်၊
 သတိမရှိ အသိမပိုင်
 သတိများက၊ သိ တရားပိုင်နိုင်
 သတိရှိ ရောက်ဘိ နိဗ္ဗာန်တိုင်”

ဆိုသည်ကို ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်းနွယ်) နှစ်သက်လွန်း၍
 ရေးမှတ်သွားလေသည်။

ရေးများက ရေနိုင်၊ မီးများက မီးနိုင်

လောကုတ္တရာတရားနှင့် လောကီခရီးသွားတို့အဖို့
 သတိ အရေးကြီးကြောင်းနှင့် အသိပညာ၊ သတိသညာတို့ကို
 စွဲကိုင်လျက် အထက်စခန်း မဝင်လမ်းသို့ လျှောက်လှမ်းရာတွင်
 ယောဂီတစ်ဦးအဖို့ လောကီဟူသော အခံမီး (၁၁) ပါးတို့သည်
 အကြီးအသေးနှင့် အထူအပါး၊ အနည်းအများပေါ် မူတည်ရာ
 ဤ လောကီမီး (၁၁) ပါး အခံအားကြီးလျက် လောင်စာများလေ
 မီးက အနိုင်ရပြီး ဤဆိုးသွမ်းသံသရာ ဒုက္ခပင်လယ်မှာ အရူး
 မီးဝိုင်းသာ ဖြစ်ကြရမည် မလွဲဧကန်။ မီးက အနိုင်ရရန်သာ ရှိ၏။

ဒုက္ခပင်လယ်မှာ အရူးမီးဝိုင်း အဖြစ်ခံရခြင်းသည်
 အအေးဓာတ်ကြီးမားလှသည့် ပင်လယ်ရေ အခံရှိလျက် သတိ
 ပျက်ကာ အသိပညာ နည်းရာရောက်ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်ရ၏။
 ရှေ့နောက်ဝဲယာနှင့် အောက်နားမှာက ငြိမ်းစရာ သုခရေစင်

ရှိပြီး ဖြစ်လျက် သိပြီးဖြစ်လျက် မငြိမ်းသတ်နိုင်လောက်အောင်
 အဝိဇ္ဇာမောဟ ဓာတ်ခံအား ကြီးမားနေခြင်းကို သိမြင်ရပါမည်။

ထို့တူ ရေစင်မွန်မြတ် တရားသုခဓာတ် အခံကြီးမား၊
 ဝိဇ္ဇာဓာတ်အား မြင့်မားသည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့အဖို့ အသိပညာ၊
 သတိသညာ ပြည့်စုံစွာဖြင့် ရေများကရေနိုင်၊ ချမ်းသာသုခ
 မဏ္ဍိုင်မှ မခွာရပုံကို သိသာစေ၏။

ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်းနွယ်) ၏ စိတ်ဓာတ်

ဒေါ်အယ်နီသည် မြနန်းနွယ် မဟုတ်။ ထို့အတူ မြနန်းနွယ်သည် ဒေါ်အယ်နီ မဟုတ်။ သို့သော် များသောအားဖြင့် အတူအမျှသာ ဖြစ်ကြပါလေသည်။ နှစ်ဘဝ တစ်ခန္ဓာ အိပ်မက် အရ သဘော ဖြစ်ပါသည်။ သို့မဟုတ် ဝိညာဉ်နှစ်ခုနှင့် တစ်ခန္ဓာ ကဲ့သို့ အိပ်မက်ထူးရ လူသားဘဝ ဟုဆိုလျှင် ရနိုင်မည် ထင်ပါသည်။

ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အခြေခံတိုက်တွန်းနှိုးဆော်လမ်းညွှန် မှုဖြင့် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ကပြားမလေးဖြစ်သော ဒေါ်အယ်နီ သည် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ အသိ၊ အမြင်၊ အကျင့်စရဏ စိတ်ဓာတ် ပိုမိုပြီး ထုထည်ကြီးမားလာရသည်ဆိုက မမှားနိုင်။ သို့သော် ဒေါ်အယ်နီ၏ အဘွား ဒေါ်ရွှေရိတ်သည် ဒေါ်အယ်နီအား လေးလက်မခန့် ဉာဏ်တော်အမြင့်ရှိ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ရုပ်ပွားတော်

တစ်ဆူအား ချီးမြှင့်ပေးကာ ပူဇော်စေသော ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ် ကြည်ညိုစေရေး ဘဝပန္နက်ကို နက်ရှိုင်းစွာ ရိုက်သွင်းပေးခံ ရသလို အဖြစ်ဆန်းလည်းပါသလို တကယ်က ဒေါ်အယ်နီသည် မိမိ၏ပင်ကိုယ်ဗီဇ ဘဝပါရမီ စိတ်ဓာတ်ရင်း မှန်အားဖြင့်ကိုက ပင်ကိုယ်အဖြူထည် အကြည် အလင်းဓာတ် ပါလာခြင်းကြောင့် အထုံရေစက်ပါလာခြင်းနှင့်အတူ ပတ်ဝန်းကျင်မှ တရားအရိပ် အငွေ့များအား ကြားသမျှ၊ မြင်သမျှ၊ ရသမျှ တို့သည် သူမ၏ အဖြူထည်၊ အကြည်ဓာတ်ခံမှာ လိုသမျှ လက်ခံစုစည်းမိလာ သလို ဖြစ်နေပါသည်။

လောကတွင် 'ရတနာရှိရာ ရတနာလာပါသည်' ရေရှိ ရာ မိုးရွာများပါသည်။ တူရာဓာတ်ခံ နှလုံးသားအသိဉာဏ် သတိတမံတို့ကို မူတည်ပြီး တူရာဓမ္မတို့သည်သာ ပေါင်းစည်း ဆက်စပ်နိုင်ပါသည်။ အသွင်မတူ အိမ်သူမဖြစ် ဆိုဘိသို့ ဓမ္မ သည် မတူရာ အဓမ္မနှင့် မပေါင်းစပ်နိုင်။ အမှောင်နှင့်အလင်း၊ အဖြူနှင့်အမည်း၊ မပေါင်းနိုင်။ ဓမ္မအလင်း တကယ်ရောက်က အဝိဇ္ဇာ အမည်းအမှောင်ကို ဖြိုခွင်း လင်းလက်စေပါသည်။ ဒေါ်အယ်နီနှင့် ဒေါ်မြနန်းနွယ် အသွင်တူ အမြင်တူသဖြင့် ဘဝ လင်းလက်ကြပါသည်။

ဒေါ်အယ်နီ၏ ရရှိ သိမိထားသော ဓမ္မအသိဉာဏ်တို့

သည် ရွှေရည်စိမ် အသိမျိုးမဟုတ်။ ရသမျှ၊ စုမိသမျှ၊ သိသမျှ
လေးတို့သည် တစ်မူးသား၊ တစ်ပဲသားပင်ဖြစ်ဖြစ် တစ်ရွေးသား
ပင် ဆိုစေကာမူ ရွှေစင်၊ ရွှေစစ် ရတနာတို့ပင် ဖြစ်ကြောင်း
ဒေါ်အယ်နီ၏ အသိဓာတ်ခံ အမြင်စင်ကြယ် တရားဓမ္မနယ်ကို
ခန့်မှန်းမိသော ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒ၊ ဦးဝိမလနှင့် မိမိ၏အဖေ
အပါအဝင် အကြီးအကဲ ပုဂ္ဂိုလ်လူတို့မှ ချီးကျူးကြရလေသည်။

ဆုတောင်းမမှားကြဖို့

ဆုတောင်းလွယ်ကြသည့် လူတိုင်းကို ဒေါ်မြနန်းနွယ်
က ဆုတောင်းမမှားကြရန် ဒေါ်အယ်နီမှ တစ်ဆင့်ဆိုကြောင်း
သိရ၏။ ပါရမီဒါနမှ အစထား၍ တရားအကျင့်သီလ၊ သစ္စာ၊
မေတ္တာခန္တီ စသည့် ပါရမီတို့ကို ပြုပြုသမျှ နိဗ္ဗာန်ဆုသာ ဖြစ်စေ
လိုကြောင်း ဒေါ်အယ်နီထံမှ ကြားကြရ၏။ သာဓု သုံးကြိမ် ခေါ်
ကြရသည်။

ဒေါ်အယ်နီ (ဒေါ်မြနန်းနွယ်) တို့သည် ဖော်ပြပြီး သတ္တ
ပဉ္စာသုတ်တော်ပမာ ရိုးရိုးသိကြားမင်းကြီးအဖြစ်မှ ဘုရားနှင့်
တွေ့က တရားရရမည်။ ဘုရားနှင့်နီးက တရားနှင့်မဝေးမှဟု
ထပ်သိလာရသည်။ ရိုးရိုးသိကြားမင်းကြီးသည် မြတ်ဘုရားနှင့်
တွေ့ရကာ မြတ်ဓမ္မအစွမ်းနှင့် ရယူနိုင်သော အခံဓာတ်မှန်
တို့ကြောင့် သောတာပန်သိကြားဖြစ်သွားရပုံကို ဒေါ်အယ်နီ

(မြနန်းနွယ်) က ပြန်လည်မှတ်ချက်ချနိုင်လေသည်။

ဤမျှမက ဒေါ်အယ်နီသည် သောတာပန်ဖြစ်သွားသော သိကြားမင်းမှ အထက်လမ်းမဂ်ခန်းသို့သာ ဉာဏ်စဉ်မြင့်မြတ်ရာသို့ ရည်စူးဆုတောင်းကာ အထက်လမ်း သက်သက်အားရကျေနပ်ဖွယ်ကို ခံစားပြောဆိုသူဖြစ်ရသည်။ လောကတွင် လူနှင့်သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်သွားရာသို့ ကိုယ်ရောက်နေကြပုံကို သူမ ဆိုသည်။ ဆုတောင်းဆန္ဒပြုရာမှန်မှ အသွားမှန်၊ ခရီးမှန်၊ ပညာဉာဏ်၊ အလျင်အမြန်ဖြင့် မှန်ရာ ခရီးဆုံးဘူတာသို့ ချမ်းသာစွာ ရောက်နိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်းပြောလေသည်။

မြအောင်စေတီတော်

ထို မြအောင်စေတီတော်ကြီးကို ဒေါ်အယ်နီသည် ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အိပ်မက်ညွှန်းဆိုလမ်းကြောင်းသည့်အတိုင်း ဘုရားတည်ရသလို ဘုရားဒါယိကာမဆိုသူသည် တရားဓမ္မနှင့် ညီရမည်။ အကျင့်သီလ၊ သစ္စာ၊ မေတ္တာ၊ ခန္တီ ပီပြင်ရမည်ဆိုသည့် မိမိ၏ အဖေ ဦးတင်အေး၏စကားကို ဒေါ်အယ်နီ နှစ်သက် ခံယူလေသည်။

မဟာမြေပြင်မှာ မြအောင်စေတီတော်တည်ရာတွင် သဒ္ဓါစိတ် အပြုံးအားဖြင့် ပီပြင်ကြည်လင် ဖြူစင်သည့် မနောစိတ်ဖြင့် တည်နိုင်သလို နှလုံးသား အသည်းအသိအိမ်မှာ သတိဖြင့် ဓမ္မစေတီတည်ရပါမည်ဟု ဒေါ်အယ်နီ အပိုင်ခံယူထားလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အိပ်မက်လမ်းညွှန်

မှုကို ပြည့်စုံအောင် စိတ်တိုင်းကျ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်မှာလည်း ပင်မကိုယ်ထည်နှင့် ဒေါ်အယ်နီ၏ ပင်ကိုယ် စင်းလုံးချောစိတ် ဖြူစင်ပြီးဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပါ ပါဝင်လေသည်။

(၁၃၁၈) ခုနှစ်တွင် သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာတွင် မြအောင် စေတီတော်ကြီး မတည်မီကတည်းက ရတနာမြတ်သုံးပါးဝင် သံဃာတော်များထံ ချဉ်းကပ်လျက် မသိတာမေးလျှောက်ခြင်း နှင့် လှူလှူသမျှကို အမည်မခံပေ။ ဆိုင်းဘုတ်မတင်၊ ကမ္မည်း မတပ်ခြင်းသည် ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အစဉ်အလာကို လိုက်သလို ရှိပါသည်။

ဒေါ်မြနန်းနွယ်အနေဖြင့်လည်း အမည်ခံ အလှူရှင် အဖြစ် ဗိုလ်တထောင်စေတီတော်မှာ ရုပ်ပွားတော် လှူစဉ်က တစ်ကြိမ်သာဖြစ်သလို ဒေါ်အယ်နီအနေဖြင့် သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမ ရွာက မြအောင်စေတီတော်အား ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ ရည်ညွှန်း မေတ္တာကြောင့် မိမိ၏အမည် ဒေါ်အယ်နီ အမည်မခံပဲ ဒေါ်မြနန်းနွယ်ကို ထင်ရှားစေလိုခြင်းဖြင့် မြအောင် စေတီဟု စေတီတော်အား ကမ္မည်းတပ်လေသည်။

သို့သော် ရွာမရွာလျှင် အဆက်အနွယ်ပဓာနဖြစ်သော ဒေါ်အယ်နီ၏ ကောင်းမှုတော် စေတီတစ်ဆူဟု အားလုံးက သိပြီးဖြစ်သလို ဒေါ်မြနန်းနွယ်ကိုလည်း မမေ့မပျောက် အသိ

ရောက်လျက် ရှိကြလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် မိမိ၏အမည်ကိုသာ မြှုပ်ထားသော် လည်း ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဦးမောင်နှစ်ကောင်းမှုဟု အမည်ကမ္မည်း တပ်ထားသော ပလ္လင်နှင့်တံခွန်တိုင်ကိုတော့ မြအောင်စေတီ၏ တနင်္ဂနွေထောင့်တွင် တွေ့ဖူးလေသည်။ ယခုတော့ ကမ္မည်းစာ တွေ ကွာကျ မှေးမှိန်လျက် ပီပြင်ပြည့်စုံစွာ မတွေ့နိုင်တော့ပါ။

ဒေါ်အယ်နီ 'မြနန်းနွယ်' ၏
ပရိယတ္တိစာပေလေ့လာချက်

မြအောင်စေတီတော်အား (၁၃၁၇) ခုနှစ် အစမတည်
မီ (၁၃၁၀) ပြည့်နှစ်မှ စတင်ကျင်းပခဲ့သော တိပိဋကဓရ
ရွေးချယ်ပွဲကြီးအကြောင်းများကို လေ့လာပြောပြနိုင်လေသည်။

အထူးသဖြင့် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီးတွင် ဦးစွာ
ပထမ စတင်ဖြေကြား၍ ဝိသိဋ္ဌဝိနယဓရ ဝိနည်းငါးကျမ်းကို
ထိပ်ဆုံးမှ အောင်မြင်တော်မူသော သုံးဆယ်မြို့၊ အရှေ့စည်ပင်
ရွာဇာတိ သုံးဆယ်မြို့ မောင်းထောင်ကျောင်းထွက် ဆရာတော်
ဦးပညာသာရအား သုံးဆယ်မြို့ဇာတိအနေဖြင့် မြို့ဂုဏ်ဖော်ကာ
ဒေါ်အယ်နီ ချီးကျူးပူဇော်လျက် ဂုဏ်ယူပြောတတ်သည်။

ဤမျှသာမက မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော
သုတ္တန်ပိဋကတ်၊ ဝိနည်းပိဋကတ်၊ အဘိဓမ္မာပိဋကတ် ဟူ၍

ပထမ သင်္ဂါယနာတင်တွင် ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးများမှ ခွဲခြား
သတ်မှတ်တော်မူသဖြင့် သုတ္တန်ပိဋကတ်တွင် ကျမ်းသုံးကျမ်း၊
ဝိနည်းပိဋကတ်တွင် ကျမ်းငါးကျမ်းနှင့် အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်တွင်
ကျမ်း (၇) ကျမ်း ပါရှိပုံကို ပြောပြတတ်သည်။

ထို့ပြင် ဤ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဟူသော ပိဋကတ်
သုံးပုံတို့တွင် ကျမ်းစာ စုစုပေါင်း အုပ်ရေ (၂၀) ရှိပြီးလျှင်
စာမျက်နှာအားဖြင့် (၈၀၃၂) စာမျက်နှာရှိပုံနှင့် စာလုံးရေအား
ဖြင့် (၅၉၁၂၇၈၀) ခန့်ရှိပုံအထိ နာကြားဖတ်မှတ်ရာတို့ကို မမေ့
မလျော့ပြောနိုင်ပါသေးသည်။

ထိုမျှ ကျမ်းစာနှင့်စာအုပ်စာတမ်း အရေအတွက်တို့ကို
စာအုပ်အားပြန်မကြည့်ပဲ အာဂုံ၊ နှုတ်ငုံ ကျက်မှတ်ဆောင်ယူ
လျက် အသိဉာဏ်မှာ သိုလှောင်ကာ ရှိသေစွာသိမ်းပိုက် ပူဇော်
နိုင်ကြသော ပိဋကတ်ဦးနှောက်တော် များကို ပူဇော်ရပါကြောင်း၊
စာသိသာမက သဘောအနက် အဖြေထွက်မှန်အောင် တတ်သိ
နားလည်သည်အထိ လေ့လာကြရပြန်ပြီး သဘောတရားနှင့်
လက်တွေ့ကိုပါ ထပ်မံ အဖြေကိုက် ကျင့်ကြံလျက် အရအမီ
ဆောင်နိုင်တော်မူကြသော တိပိဋကဓရ သာသနာ့အာဇာနည်
ရဟန်းတော်များ၏ စွမ်းရည်ကို ကမ္ဘာသိ ထင်ရှားအောင် ကမ္ဘာ
ကပါ ပူဇော်သင့်ကြောင်းများကို အားပါးတရ ပြောပြတတ်သဖြင့်

ဒေါ်အယ်နီအနေဖြင့် ဒေါ်မြနန်းနွယ်ပင် ညွှန်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဒေါ်အယ်နီကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေ ဆန္ဒနှစ်ခု ပေါင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ရည်ရွယ်ချက်က ကြီးမားလှကြောင်း ကြားရသူတို့က ဒေါ်အယ်နီ အား လေးစားကြလေသည်။

ထို (၁၃၁၀) ပြည့်နှစ်၊ ခရစ် (၁၉၄၉) ခုနှစ်မှ စတင် လျက် သုံးဆယ်မြို့မှ ဦးပညာသာရမှသည် (၁၃၄၇) ခုနှစ်၊ ခရစ် (၁၉၅၈) ခုနှစ်ထိ (၃၈) ကြိမ်မြောက် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲများ ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်ကြောင့် တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ဆရာတော်ကြီး နှင့် ဆရာတော် အရှင်မြတ်ကြီးများတို့အကြောင်းကို ပြောမဆုံး ချီးကျူးမဆုံး ရှိရလေသည်။

အံ့ဖွယ်အဖြစ် ဒေါ်အယ်နီအနေဖြင့် သိနိုင်လောက် သည်ဟု မထင်ရသောအကြောင်းမှာ သုံးဆယ်မြို့မှ ဆရာတော် ဦးဝိလာသ အကြောင်းပင် ဖြစ်၏။

ဆရာတော် ဦးဝိလာသည် ထိုစဉ်က နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါ စရိယဆရာတော် တစ်ပါးဖြစ်၏။ သုံးဆယ်အရှေ့၊ တောင်ပန်းဆွဲ ရွာ 'အသင်းကျောင်း' ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပဓာနနာယက ဆရာ တော်ကြီးဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး ယုံလွန်တော်မူသော နှစ်အား (၁၃၄၇) ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း (၄) ရက်တွင် ယုံလွန်

တော်မူကြောင်းကို ပြောနိုင်သည်။ ခုနှစ်နှင့် ရက်၊ လကို ပြောဆို နိုင်ပုံနှင့်ဘာကြောင့်ပြောသည်ကို မသိရ။ ပြောသည်ဆိုသည့် မှတ်တမ်းအကျဉ်းမျှသာ သိရလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီပြောသည့် ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ သာသနာတော်ကြီးဝယ် ပိဋကတ်သုံးပုံ ထင်ရှားတော်မူပုံ၊ ဤ ပိဋကတ်တော်ကြီးများအား အာဂုံနှုတ်ငုံဆောင် စာအုပ်လွတ် ဖြေဆိုနိုင်တော်မူကြသည့် အသိဉာဏ်ပါရမီထူးပုံ၊ ဤစာကို အသိဉာဏ်ဖြင့် မှတ်နိုင်ရုံမျှမက အကျင့်သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ တရားထူးတို့ဖြင့် ပဋိဝေဓတိုင် တက်လှမ်း တော်မူနိုင်ပုံတို့၏ ထူးမြတ်လွန်ကဲသော ပါရမီဉာဏ်တော်ကြီး များကို မိမိ မတတ်စွမ်းနိုင်သော်ငြားလည်း စိတ်ပါဝင်စားစွာ မုဒိတာပွား ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်ရပုံများမှာ ထူးလှသည်ဟု ဆိုပါ သည်။

ဒေါ်အယ်နီ 'မြနန်းနွယ်' အပေါ် 'သိုက်၊ ဓာတ်၊ နတ်' တို့ဖြင့် ပူးတွဲပြီး အမည်အမျိုးမျိုး သမုတ်၊ ပညတ်ကာ အချို့ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အတင်းပြော၊ ဝေဖန်မှုများ အနည်းနှင့် အများ တို့သည် ဒေါ်အယ်နီ၏ အဆိုပါ သုတအသိ စကားလုံးတို့ ကြားဝယ် မှေးမှိန်သလို ရှိသွားရလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီသည် လက်လှမ်းမီသမျှသော အင်္ဂလိပ်စာ၊

မြန်မာစာတို့ကိုလည်း အချိန်ယူဖတ်နိုင်ကြောင်း အကဲခတ်နိုင်ကြပါသည်။ ဒေါ်အယ်နီ၏ ဖခင်သည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးစစ်စစ်၊ စစ်ဗိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း စာပေဝါသနာပါသော သမီး မအယ်နီအား ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ စာပေများကိုလည်း ဖတ်မှတ်နာကြားမှုများစေရန် အားပေးကြောင်း သိသာစေခဲ့၏။

ထိုစဉ်က မိမိတို့ရွာများတွင် အကြားအသိနည်းသေးသော နာမည်ကျော် စာပေပညာရှင်များအကြောင်းမှ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်၏ အကြောင်းကိုပါ ဒေါ်အယ်နီသည် ချီးကျူးပြောဆိုဖူးကြောင်း သိရ၏။

ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်သည် အင်္ဂလိပ်ခေတ်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ်ကြီးဖြစ်ကြောင်း ထိုရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကြီးမှ ဆရာကြီးအား ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ပင်ပေးကြောင်း၊ ဒေါက်တာဖေမောင်တင် ဖြစ်ကြောင်း၊ မြန်မာစာပေပညာရှင်ကြီး ဖြစ်ကြောင်းများ ချီးကျူးပြီး ချီးကျူးစရာများထဲမှ ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်သည် ရာသက်ပန် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်ဖြစ်လျက် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဓမ္မစာပေများထဲမှ 'ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ' ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ကြောင်းနှင့် ပို၍အံ့ဖွယ်ရာမှာ ထိုစဉ်က ဆရာကြီးသည် အသက် (၂၂) နှစ်အရွယ်သာရှိသေးကြောင်း၊ ဆရာကြီး၏ ရေးသားပြုစုစာပေများကို

အမေရိကန် နိုင်ငံ၊ လွတ်တော်စာကြည့်တိုက်မှပင် ကက်တလောက်များဖြင့် ထားရကြောင်း၊ ထိုသို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအား အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခြင်းအတွက် ထိုစဉ်က ယိုးဒယားဘုရင်မင်းမြတ်ကပင် ဆုချီးမြှင့်ကြောင်း၊ မြန်မာစာပေအကျိုးနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ့အကျိုးကို သယ်ပိုးသူအဖြစ် အသက်အရွယ်နှင့်မမျှ ထူးဆန်းဖွယ် ပညာရှင် ဟု ဒေါ်အယ်နီမှ ဆိုခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းရှိခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် စာပေအကြောင်းတွင် သုံးဆယ်မြို့မှ ရှေးကလူသိများလျက် နောင်တွင် လူသိနည်းနေသည့် အမျိုးသမီး စာဆိုတော် အကျော်အမော် 'သုံးဆယ်သူ မမိ' အကြောင်း အဖေက ပြောပြသည်။ သုံးဆယ်သူမမိကို သက္ကရာဇ် (၁၂၂၈) ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် (၉) ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ နာရီပြန် (၂) ချက်တီးအချိန်တွင် မွေးကြောင်းပြောပါသည်။

မမိ၏ မိဘများမှာ ဦးလူငယ်နှင့်ဒေါ်ရွှေမယ် ဖြစ်ပြီး သုံးဆယ်မြို့ မောင်းထောင်ကျောင်းတော် ဝတ္တကမြေအတွင်း ဉာဏ်တော် (၅၄)တောင်ရှိ 'မဟာစေတီလှ' ဘုရားကိုတည်သည့် ဘုရား ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများ ဖြစ်ရပုံကို ရှင်းပြလျှင် ဒေါ်အယ်နီမှ မိမိရောက်ဖူးကြောင်းများ ပြောသည်။

ထို မဟာစေတီလှ ဘုရားတည်သောနှစ်မှာ (၁၂၂၄)

ခုနှစ်ဟု ပြောသည်။ မမိကို (၁၂၂၈) ခုနှစ်မှာ မွေးသဖြင့် မိဘ နှစ်ပါးဖြစ်သော ဘုရား ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့သည် သမီး မမိ 'သုံးဆယ်သူမမိ' အား မမွေးမီ (၄) နှစ်စော၍ တည်ကြောင်း များကို အဖေ၏ မှတ်တမ်းအရ ပြော၏။ ဒေါ်အယ်နီမှ မမိအား စိတ်ဝင်စားကြောင်း ပြောလေသည်။

အဖေ ဦးတင်အေးမှပင် ဤရွာမရွာဇာတိဖြစ်ခဲ့ပြီး မြန်မာ့စာပေလောကနှင့် ရှုပ်ရှင်လောကမှာ နာမည်ကျော်ကြား လူသိများသည့် အကျော်အမော် စာရေးဆရာကြီး ပီမိုးနင်း အကြောင်းကို ဆက်ပြောပြသည်။

အဖေ ဦးတင်အေးသည် ဗေဒင်နက္ခတ်ပညာအရဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မွေးလ၊ ခုနှစ်၊ သက္ကရာဇ်တို့ကို ရယူကာ အကြမ်း တွက် မှတ်ချက်ယူသော အလေ့ရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဆရာကြီး ပီမိုးနင်း (၁၂၄၅-၁၃၀၁) ခရစ်နှစ် ၁၈၈၃-၁၉၃၉ 'မောင်မိုးနင်း' အား သုံးဆယ်မြို့ ရွာမရပ်၌ (၁၂၄၅) ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၆)ရက်၊ တနင်္လာနေ့ ဖွားပြီး (၁၃၀၁) ခုနှစ်၊ တန်ဆောင် မုန်းလပြည့်ကျော် (၁၀) ရက် (ခရစ် ၅. ၁၂. ၃၉) နေ့တွင် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ တိုက်၏ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ အလှူပွဲမှ ဖိတ်ကြားသဖြင့် ထို အလှူပွဲသို့အသွားတွင် စက်ဘီး တိုက်ခံရသည့်ဒဏ်ရာဖြင့်ပင်

နလန်မထူနိုင်တော့ပဲ ထိုနှစ် နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၁၂) ရက် (ခရစ် ၆. ၁. ၃၉) တွင် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး၌ အသက် (၅၆) နှစ်တွင် ကွယ်လွန်ကြောင်းနှင့် ဘဝ၏အောင်မြင်ကျော်ကြားပုံ၊ ရေးခဲ့သည့်ဝတ္ထုများမှ လက်လှမ်းမီသလောက်ပြောပြပြီး ဖြစ်ပျက် ပုံအကြောင်းအကျိုးနှင့် ကံတရားတို့၏ အလှည့်အပြောင်းများကို တရားအမြင်ဖြင့် ပြောပြလေသည်။

မြအောင်စေတီတော်တည်စဉ်ကာလ လူကြီးများဆုံရာ သုတစကားများ အကြောင်းအရာမှတ်တမ်းများကို သင့်သလို ပြန်လည် ရေးသားတင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်အယ်နီသည် ဘုရားတည်ရေးကိစ္စအား စိတ်ဝင်စားရုံမျှက ဘုရား၊ ကျောင်း ကန်ဟုဆိုကာ ဘုရားတည်ရာမှ ကန်အစား ရေတွင်းတူးလှူ သည်။ ကျောင်းပါသည်။ ကိုးမြို့နန်းပါသည် စသည့် ပါရမည့် ကိစ္စရပ်အသီးသီးကို သံဃာတော်နှင့် လူကြီးမိဘများ၊ ပညာရှင် များနှင့်ပါ တိုင်ပင်လျက် ဆောင်ရွက်လေသည်။ တချို့သော မိမိ မရှင်းလင်းသည်များကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း မေးမြန်းလေ သည်။

ဗလိနတ်စာကျေးခြင်း ခါနအလှပွဲ

ဒေါ်အယ်နီ 'မြနန်းနွယ်' သည် မြအောင်စေတီတော် တည်စဉ် အစ၊ အလယ်နှင့်၊ ထီးတင် အနေကဇာတင်ပြီး အဆုံး ထိ ဗလိနတ်စာကျေးလိုသည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ရွာမကျေးရွာတွင် ကနွားမဏ္ဍပ်ထိုး၍ ပထမ ဆုံးအကြိမ် အစနှင့်အဆုံးတို့မှာ ဗလိနတ်စာကျေးရာတွင် အခမ်း အနားနှင့် ဆောင်ရွက်လေသည်။

ရဟန်းသံဃာများအား ပင့်လျက် ဆွမ်းကျွေးခြင်း၊ လှူဖွယ်ပစ္စည်းလှူခြင်း၊ ရွာတွင် သက်ကြီးရွယ်အိုများအား ကျွေးမွေးလှူဒါန်းခြင်း၊ စေတီတော်ဆီသို့ ရောက်လာသမျှတို့ အား စတုဒိသာအလှူဖြင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေးခြင်း စသည့် မြင်အပ် ရာတို့ကို လက်လှမ်းမီသမျှ ဖိတ်လျက် အလွတ်မခံ အလှူ ရေစက် လက်နှင့်မကွာ လှူဒါန်းပြီး မမြင်အပ်သော ကဏ္ဍတို့အား ဗလိ

အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြနန်းနွယ် ၂၃၇
နတ်စာကျေးရသည်ဟု ဆိုလေသည်။ ဗလိငါးမျိုး ပြုကောင်း ကြောင်း ပြောပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤဗလိနတ်စာဆိုင်ရာအတွက် မိမိတို့၏ ရွာမရွာထွက်နှင့် အဆက်များဖြစ်ကြသည့် နတ်ဆရာကြီးများ ဖြစ်သော ဦးပုစိန်၊ ဦးဘိုကြီး၊ ဦးညွန့်သီ စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကူအညီနှင့်ပင် ဤဗလိနတ်စာပွဲများကို စည်ကားသိုက်မြိုက် စွာ ပြည့်စုံစေ၍ ဆောင်ရွက်လှူဒါန်းလေသည်။ ရှေ့ဆုံး ပထမ အဖွင့်ကနွားပွဲနှင့် နောက်ဆုံးအပြီးတို့မှာ ကနွားပွဲကိုပင် စီစဉ် ပေးလှူခဲ့လေသည်။

ရေစက်ချအပြီးညတွင် 'ငြိုးစာ' ဟုခေါ်သော နာမ် လောကသားများ၊ မကျွတ်လွတ်သေးသူများအထိ ဆန်၊ ဆန်ကွဲ တို့နှင့် ငါးခြောက်၊ ငါးမှုန့်များကို ရေနှင့်ကြိုလျက် ပါဝင်သည့် အစာများအား ညနေကာလ နွားရိုင်းသွင်းချိန် မှောင်ရီပျိုးစ ကာလတို့မှာ လှူဒါန်းပါသေး၏။

လောကတွင် အလှူဒါနနှင့် မေတ္တာအရ မကျွေးအပ် မလှူအပ် ဟူ၍ မရှိစကောင်း၊ အသိဉာဏ်ရောက်သမျှကို နိုင်သလို ဖြစ်အောင် လှူပါ။ ပေးပါ။ စွန့်ကြဲပါ ဟု ဒေါ်အယ်နီက ဆိုလေသည်။

နဂါးစာကျွေးခြင်း ဒါနအလှူပွဲ

ဗလိနတ်စာကျွေးခြင်းကဏ္ဍမှာ နဂါးစာကျွေးခြင်း အစီအစဉ်လည်း ပါကြောင်း သိရပါသည်။ ဤသို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြီးများပြုပြီးတိုင်းမှာ အလှူဒါနတို့တွင် ဗလိနတ်စာနှင့် နဂါးစာကျွေးခြင်းကို ထည့်သွင်းဒါနပြုလေသည်။

ဤသည်မှာ ကိုးကွယ်ခြင်းနှင့်မဆိုင်။ ဒါနကောင်းမှုတစ်ခုနှင့်သာ ဆိုင်ပါကြောင်း သိရပါသည်။

ကောင်းမှုဒါနတို့တွင် သိကြားနတ်တို့အား ဖုန်း၊ ငှက်ပျော၊ သစ်သီးပန်းမာန်များနှင့် ဒါနပြုကြသကဲ့သို့ အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် ဗလိနတ်စာကျွေးခြင်း၊ နဂါးစာကျွေးခြင်းတို့ပါ ဒါနအဖြစ် ပါဝင်လေသည်။

ကိုးကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာတွင် 'ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ'

အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ ကုသိုလ်ရှင်မလေး မြနန်းဦး ၂၃၉ ရတနာမြတ်ကြီးသုံးပါးသာဖြစ်လျက် ရှိဦးဦးတင် ပူဇော်အားထားရာဟု အဓိကအားဖြင့် ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ ဗလိနတ်စာ၊ နဂါးစာ စသည်တို့မှာ ဒါနအားဖြင့် ပသသည်ဟု အဆိုရှိရာ ပူဇော်ခြင်းနှင့်ပသခြင်းကို ခွဲခြားသိရန် လိုကြောင်း၊ အလှူဒါနအနေဖြင့် ပေးလှူရာမှာလည်း အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် ဦးစားပေး မြင့်မြတ်အလှူမျိုးနှင့် အလတ်တန်းအလှူအပြင် ဗလိနတ်စာနှင့် နဂါးစာတို့ကို အချိန်ကာလနှင့် အကြောင်းအားလျော်သောအခါတို့မှာ ကျွေးမွေးလှူဒါန်းကြရကြောင်း ပြောလေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤမြအောင်စေတီတော် ထီးတော်၊ စိန်ဖူးတော် တင်လှူပူဇော်ပွဲအပြီးမှာ ဤအစီအစဉ်ပါဝင်လေသည်။

* နဂါးစာ ကျွေးလှူခြင်း *

(က) ပေါက်ပေါက် တစ်ပြည် (သို့မဟုတ်) နှစ်ပြည် စသည် . . .

(ခ) ပျားရည် တစ်ပုလင်း စသည် . . .

(ဂ) နွားနို့ တစ်ပိဿာ စသည် . . .

ဤသုံးမျိုးကို မိမိတို့ စွမ်းနိုင်သမျှ စုစည်းဝယ်ယူထားရသည်။

- (ဃ) ဖယောင်းတိုင်၊ နံ့သာတိုင်တို့ကို အထုပ်လိုက် နိုင်သမျှ ဝယ်ထားရသည်။
- (င) နှင်းဆီ၊ သပြေတို့ ပါဝင်ရသည်။
- (စ) နံ့သာရည်၊ ရေမွှေး နိုင်ရာဝယ်ရသည်။

* အစီအစဉ် *

မိမိကျွေးလှူမည့် ဦးတည်ရည်ရွယ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် (နဂါး) တို့အား အရေအတွက်အလိုက် ကြေးလင်ပန်း (သို့) သံလင်ပန်း သန့်သန့်ကို ရှာရသည်။ နေရာရွေးရသည်။ အချိန်ရွေးရသည်။

အချိန်မှာ နံနက်စောစော အရုဏ်ချိန်ဆိုပါက အကြောင်းအဆက် အပွင့်အလင်း ဒါနမျိုးဖြစ်လျက် ညနေဘက် အချိန် နေဝင်ပြီးအချိန်များတွင် အန္တရာယ်ကင်း၊ ဘေးရန်ရှင်း စေသော ဒါနမျိုး ဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။

နေရာမှာ အိမ်တွင်းမှာ မဖြစ်စေရပဲ ခြံတွင်း၊ အမိုးအယံ မရှိရာ အိမ်ရှေ့ပိုင်း ခေါင်းရင်းပိုင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ရသည်။

စားပွဲကြီးတစ်လုံးပေါ်တွင် ဖြူသန့်သော ပိတ်ဖြူ စားပွဲ ခင်း ခင်းရန်လိုသည်။

မိမိ ဒါနပြုမည့်ပုဂ္ဂိုလ် 'နဂါးအား' ရည်ရွယ်နိုင်ရပါ သည်။

ဥပမာ- အာကာရဋ္ဌနဂါးမင်း၊ ဇေယျသေန နဂါးမင်းတို့ ဆိုပါက လင်ပန်းကြီး (၂) ချပ်လိုပါသည်။

ထိုလင်ပန်း (၂) ချပ်ပေါ်တွင် ပေါက်ပေါက် (၁) ပြည် စီထည့်လျက်၊ ပျားရည်သင့်သလို ဆမ်း၊ (အချို့ နွားနို့ အနည်း ငယ် ဆမ်း၏။) မဆမ်းလိုက နွားနို့ကို ကြေးဖလား (မရှိက ဖန်ခွက် စသည်) ဖြင့် နှစ်ဖလား အပြည့်ထည့်ကာ ဖယောင်း တိုင်၊ နံ့သာတိုင်များကိုပါ ဖယောင်းတိုင်အား လင်ပန်းအတွင်း ရေခဲပြီး ထွန်းလျက် နံ့သာရည်များ ပက်ဖြန်းကာ အဆိုပါ နဂါး တို့အား ဒါနပြုပါမည့်အကြောင်း အာရုံပြုလျက် အကြိမ်ကြိမ်၊ စိတ်ကျေနပ်အောင် ဖိတ်မန္တက ပြုပြီး လှူရသည်။

ထို့အတူ ကျမ်းစာတို့တွင်လာသော နဂါးများဖြစ်ကြ သည့် ဣရံနဒီ၊ ဣရံနသီ၊ ဝိမလဒေဝီ၊ ဣသကဒေဝီ စသည့် နဂါး မယ်တော် (၄) ပါး စသည့် နတ်နဂါးတို့အား ဖော်ပြပါ အတိုင်း လင်ပန်း (၄) ချပ်၊ ဖယောင်းတိုင် (၄) တိုင်၊ နံ့သာတိုင် (၄) တိုင်၊ နို့ (၄) ခွက်ဖြင့် လှူဒါန်းဒါနပြုကြသည်။

သို့မဟုတ် သိုက်ပိုင်းဆိုင်ရာ နဂါးများဆိုပါက အဘယ် သိုက်၊ အဘယ်ဘုရားမှသိုက် စသည်အရ လှူမည့် ပေါက်ပေါက် ပွဲ၊ ဖယောင်းတိုင်၊ နံ့သာတိုင်၊ နံ့သာရည်တို့ဖြင့် မိမိတို့ စိတ်မှာ ဖြစ်ပေါ်သည့်အတိုင်း လှူရသည်။

နှင်းဆီနှင့် သပြေတို့အား ထိုအလှူပေါက်ပေါက်ပွဲတို့၏ အလယ်တွင် တစ်အိုးသီးခြား၊ သို့မဟုတ် နှစ်အိုး၊ လေးအိုး စသည်ဖြင့် နိုင်သလို လှူရပါသည်။ သဒ္ဓါအလှူပွဲ၊ ပညာသုတ ရှိသလို စီမံပြီး ဒါနအဖြစ်လှူကြရ၏။

အထူးမှတ်ရန်မှာ - ထိုနဂါးစာ အလှူတိုင်းမှာ ဖယောင်းတိုင် တစ်တိုင်ပြီးက ဖြစ်စေ၊ နှစ်တိုင်ပြီးက ဖြစ်စေ၊ သုံးတိုင်အထိ တစ်တိုင်ပြီးတစ်တိုင် ထွန်းစနစ်ဖြင့် လှူပြီး မိမိစိတ်မှ သတ်မှတ် ရာ ဖယောင်းတိုင်၊ နံ့သာတိုင်တို့ ကုန်ပြီးပါက အလှူပြီးလေ၏။ ပြီးက စွန့်ရသည်။

လှူပြီးပါက မေတ္တာပို့ရသည်။ မေတ္တာ၊ စေတနာ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာတို့ဖြင့် အချိန်ယူ မေတ္တာပို့ အမျှဝေပြီးက ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

ရှေးက အချို့ လဆန်း၊ လပြည့်၊ လကွယ်တိုင်း လှူလေ့ ရှိကြသည်။

အထူး ထပ်မံသိသာရန်မှာ ဤနဂါးစာကျွေးပြီးပါက စွန့်သောပစ္စည်းမှန်သမျှ အစားအစာ သုံးစွဲဖွယ်ရာ၊ စားသောက် စရာ အားလုံးကို လူများသာမက ခွေး စသည့် တိရစ္ဆာန်များပင် လုံးဝ (လုံးဝ) မစားရ၊ မကျွေးရပဲ စွန့်ပစ်ရ၏။

စွန့်သောအခါ မြေရေအိုး ငယ်/ကြီး သင့်ရာဖြင့်

အားလုံးကို ထည့်ကာ ရေရှိရာမြစ်ချောင်းတို့တွင် ရေမျှောလျက် စွန့်ရပါသည်။

အချို့ အယူအဆကား ရေနဂါးများ ဆက်လက်စားသုံး သည်ဟု ဆိုပါသည်။ နတ်နဂါးတို့သည် အမျိုးအစား အစားစား ရှိကြောင်း သိရ၏။

အလိုဆန္ဒ လောဘဖြင့် ဤဒါနမျိုး မပြုကောင်းဟု သိရ သည်။ စေတနာ၊ သဒ္ဓါ ဖြူစင်စွာဖြင့် မေတ္တာအရ ဒါနမျိုးဖြင့်သာ ကောင်းကျိုး လိုရာပြီးမြောက်နိုင်ကြောင်းသာ ဖြစ်ပါကြောင်း သိရသည်။

ဤသည်တို့မှာ ဒေါ်အယ်နီ 'မြနန်းနွယ်' ၏ ပြုလိုသော ဆန္ဒအရ သုတ သိမိသူတို့က ဝိုင်းဝန်းစီစဉ်ပေးရသည်ဖြစ် ကြောင်း သိရ၏။ ဒေါ်အယ်နီ 'မြနန်းနွယ်' တို့ အလွန်သဘော ကျလျက် မိမိတို့ သဘောကျကျေနပ်ကြောင်းပါ သိရပါသည်။

အလှူဒါနသည် 'ငါးလိုချင်လို့ တီနဲ့များ' 'ဆားလိုချင် သဖြင့် ဆီနှင့်သွား' 'သမက်လိုချင်လို့ သမီးနဲ့များ' ဆိုတာမျိုး မိမိ၏ လောဘနှင့် အလိုဆန္ဒအား ရှေ့တန်းမတင်အပ်။ မိမိ၏ စေတနာ၊ သဒ္ဓါနဲ့တူသော ကောင်းကျိုးပေးမှုမှာ ရောင်ပြန်ဟပ် ပါလေသည်။

ခေတ်တော်

ဒေါ်အယ်နီသည် မြအောင်စေတီတည်ပြီးကာလ ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အိပ်မက်ဖြင့် လမ်းညွှန်သည်။ မညွှန်သည် မသိ၊ ဒေါ်အယ်နီကိုယ်တိုင်ပင် သုတပညာလိုက်စား၊ ရဟန်းသံဃာတော်များထံသွား၊ တရားတော်နှင့်တကွ သုတပညာမှတ်သား၊ လူပညာရှင်ထံသို့လည်း သွားရောက်ကာ မေးတတ်သည်။

ခေတ်ပညာတတ်ဖြစ်သဖြင့် ပညာ၊ သုတ ခံယူရာတွင် လျင်မြန်သောဉာဏ်ဖြင့် အရယူ မှတ်သားနိုင်ခြင်းကြောင့် မေ့ပျောက်ခဲလှသည်။

တရားတော်အား ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်းနှင့် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှုများလာလေသည်။ မိမိအလုပ်တစ်ခု ပြုလုပ်တိုင်းပင် ထိုအလုပ်ကို စနစ်တကျ လေ့လာမှတ်သားတတ်လေသည်။

အထူးသဖြင့် ရန်ကုန် မိမိ၏အိမ်မှာ ပန်းပုဆရာကြီး ဦးထွန်းဝင်းအား ပင့်ဖတ်ကာ မေးခြင်း၊ မှတ်ခြင်း ပြုသည်။ သုံးဆယ်မြို့တွင် ကျွန်တော်၏အဖေ ဆရာကြီးဦးတင်အေးနှင့် ဆရာတော် ဦးဝိမလ (ဦးဇင်းချစ်မောင်) နှင့် ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒ (ဦးဇင်း ဖိုးခိုင်) တို့အား မေးသည်။ စာဖတ်ခြင်းသည် သုတ၊ ပညာ၊ ရှာဖွေမှုနှင့် မိမိ၏ ဘဝရှေ့တက်လမ်းအတွက် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော အရင်းအနှီးများ စုဆောင်းခြင်းဟု သဘောထားကြောင်း သိရသည်။ သုတပညာနည်းကနည်းသလောက် လက်တွေ့လုပ်ရပ်တွေမှာ ခရီးနှောင့်နှေးတတ်ကြောင်း ပြောလေသည်။

ငယ်စဉ်အခါ ပညာရှာ ပြီးပါက ဥစ္စာ စီးပွားရှာ ပြီးပါက ဘာဝနာ၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဆိုသော အယူအဆ ကို သူ့နေရာနှင့်သူ တချို့အဖို့ မှန်နိုင်ပြီး လူတိုင်းအဖို့ မဟုတ် နိုင်ဟု ဆိုပါသည်။

ပညာနှင့်ဥစ္စာ ရှာချိန်သာရပြီး အကြောင်းအားလျော်စွာ သေသွားပါက အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော လူ့ဘဝ၏ အနှစ်သာရအကြီးဆုံးဖြစ်သည့် ဗုဒ္ဓ၏ တရားတော်များနှင့် သိခွင့်ကျင့်ကြံအားထုတ်ခွင့်ပါ အလွဲကြီးလွဲရမည်ကို တွက်လာသည်။

ကျောင်းသင်ခန်းစာမှာ သူ့ဘာသာရပ်နှင့်သူ အချိန်

ဇယားရေးဆွဲကာ အချိန်နှင့်အမျှ သင်ယူရသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ရေး၊ သုတ၊ ပညာတို့ကိုလည်း ဘာသာရပ်တစ်ခုအနေနှင့် မိမိ
ကိုယ်တိုင် အချိန်ဇယား ရေးဆွဲထည့်သွင်းပြီး ကျွဲကူးရေပါနည်း
ပျားလည်း စွဲစေ၊ ရှဉ့်လည်းလျှောက်စေနည်းတို့ဖြင့် ပူးတွဲပြီး
တစ်ပါတည်း ပါပြီးဖြစ်အောင် ယူဆောင်နှလုံးသွင်း သိမ်းဆည်း
နိုင်ရမည်ဟု ပြောပါသည်။

သေခြင်းနှင့်နေခြင်းတို့သည် မိမိကိုယ်မိမိ အစိုးမရနိုင်
ကြသည်ဖြစ်၍ အရေးကြီးလွန်းလှသည့် လူ့ဘဝ တစ်ခဏလေး
အတွင်းမှာ အချိန်ပို၊ အလုပ်ပို၊ စကားပို၊ အသွားပိုတို့ဖြင့် အချိန်
မဖြုန်းစေအပ်၊ တကယ် တန်ဖိုးကြီးလှသည့် ဗုဒ္ဓ၏လမ်းညွှန်ချက်
မှ လောကီသမ္မာအာဇီဝနှင့် လောကုတ္တရာ ဓမ္မတရားရစေဖို့ကို
တစ်ပြိုင်နက် ကြိုးစားရယူပါဟု ဆိုသည်။

ဒေါ်အယ်နီ 'မြနန်းနွယ်' သည် ငယ်သူများကိုပါ
လမ်းညွှန်ဆုံးမနိုင်လေသည်။ ကျောင်းပညာနှင့် ဥစ္စာစီးပွား
ရှာချိန်ပင် ဖြစ်ဖြစ်၊ တရားတော်များကို နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှုဖြင့်
ရှာဖွေသင်ယူပါက အသိဉာဏ်ပိုမိုထက်မြက်ခြင်းနှင့် ဥစ္စာရှာရ
လွယ်ကူပြီး ခိုင်မြဲသော ဥစ္စာနှင့် ကြည်လင်သော ပညာကို ရနိုင်
ကြောင်းနှင့် အကျိုးရှိစွာ သုံးစွဲနိုင်ပုံတို့ကို ရိုးရှင်းစွာ ပြောသဖြင့်
ကြားသိကြရသည်။

တိုးတက်သော အသိဉာဏ်ရှိရမည်။ သူတစ်ပါးအား
'ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ' အထိ မထိခိုက်စေသော လွတ်လပ်
သည့်နည်းဖြင့် သုတ၊ ပညာ၊ ဥစ္စာနှင့်တကွ ဗုဒ္ဓဘာသာကောင်း
တစ်ယောက်၏ စာတွေ့နှင့်လက်တွေ့ကို ကြိုးစားရယူနိုင်ရမည်
ကို ဒေါ်အယ်နီထံမှ ကြားကြရသည်။

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ကောင်းကျိုးရှိရန် ရှာရသလို အနာဂတ်နှင့်
ဘဝသံသရာထိ အရှည်ကာလဘဝသို့တိုင် မြင်သိမှ ပြည့်စုံနိုင်ပုံ
ထိ ကြားကြရသည်။

ကျောင်းသားအဖြစ် မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်
တန်းအထိ ဗုဒ္ဓဘာသာ အခြေခံပညာများကို တစ်ပါတည်းသာ
လျှင် အပါ သင်ယူလေ့လာသွားရမည်။ အိမ်မှာ အားလပ်ချိန်
များများ မရှိစေရ။ ကျန်းမာရေးအချိန်များမှလွဲ၍ နေ့၊ ည၊ နံနက်
များ ဘုရားရှိခိုးချိန်မှန်ရမည်ကအစ ဆိုသောအခါ ကျောင်းအုပ်
ဆရာကြီးတစ်ဦးဖြစ်သော ကျွန်တော့်အဖေ ဦးတင်အေးကပါ
သဘောကျ နှစ်ခြိုက်ရလေသည် ဟု ဆိုပါသည်။

တက္ကသိုလ်ပညာရေးတွင် ဒေါ်အယ်နီ၏ အဆိုအရ
တစ်ချိန်က လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း တစ်ရာကျော်ကအစ နယ်ချဲ့
တို့၏ လုပ်ပုံကို ပြောပြသည်။

ထိုအချိန်က တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များ သီးသန့်မရှိ။

မရှိသည်ထက် ပိုဆိုးသည်မှာ ထိုစဉ်က နယ်ချဲ့တို့၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ပညာသင်ယူကြရသည့် အခက်အခဲများကို ပြောဖူးသည်။

နယ်ချဲ့တို့က မြန်မာကျောင်းသား စာသင်သားများကို အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်များအနက် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်နီးသော တက္ကသိုလ်ဖြစ်သည့် ကာလကတ္တားတက္ကသိုလ်၏ စာမေးပွဲကို ဖြေဆိုနိုင်ရန် (၁၈၇၈) ခုနှစ်မှစတင်ပြီး (၁၉၁၉-၂၀) ခုနှစ်များထိ ရန်ကုန်မြို့မှာ သင်ကြားပို့ချပေးသည့် သင်တန်းများအဖြစ်သာ စတင်ခဲ့ရကာ နောက်ပိုင်းမှ ကောလိပ်နှစ်ခု ရလာသည်ဟု ပြောသည်။

(၁၉၂၀) ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ (၁) ရက်နေ့မှစ၍သာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးသော တက္ကသိုလ်ဖြစ်သည့် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့၏။ (သည့်နောက် တက္ကသိုလ်ကျောင်းများကို ဒေါ်အယ်နီ၏စကားအရ အနည်းငယ် ဆက်စပ်ဖြည့်စွက်တင်ပြထားပါသည်)

ထို့နောက် (၃၈) နှစ်အကြာ (၁၉၅၈) ခုနှစ်မှာ မန္တလေးဥပစာကောလိပ်ကို မန္တလေးတက္ကသိုလ်အဖြစ်၊ နောက် (၂၈) နှစ်အကြာ (၁၉၈၆) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ (၁၂) ရက်တွင် မွန်ပြည်နယ်၏မြို့တော်ဖြစ်သော မော်လမြိုင်မြို့တွင် မော်လမြိုင်ဒီဂရီကောလိပ်မှ မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်သို့ တိုးမြှင့်နိုင်လာသည်။

ယင်းသို့ ဒေါ်အယ်နီ 'မြန်မာ့နွယ်' ၏ ပြောဆိုရခြင်းမှာ ထိုဖော်ပြခဲ့သည့် ရှေးခေတ် ကိုလိုနီပညာရေးခေတ်က အိန္ဒိယလက်အောက်ခံ 'ကျွန်အောက်သဘောက' အပြင်ပင် ထိုခေတ် ပညာသင်ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းပညာ ထူးချွန်ကြသကဲ့သို့ ဘာသာစာပေ၊ သုတပညာ၊ စာကဗျာ၊ အလင်္ကာရသနှင့် တိုးတက်လှသည့် ပညာရှင်ကြီးများ ဝိဇ္ဇာပညာ၊ သိပ္ပံပညာ၊ ဦးဆောင်သူများဖြစ်ခဲ့လျှင် ယခုကဲ့သို့ လွတ်လပ်ပြီးသော ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း ကိုယ့်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံကြီးမှာ ပိုမိုပြီး ရှေးကောခေတ်မီ ပြီးပြည့်စုံသင့်ကြောင်းများ ပညာရေး အားပေးမှု ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါ်အယ်နီအပေါ် ရှေးက ဘုရားတည်နေသော ဘာသာရေးစမ်းတဝါးဝါး သိုက်လား၊ နတ်လား၊ အကြားအမြင်ဆရာမကြီးလားနှင့် လားပေါင်းများစွာ အထင်အမြင်ရှိခဲ့ကြသည့် အချို့သော ယောင်ဝါးဝါးတို့အား နောက်ပိုင်း မြအောင်စေတီတော် ထီးတော်တင်မည့် (၁၃၁၈) ခုနှစ်၊ လပိုင်းလောက်မှာ ပိုမို ရင်းနှီးစွာစကားပြောခွင့်ရလာကြရသော ဇာတိရွာခံ၊ မြို့ခံ တစ်ရွာတည်းနေ တစ်ရေတည်းသောက် တစ်မြေတည်းနေခဲ့ကြသူများ အချင်းချင်း ပိုမိုသဘောပေါက် နားလည်ခွင့်နှင့် အသိအမြင်မှန်ရလာကြလေသည်။

စေတီတော် တည်ထားခြင်းဆိုင်ရာများအား အဖေ ဦးတင်အေးမှ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့ သည့် ဗုဒ္ဓဂယာရှိ မဟာဗောဓိစေတီတော်ကြီးနှင့် ထိုခေတ်သိမိ သမျှ စေတီများအကြောင်း၊ ထို့နောက် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ(သီဟိုဠ်) ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၏ကောင်းမှုတော် မဟာစေတီအကြောင်း အခြေခံပြောလေသည်။

စေတီတော်တို့တွင် သပိတ်မှောက်ဟု ဘာကြောင့် ခေါ်ဆိုရပုံ။ စပါးအပုံကြီးတစ်ပုံသည် သပိတ်အား မှောက်ထား ဘိသို့ သဏ္ဍာန်ဖြစ်သဖြင့် သပိတ်မှောက်ခေါ်ရပုံ၊ ဤ သပိတ် မှောက်နေရာမှာ ခပ်ရှည်မျောမျောဖြစ်ပါက ခေါင်းလောင်းပုံ ဟု ခေါ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် ထိုသပိတ်မှောက်၊ ခေါင်းလောင်းပုံ တို့၏ အထက်ကြာမှောက်၊ ကြာလှန်၊ ငှက်ပျောဖူးဟု ခေါ်ပုံများ အကြောင်း ကြားသိရသည်။

စေတီတော်တစ်ဆူအား ဖိနပ်တော်၊ ပန်းတင်ခုံ၊ ပစ္စယံ၊ ရှစ်မြောင့်ပုံကျည်းဝန်း၊ ခေါင်းလောင်းပုံ (သပိတ်မှောက်)၊ ဖောင်းရစ်၊ ကြာမှောက်၊ ကြာလှန်၊ ချယားသီး (ခရေသီးပုံ) (ဝါ) ငှက်ပျောဖူးနှင့် ထီးတော် ဟူ၍ အဓိကအပိုင်းကြီး (၉) ပိုင်း ထားရှိကြကြောင်း ပြောလေသည်။ (အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ ရှည်မည်စိုး၍ မထည့်တော့)

ဖိနပ်တော်မှာ ပန္နက်ရိုက်စဉ် မြေဝင်၊ အုတ်စီ၊ အုတ်မြစ် အပိုင်းသည်ပင် ဖိနပ်တော်ဖြစ်လျက် ပန်းတင်ခုံမှာ ထိုစေတီ၏ အကျယ်အဝန်းအတိုင်း မြေပေါ် အထက် အုတ်ခုံပမာ ဖြစ်ကာ ပန်းလှူလေ့ရှိသောနေရာကို ခေါ်ကြ၏။

‘ပစ္စယံ’ ဟူသည် ‘အထောက်အပံ့’ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရကာ စေတီတော်ကြီးအား ခိုင်ခံ့စေရန်အတွက် အထောက်အပံ့ အင်အားအဖြစ် ရှိရသောနေရာ ဖြစ်ရာ ဤပစ္စယံ (၃) ဆင့်ထား ခြင်းဖြင့် စေတီတော်ကြီး အရှည်ခံ တည်တံ့နိုင်အားကောင်း ကြောင်း သိရပါသည်။

ဤသို့ အဆင့်ဆင့် ရှင်းလင်းသိစေပြီး ‘ငှက်မြတ်နား’ မှာ ဘုရားအလောင်း၊ ဟင်္သာမင်း၊ ကျေးမင်း၊ ဇာမဏီငှက်မင်း၊ ကြက်မင်း ဟူသော ငှက်မြတ်ဘဝတို့၏ သရုပ်ပေါ်ကာ ပူဇော်ပုံ ထားရှိ၍ ငှက်မြတ်နားဟု ဆိုပါသည်။

ထို့ပြင် လှေ၊ နာဝါ ရွက်သင်္ဘောတို့တွင် သင်္ဘော၏ လင်းယဉ်တိုင်ထိပ်၌ တပ်ဆင်ကြရသည့်ကုက္ကလံသည် လေတိုက် ပါက လေလာရာ အရပ်မျက်နှာတို့သို့ လေကြောင်းပြညွှန် အလံ တံခွန်ကဲ့သို့ ငှက်မြတ်နားအား ဆုံလည်ဖြင့် အလေးချိန် မျှတလျက် လည်ပတ်နိုင်အောင် ထားကြရလေသည်။ ဤသို့ အလေးချိန်မျှတစေရန်နှင့် တစ်ဖက်သတ်မဖြစ်စေရန် ထို

ငှက်မြတ်နား၏တစ်ဖက် ဆန့်ကျင်ရာမှ (ချိန်ခွင်ပမာ) ချိန်သီး တပ်ဆင်ထားရုံများဖြင့် အနုစိပ်လှသည့် စေတီတည်ဆောက် ရေးများ ကြားသိရသည်။

ဤသည်တို့မှအစ ထီးတင်ခြင်းဆိုင်ရာနှင့် မင်္ဂလာ အခမ်းအနားများဆိုင်ရာကို ရှေးမင်းတို့ခေတ်က စီစဉ်ပုံ၊ ယခု ခေတ် ဆောင်ရွက်ကြပုံများအထိ အချိန်နရီ ကိုက်ယူရပုံ၊ အခါ၊ ရက်ရွေးမှန်ခြင်း၏ အကျိုး၊ မှားခြင်း၏အပြစ်မှအစ ဒေါ်အယ်နီ အား ပြောပြရလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီ၏အကြောင်း၏အကြောင်း

ယခု ရေးသားတင်ပြခဲ့သော ဒေါ်အယ်နီ၏ အကြောင်း နှင့် ဆက်သွယ်ပတ်သက်နေသည့် ဗိုလ်တထောင်စေတီတော် ကြီးနှင့် ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အကြောင်း လက်တွေ့မျက်မြင်များကို ဖော်ပြပြီးအတိုင်း ဒေါ်အယ်နီ၏ တူအရင်းဖြစ်သူ အစ်ကို ဦးစိုးဝင်း (ဗိုလ်ချုပ်ဈေးသစ် ဥက္ကဋ္ဌ) ထံမှ အသိရဆုံး ဖြစ်ပါ သည်။

အထူးသဖြင့် 'မြအောင်စေတီ' နှင့်စပ်သမျှ ဗိုလ်တထောင် စေတီတော်၊ မြနန်းနွယ်နှင့် စပ်သမျှ 'မြအောင်စေတီ' ဌာပနာ ကိစ္စနှင့် စပ်သမျှတို့ကို ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်အဖြစ် ရွာခံ၊ မြို့ခံ အများသိ ဖြစ်လျက် သက်ရှိထင်ရှားအနေဖြင့် အစ်ကို ဦးစိုးဝင်း သာ အသိဆုံး ဖြစ်လျက် အစ်ကို ဦးစိုးဝင်းထံမှ မေးယူခဲ့ရပါ သည်။

(၁၃၁၇/၁၈)ခုနှစ်များအတွင်း ရန်ကုန်မြို့၊ ဗိုလ်ထောင် စေတီတော်နှင့် သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာရှိ မြနန်းနွယ်၏ အဓိဋ္ဌာန် အောင် မြနန်းနွယ်ကောင်းမှု မြအောင်စေတီတော်တို့မှာ တစ် ဆက်တည်းလိုလို ဖြစ်ပါသည်။ ရက်ပိုင်းလေးမျှခြားကာ စီစဉ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရသဖြင့် အစ်ကို ဦးစိုးဝင်းအနေဖြင့် ကိုယ်တွေ့ ပါဝင်သည့်အလျောက် သိမြင်သမျှပြောပြနိုင်ပါသည်။

ယခုအခါ ဦးစိုးဝင်းသည် အသက် (၇၆/၇၇) နှစ်တို့ မှာ ကျန်းမာရေးကောင်းကာ သာသနာပြုပြီး သမထ၊ ဝိပဿနာ၊ ဘာဝနာပွားလျက် ဗိုလ်ချုပ်ဈေးသစ်သို့ တာဝန်မပျက် သွားလာ လျက် ရှိပါသေးသည်။

အစ်ကိုဦးစိုးဝင်းသည် သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာဇာတိ ဖြစ် ပါ၏။ မိဘတို့မှာလည်း ရွာမရွာဇာတိ၊ အဖ- ဦးစောအေး၊ အမိ- ဒေါ်ညွန့်ရီတို့ဖြစ်ပါ၏။ ညီမ တစ်ယောက်ရှိ၏။ မသန္တာဟု ခေါ် သည်။ ရှေ့ပိုင်းမှာလည်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။ သမီး မမိုးမိုးခိုင်၊ သား- မောင်စိုးခိုင်၊ မောင်မျိုးဝင်းတို့နှင့် အတူနေထိုင်လျက်ရှိ သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ (၅၁) လမ်းတွင်နေစဉ် ကျွန်တော်သည် အစ်ကို ဦးစိုးဝင်းထံ မကြာခဏရောက်ပါသည်။ ထိုစဉ်က အစ်ကို ဦးစိုးဝင်းနှင့် အတူနေ (ဖော်ပြပြီး) အဘွားဒေါ်လေးခင် ရှိပါသေး

၏။ အစ်ကိုဦးစိုးဝင်း၏ သမီး မမိုးမိုးခိုင်ကို အလွန် ချစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် အဘယ်ကြောင့် အဘွားဒေါ်လေးခင် အကြောင်း ရေးရပါသနည်းဆိုက 'သားအချစ်၊ မြေးအနှစ်' ဆိုသကဲ့သို့ သားသမီးပင်ဖြစ်ဖြစ်၊ မြေးမြစ်ပင် ဖြစ်ဖြစ်၊ အချစ် ကြီးက အစွဲကြီး၊ ဥပါဒါန် များလှသည်ဖြစ်၍ ထို (၅၁) လမ်းမှာ ပင် အဘွားဒေါ်လေးခင် ကွယ်လွန်ပြီးသည့်တိုင် မြေးအစွဲဖြင့် မကျွတ်မလွတ်နိုင်သည့် စွဲလမ်းသော သံယောဇဉ်ကြီး၏ ခိုင်မြဲ ပုံကို တင်ပြလိုခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

အစ်ကိုဦးစိုးဝင်းမှ ဘွားအေ ဒေါ်လေးခင် မကျွတ်မှန်း သိသဖြင့် မိမိအိမ် (၅၁) လမ်းရှေ့ရှိ မြသိန်းတန်ဆရာတော်ကြီး ထံ လျှောက်ထားသဖြင့် သပိတ်အကြိမ်ကြိမ် သွတ်၊ ပရိတ်ရွတ် ပြီး မေတ္တာအကြိမ်ကြိမ် ပွားကြကာမှ ကျွတ်တမ်း၊ လွတ်လမ်း ရရှိပုံကို သိသာစေခြင်း သံဝေဂရယူစေနိုင်ခြင်းသာတည်း။

သံယောဇဉ်ဟူသည် အချိန်အခါ အသက်အရွယ်၏ အတိုင်းအတာအရ ကောင်းစွာထားရှိရပြီး ဤသံယောဇဉ်နှင့် အတူ သတိ၊ အသိ၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာခန်းဝင်မှုကို တစ်ကဏ္ဍ အားဖြင့် သလဲသီးများပမာ အကန့်လိုက် ကောင်းစွာ ရရှိအောင် ထားရမည်။

ဘဝကူး အရေးကြီးပါသည်။ ပတ်ချိန်တန် ပတ်ပြီး

ဖြတ်ချိန်တန်ဖြတ်၊ သုံးချိန်မှာသုံး မစွဲရ။ မဖြတ်နိုင်က ဤခန္ဓာမှ နာမ်ကလေး ပြတ်ထွက်သွားသည့်တိုင် မမြင်ရသော ခိုင်လွန်း လှသည့် သံယောဇဉ်ကြီး၏ အရစ်အပတ်ခံရမည်ကို သတိကြီး ရန် လိုပါ၏။

အသေမဦးမီ အသိပညာ၊ သတိပညာထူး ဦးရန်ကိုသာ အစ်ကိုဦးစိုးဝင်းမှ သတိပေးပါသည်။ အစ်ကိုဦးစိုးဝင်း၏ ကျွန်တော့်အား မှတ်သားစရာ ဓမ္မသတိပေးချက်မှာ . . .

“သာသနာပြုရေးလုပ်ငန်းများမှာလည်း မိမိသည် အထောက်အပံ့ မပြတ်ရှိအပ်၊ လိုအပ်သလို လုပ်ပါ . . . ကိုယ့်အဖို့လည်း သမထ၊ ဝိပဿနာ၊ ပညာရပ်ကိုပါ အရအမီ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ပါ။ အနည်းဆုံး နာမရူပ ပဋိစ္စေဒ ဉာဏ်ထိ သီလ၊ သမာဓိ ရှိကြမှ တရားမြကြမှာ။ ဒီ တရားအသိအမြင်၊ ပညာဉာဏ်ရှိပြီ ဆိုလျှင် ရှေးဆရာများက အပ်တစ်ထောက်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီ အသိ၊ သတိ၊ သမာဓိခိုင်က ပညာအမြင် စင်ကြယ် လွယ်တယ် . . . ပညာအမြင်မှာ အကျင့်ထူးပါရင် အကျိုးတရား ကြီးမြတ် လှပါတယ် . . . ကြိုးစားပါ”

ဟူ၍ ဆုံးမလေသည်။

ဒေါ်အယ်နီ

ဦးမောင်နှစ်နှင့် ဇနီး ဒေါ်အယ်နီတို့သည် အခြေခံ စီးပွားကောင်းနှင့် လုပ်ငန်းကောင်းများကြောင့် ဥစ္စာနေ ကြွယ်ဝ ကြပါသည်။

သမီး ရှိလာ၊ သားများဖြစ်သော မိုက်ကယ်၊ ချယ်ရီ၊ လျင်နီ၊ တူးတူးနှင့် ပါပူး ဆိုသည့် သားသမီးများ ဖြစ်ထွန်းခဲ့လေသည်။

ဒေါ်အယ်နီ၏ဘဝတွင် အတွေးအမြင် မှန်ကန်သည် က များလှခြင်း၊ ကတိ၊ သစ္စာ၊ မေတ္တာနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာတရား အပေါ် သဒ္ဓါကြည်ညိုခြင်း စသည့် အလွန်ကောင်းသော ဝိဇ္ဇာမှန်၊ လက္ခဏာရပ်များကြောင့် ဒေါ်မြနန်းနွယ်နှင့် အဆက်ကောင်း၊ မိတ်ကောင်းမှ အစ်မတော်ကောင်းရကာ ဒါန စသော ကုသိုလ် ကောင်းမှုပေါင်းများစွာကို နှလုံးစိတ်ဝမ်း ဖြောင့်တန်းဖြူစင်စွာ ပါရမီခရီးသို့ တစ်ဖြောင့်တည်း လျှောက်နိုင်လေသည်။

မဇ္ဈိမဒေဝတီက

ဘဝသင်ခန်းစာအဖြစ် တင်ပြရပါက သုံးဆယ်မြို့၊ ရွာမရွာရှိ ဖော်ပြပြီး ဘိုးဘွားမိဘပိုင်ခြံကြီးမှ ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ ကောင်းမှုတော် စေတီတစ်ဆူဖြစ်သော မြအောင်စေတီတော်ကြီး တည်အပြီးမှာ မိမိ၏ ရန်ကုန်အိမ်ခြံမှာပါ ထို မြအောင်စေတီကဲ့သို့ ပုံစံတူစေတီငယ်တစ်ဆူ အမှတ်တရ တည်ကြောင်း သိရပါသည်။

ဤစေတီတည်စဉ် သုံးဆယ် ရွာမရွာမှာ မြအောင်စေတီတော်တည်စဉ်ကဲ့သို့ အလှူဒါန အမျိုးမျိုးနှင့် ဗလိနတ်စားနဂါးစာ စသည့် ဒါနကိစ္စမျိုးကိုပါ ပြုနိုင်ရန် ရန်ကုန်ရှိ တာမေ့ဘက်မှ နတ်ကတော် တစ်ဦးနှင့် အကြောင်းဆက်မိသည်။

ထို နတ်ကတော်မှာ ဒေါ်အယ်နီ၏ အလိုဆန္ဒနှင့် ရှေးသမားစဉ် ပျက်ခါ မိမိဆန္ဒနှင့် လုပ်ချင်ရာလုပ်သည့်သဘော ဆန်သွား သည်ကို သိသိကြီးနှင့် အားနာလိုက်လျော့မှုများသွားသဖြင့် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေးမှအစ တစ်စစ ကျဆုံးလာကြောင်း သိရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဓာတ်တစ်လုံးမှားက တောင်တစ်လုံးခြားရုံမျှမက ကမ္ဘာနှင့်ချီ၍ ဘုရားတစ်ဆူနှင့်ပင် ခြားနိုင်သည့် သင်ခန်းစာယူစရာတည်း။

ဒေါ်အယ်နီအဖို့မူကား ပင်ကိုယ်ဗီဇ မူလကတည်းက 'တရားရှင်မလေး' ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် တရားမပျက်၊ အနေမပျက်၊ စိတ်

မကွက်၊ မေတ္တာဓာတ်ဆက်နိုင်သော်ငြား မျက်မြင်ဥစ္စာပစ္စည်းများ တစ်စစ လျော့ပါးရလေသည်။

လောကတွင် မသိသာ၊ မပြောပလောက်သော အပြစ်ဖြစ်မှု၊ မှားယွင်းမှုများသည် ဘဝတစ်ခုလုံးအတွက် မသိသာလှသော်လည်း သိသာသော၊ အမှတ်မထင်သော၊ အပြစ်ရှိသော အားနာလိုက်လျော့မိသည့် အမှားတို့သည် အမှိုက်ကစပြာသာဒ်မီးလောင် ဘဝတောင်ကတုံးအဖြစ် ဖြည့်မဆုံးအောင် ဆုံးရှုံးတတ်ကြလေသည်။

ဦးမောင်နှစ်သည် (၁၉၉၀) ခုနှစ်ဝန်းကျင်၊ လွန်ခဲ့သောနှစ် (၂၀) ခန့်က အနိစ္စရောက်ပြီး၊ ဒေါ်အယ်နီသည် (၂၀၀၀) ခုနှစ်ခန့် လွန်ခဲ့သော (၁၀)နှစ်ခန့်က ရန်ကုန်မြို့မှာပင် အသီးသီး အသက်အရွယ်နှင့် ကျန်းမာရေးအရ သင်္ခါရစက်ကွင်းမှာ အနိစ္စ၏လက်တွင်း တစ်ဆုပ်စာမျှဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီးကြလေပြီ။ သူတို့ကား မရှိတော့ပြီ။

သူတို့၏ ရှေ့ရေးသံသရာအတွက် ဘဝမှတ်တိုင်ကောင်းမှုကုသိုလ်ကြီးဖြစ်သော မြအောင်စေတီတော်ကြီးသည် ပါရမီရှင် ပဋ္ဌာန်းဆက် ဝေနေယျပရိသတ်တို့အား ကောင်းစွာ မသွေ အကြည်ညို အဖူးမြော်ခံလျက်သာ သီတင်းသုံးတည်ရှိနေလေသည်။

မှီငြမ်းကြီးကားကျမ်းများ

၁။ မြန်မာ့ပါရဂူ [ခေါ်] မဟာဝဂ္ဂါဒိနီတိကျမ်း [ဘဒ္ဒန္တဝိစာရဘိဝံသ] ၁၉၈၆။

၂။ ဝိနည်းဥပဒေတော်ကြီး [အရှင်ဩဘာသ၊ သုသာန်ဗောဓိကျောင်း]

၃။ ဗိုလ်တထောင် ကျိုက်ဒေးအပ်ဆံတော်ဦးစေတီတော်သမိုင်း

[ဘုံယုံဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပညာသာမီ]

၄။ ဆံတော်ကြီးခေတ်တစ်ကျော်ပြန် နာဂစ်မုန်တိုင်းဒဏ်ခံ ဆံတော်ကြီးစေတီ

[၉] ဆူအဖွင့် သုတေသနစာတမ်း။ (မောင်ပန်းမွှေး)

၅။ ပါရမီရှင်လေး မြနန်းနွယ် (အောင်ဆုရှင်-နွယ်သာကီ)

၆။ ဘုရားလေးဆူဂါထာ၊ အစ်မတော်မြနန်းနွယ်နှင့်ညီမတော် နဂါးမယ်တော်

[ဘမော်ပူဇော်ကုသိုလ်ပြုသည်]

၇။ သဗ္ဗသုခ စိန္တာမယ (ဆရာညီနောင်)

၈။ ဗမာတော်လွန်ရေးသမိုင်း [ဗိုလ်မှူးဘသောင်း-မောင်သုတ]

၉။ ဝိဇ္ဇာရသစုံမဂ္ဂဇင်း [အတွဲ- ၂၊ အမှတ်- ၃၊ ၂၀၀၈ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ]

၁၀။ ဦးစိုးဝင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်ချေးသစ်ထံ လေ့လာချက်။

၁၁။ ဦးသိန်းထွန်း၊ ဦးကြာစိ၊ ရွာမ၊ ရန်ကုန်ထံ လေ့လာချက်။

၁၂။ ဦးကုလား၊ ရွာမရွာ၊ ထံ လေ့လာချက်။

၁၃။ နက္ခတ်လမ်းညွှန်ဆရာဦးလွန်းမောင်(ဝါ) ရွာမရွာ ဆရာကြီး ဦးတင်အေးထံမှ

လေ့လာချက်နှင့်မှတ်တမ်း။

ဒေါ်အယ်နီ (မြနန်းနွယ်) ၏ စိတ်ဓာတ်

ဒေါ်အယ်နီသည် မြနန်းနွယ် မဟုတ်။ ထို့အတူ မြနန်းနွယ်သည် ဒေါ်အယ်နီ မဟုတ်။ သို့သော် များသောအားဖြင့် အတူအမျှသာ ဖြစ်ကြပါလေသည်။ နှစ်ဘဝ တစ်ခန္ဓာ အိပ်မက် အရ သဘော ဖြစ်ပါသည်။ သို့မဟုတ် ဝိညာဉ်နှစ်ခုနှင့် တစ်ခန္ဓာ ကဲ့သို့ အိပ်မက်ထူးရ လူသားဘဝ ဟုဆိုလျှင် ရနိုင်မည် ထင်ပါသည်။

ဒေါ်မြနန်းနွယ်၏ အခြေခံတိုက်တွန်းနှိုးဆော်လမ်းညွှန်မှုဖြင့် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ကပြားမလေးဖြစ်သော ဒေါ်အယ်နီသည် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ အသိ၊ အမြင်၊ အကျင့်စရုဏ စိတ်ဓာတ် ပိုမိုပြီး ထုထည်ကြီးမားလာရသည်ဆိုက မမှားနိုင်။ သို့သော် ဒေါ်အယ်နီ၏ အဘွား ဒေါ်ရွှေရိတ်သည် ဒေါ်အယ်နီအား လေးလက်မခန့် ဉာဏ်တော်အမြင့်ရှိ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ရုပ်ပွားတော်

တစ်ဆူအား ချီးမြှင့်ပေးကာ ပူဇော်စေသော ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ် ကြည်ညိုစေရေး ဘဝပန္နက်ကို နက်ရှိုင်းစွာ ရိုက်သွင်းပေးခဲ့ရသလို အဖြစ်ဆန်းလည်းပါသလို တကယ်က ဒေါ်အယ်နီသည် မိမိ၏ပင်ကိုယ်ဗီဇ ဘဝပါရမီ စိတ်ဓာတ်ရင်း မှန်အားဖြင့်ကိုက ပင်ကိုယ်အဖြူထည် အကြည် အလင်းဓာတ် ပါလာခြင်းကြောင့် အထုံရေစက်ပါလာခြင်းနှင့်အတူ ပတ်ဝန်းကျင်မှ တံရားအရိပ် အငွေ့များအား ကြားသမျှ၊ မြင်သမျှ၊ ရသမျှ တို့သည် သူမ၏ အဖြူထည်၊ အကြည်ဓာတ်ခံမှာ လိုသမျှ လက်ခံစုစည်းမိလာသလို ဖြစ်နေပါသည်။

လောကတွင် 'ရတနာရှိရာ ရတနာလာပါသည်' ရေရှိရာ မိုးရွာများပါသည်။ တူရာဓာတ်ခံ နှလုံးသားအသိဉာဏ် သတိတမံတို့ကို မူတည်ပြီး တူရာဓမ္မတို့သည်သာ ပေါင်းစည်း ဆက်စပ်နိုင်ပါသည်။ အသွင်မတူ အိမ်သူမဖြစ် ဆိုဘိသို့ ဓမ္မသည် မတူရာ အဓမ္မနှင့် မပေါင်းစပ်နိုင်။ အမှောင်နှင့်အလင်း၊ အဖြူနှင့်အမည်း၊ မပေါင်းနိုင်။ ဓမ္မအလင်း တကယ်ရောက်က အဝိဇ္ဇာ အမည်းအမှောင်ကို ဖြိုခွင်း လင်းလက်စေပါသည်။ ဒေါ်အယ်နီနှင့် ဒေါ်မြနန်းနွယ် အသွင်တူ အမြင်တူသဖြင့် ဘဝလင်းလက်ကြပါသည်။

ဒေါ်အယ်နီ၏ ရရှိ သိမိထားသော ဓမ္မအသိဉာဏ်တို့